

Bruksela, 6 maja 2025 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0093(NLE)

8055/25
ADD 1

ECOFIN 428
UEM 117
FIN 421
ECB
EIB

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr dok. Kom.:	COM(2025) 176 final
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK do DECYZJI WYKONAWCZEJ RADY zmieniającej decyzję wykonawczą z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii

Delegacje otrzymują w załączeniu powyższy załącznik do zmieniającej decyzji wykonawczej Rady.

ZAŁĄCZNIK

SEKCJA 1: REFORMY I INWESTYCJE W RAMACH PLANU ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI

1. Opis reform i inwestycji

A. KOMPONENT 1: Krajowa Służba Zdrowia

Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności dotyczy szeregu wyzwań, przed którymi stoi obecnie portugalski system opieki zdrowotnej w odniesieniu do obecnych i zmieniających się potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej oraz powiązanych kosztów. Po pierwsze, niekorzystne tendencje demograficzne Portugalii – charakteryzujące się przyspieszonym starzeniem się społeczeństwa i wynikającymi z niego potrzebami w zakresie opieki długoterminowej – zbiegają się ze zmieniającymi się wzorcami chorób, rosnącym obciążeniem chorobami przewlekłymi i zwyrodnieniowymi, a także stopniowym wzrostem zachorowalności na wiele chorób. Po drugie, w Portugalii nadal istnieje znaczna możliwa do uniknięcia śmiertelność i stosunkowo niewielka liczba lat zdrowego życia w wieku 65 lat. Po trzecie, istnieje możliwość położenia większego nacisku na promocję zdrowia i profilaktykę chorób, w połączeniu z rozwiązaniem problemu fragmentacji usług opieki zdrowotnej i luk w dostępie do opieki zdrowotnej. Po czwarte, koszty opieki zdrowotnej ponoszone przez samych pacjentów należą do najwyższych w UE, a zgłoszone obciążenie finansowe związane z opieką medyczną jest stosunkowo wysokie. Ponadto portugalska krajowa służba zdrowia od wielu lat znajduje się w trudnej sytuacji finansowej. W szczególności Portugalia ma osiągnięcia w zakresie powtarzających się operacji ratowania szpitali publicznych przez rząd, którym nie udało się uniknąć systematycznego cyklu zadłużenia szpitali, co przyniosło efekt domina w relacjach z łańcuchem dostaw.

Głównym celem komponentu jest wzmocnienie zdolności reagowania portugalskiej krajowej służby zdrowia w celu reagowania na zmiany demograficzne i epidemiologiczne w tym kraju, innowacji terapeutycznych i technologicznych oraz tendencji wzrostu popytu na opiekę zdrowotną i związanych z tym kosztów. W tym celu komponent ten ma na celu wzmocnienie podstawowej roli usług podstawowej opieki zdrowotnej w ogólnej strukturze krajowej służby zdrowia, zwiększenie skali usług opieki długoterminowej i w zakresie zdrowia psychicznego oraz zwiększenie efektywności poprzez zakończenie reformy modelu zarządzania szpitalami publicznymi i przyspieszenie cyfryzacji usług opieki zdrowotnej.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie wzmocnienia ogólnej kontroli wydatków, efektywności kosztowej i odpowiedniego budżetowania, ze szczególnym uwzględnieniem trwałego zmniejszenia zaległości w szpitalach (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), a także zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie wzmocnienia odporności systemu opieki zdrowotnej i zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w celu skoncentrowania inwestycji na zielonej i cyfrowej transformacji (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis

środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

A.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r01: Reforma podstawowej opieki zdrowotnej

Nadrzędnym celem reformy jest wzmocnienie podstawowej roli usług podstawowej opieki zdrowotnej w zaspokajaniu potrzeb zdrowotnych ludności w ramach ogólnej struktury krajowej służby zdrowia. W tym celu reforma ma na celu realizację sześciu priorytetów: zwiększenie zdolności w zakresie badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki, w szczególności najczęstszych patologii; wzmocnienie zdolności reagowania podstawowej opieki zdrowotnej poprzez tworzenie bardziej proaktywnych ośrodków opieki zdrowotnej o rozszerzonym portfelu usług i obszarach interwencji, a także bardziej zintegrowanych z innymi poziomami opieki, a także poprzez dostosowanie procesów do indywidualnych cech każdego użytkownika i powiązanej ścieżki życia, zmniejszenie dużej zmienności praktyk klinicznych (w tym w zakresie recepty ambulatoryjnej), poprawę skierowania klinicznego na różnych poziomach opieki zdrowotnej oraz dążenie do zwiększenia wydajności poprzez ograniczenie powielania usług lub świadczenie nieefektywnej, nieodpowiedniej lub niskowartościowej opieki; skorygowanie regionalnych i lokalnych asymetrii w zakresie infrastruktury i sprzętu dostępnego w ramach podstawowej opieki zdrowotnej; wspieranie reakcji społeczności lokalnych i tworzenie programów wsparcia dla użytkowników i ich rodzin, w większym stopniu angażujących obywateli i społeczności, w tym poprzez zakończenie przekazywania odpowiedzialności za zdrowie od władz centralnych do władz lokalnych; zwiększenie umiejętności pracowników służby zdrowia, wzmocnienie multidyscyplinarnej pracy zespołowej i zwiększenie liczby specjalistów, w tym specjalistów; oraz vi) przeprowadzenie transformacji cyfrowej krajowej służby zdrowia i wykorzystanie jej potencjału do modernizacji i uproszczenia korzystania z usług opieki zdrowotnej. W ten sposób reforma ta zapewni lepsze warunki ramowe dla powiązanych inwestycji w podstawową opiekę zdrowotną.

Reforma polega na wdrożeniu szeregu środków ustawodawczych i wykonawczych w celu: rozszerzenie zakresu odpowiedzialności i zakresu interwencji grup ośrodków zdrowia, a także typologii jednostek funkcjonalnych składających się na te grupy; przegląd systemu prawnego dotyczącego organizacji i funkcjonowania jednostek funkcjonalnych, a także systemu zachęt, które mają być przyznawane w odniesieniu do elementów, które je tworzą; opracowanie instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia; oraz (iv) zakończenie przenoszenia obowiązków w dziedzinie zdrowia z administracji centralnej na gminy.

Kamienie milowe i wartości docelowe związane z realizacją reformy zostaną ukończone do dnia 31 grudnia 2023 r.

Reforma RE-r02: Reforma zdrowia psychicznego

Nadrzędnym celem tej reformy jest poprawa zdrowia psychicznego w Portugalii. W tym celu reforma opiera się na pięciu osiach interwencji: i) deinstytucjonalizacja pacjentów przebywających w szpitalach psychiatrycznych lub w instytucjach sektora społecznego; ii) uzupełnienie krajowego zasięgu lokalnych usług w zakresie zdrowia psychicznego w dziedzinie opieki stacjonarnej, ambulatoryjnej i środowiskowej; iii) rozszerzenie krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego; iv) reorganizację usług psychiatrycznych

kryminalistycznych; oraz (v) wdrażanie regionalnych planów ochrony zdrowia w odniesieniu do demencji.

Konkretnie rzecz ujmując, reforma polega na przeglądzie obecnej ustawy o zdrowiu psychicznym – która ustanawia ogólne zasady polityki w zakresie zdrowia psychicznego w Portugalii i reguluje obowiązkowe internowanie osób z zaburzeniami psychicznymi – oraz dekretu z mocą ustawy o zdrowiu psychicznym, w którym określone zostaną zasady przewodnie dotyczące organizacji usług w zakresie zdrowia psychicznego, zarządzania nimi i ich oceny. W tych przepisach prawnych wprowadza się między innymi następujące zmiany: i) włączenie do prawodawstwa zasad Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych; oraz (ii) zwiększenie autonomii lokalnych usług w zakresie zdrowia psychicznego i należytego zarządzania nimi poprzez utworzenie zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności. W ten sposób reforma ta zapewni lepsze warunki ramowe dla powiązanych inwestycji w usługi w zakresie zdrowia psychicznego.

Cele pośrednie związane z realizacją reformy zostaną ukończone do dnia 31 marca 2023 r.

Reforma RE-r03: Zakończenie reformy modelu zarządzania szpitalami publicznymi

Nadrzędnym celem reformy jest zwiększenie wydajności szpitali krajowej służby zdrowia. W tym celu ma on na celu: i) zreformowanie organizacji szpitali publicznych i wewnętrznego zarządzania nimi; ii) rekonfiguracja sieci szpitali zgodnie z planowaniem przepustowości pod względem popytu na usługi oraz podaży zasobów ludzkich i infrastruktury; iii) poprawa powiązania z innymi elementami krajowej służby zdrowia, a mianowicie z usługami podstawowej opieki zdrowotnej i opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego, a także z paliatywnymi i zintegrowanymi sieciami stałej opieki; iv) zaangażowanie pracowników służby zdrowia i struktur pośrednich w zarządzanie szpitalami publicznymi; oraz v) skoncentrowanie reakcji na rzeczywistych potrzebach obywateli w zakresie zdrowia i dobrostanu.

W umowach o zarządzanie uwzględnia się obiektywne wskaźniki oceny wyników kierowników szpitali, oceniające zarówno jakość usług, jak i sytuację finansową szpitali publicznych. Przyczyni się to do zapewnienia spójności z priorytetami polityki zdrowotnej rządu oraz do bardziej przewidywalnego zarządzania zasobami szpitali, przy jednoczesnym połączeniu autonomii ze zwiększonym monitorowaniem i większą odpowiedzialnością. Realizacja znowelizowanych umów o zarządzanie odbywa się stopniowo i jest traktowana priorytetowo w zależności od poziomu skuteczności, wymiaru i rozmieszczenia geograficznego szpitali publicznych. Ponadto należy wzmocnić monitorującą rolę ministerstw zdrowia i finansów w celu zapewnienia zintegrowanego i spójnego podejścia do oceny wyników szpitali i korygowania w odpowiednim czasie odstępstw od zatwierdzonych budżetów.

Ponadto należy wzmocnić scentralizowane zakupy w celu osiągnięcia dalszych oszczędności wydajności, w szczególności poprzez realizację zaleceń wynikających z niedawnej niezależnej oceny. W szczególności scentralizowane zakupy mają zostać rozszerzone na sprzęt i wyroby medyczne. Ponadto planuje się poprawę wewnętrznego zarządzania szpitalami publicznymi, w szczególności poprzez utworzenie zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności i wdrożenie systemów wynagradzania opartych na wynikach mających zastosowanie do jednostek powiązanych z takimi ośrodkami. W związku z tym wejdzie w życie system pełnego zaangażowania na rzecz krajowej służby zdrowia dla pracowników służby zdrowia.

Ponadto środek obejmuje inicjatywy mające na celu przeprojektowanie sieci szpitali w celu zapewnienia lepszego powiązania między usługami. W szczególności należy dalej rozwijać działania w zakresie hospitalizacji w domu pacjenta, aby zapewnić opiekę szpitalną w domu pacjenta, w ścisłym powiązaniu z podstawowymi usługami opieki zdrowotnej, krajową siecią zintegrowanych usług dalszej opieki, sektorem społecznym. Ponadto wzmocniona zostanie zdolność laboratoryjna Krajowej Służby Zdrowia do diagnozowania chorób zakaźnych.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Inwestycja RE-C01-i01: Usługi podstawowej opieki zdrowotnej z większą liczbą odpowiedzi

Celem tych działań jest rozszerzenie usług podstawowej opieki zdrowotnej i wzmocnienie podstawowej roli usług podstawowej opieki zdrowotnej w zaspokajaniu potrzeb zdrowotnych ludności w ramach ogólnej struktury krajowej służby zdrowia. Inwestycje opierają się na reformie podstawowej opieki zdrowotnej.

Inwestycja obejmuje następujące inicjatywy:

- Po pierwsze, kilka podinwestycji przyczyni się do poprawy dostępu do podstawowych usług opieki zdrowotnej, ich jakości i efektywności, przyczyniając się tym samym do ukończenia krajowego zasięgu programów badań przesiewowych i zwiększenia zdolności do wczesnej diagnostyki. Wymogi te obejmują: i) rozszerzenie usług badań przesiewowych w kierunku raka do 341 jednostek opieki zdrowotnej, w tym w przypadku raka jelita grubego i raka szyjki macicy; ii) rozszerzenie usługi badań przesiewowych w kierunku retinopatii diabetycznej na 300 placówek opieki zdrowotnej; iii) zapewnienie 300 placówek opieki zdrowotnej zdolnych do pomiaru białka reaktywnego C; iv) wyposażenie 300 jednostek opieki zdrowotnej w spirometry do wczesnego diagnozowania, do monitorowania i leczenia astmy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc i palenia; v) zapewnienie 900 jednostek opieki zdrowotnej sprzętu Holtera i ambulatoryjnych usług monitorowania ciśnienia krwi; (vi) rozszerzenie usług konsultacji diabetyczno-stopniowych na 50 placówek opieki zdrowotnej; vii) określenie protokołów skierowania w najbardziej poszukiwanych obszarach opieki, a mianowicie okulistyce, otorinoaryngologii, ortopedyce i urologii; oraz viii) ukończenie zintegrowanego systemu informacyjnego, który ułatwia kierowanie pacjentów do różnych poziomów opieki zdrowotnej.
- Po drugie, inne podinwestycje będą ukierunkowane na rozszerzenie obszarów interwencji grup ośrodków zdrowia, zwiększając tym samym zdolność reagowania na tym poziomie opieki zdrowotnej i zwiększając ofertę specjalności medycznych poprzez wzmocnienie pracy specjalistycznej i pracy zespołowej w jednostkach służby zdrowia. Obejmują one w szczególności: i) zainstalowanie biur dentystycznych w 130 jednostkach opieki zdrowotnej; ii) utworzenie 50 zintegrowanych ośrodków diagnostycznych (w tym co najmniej rentgenowskich lub analiz klinicznych) w jednostkach opieki zdrowotnej; iii) utworzenie 18 usług rehabilitacyjnych w jednostkach opieki zdrowotnej (odpowiednie przestrzenie fizyczne i rehabilitacja, zespoły multidyscyplinarne i interdyscyplinarne); iv) wyposażenie 350 jednostek opieki zdrowotnej w sprzęt (worek ratunkowy, defibrylator i monitor życiowy) na potrzeby kwalifikowanego reagowania kryzysowego (podstawowe wsparcie życiowe); oraz v) zwiększenie dynamiki programu w celu ograniczenia nieodpowiedniego lub możliwego do uniknięcia korzystania z usług opieki zdrowotnej w nagłych wypadkach.
- Po trzecie, dalsze podinwestycje przewidują modernizację obiektów i sprzętu ośrodków zdrowia, zwiększając efektywność energetyczną. W szczególności obejmują one między innymi: i) budowę 124 nowych ośrodków zdrowia; ii) renowacja lub adaptacja 347 placówek opieki zdrowotnej; oraz iii) modernizacji sprzętu medycznego.
- Po czwarte, dodatkowe podinwestycje koncentrują się na poprawie reakcji bliskości, ze szczególnym uwzględnieniem opieki domowej i środowiskowej, interwencji w populacjach najbardziej zagrożonych oraz promowania deinstytucjonalizacji i opieki ambulatoryjnej. Obejmują one w szczególności: zapewnienie ośrodkom zdrowia pojazdów elektrycznych

w celu wsparcia opieki w domu; zwiększenie liczby mobilnych jednostek o 34 w celu objęcia nimi regionów o niskiej gęstości zaludnienia.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C01-i02: Krajowa sieć zintegrowanej opieki ciągłej i krajowa sieć opieki paliatywnej

Celem inwestycji jest zwiększenie skali krajowych sieci opieki paliatywnej i zintegrowanej ciągłej opieki, zarówno w zakresie leczenia stacjonarnego, jak i ambulatoryjnego, a także opieki domowej. Inwestycja ta opiera się na reformie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami przedstawionej w komponencie 3 dotyczącym reakcji społecznych i stanowi część portugalskiej strategii deinstytucjonalizacji i ogólnego dążenia do zajęcia się niekorzystnymi tendencjami demograficznymi, z którymi boryka się ten kraj.

Inwestycja składa się z ustrukturyzowanego i etapowego programu mającego na celu zapewnienie wsparcia finansowego promotorom z sektora publicznego, społecznego lub prywatnego w celu: i) rozszerzenie krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej o 5500 łóżek (w istniejących lub nowych jednostkach); ii) utworzenie jednostek dziennych w celu promowania autonomii w celu monitorowania 500 pacjentów ambulatoryjnych; iii) utworzenie zespołów domowej zintegrowanej opieki ciągłej w celu reagowania na 1000 pacjentów w domu (w tym sprzęt i pojazdy elektryczne); iv) rozszerzenie zintegrowanej opieki w zakresie zdrowia psychicznego w 1000 miejsc, w miejscach zamieszkania i jednostkach społeczno-zawodowych (wsparcie na rzecz tworzenia nowych reakcji lub rozszerzania istniejących reakcji); v) utworzenie do 100 miejsc w zespołach wsparcia ds. zdrowia psychicznego w domu (wsparcie w zakupie niezbędnych zasobów materialnych i pojazdów elektrycznych na potrzeby działalności zespołów); (vi) rozbudowę krajowej sieci opieki paliatywnej o szpitalnych jednostkach opieki paliatywnej o niskiej złożoności w celu reagowania na 400 pacjentów; oraz vii) stworzyć do 100 miejsc w lokalnych zespołach opieki paliatywnej (wsparcie w zakupie niezbędnych zasobów materialnych i pojazdów elektrycznych do działalności zespołów).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i03: Zakończenie reformy zdrowia psychicznego i wdrożenie strategii dotyczącej demencji

Celem inwestycji jest wsparcie realizacji reformy usług w zakresie zdrowia psychicznego, a tym samym przyczynienie się do rozszerzenia i wzmocnienia zdolności reagowania krajowej służby zdrowia w dziedzinie zdrowia psychicznego.

Inwestycja obejmuje uzupełniające się podinwestycje w obiekty, struktury i zasoby ludzkie, a mianowicie: i) tworzenie usług w zakresie opieki w miejscu zamieszkania w społeczności, które umożliwiają deinstytucjonalizację pacjentów mieszkających w szpitalach psychiatrycznych lub w sektorze społecznym, w tym zwiększenie o 500 miejsc opieki w zakresie zdrowia psychicznego w krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej w dziedzinie opieki w zakresie zdrowia psychicznego; ii) budowa czterech szpitali szpitalnych, eliminując ostre zakwaterowanie w szpitalach psychiatrycznych; iii) utworzenie 15 zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w celu przezwyciężenia przeszkód w świadczeniu opieki pozaszpitalnej, z większą autonomią i odpowiedzialnością; iv) renowacja 20 istniejących obiektów lokalnych usług w zakresie zdrowia psychicznego; v) utworzenie 40 lokalnych zespołów ds. zdrowia psychicznego; vi) przeprojektowanie, rozbudowę i modernizację usług psychiatrii kryminalistycznej; oraz (vii)

rozwijanie działań uświadamiających i szkoleniowych w celu „budowania ścieżek pacjentów” w kontekście demencji.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary. Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i04: Modernizacja i renowacja terenów szpitalnych i wyposażenia szpitali

Celem inwestycji jest renowacja i budowa budynków zapewniających różnorodność usług opieki zdrowotnej w kraju oraz wyposażenie szpitali, co wzmocni sieć szpitali i świadczenie opieki szpitalnej. Ma to na celu zapewnienie ludności lepszego dostępu do opieki zdrowotnej oraz przyczynienie się do zmniejszenia nierówności i do spójności społecznej.

Inwestycja obejmuje:

- budowę co najmniej 14 budynków na potrzeby usług opieki zdrowotnej w co najmniej 7 lokalnych jednostkach opieki zdrowotnej (Unidades Locais de Saúde, ULS), takich jak ośrodki chirurgiczne, ośrodki szpitalne, ośrodki hemodializy i ośrodki sterylizacji;
- renowacja co najmniej 38 budynków na potrzeby usług opieki zdrowotnej w co najmniej 7 lokalnych jednostkach opieki zdrowotnej, takich jak ośrodki ratownicze, ośrodki hemodializy, ośrodki sterylizacji i jednostki chirurgiczne;
- zakup sprzętu do zainstalowania w nowym szpitalu w Sintra i innych szpitalach. Sprzęt, który ma zostać zainstalowany w nowym szpitalu w Sintra i innych szpitalach, obejmuje: sprzęt kliniczny, medyczny i zaawansowane technologicznie; sprzęt ogólny, w tym meble specjalistyczne; oraz (iii) sprzęt komputerowy.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C01-i05-RAM: Wzmocnienie regionalnej służby zdrowia Madery

Celem tej inwestycji jest wdrożenie planu strategicznego dla regionalnego systemu opieki zdrowotnej regionu autonomicznego Madery oraz regionalnej strategii na rzecz promowania zdrowia psychicznego.

Inwestycja składa się z dwóch podinwestycji. Po pierwsze, obejmuje ona podinwestycję mającą na celu rozbudowę, rozwój i poprawę regionalnej sieci zintegrowanej opieki ciągłej, w tym poprzez renowację i zwiększenie liczby miejsc we wszystkich typologiach zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji, we współpracy z sektorem prywatnym i społecznym, oraz na obszarach charakteryzujących się poważniejszym starzeniem się społeczeństwa lub mniejszą mocą zainstalowaną. Po drugie, obejmuje ona również podinwestycję mającą na celu wzmocnienie zdolności reagowania w dziedzinie zdrowia psychicznego i demencji związanych ze starzeniem się społeczeństwa, w tym modernizację infrastruktury i wyposażenia w placówkach podstawowej i zróżnicowanej opieki szpitalnej, zapewnienie nowych miejsc we wspólnotowym szpitalu, świadczenie usług szpitalnych dziennych, utworzenie lokalnych zespołów ds. zdrowia psychicznego.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C01-i06: Transformacja cyfrowa w dziedzinie zdrowia

Celem inwestycji jest wyeliminowanie wąskich gardeł utrudniających transformację cyfrową w krajowej służbie zdrowia, w tym brak odpowiedniego sprzętu i oprogramowania do dyspozycji pracowników służby zdrowia, wzmocnienie standaryzacji systemów informacyjnych w krajowej służbie zdrowia oraz poprawa doświadczenia użytkowników i dostępu do danych.

Inwestycja składa się z czterech podinwestycji. Po pierwsze, należy wzmocnić sieć danych dotyczących zdrowia w celu poprawy jakości usług i odporności systemów komputerowych dostępnych w krajowej służbie zdrowia, ułatwienia wykorzystywania danych w systemach wspomagających podejmowanie decyzji, zapewnienia interoperacyjności między różnymi systemami

informacyjnymi i zgodności z odpowiednimi zasadami bezpieczeństwa. Po drugie, komunikacja między obywatelami a jednostkami ds. zdrowia zostanie uproszczona, znormalizowana i zdigitalizowana za pomocą narzędzi elektronicznych, takich jak platforma ukierunkowana na obywatela i narzędzia telezdrowia w celu zwiększenia dostępu do opieki zdrowotnej. Po trzecie, zmodernizowane i interoperacyjne narzędzia dostępne dla pracowników służby zdrowia (np. platformy telemonitorowania i telerehabilitacji oraz systemy zwiększające możliwość przenoszenia danych między podstawową opieką zdrowotną, szpitalami i zintegrowanymi placówkami opieki ciągłej) oraz odpowiednie szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych. Po czwarte, należy promować cyfryzację rejestrów klinicznych w celu prowadzenia działań mających na celu monitorowanie działania krajowej służby zdrowia.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i07-RAM: Cyfryzacja regionalnej służby zdrowia Madery

Celem tej inwestycji jest wspieranie cyfryzacji regionalnej służby zdrowia Madery poprzez wdrożenie technologii cyfrowych wspierających jakość i efektywność usług opieki zdrowotnej oraz wzmocnienie pozycji pracowników służby zdrowia i obywateli.

Inwestycja składa się z kilku projektów, w tym: wdrażanie technologii cyfrowych w celu wspierania monitorowania pacjentów, intensyfikacja spotkań w dziedzinie telezdrowia i telemonitorowanie sytuacji zdrowotnej obywateli; zwiększenie cyfryzacji zdrowia i poprawa interoperacyjności systemów informacyjnych; poprawa dostępu obywateli do informacji i usług zdrowotnych za pomocą środków cyfrowych; oraz (iv) szkolenie obywateli i zainteresowanych stron w zakresie korzystania z cyfrowych zasobów zdrowotnych w dziedzinie zdrowia.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i08-RAA: Szpital cyfrowy na Azorach

Celem inwestycji jest zwiększenie podaży opieki zdrowotnej i zapewnienie lepszego dostępu do opieki zdrowotnej na Azorach poprzez cyfryzację regionalnej służby zdrowia.

Inwestycja polega na stworzeniu elektronicznej dokumentacji medycznej dla każdego obywatela, zwiększeniu interoperacyjności systemów informacyjnych w celu umożliwienia wymiany informacji klinicznych między pracownikami służby zdrowia, zwiększeniu dostępności opieki zdrowotnej na najbardziej odizolowanych wyspach bez szpitala poprzez przeprowadzenie konsultacji telemedycyny oraz zapewnieniu niezbędnego sprzętu, oprogramowania i systemów informacyjnych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i09: Powszechny system wspierania aktywnego życia

Celem inwestycji jest promowanie dobrostanu fizycznego i emocjonalnego w Portugalii poprzez zwiększenie niskiego poziomu aktywności fizycznej w tym kraju oraz przyczynienie się do lepszego zapobiegania chorobom i zarządzania obciążeniem chorobami niezakaźnymi.

Inwestycja obejmuje: krajowa kampania i platforma technologiczna promująca aktywność fizyczną, zwiększająca wiedzę obywateli na temat korzyści płynących z regularnej aktywności fizycznej w każdym wieku, przepisywanie ćwiczeń zgodnie z ich możliwościami oraz zachęcanie do podejmowania zdrowszego stylu życia; rozszerzenie sportu szkolnego na społeczność poprzez promowanie aktywnej mobilności, od najmłodszych lat i przez całe życie, oraz sportu w kontekście rodzinnym; oraz (iii) zachęcanie do uprawiania aktywności fizycznej w miejscu pracy, promowanie

wdrażania środków i programów, a także zapewnienie przestrzeni i sprzętu do wykonywania aktywności fizycznej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja RE-C01-i10: Program modernizacji technologii NHS

Celem tej inwestycji jest ulepszenie parku technologicznego krajowej służby zdrowia (NHS) przyczyniającego się do poprawy usług opieki zdrowotnej.

Inwestycja ta zapewni zakup ciężkiego sprzętu medycznego dla szpitali NHS, w tym zakup ciężkiego sprzętu medycznego przeznaczonego do zainstalowania w szpitalach w Lizbonie i regionie Vale do Tejo. na podstawie sprawozdania zatwierdzonego przez Ministerstwo Zdrowia, określającego potrzeby tych szpitali w zakresie wyposażenia, w następujących kategoriach: systemy angiograficzne, skanery tomograficzne pojedynczych fotonów, skanery tomografii emisyjnej pozytonowej, systemy obrazowania metodą rezonansu magnetycznego, skanery tomografii komputerowej, akceleratory liniowe i roboty chirurgiczne.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C01-i11-RAA: Modernizacja i przekwalifikowywanie regionalnej służby zdrowia

Inwestycja ta ma na celu wzmocnienie i modernizację regionalnej służby zdrowia Azorów, obejmującej sieć stałej i paliatywnej opieki zdrowotnej. Celem tej inwestycji jest umożliwienie bardziej nowoczesnego, wydajnego i humanitarnego świadczenia opieki zdrowotnej.

Inwestycja obejmuje:

- i) Budowa dwóch nowych ośrodków zdrowia i renowacja jednego ośrodka zdrowia;
- ii) Zakup 94 pojazdów elektrycznych w celu zapewnienia opieki domowej;
- iii) Zakup 656 jednostek sprzętu do świadczenia usług opieki medycznej;
- iv) Modernizacja linii opieki zdrowotnej na Azorach;
- v) Zakup 21 pogotowia ratunkowego;
- vi) Utworzenie ośmiu nowych miejsc w stałej opiece, opiece paliatywnej lub usługach obserwacyjnych.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności, aby zapewnić zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01), pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać zakupione, muszą być bezemisyjne. Jeżeli nie istnieją alternatywne rozwiązania bezemisyjne, pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać zakupione, muszą odpowiadać najlepszym dostępnym poziomom efektywności środowiskowej w sektorze.

Inwestycja zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

A.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.1	Re-C01-r01	M	Wejście w życie aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej	Wejście w życie zmienionych aktów prawnych				KW. 2	2023	Przegląd aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej, a mianowicie: i) przepisy leżące u podstaw jednostek funkcjonalnych ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej (w tym dekret z mocą ustawy nr 73/2017 dotyczący jednostek opieki zdrowotnej modelowych B, zarządzenie rządu nr 1368/2007, zasady i model wynagradzania jednostek opieki zdrowotnej modelu B oraz związany z nim akt prawny, a także akty prawne leżące u podstaw funkcjonowania innych rodzajów jednostek podstawowej opieki zdrowotnej); oraz (ii) przepisy leżące u podstaw grup ośrodków opieki zdrowotnej (w tym akty prawne leżące u podstaw grup ośrodków opieki zdrowotnej, a mianowicie dekret z mocą ustawy nr 28/2008).
1.2	Re-C01-r01	T	Zapewnienie dostępu do instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia		Numer	0	1 000	KW. 4	2023	Liczba jednostek funkcjonalnych ośrodków zdrowia uzyskujących dostęp do informacji z instrumentu stratyfikacji ryzyka obejmującego zarejestrowanych użytkowników. Instrument stratyfikacji ryzyka umożliwia proaktywną interwencję w populacjach o podwyższonym ryzyku klinicznym i podatności na zagrożenia społeczne, zapewniając programy badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki populacji w całym kraju, a także terminowe leczenie i odpowiednie działania następne użytkowników, którzy cierpią na najczęstsze choroby (choroby układu krążenia, cukrzycę, nowotwory, drogi oddechowe, umysłowe i osteokarskie).
1.3	Re-C01-r01	T	Zakończenie procesu decentralizacji obowiązków w dziedzinie zdrowia w gminach		Numer	0	201	KW. 4	2022	Liczba nowych gmin, w których proces decentralizacji obowiązków w dziedzinie zdrowia został zakończony, zgodnie z dekretem z mocą ustawy nr 23/2019 z dnia 30 stycznia, poprzez podpisanie zawiadomienia o przeniesieniu przez Ministerstwo Zdrowia, regionalne organy ds. zdrowia i gminy. Przekazanie obowiązków obejmuje w szczególności: udział gmin w podejmowaniu decyzji dotyczących planowania, zarządzania i inwestycji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										jednostek podstawowej opieki zdrowotnej oraz podziałów interwencji w zachowania uzależniające i zależności, w szczególności w zakresie ich budowy, wyposażenia i konserwacji; zarządzanie innym sprzętem związanym z podstawową opieką zdrowotną, jego konserwacja i konserwacja; zarządzanie pracownikami opieki zdrowotnej w kategorii asystenta operacyjnego jednostek funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia i podziałów interwencji w zachowania uzależniające i zależności, które integrują krajową służbę zdrowia; zarządzanie usługami wsparcia logistycznego grup ośrodków opieki zdrowotnej.
1.4	Re-C01-r02	M	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy w sprawie zdrowia psychicznego, który określa zasady organizacji usług w zakresie zdrowia psychicznego	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy o zdrowiu psychicznym				KW. 4	2021	Nowy dekret z mocą ustawy odzwierciedla propozycje zmian przedstawione przez grupę roboczą utworzoną dekretem rządowym nr 6324/2020 z dnia 15 czerwca, zmienionym zarządzeniem rządowym nr 11485/2020 z dnia 20 listopada, w celu określenia zasad organizacji usług w zakresie zdrowia psychicznego.
1.5	Re-C01-r02	M	Wejście w życie nowej ustawy o zdrowiu psychicznym, która określa zasady dotyczące praw osób chorych psychicznie i reguluje obowiązkową hospitalizację lub leczenie	Wejście w życie nowej ustawy o zdrowiu psychicznym				ZAPYTANIE 1	2023	Nowa ustawa o zdrowiu psychicznym odzwierciedla propozycje zmian przedstawione przez grupę roboczą utworzoną dekretem rządowym nr 6324/2020 z dnia 15 czerwca, zmienionym zarządzeniem rządowym nr 11485/2020 z dnia 20 listopada, w celu ustanowienia zasad dotyczących praw osób chorych psychicznie i uregulowania obowiązku hospitalizacji lub leczenia.
1.6	Re-C01-r03	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie				KW. 2	2022	Wejście w życie, poprzez wspólne zatwierdzenie przez ministerstwa zdrowia i finansów, nowego wzoru umowy o zarządzanie. Nowy wzór musi być zgodny ze wszystkimi przyszłymi umowami o zarządzanie, które mają zostać podpisane przez wszystkich publicznych kierowników przedsiębiorstw państwowych w systemie opieki zdrowotnej, aby zwiększyć rozliczalność i zachęcić do stosowania praktyk zarządzania opartych na wynikach.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.7	Re-C01-r03	M	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej Krajowej Służby Zdrowia	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej				ZAPYTANIE 1	2024	Opracowanie planu rachunkowości zarządczej dla Krajowej Służby Zdrowia w celu gromadzenia na szczeblu krajowym informacji na temat kosztów, dochodów i wyników usług szpitalnych, co poprawi alokację zasobów w Krajowej Służbie Zdrowia, analizę porównawczą i określenie obszarów wymagających poprawy skuteczności operacyjnej podmiotów służby zdrowia. Nowy plan rachunkowości zarządczej jest rozpowszechniany w formie okólnika normatywnego przez centralną administrację systemu opieki zdrowotnej.
1.8	Re-C01-r03	T	Ustanowienie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia		Numer	0	10	KW. 4	2022	Utworzenie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach Państwowej Służby Zdrowia w celu: poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej, a także ich jakości i efektywności; wzmocnienie zarządzania klinicznego, autonomii i rozliczalności usług opieki zdrowotnej; zachęcanie pracowników służby zdrowia do dalszej pracy w szpitalach publicznych; podział ryzyka i korzyści między służbami opieki zdrowotnej a szpitalami; ocena misji każdej służby zdrowia i szpitala w kontekście regionalnym i krajowym krajowej służby zdrowia.
1.9	Re-C01-r03	T	Ustanowienie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia		Numer	10	25	KW. 2	2024	Utworzenie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach Państwowej Służby Zdrowia w celu: poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej, a także ich jakości i efektywności; wzmocnienie zarządzania klinicznego, autonomii i rozliczalności usług opieki zdrowotnej; zachęcanie pracowników służby zdrowia do dalszej pracy w szpitalach publicznych; podział ryzyka i korzyści między służbami opieki zdrowotnej a szpitalami; ocena misji każdej służby zdrowia i szpitala w kontekście regionalnym i krajowym krajowej służby zdrowia.
1.10	Re-C01-r03	T	Wzmocnienie reakcji na hospitalizację w domu w szpitalach krajowej służby zdrowia		Numer	0	5 000	KW. 4	2024	Zwiększenie zdolności reagowania w zakresie hospitalizacji domowej poprzez umożliwienie świadczenia w domu usług opieki zdrowotnej, przez ograniczony czas, w ścisłym powiązaniu ze świadczeniami podstawowej opieki zdrowotnej, krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej, mierzonej liczbą nowych przypadków hospitalizacji domowej (zdefiniowanych jako zbiór opieki świadczonej

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
										w okresie, w którym pacjent ponosi odpowiedzialność za opiekę szpitalną w domu, nieprzerwanie od dnia przyjęcia do dnia zwolnienia, z wyjątkiem dnia zwolnienia).
1.11	Re-C01-r03	M	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupu leków	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupu leków				KW. 2	2024	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupów leków w celu wdrożenia zaleceń wynikających z niezależnej oceny scentralizowanych zamówień na leki w Portugalii, przeprowadzonej przez austriacki Krajowy Instytut Zdrowia Publicznego w ramach programu wspierania reform strukturalnych.
1.12	Re-C01-r03	M	Wejście w życie nowego systemu pełnego zaangażowania w Krajową Służbę Zdrowia	Wejście w życie nowego systemu pełnego zaangażowania				ZAPYTANIE 1	2023	Nowy system pełnego zaangażowania pracowników służby zdrowia w Krajowej Służbie Zdrowia, obejmujący odpowiednie mechanizmy organizacji czasu pracy i tabel wynagrodzeń.
1.13	Re-C01-i01	M	Wejście w życie warunków odniesienia w nagłych przypadkach poddanych kontroli w kolorze białym, niebieskim lub zielonym w szpitalnych służbach ratownictwa medycznego w odniesieniu do innych rodzajów usług opieki zdrowotnej, w tym usług podstawowej opieki zdrowotnej	Wejście w życie warunków dotyczących odnoszenia się do nagłych przypadków				ZAPYTANIE 1	2022	Wejście w życie procedur i przepisów administracyjnych dotyczących procesu kierowania do szpitalnych służb ratunkowych w przypadku innych rodzajów opieki zdrowotnej, mianowicie usług podstawowej opieki zdrowotnej, z bezpośrednim harmonogramem spotkań.
1.15	Re-C01-i01	T	Budowa nowych jednostek ochrony zdrowia		Numer	0	124	KW. 2	2026	Liczba wybudowanych nowych jednostek ochrony zdrowia. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.16	Re-C01-i01	M	Zakończenie krajowych programów badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki w podstawowej opiece zdrowotnej	Zakończenie programów badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki w podstawowej opiece zdrowotnej				ZAPYTANIE 1	2026	Realizacja tego kamienia milowego obejmuje: i) świadczyć usługi badań przesiewowych w kierunku raka jelita grubego i szyjki macicy w 341 jednostkach opieki zdrowotnej; wprowadzenie usług badań przesiewowych w kierunku retinopatii cukrzycowej w 300 jednostkach opieki zdrowotnej; umożliwienie przeprowadzania egzaminów Holtera i ambulatoryjnego monitorowania ciśnienia krwi w 900 jednostkach funkcjonalnych; wyposażenie 300 jednostek opieki zdrowotnej w spirometry do wczesnego diagnozowania, do monitorowania i leczenia astmy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc i palenia; oraz (v) zapewnienie 300 jednostek opieki zdrowotnej zdolnych do pomiaru białka reaktywnego C.
1.17	Re-C01-i01	M	Zwiększenie zdolności reagowania ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej i rozszerzenie ich obszarów interwencji	Sprawozdanie w sprawie zwiększenia zdolności reagowania ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej i rozszerzenia ich obszarów interwencji				KW. 2	2026	Realizacja tego kamienia milowego obejmuje: i) rozszerzenie konsultacji z osobami chorymi na cukrzycę do 50 jednostek opieki zdrowotnej; II) zainstalowanie biur dentystycznych w 130 jednostkach opieki zdrowotnej; utworzenie 50 zintegrowanych ośrodków diagnostycznych (o niskim stopniu złożoności uzupełniających środków diagnostycznych i terapeutycznych, rentgenowskich i analiz klinicznych) w jednostkach opieki zdrowotnej; tworzenie usług w zakresie przemieszczania się i rehabilitacji w 18 jednostkach opieki zdrowotnej; wyposażenie 350 jednostek opieki zdrowotnej (worek ratunkowy, defibrylator i monitor życiowy) na potrzeby kwalifikowanej reakcji w sytuacjach nadzwyczajnych (podstawowe wsparcie życiowe); VI) protokoły odsyłania w najbardziej poszukiwanych obszarach opieki, a mianowicie okulistyce, otorinoaryngologii, ortopedyce i urologii.
1.18	Re-C01-i01	M	Modernizacja placówek opieki zdrowotnej i sprzętu medycznego w celu zapewnienia dostępności, jakości i bezpieczeństwa w ośrodkach podstawowej opieki zdrowotnej	Sprawozdanie w sprawie modernizacji placówek opieki zdrowotnej i sprzętu medycznego				KW. 2	2026	Realizacja tego kamienia milowego obejmuje: renowacja lub adaptacja 347 placówek opieki zdrowotnej; oraz (ii) modernizacji sprzętu medycznego.
1.19	Re-C01-i01	M	Wzmocnienie opieki środowiskowej, interwencji w domu i interwencji społeczności lokalnych	Sprawozdanie w sprawie wzmocnienia opieki środowiskowej, interwencji w domu i interwencji				KW. 2	2026	Realizacja tego kamienia milowego obejmuje: zapewnienie co najmniej 770 pojazdów elektrycznych w celu wsparcia świadczenia opieki domowej przez ośrodki zdrowia; oraz (ii) zwiększenie liczby nowych jednostek mobilnych o co najmniej dodatkowo 34 w celu uwzględnienia regionów o niskiej gęstości zaludnienia.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
				społeczności lokalnych						Regiony o niskiej gęstości zaludnienia obejmują regiony wymienione w Deliberação 55/2015 da CIC Portugal 2020 (decyzja CIC Portugal 2020) z dnia 1 lipca 2015 r., zmienione Deliberação 20/2018 da CIC Portugal 2020 z dnia 12 września 2018 r.
1.20	Re-C01-i02	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przyznawania wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przydzielania wsparcia finansowego				ZAPYTANIE 1	2022	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przyznawania wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia, które określa model zarządzania programem i odpowiednie wymogi wnioskodawców.
1.21	Re-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece stacjonarnej i ambulatoryjnej		Numer	0	7 400	KW. 4	2025	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece stacjonarnej i ambulatoryjnej poprzez utworzenie następujących nowych miejsc: i) nowe 5500 łóżek szpitalnych w krajowej sieci zintegrowanych usług ciągłej opieki w ramach sieci ogólnej; II) nowe 500 miejsc w autonomicznych jednostkach dnia promocji w ramach krajowej sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej; nowe 1000 miejsc w zintegrowanych usługach ciągłej opieki w zakresie zdrowia psychicznego; oraz (iv) nowych 400 miejsc szpitalnych o niskiej złożoności w krajowej sieci usług opieki paliatywnej. Zapotrzebowanie tych nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
1.22	Re-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej		Numer	0	1 200	KW. 2	2024	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej poprzez: rejestracja na platformie SI RNCCI 1000 nowych miejsc w zintegrowanych zespołach dalszej opieki domowej; II) rejestracji na platformie SI RNCCI 100 nowych miejsc w zespołach wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego oraz (iii) umów i decyzji lokalnych jednostek ochrony zdrowia tworzących zespoły niezbędne do zapewnienia 100 nowych miejsc w ramach wsparcia opieki paliatywnej społeczności.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.23	Re-C01-i03	T	Modernizacja jednostek i sprzętu do psychiatrii kryminalistycznej		Numer	0	3	KW. 4	2025	Budowa nowego oddziału psychiatrii kryminalistycznej (Sobral Cid) oraz przebudowa dwóch innych jednostek (centrum szpitala psychoiatrycznego w Lizbonie i szpital w Magalhães Lemos)
1.24	Re-C01-i03	M	Rozwój działań uświadamiających i szkoleniowych mających na celu „budowanie ścieżek pacjentów” w kontekście demencji	Sprawozdanie z wdrażania nowych działań uświadamiających i szkoleniowych oraz ich rozwoju				KW. 4	2022	Działania uświadamiające i szkoleniowe na temat demencji, mające na celu wspieranie reform w zakresie usług socjalnych i opieki zdrowotnej, skierowane do pracowników usług społecznych i opieki zdrowotnej lub innych podmiotów, które współpracują ze społeczeństwem w dziedzinie polityki społecznej i zdrowotnej, a także do osób korzystających z usług socjalnych i opieki zdrowotnej.
1.25	Re-C01-i03	M	Zakończenie wzmocnienia sieci opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego	Sprawozdanie z realizacji wszystkich opisanych inicjatyw mających na celu wzmocnienie sieci opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego				KW. 4	2025	Zakończenie wszystkich interwencji określonych w celu wzmocnienia sieci opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego, w tym: utworzenie czterech nowych jednostek hospitalizacji w szpitalach ogólnych; utworzenie 15 zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w zakresie usług w zakresie zdrowia psychicznego; renowacja 20 istniejących lokalnych usług w zakresie zdrowia psychicznego; stworzenie 500 miejsc na potrzeby zinstytucjonalizowanych osób cierpiących na przewlekłą chorobę psychiczną; modernizacja trzech obiektów i wyposażenia psychiatrii kryminalistycznej; budowę trzech kryminalistycznych bloków przejściowych w budynkach mieszkalnych; oraz vi) utworzenie 40 lokalnych zespołów ds. zdrowia psychicznego. Obejmuje ona wykorzystanie wsparcia w postaci dotacji w wysokości 58 507 675 EUR na renowację zwiększającą efektywność energetyczną, aby osiągnąć średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
1.40	Re-C01-i04	M	Podpisanie umowy o zarządzanie budową szpitala we wschodniej Lizbonie	Podpisanie umowy o zarządzanie budową szpitala we wschodniej Lizbonie podpisanej przez władze publiczne i spółkę celową				KW. 3	2023	Podpisanie umowy o zarządzanie przez ARSLVT i spółkę celową (SPV) na budowę szpitala we wschodniej Lizbonie. Umowa musi odzwierciedlać warunki dotyczące zakresu usług (projektowanie, budowa, finansowanie, konserwacja infrastruktury, dostawa i konserwacja ogólnego wyposażenia budynku) oraz czasu trwania. Umowa zawiera również klauzulę określającą, że zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.26	Re-C01-i04	M	Budowa i renowacja budynków opieki zdrowotnej i wyposażenia szpitali	Budowa i renowacja budynków i wyposażenia szpitali w zakresie usług opieki zdrowotnej				KW. 2	2026	Zakup sprzętu szpitalnego dla nowego szpitala w Sintra i innych szpitali, na który przeznaczono łącznie 119 283 988 EUR dotacji, a mianowicie sprzętu klinicznego/medycznego i zaawansowanego technologicznie; wyposażenie ogólne, obejmujące meble przystosowane do zadań, które mają być wykonywane w różnych pomieszczeniach, łatwe do czyszczenia i zaprojektowane w sposób ergonomiczny; oraz sprzęt komputerowy. 2) Budowa co najmniej 14 budynków na potrzeby usług opieki zdrowotnej w co najmniej 7 lokalnych placówkach opieki zdrowotnej oraz renowacja co najmniej 38 budynków w celu świadczenia usług opieki zdrowotnej w co najmniej 7 lokalnych placówkach opieki zdrowotnej, jak wskazano w opisie działania. Zapotrzebowanie tych nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
1.27	Re-C01-i05-RAM	T	Zwiększenie liczby dostępnych miejsc w systemie Wspólnotowego Szpitala Regionalnego Służby Zdrowia Madery		Numer	0	1 500	KW. 2	2026	Wzmocnienie zdolności reagowania regionalnej służby zdrowia Madery poprzez zwiększenie liczby dostępnych miejsc we wspólnotowym systemie szpitalnym, umożliwiając tym samym świadczenie w domu usług opieki zdrowotnej w ścisłym powiązaniu z podstawową opieką zdrowotną i innymi usługami.
1.28	Re-C01-i05-RAM	T	Utworzenie lokalnych zespołów ds. zdrowia psychicznego w regionalnej służbie zdrowia Madery		Numer	0	7	KW. 2	2024	Utworzenie lokalnych zespołów ds. zdrowia psychicznego w drodze decyzji regionalnych służb zdrowia.
1.29	Re-C01-i05-RAM	M	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu kierowania użytkowników do regionalnego modelu zintegrowanych usług dalszej opieki na Maderze	Sprawozdanie z wdrożenia systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu odsyłania użytkowników				KW. 4	2021	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu kierowania użytkowników w celu wzmocnienia regionalnego modelu zintegrowanych usług ciągłej opieki na Maderze, a także jego koordynacji i zarządzania technicznego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.30	Re-C01-i05-RAM	T	Wzrost liczby miejsc w zintegrowanych usługach opieki ciągłej w regionalnej służbie zdrowia na Maderze		Numer	0	1 080	KW. 2	2026	Liczba nowych i odnowionych miejsc stworzonych w ramach zintegrowanych usług opieki ciągłej w regionalnej służbie zdrowia Madery, mierzona pod względem nowych i odnowionych łóżek, w ogólnym zakresie (w tym w zakresie rekonwalescencji, jednostki średnioterminowej i rehabilitacji oraz jednostki ds. opieki długoterminowej i utrzymania), usług w zakresie zdrowia psychicznego i usług pediatrycznych. Obejmuje to wykorzystanie wsparcia w postaci dotacji (i) na budowę nowej infrastruktury zdrowotnej, której zapotrzebowanie na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii; oraz (ii) wdrożenie renowacji zwiększającej efektywność energetyczną.
1.31	Re-C01-i05-RAM	T	Modernizacja usług podstawowej opieki zdrowotnej w regionalnej służbie zdrowia Madery		Numer	0	16	KW. 2	2026	Liczba odnowionych placówek podstawowej opieki zdrowotnej w regionalnej służbie zdrowia Madery.
1.32	Re-C01-i06	T	Modernizacja lokalnych sieci informatycznych		%	0	90	KW. 4	2022	Odsetek zmodernizowanych lokalnych sieci informatycznych w Krajowej Służbie Zdrowia, zorganizowanych i wdrożonych przez dział wspólnych służb Ministerstwa Zdrowia, który w ten sposób będzie mógł funkcjonować w nowym modelu ujednoliconej komunikacji (Voice over Internet Protocol).
1.33	Re-C01-i06	T	Wdrożenie funkcji telezdrowia i telemonitorowania		%	0	15	KW. 4	2022	Odsetek użytkowników mających dostęp do nowych funkcji telezdrowia i telemonitorowania, umożliwiających świadczenie usług zdalnej opieki zdrowotnej, zwiększając tym samym poziom dostępu do opieki zdrowotnej i uczestnictwa obywateli w procesie zdalnego gromadzenia informacji i leczenia.
1.34	Re-C01-i06	T	Wdrożenie modułów administracyjnych technologii informacyjnych, podstawowych modułów klinicznych i modułów klinicznych nagłych wypadków		%	0	15	KW. 2	2025	Odsetek pracowników służby zdrowia mających dostęp do zintegrowanych modułów informatycznych, podstawowych modułów klinicznych i modułów klinicznych nagłych wypadków w odniesieniu do: rejestrowanie i przeglądanie informacji klinicznych w zakresie podstawowej, szpitalnej i ciągłej opieki zdrowotnej w celu zapewnienia dostępności i integracji informacji zdrowotnych, a także zapewnienia większego bezpieczeństwa użytkownikom i pracownikom służby zdrowia; oraz (ii) ratownictwa, rejestru pielęgniarstwa i telemonitorowania usług opieki zdrowotnej.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.35	Re-C01-i07-RAM	T	Nowy sprzęt komputerowy dla regionalnej służby zdrowia Madery		Numer	0	3 600	KW. 4	2025	Liczba nowych urządzeń komputerowych dla regionalnej służby zdrowia Madery w celu monitorowania i zapewnienia większej bliskości użytkowników regionalnej służby zdrowia Madery, promowania zmniejszenia ryzyka błędów, a także wspierania wydajności i szybkiego dostępu do danych użytkowników.
1.36	Re-C01-i08-RAA	T	Zwiększony dostęp do portalu użytkowników regionalnej służby zdrowia Azorów		Numer	0	25 000	KW. 3	2025	Liczba dodatkowych użytkowników indywidualnych rocznie korzystających z portalu użytkowników regionalnej służby zdrowia Azorów dzięki rozszerzeniu dostępnym na nim cyfrowych usług zdrowotnych i informacji medycznych.
1.37	Re-C01-i08-RAA	T	Wprowadzenie wizyt telemedycznych w regionalnej służbie zdrowia Azorów		Numer	0	1 000	KW. 3	2024	Liczba corocznych wizyt w dziedzinie telemedycyny w ramach podstawowej opieki zdrowotnej oraz z udziałem specjalistów medycznych w regionalnej służbie zdrowia Azorów.
1.38	Re-C01-i09	T	Zakończenie realizacji w szkołach programów „Szkoła społeczność sportowa” i „Sporty szkolne na kołach”		Numer	0	1980	KW. 3	2025	Liczba zestawów rowerowych obejmujących rowery różnej wielkości dostarczonych w szkołach drugiego cyklu w celu nauczania uczniów na rowerze, a także zestawów rowerów dla dorosłych dostarczonych do szkół publicznych w ramach programu „Szkoła sportowa”
1.39	Re-C01-i09	M	Rozpoczęcie krajowej kampanii na rzecz powszechnego systemu aktywnego życia i związanej z nim platformy technologicznej	Nowe kanały i platforma komunikacji uruchomiona na potrzeby krajowej kampanii na rzecz powszechnego systemu wspierania aktywnego życia				KW. 3	2025	Rozpoczęcie krajowej kampanii na rzecz powszechnego systemu aktywnego życia i związanej z nim platformy technologicznej w celu zwiększenia wiedzy obywateli na temat korzyści płynących z regularnej aktywności fizycznej, w każdym wieku i w zależności od ich zdolności, mającej na celu zachęcanie do zdrowszego stylu życia.
1.41	Re-C01-i10	M	Zatwierdzenie sprawozdania określającego zapotrzebowanie NHS na ciężki sprzęt medyczny	Zatwierdzenie sprawozdania				KW. 3	2023	Zatwierdzenie przez Ministerstwo Zdrowia sprawozdania, w którym określono zapotrzebowanie szpitali krajowej służby zdrowia na ciężki sprzęt medyczny. W sprawozdaniu tym określa się zarówno potrzebę zakupu tego rodzaju sprzętu po raz pierwszy, jak i potrzebę zastąpienia istniejącego ciężkiego sprzętu medycznego.
1.42	Re-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego		Numer	0	19	KW. 4	2024	Liczba ciężkiego sprzętu medycznego zakupionego dla szpitali NHS zgodnie z potrzebami określonymi w sprawozdaniu, jak wskazano w kamieniu milowym 1.41.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw.	Rok	
1.43	Re-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego		Numer	19	124	KW. 2	2026	Liczba ciężkiego sprzętu medycznego zakupionego dla (i) szpitali NHS zgodnie z potrzebami określonymi w sprawozdaniu, jak wskazano w kamieniu milowym 1.41 oraz (ii) do zainstalowania w szpitalach na całym kontynencie.
1.44	Re-C01-i11-RAA	T	Modernizacja regionalnej służby zdrowia na Azorach					KW. 2	2026	i) Budowa dwóch nowych ośrodków zdrowia i renowacja jednego ośrodka zdrowia; ii) Zakup 94 pojazdów elektrycznych w celu zapewnienia opieki domowej; iii) Zakup 656 jednostek sprzętu; iv) Modernizacja linii zdrowotnej Azorów; v) Zakup 21 pogotowia ratunkowego; vi) Utworzenie ośmiu nowych miejsc w stałej opiece, opiece paliatywnej lub usługach obserwacyjnych. Zapotrzebowanie tych nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

A.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C01-i12: Budowa szpitala we wschodniej Lizbonie

Celem inwestycji jest przyczynienie się do budowy szpitala we wschodniej Lizbonie. Ma to na celu zapewnienie lepszego dostępu do opieki zdrowotnej dla znacznej części społeczeństwa.

Inwestycja polega na budowie części szpitala we wschodniej Lizbonie:

- i) Infrastruktura systemu izolacji sejsmicznej budynku na działce A;
- ii) Budynek na działce B, poświęcony m.in. obszarom administracyjnym, zdrowiu psychicznemu, medycynie fizycznej i rehabilitacyjnej; oraz
- iii) Budowa na działce C, która jest poświęcona m.in. badaniom naukowym i edukacji.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

A.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
1.45	Re-C01-i12	M	Budowa szpitala we wschodniej Lizbonie	Budowa części szpitala we wschodniej Lizbonie				KW. 2	2026	Budowa części szpitala we wschodniej Lizbonie, a mianowicie: i) Infrastruktura systemu izolacji sejsmicznej budynku na działce A; ii) Budynek na działce B; iii) Budynek na działce C. Zapotrzebowanie na energię pierwotną budynków na działkach B i C jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

B. KOMPONENT 2: Mieszkalnictwa

Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do wyzwań związanych ze strukturalnym niedoborem stałych i tymczasowych rozwiązań mieszkaniowych dla słabszych grup społecznych, zarówno w Portugalii kontynentalnej, jak i w regionach autonomicznych Azorów i Madery, a jednocześnie pośrednio przyczynia się do wzmocnienia systemu ochrony socjalnej. Mieszkalnictwo publiczne stanowi jedynie 2 % ogółu zasobów w Portugalii i uznaje się je za niewystarczające do zaspokojenia potrzeb osób najbardziej potrzebujących i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Główne cele komponentu są następujące: zwiększenie podaży mieszkań socjalnych i przystępnych cenowo (w tym zaspokajanie innych powiązanych potrzeb, takich jak brak podstawowej infrastruktury i wyposażenia, niezdrowe i niepewne miejsca zamieszkania, niepewność zatrudnienia lub brak więzi umownych, przeludnienie lub nieadekwatność mieszkań do szczególnych potrzeb mieszkańców niepełnosprawnych lub o ograniczonej sprawności ruchowej); (II) stworzenie krajowej reakcji publicznej na pilne i tymczasowe potrzeby w zakresie zakwaterowania wynikające z nieprzewidzianych lub nieprzewidywalnych zdarzeń, takich jak klęski żywiołowe, pożary, pandemie, przepływy migracyjne, wnioski o udzielenie azylu lub sytuacje bezpośredniego ryzyka, takie jak przemoc domowa, handel ludźmi, ryzyko eksmisji i inne; oraz (iii) zwiększenie oferty zakwaterowania dla studentów po przystępnych cenach. Inwestycje w ten komponent wiążą się z budową nowych mieszkań i renowacją istniejących budynków mieszkalnych.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych dla Portugalii w ramach europejskiego semestru w 2019 i 2020 r., w szczególności: Poprawa skuteczności i adekwatności siatki bezpieczeństwa socjalnego (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); Zagwarantowanie wystarczającej i skutecznej ochrony socjalnej i wsparcia dochodów (zalecenie dla poszczególnych krajów 2 2020); oraz zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych, w szczególności w dziedzinie nauk ścisłych i technologii informacyjnych (poprzez inwestycje w zakwaterowanie studentów) (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących transformacji klimatycznej (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020). Komponent ten przyczynia się również do wdrożenia kilku zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, takich jak: „Należy zapewnić osobom potrzebującym dostęp do mieszkań socjalnych lub pomocy mieszkaniowej dobrej jakości” (EPSR 19.a); „Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji mają prawo do odpowiedniej pomocy i ochrony przed przymusową eksmisją” (EPSR 19.b); „Osobom bezdomnym zapewnia się odpowiednie schronienie i usługi w celu promowania ich włączenia społecznego” (EPSR 19.c); „Ochrona socjalna” (EPSR 12); „Włączenie osób niepełnosprawnych” (EPSR 17); „Dostęp do podstawowych usług” (EPSR 20); „Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie: Każdy ma prawo do wysokiej jakości włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społecznym i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy” (EPSR 1). Uwzględnia się również aspekty środowiskowe, w szczególności poprzez promowanie nowych konstrukcji o wysokich standardach efektywności energetycznej.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

B.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r04: Krajowy pilny i tymczasowy plan mieszkaniowy

Celem reformy jest stworzenie krajowej sieci publicznej w celu zaspokojenia pilnych i tymczasowych potrzeb mieszkaniowych w ramach odnowienia polityki mieszkaniowej w Portugalii, z myślą o ochronie i wzmocnieniu pozycji określonych grup docelowych oraz wspieraniu włączenia społecznego i zwalczaniu nierówności.

Reforma polega na stworzeniu ustrukturyzowanej i przekrojowej reakcji na potrzeby osób potrzebujących rozwiązań w zakresie zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych lub tymczasowych oraz na opracowaniu niezbędnych ram prawnych i regulacyjnych w celu ustanowienia modelu zarządzania inwestycjami RE-C02-i02 (krajowa dotacja na wypadek sytuacji nadzwyczajnej i tymczasowe zakwaterowanie) oraz ustanowieniu metod oznakowania i kierowania do zakwaterowania oraz wsparcia społecznego dla osób objętych wsparciem.

Wdrożenie reformy miało zostać zakończone do dnia 30 czerwca 2021 r.

Inwestycja RE-C02-i01: Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań

Celem inwestycji jest zapewnienie godnych i odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom o największych potrzebach oraz grupom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji.

Inwestycja polega na zapewnieniu mieszkań socjalnych lub wsparcia finansowego na renowację lub budowę określonym grupom docelowym, które nie mają zdolności finansowej do zagwarantowania adekwatności własnych mieszkań, dla co najmniej 20209 gospodarstw domowych do 2026 r. Inwestycje obejmują budowę nowych budynków lub renowację istniejących budynków mieszkalnych, a także nabycie budynków lub dzierżawę budynków na poddzierżawę.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C02-i02: Krajowa dotacja na wypadek sytuacji nadzwyczajnej i tymczasowe zakwaterowanie

Celem tej inwestycji jest zapewnienie tymczasowego lub awaryjnego zakwaterowania grupom ludności znajdującym się w trudnej sytuacji w Portugalii kontynentalnej. Następujące zagrożenia lub sytuacje nadzwyczajne o charakterze społecznym stanowią ramy planowanych interwencji: nieprzewidywalne lub wyjątkowe zdarzenia, konieczność pilnego zakwaterowania i wzmocnienia pozycji osób tymczasowo pozbawionych zakwaterowania, w tym ofiar przemocy domowej, ofiar handlu ludźmi, osób objętych ochroną międzynarodową, osób bezdomnych; nadzwyczajne i należycie uzasadnione potrzeby w zakresie pilnego i tymczasowego zakwaterowania dla osób, w przypadku których istnieje bezpośrednie i rzeczywiste ryzyko, że zostaną pozostawione bez zakwaterowania lub są w trakcie deinstytucjonalizacji; potrzeby w zakresie zakwaterowania, tymczasowe i niezbędne ze względu na interes publiczny, urzędników państwowych i agentów.

Inwestycja polega na utworzeniu 2000 miejsc zakwaterowania awaryjnego, jak również 840 jednostek mieszkalnych dla sił bezpieczeństwa i armii, trzech bloków dla sił bezpieczeństwa (w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym) oraz siedmiu ośrodków tymczasowego zakwaterowania ze względów humanitarnych lub bezpieczeństwa.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C02-i03-RAM: Zwiększenie podaży mieszkań socjalnych w Autonomicznym Regionie Madery

Celem tej inwestycji jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych rodzin żyjących w trudnych warunkach i niemających zdolności finansowej do pokrycia kosztów dostępu do odpowiednich mieszkań w Autonomicznym Regionie Madery.

Inwestycja obejmuje budowę lub nabycie mieszkań socjalnych dla 805 gospodarstw domowych (inwestycja obejmuje również badania, projekty, nabywanie i budowę gruntów) oraz rekultywację 325 prywatnych lub publicznych mieszkań mieszkalnych (w tym poprawę charakterystyki energetycznej). Inwestycja przewiduje również zamówienia na usługi w zakresie rozwoju systemów informacyjnych i rozwiązań w zakresie administracji elektronicznej w sektorze mieszkaniowym.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C02-i04-RAA: Poprawa warunków mieszkaniowych w zasobach mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów

Celem inwestycji jest wzmocnienie oferty mieszkaniowej na różnych poziomach w następstwie zauważalnego pogorszenia się degradacji budynków w Regionie Autonomicznym Azorów oraz zmniejszenia podaży na rynku nieruchomości.

Inwestycja obejmuje, na różnych wyspach, budowę, zakup i renowację mieszkań, w tym:

- budowę 65 budynków;
- renowacja budynków mieszkalnych (głęboka renowacja 75 lokali mieszkalnych, średnia renowacja 270 lokali mieszkalnych i niewielka interwencja w 135 mieszkaniach) w odniesieniu do łącznie 480 lokali mieszkalnych.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C02-i07-RAA: Infrastruktura dla działek pod zabudowę mieszkalną

Celem inwestycji jest stworzenie lub poprawa infrastruktury dla działek w Regionie Autonomicznym Azorów oraz przydzielenie jej wybranym kandydatom. Celem jest umożliwienie wybranym kandydatom budowy własnych domów na tych działkach po kontrolowanych kosztach. Program ten został ustanowiony regionalnym dekretem ustawodawczym nr 21/2005/A z dnia 3 sierpnia 2005 r. W ramach inwestycji przydziela się 145 działek.

Wybierając kandydatów do budowy własnych domów w tych częściach, pierwszeństwo mają młodzi ludzie (poniżej 35 roku życia, jeżeli samotnie wychowują dzieci lub którzy mają mniej niż 70 lat, jeżeli pozostają w związku małżeńskim lub mieszkają w parach).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycję RE-C02-i08-RAA: Zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych

Celem inwestycji jest wzmocnienie zasobów mieszkań socjalnych w Regionie Autonomicznym Azorów. Inwestycja polega na budowie 77 lokali mieszkalnych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

B.2. Kamienie milowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i wdrażania bezzwrotnego wsparcia finansowego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
2.1	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – podpisane ustalenia dotyczące współpracy lub finansowania		Numer	0	75	KW. 3	2022	Podpisanie ustaleń dotyczących współpracy lub finansowania. Lokalne strategie zakwaterowania są przedstawiane przez gminy. Strategie te określają 1) wszystkie potrzeby kwalifikowalne w ramach tego programu (określone w dekrety z mocą ustawy nr 37/2018 z dnia 4 czerwca 2018 r.) oraz 2) podmioty promujące rozwiązania mieszkaniowe. Po zatwierdzeniu przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miast) zgodności lokalnych strategii zakwaterowania z programem, podpisane są umowy o współpracy z gminami lub umowy finansowe z innymi beneficjentami określające konkretne inwestycje, które mają być promowane, oraz określa się termin ich realizacji.
2.2	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (wysoka efektywność energetyczna) lub zremontowane mieszkania dla gospodarstw domowych		Numer	0	1 500	KW. 3	2023	Liczba mieszkań dostarczonych do kwalifikujących się gospodarstw domowych objętych programem. Zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków lub budynków zakupionych bez rekultywacji jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem do 1502 lokali mieszkalnych w odniesieniu do całego środka).
2.3	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (wysoka efektywność energetyczna) lub zremontowane		Numer	1 500	20 209	KW. 2	2026	Liczba mieszkań dostarczonych do kwalifikujących się gospodarstw domowych objętych programem. Zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków lub budynków zakupionych bez rekultywacji jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem do 1502 lokali mieszkalnych w odniesieniu do całego środka). W przypadku rehabilitacji jednostka referencyjna na mieszkanie wynosi

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			mieszkania dla gospodarstw domowych							73 m ² , a w przypadku nowych budowli 95 metrów kwadratowych dla 20209 lokali mieszkalnych.
2.4	Re-C02-i02	T	Krajowy stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowe zakwaterowanie – podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i zakwaterowania przejściowego		Numer	0	500	KW. 3	2022	Liczba miejsc zakwaterowania, w odniesieniu do których podpisano umowy o finansowaniu. Podmioty składają wnioski o dofinansowanie w zaproszeniu do składania ofert ogłoszonym przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miast), który po dokonaniu oceny i po zasięgnięciu opinii ISS (Instytutu Zabezpieczenia Społecznego) w sprawie ważności i wykonalności złożonych wniosków zleca finansowanie i wyznacza termin ich realizacji. Zakwaterowanie oznacza część lub całość budynku z niezależnym dostępem, składającą się z co najmniej jednego pomieszczenia mieszkalnego i dodatkowych pomieszczeń prywatnych lub lokali mieszkalnych dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego.
2.5	Re-C02-i02	T	Krajowy stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowe zakwaterowanie – podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i zakwaterowania przejściowego		Numer	500	1 000	KW. 3	2024	Liczba miejsc zakwaterowania, w odniesieniu do których podpisano umowy o finansowaniu. Podmioty składają wnioski o dofinansowanie w zaproszeniu do składania ofert ogłoszonym przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miast), który po dokonaniu oceny i po zasięgnięciu opinii ISS (Instytutu Zabezpieczenia Społecznego) w sprawie ważności i wykonalności złożonych wniosków zleca finansowanie i wyznacza termin ich realizacji. Zakwaterowanie oznacza część lub całość budynku z niezależnym dostępem, składającą się z co najmniej jednego pomieszczenia mieszkalnego i dodatkowych pomieszczeń prywatnych lub lokali mieszkalnych dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
2.6	Re-C02-i02	T	Krajowy stypendium na wypadek sytuacji wyjątkowej i tymczasowe zakwaterowanie – Zakwaterowanie, w którym rozpoczęto lub zakupiono roboty		N umber	0	41	KW. 3	2023	Liczba projektów, w odniesieniu do których rozpoczęto prace budowlane lub remontowe lub na potrzeby których zakupiono budynki.
2.7	Re-C02-i02	T	Krajowe stypendium na wypadek sytuacji wyjątkowej i tymczasowe zakwaterowanie – ukończone zakwaterowanie		Numer	0	2 000	KW. 2	2026	Dostawa obiektów noclegowych wybudowanych, odnowionych lub zakupionych do instytucji sponsorujących. Zakwaterowanie oznacza część lub całość budynku z niezależnym dostępem, składającą się z co najmniej jednego pomieszczenia mieszkalnego i dodatkowych pomieszczeń prywatnych lub lokali mieszkalnych dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego. Zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków lub budynków zakupionych bez rekultywacji jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem projektów obejmujących do 291 lokali mieszkalnych). Jednostka referencyjna wynosi średnio 73 m ² dla 2000 budynków mieszkalnych.
2.8	Re-C02-i02	T	Zakwaterowanie dostarczone siłom bezpieczeństwa i tymczasowe zakwaterowanie zapewnione ze względów humanitarnych lub bezpieczeństwa		Numer	0	840	KW. 2	2026	Liczba mieszkań (413 dostarczonych siłom bezpieczeństwa i 427 dostarczonych armii) na potrzeby tymczasowego zakwaterowania, w tym trzy bloki dla sił bezpieczeństwa (w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym). Inwestycja obejmuje również siedem ośrodków tymczasowego zakwaterowania ze względów humanitarnych lub bezpieczeństwa. Zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków lub budynków zakupionych bez rekultywacji jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
2.11	Re-C02-i03-RAM	T	Mieszkania wspierane w Regionie Autonomicznym Madery		Numer	0	805	KW. 2	2026	Liczba mieszkań przydzielonych kwalifikującym się gospodarstwom domowym po wybudowaniu mieszkań socjalnych lub zakupie lokali mieszkalnych na potrzeby mieszkań socjalnych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków lub budynków zakupionych bez rekultywacji jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. W przypadku 805 lokali mieszkalnych jednostka referencyjna na mieszkanie wynosi średnio 90 metrów kwadratowych. Ponadto inwestycja obejmuje również zamówienia na usługi w zakresie rozwoju systemów informacyjnych i rozwiązań w zakresie administracji elektronicznej w sektorze mieszkaniowym.
2.12	Re-C02-i03-RAM	T	Liczba prywatnych właścicieli mieszkań zajmowanych i publicznych mieszkań mieszkalnych, które poddano renowacji, w tym o zwiększonej efektywności energetycznej		Numer	0	325	KW. 2	2026	Liczba prywatnych lokali mieszkalnych zajmowanych przez właścicieli i publicznych lokali mieszkalnych poddanych renowacji dla grup docelowych, w których brakuje środków finansowych na przeprowadzenie prac rehabilitacyjnych.
2.13	Re-C02-i04-RAA	T	Budynki wybudowane w budynkach mieszkalnych w Autonomicznym Regionie Azorów		Numer	0	24	KW. 4	2021	Liczba zbudowanych budynków, w których zakończono prace mające na celu zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Średni rozmiar mieszkań wynosi około 120 metrów kwadratowych.
2.14	Re-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie zasobów mieszkań publicznych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja		Numer	0	40	KW. 4	2021	Inwestycja obejmuje renowację lub finalizację budynków i mieszkań, mierzoną liczbą interwencji. Interwencje obejmują: — przekształcenie budynków publicznych niemieszkalnych w budynki mieszkalne, — Wsparcie finansowe na przekształcenie zdegradowanych budynków socjalnych (Bairros Sociais)

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										renowacja budynków mieszkalnych w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami mieszkaniowymi, głównie z wymogami w zakresie efektywności energetycznej. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. Powierzchnia lokalu mieszkalnego, o którym mowa, wynosi średnio około 100 metrów kwadratowych.
2.16	Re-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie zasobów mieszkań publicznych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja		Numer	40	101	KW. 4	2023	Inwestycja obejmuje renowację lub finalizację budynków publicznych i mieszkań wraz z zakończeniem prac. Interwencje mogą obejmować: — przekształcenie budynków publicznych niemieszkalnych w budynki mieszkalne, Wsparcie finansowe na przebudowę zdegradowanych budynków socjalnych Renowacja budynków użyteczności publicznej Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. Powierzchnia lokalu mieszkalnego, o którym mowa, wynosi średnio około 100 metrów kwadratowych.
2.17	Re-C02-i04-RAA	T	Budynki wybudowane w budynkach mieszkalnych w Autonomicznym Regionie Azorów – budowa budynków		Numer	24	65	KW. 4	2025	Liczba wybudowanych budynków na potrzeby mieszkalnictwa socjalnego, w tym, w stosownych przypadkach, urbanizacji gruntów w celu zwiększenia zasobów mieszkań socjalnych. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Średni rozmiar mieszkań wynosi około 120 metrów kwadratowych.
2.18	Re-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie zasobów mieszkań publicznych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja		Numer	101	480	KW. 4	2025	Inwestycja obejmuje renowację lub finalizację budynków i mieszkań. Interwencje mogą obejmować: — przekształcenie budynków publicznych niemieszkalnych w budynki mieszkalne, — wprowadzenie w życie planu promującego wynajem młodzieży (np. przekształcenie lokalnego zakwaterowania –

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										Alojamento Local – w wynajem długoterminowy, renowacja ośrodków miejskich). Wsparcie finansowe na przebudowę zdegradowanych budynków socjalnych renowacja budynków użyteczności publicznej. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. Lokale mieszkalne, o których mowa, mają średnią wielkość około 100 metrów kwadratowych.
2.19	Re-C02-r04	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy zatwierdzającego ramy prawne krajowego pilnego i tymczasowego planu mieszkaniowego	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy				KW. 2	2021	Dekret z mocą ustawy określa strukturę planu i zasoby mieszkaniowe, w szczególności w odniesieniu do kwalifikujących się beneficjentów, rozwiązań mieszkaniowych i modelu finansowania. Oprócz ram prawnych rząd przedstawia i zatwierdza krajowy plan mieszkaniowy, który obejmuje planowanie strategiczne rozwiązań mieszkaniowych, które mają być promowane, oraz niezbędne wsparcie w tym celu, w zależności od lokalnych potrzeb i specyfiki oraz spójności społeczno-terytorialnej.
2.30	Re-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura działek rolnych		Numer	0	145	KW. 2	2026	Liczba działek z infrastrukturą utworzoną lub udoskonaloną i przydzielonych wybranym kandydatom w ramach programu ustanowionego w regionalnym dekrete ustawodawczym nr 21/2005/A z dnia 3 sierpnia 2005 r. Priorytetowo traktuje się młodych ludzi, jak określono w opisie inwestycji.
2.31	Re-C02-i08-RAA	T	Wzmocnienie zasobów mieszkań socjalnych regionu autonomicznego Azorów – wybudowane mieszkania		Numer	0	77	KW. 4	2025	Liczba sfinalizowanych budynków mieszkalnych. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Średnia wielkość mieszkań wynosi około 101 metrów kwadratowych.

B.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C02-i05: Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych

Celem inwestycji jest zareagowanie na obecną dynamikę cen nieruchomości mieszkaniowych w stosunku do poziomu dochodów portugalskich gospodarstw domowych, zwłaszcza w dużych środowiskach miejskich, poprzez zapewnienie publicznych zasobów domów, które mogą być wynajmowane po przystępnych cenach dla określonych grup docelowych.

Inwestycja obejmuje budowę nowych budynków lub renowację lokali mieszkalnych użyteczności publicznej, w tym renowację nabytych budynków, aby zapewnić 3500 lokali mieszkalnych, a następnie wynajem po przystępnych cenach określonym grupom docelowym.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C02-i06: Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach

Celem tej inwestycji jest zwiększenie krajowej podaży przystępnych cenowo mieszkań studenckich, ponieważ pozostaje to jedną z największych barier w dostępie do szkolnictwa wyższego. Obecna podaż zapewnia wsparcie jedynie niewielkiej części (około 10 %) studentów potrzebujących zakwaterowania w kontekście znacznego wzrostu kosztów mieszkaniowych, zwłaszcza w największych ośrodkach miejskich, w których skoncentrowane są instytucje szkolnictwa wyższego.

Inwestycja polega na zapewnieniu 18000 nowych i wyremontowanych łóżek poprzez budowę i nabycie budynków, remont istniejących budynków oraz modernizację i rozbudowę istniejących studenckich lokali mieszkalnych do priorytetowego użytku studentów. Ponadto dopiero po zaspokojeniu potrzeb studentów łóżka mogą być również udostępniane naukowcom, nauczycielom i pracownikom instytucji szkolnictwa wyższego niebędącym nauczycielami, w szczególności w ramach mobilności krajowej lub międzynarodowej, w tym w ramach programu ERASMUS+, sieci europejskich szkół wyższych oraz na podstawie innych międzynarodowych umów o mobilności zawartych z państwem portugalskim.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekrety z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary. Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C02-i09: Środek scale-up: Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań (pożyczka)

Celem inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C02-i01: Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań w ramach komponentu 2. Część środka o zwiększonej skali zwiększa liczbę mieszkań udostępnianych gospodarstwom domowym łącznie do 26000.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

B.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
2.20	Re-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – mieszkanie z rozpoczęciem prac (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub zrekultywowane o lepszej charakterystyce energetycznej)		Numer	0	520	KW. 3	2022	Liczba lokali mieszkalnych, dla których prace rozpoczynają się po przeprowadzeniu procedury przetargowej i podpisaniu umowy. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
2.24	Re-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – budynki mieszkalne przeznaczone na określony cel (wybudowane o wysokiej efektywności energetycznej lub odnowione o lepszej charakterystyce energetycznej)		Numer		3500	KW. 2	2026	Liczba mieszkań dostarczonych kwalifikującym się gospodarstwom domowym za pośrednictwem wymiany mieszkań po przystępnych cenach (DL 82/2020 z dnia 2 października) lub za pośrednictwem programu gminnego. Przystępne cenowo mieszkania definiuje się jako mieszkania udostępniane zgodnie z programem najmu dostępu, ustanowionym dekretem z mocą ustawy nr 68/2019 z dnia 22 maja, w ramach wspieranego na mocy ustawy nr 81/2014 z dnia 19 grudnia z dnia 19 grudnia 2014 r. programu najmu warunkowego, ustanowionego ustawą nr 80/2014 z dnia 19 grudnia, systemu kosztów kontrolowanych, regulowanego ministerialnym rozporządzeniem wykonawczym nr 65/2019 z dnia 19 lutego, lub specjalnych programów gminnych. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
2.25	Re-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach – liczba miejsc zakwaterowania dla studentów z ogłoszonymi przetargami		Numer	0	7000	KW. 3	2022	Liczba nowych i odnowionych miejsc zakwaterowania przede wszystkim dla studentów szkół wyższych, na które ogłoszono przetargi publiczne. Zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków lub budynków zakupionych bez rekultywacji jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
2.28	Re-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach		Numer	7 000	18 000	ZAPY TANI E 1	2026	Liczba nowych i odnowionych miejsc udostępnionych przede wszystkim studentom z wyższym wykształceniem; Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
2.32	Re-C02-i09	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań (pożyczki) – Zakupione, zbudowane (wysoka efektywność energetyczna) lub odnowione (z poprawą charakterystyki energetycznej) mieszkania dostarczane gospodarstwom domowym		Numer	20 209	26 000	KW. 2	2026	Liczba mieszkań dostarczonych do kwalifikujących się gospodarstw domowych objętych programem. Zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków lub budynków zakupionych bez rekultywacji jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. W przypadku rehabilitacji jednostka referencyjna na mieszkanie wynosi 73 m ² , a w przypadku nowych budowli 95 metrów kwadratowych dla 5791 lokali mieszkalnych.

C. KOMPONENT 3: Działania społeczne

Portugalia od wielu lat boryka się z poważnymi wyzwaniami demograficznymi i społeczno-gospodarczymi, które zostały spotęgowane przez pandemię COVID-19. Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności dotyczy następujących wyzwań: starzenie się społeczeństwa, prawa osób niepełnosprawnych i innych osób zależnych oraz sytuacje ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród społeczności i grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

W tym kontekście komponent ten odnosi się do wyzwań związanych ze strukturalną polityką społeczną i niedoborów w zakresie usług społecznych dla potrzebujących ludności/regionów, zarówno w Portugalii kontynentalnej, jak i w regionach autonomicznych Azorów i Madery.

Główne cele komponentu są następujące: poprawa placówek opieki społecznej i zapewnienie lepszego zasięgu terytorialnego; wzmocnienie i rozszerzenie sieci reakcji społecznych o innowacyjne rozwiązania oraz projekty pilotażowe i interwencje; opracowanie nowatorskich, opartych na społeczności lokalnych rozwiązań wspierających, przyczyniających się do promowania niezależnego życia, zapobiegania zależności i opracowywania reakcji na nieinstytucjonalizację zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; IV) zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do życia sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym; oraz v) promowanie eliminacji ubóstwa poprzez opracowanie kompleksowej strategii krajowej skupiającej się na społecznościach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie wzmocnienia odporności systemu opieki zdrowotnej i zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej (zalecenie dla poszczególnych krajów 1 2020). Ponadto przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie poprawy skuteczności i adekwatności siatki bezpieczeństwa socjalnego oraz poprawy poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.), zagwarantowania wystarczającej ochrony socjalnej i wsparcia dochodu oraz zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.) oraz poprawy skuteczności portugalskiego systemu ochrony socjalnej, w szczególności poprzez uproszczenie jego ram (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2022 r. i 2023 r.). Komponent ten pośrednio wspiera również realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego skoncentrowania inwestycji na zielonej i cyfrowej transformacji (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020).

Oczekuje się, że komponent ten przyczyni się zarówno do transformacji ekologicznej, jak i cyfrowej. Projekty związane z budową, rozbudową i renowacją rozwiązań społecznych koncentrują się na efektywności energetycznej, wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych do konsumpcji własnej oraz obniżeniu kosztów energii i paliwa. Należy uwzględnić aspekty środowiskowe poprzez promowanie nowych konstrukcji o wysokich standardach efektywności energetycznej. Ponadto zaangażowane podmioty muszą być wyposażone w bezemisyjne pojazdy lekkie. Ponadto komponent ten obejmuje środki, które zwiększają wykorzystanie narzędzi cyfrowych, w szczególności przez usługi społeczne zapewniające wsparcie osobom starszym oraz przez rząd poprzez tworzenie narzędzi ICT i e-usług skierowanych do osób z niepełnosprawnościami.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

C.1 Opis reform i inwestycji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r05: Reforma podaży udogodnień i reagowania społecznego

Celem tego środka jest rozbudowa, modernizacja i odbudowa sieci i infrastruktury usług socjalnych zapewnianych przez publiczne i prywatne instytucje społeczne. Środek jest skierowany do grup szczególnie wrażliwych pod względem gospodarczym, społecznym i zdrowotnym, takich jak osoby i rodziny żyjące w ubóstwie lub o niskich dochodach, osoby starsze i osoby zależne, osoby z niepełnosprawnościami oraz dzieci i młodzież. Ponadto przewidziane w tym środku zintegrowane interwencje w zakresie wsparcia zdrowotnego i społecznego promują autonomię osób niesamodzielnych poprzez ich rehabilitację i reintegrację społeczną zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych¹ i europejską strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030² oraz zieloną księgą w sprawie starzenia się – Wspieranie solidarności i odpowiedzialności między pokoleniami³.

Reforma ta polega na uruchomieniu programu nowej generacji sprzętu i reagowania społecznego poprzez wejście w życie uproszczenia systemu instalacji wyposażenia socjalnego. Program koncentruje się na takich środkach jak:

- Poprawa opieki społecznej i zindywidualizowanych usług świadczonych w domach opieki nad osobami starszymi (ERPI) w następstwie oceny potrzeb;
- Promowanie wydawania zezwoleń i/regulacji ERPI poza oficjalnym systemem;
- Przegląd ram prawnych dotyczących udzielania zezwoleń na korzystanie z usług socjalnych,
- Promowanie innowacyjnych rozwiązań społecznych, takich jak mieszkalnictwo oparte na współpracy na małą skalę;
- Opracowanie innowacyjnego modelu wsparcia domowego;
- Wzmocnienie wsparcia społecznego dla osób znajdujących się w izolacji społecznej poprzez utworzenie multidyscyplinarnych zespołów oraz mechanizmu mapowania i monitorowania sytuacji w trudnej sytuacji społecznej (projekty Radyr Social);
- Podniesienie poziomu siły roboczej i jakości świadczenia usług w zakresie reakcji społecznych, głównie na obszarach o niskim poziomie zasięgu;
- Wzmocnienie usług i wsparcia społecznego skierowanych do osób niepełnosprawnych lub zależnych oraz promowanie ich autonomii i niezależnego życia.

Inwestycja RE-C03-i01 – Nowa generacja sprzętu i reakcji społecznych przyczyni się do wdrożenia reformy.

Kamień milowy związany z realizacją reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r06: Krajowa strategia na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025

Celem tego środka jest ułatwienie i pogłębienie integracji osób z niepełnosprawnościami we wszystkich dziedzinach życia, promowanie ich autonomii, niezależności i samostanowienia, a także zapewnienie równych szans wszystkim obywatelom, niezależnie od ich możliwości.

Reforma ta polega na przyjęciu krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025. Strategia odzwierciedla zobowiązania wynikające z Konwencji Narodów

¹ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych⁴ i umożliwia wprowadzenie zestawu środków, takich jak:

- Przeformułowanie obecnych ram regulacyjnych w razie potrzeby;
- Przeformułowanie systemu oceny niepełnosprawności i certyfikacji;
- Kompleksową diagnostykę osób niepełnosprawnych poprzez opracowanie systemów gromadzenia danych i wskaźników monitorowania w celu wsparcia procesu decyzyjnego;
- Interwencje w przestrzeni publicznej w celu ułatwienia dostępu osobom z niepełnosprawnościami;
- Dostosowanie systemów szkolenia, zatrudnienia i kwalifikacji osób niepełnosprawnych;
- Rozwój innowacyjnych usług społecznych i podejść opartych na społecznościach lokalnych;
- Udział osób niepełnosprawnych w sporcie, kulturze i rekreacji.
- Rozszerzenie modelu wsparcia na rzecz niezależnego życia, który zapewnia osobistą pomoc osobom niepełnosprawnym;

Inwestycje RE-C03-i02: Dostępność 360° i RE-C03-i05: Platforma i dostęp, a także inwestycja RE-C01-i02: Krajowa sieć zintegrowanej opieki ciągłej i krajowa sieć opieki paliatywnej przyczyniają się do realizacji reformy.

Kamień milowy związany z realizacją reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r07: Zawieranie zintegrowanych programów wsparcia dla społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych

Celem tego środka jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego w gminach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na obszarach metropolitalnych w Lizbonie i Porto.

Reforma ta obejmuje zestaw zintegrowanych działań pilotażowych, które zostaną opracowane po dokonaniu oceny i określeniu konkretnych potrzeb społeczności. Po tej fazie diagnostycznej zintegrowane interwencje projektuje się i koncentruje się na dwóch obszarach:

- Interwencje w przestrzeni publicznej i infrastrukturze społecznej, takiej jak żłobki i szkoły podstawowe, placówki opieki zdrowotnej i obiekty służące organizowaniu wydarzeń społecznych i kulturalnych, warsztaty lub kursy szkoleniowe; oraz
- Działania o charakterze niematerialnym promujące spójność społeczną, takie jak aktywne angażowanie społeczności w ich opracowywanie i wdrażanie, promowanie przedsiębiorczości małych, lokalnych przedsiębiorstw, opracowywanie projektów mających na celu zwalczanie niepowodzenia w szkole i przedwczesnego kończenia nauki, oferowanie szkoleń zawodowych i promowanie sportu.

Reforma ta będzie oparta i zorganizowana zgodnie z pierwszą w historii portugalską krajową strategią zwalczania ubóstwa (ENCP) oraz interwencjami tematycznymi dla określonych w niej grup.

Reforma zostanie wdrożona poprzez inwestycję RE-C03-i06 – Zintegrowane działania w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto.

Kamień milowy związany z realizacją reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r08: Krajowa strategia zwalczania ubóstwa

Celem tego środka jest zwalczanie ubóstwa poprzez opracowanie wielowymiarowego, zintegrowanego, średnio- i długoterminowego podejścia.

⁴ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html> .

Reforma polega na przyjęciu krajowej strategii zwalczania ubóstwa (ENCP). Strategia zapewnia ramy interwencji tematycznych ukierunkowanych na konkretne grupy, od dzieci po osoby starsze, w tym grupy znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji. Określa się w nim warunki opracowywania i wdrażania zintegrowanych polityk koncentrujących się na specyfice wykluczenia społecznego i ubóstwa na szczeblu lokalnym. Ponadto Komisja upoważnia również do utworzenia jednolitych ram monitorowania wskaźników związanych z ubóstwem.

InvestmentRE-C03-i06 – Zintegrowane działania w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto przyczyniają się do wdrożenia reformy.

Kamień milowy związany z realizacją reformy zostanie zakończony do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja RE-C03-i01: Nowa generacja sprzętu i reakcji społecznych

Celem tego środka jest modernizacja i rozbudowa sieci usług opieki społecznej w celu opracowania skuteczniejszych metod świadczenia usług, uzyskania szerszego zasięgu terytorialnego na szczeblu krajowym oraz poprawy warunków pracy specjalistów w tych strukturach oraz jakości opieki świadczonej użytkownikom.

Inwestycja ta obejmuje:

- renowację i rozbudowę istniejących obiektów usług socjalnych oraz budowę nowych, takich jak żłobki, domy opieki nad osobami starszymi (ERPI) oraz ośrodki aktywności i wzmocnienia pozycji na rzecz włączenia społecznego (CACI);
- zakup sprzętu na potrzeby usług społecznych;
- rozbudowę sieci reagowania społecznego w zakresie „Residences for Autonomy and Inclusion and Home Support Services” poprzez zwiększenie liczby użytkowników, którzy mogliby zostać objęci pomocą;
- rozbudowa sieci reakcji społecznych o nowe typologie, takie jak wspólne mieszkanie;
- zakup sprzętu technicznego i cyfrowego, w tym zakup pojazdów elektrycznych; oraz
- uruchomienie projektu pilotażowego o nazwie Radar Social, którego celem jest przetestowanie na szczeblu krajowym prawie aktywnego i innowacyjnego modelu zintegrowanego wsparcia społecznego. Model ten został już przetestowany w gminie Lizbona i obejmuje tylko jedną grupę docelową (osoby starsze), a obecnie ma zostać rozszerzony na nowe gminy na terytorium kraju o szerszym zakresie w odniesieniu do grupy docelowej (osoby zagrożone wykluczeniem społecznym). Projekt obejmuje identyfikację i mapowanie potrzeb. . 278 Zespoły interwencji społecznej zostaną utworzone w gminach Portugalii kontynentalnej. Zespoły są odpowiedzialne za identyfikację osób starszych i innych osób wymagających szczególnego traktowania zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz za udzielanie wsparcia w oparciu o ich indywidualne potrzeby.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C03-i02: Dostępność 360°

Celem tego środka jest poprawa warunków dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w przestrzeni publicznej, budynkach publicznych i mieszkaniach na całym terytorium.

Inwestycja ta jest w pełni zgodna z europejską strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–20305 i składa się z trzech komponentów:

- program interwencji publicznej na lata 2021–2025 (PIVP), który obejmuje operacje i roboty budowlane na co najmniej 200 000 m² przestrzeni publicznej, takich jak chodniki i kwadraty,

oraz poprawę dostępu do obszarów historycznych poprzez zakup dostosowanych pojazdów elektrycznych dla osób z niepełnosprawnościami;

- program interwencji w zakresie budynków publicznych na lata 2021–2025 (PIEP), który obejmuje operacje i roboty budowlane w co najmniej 1500 budynkach użyteczności publicznej; oraz
- program interwencji mieszkaniowej na lata 2021–2025, który obejmuje prace remontowe i budowlane w co najmniej 1000 istniejących lokalach mieszkalnych osób z niepełnosprawnościami.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C03-i03-RAM: Wzmocnienie reakcji społecznych w Regionie Autonomicznym Madery (ARM)

Celem tego środka jest wzmocnienie sieci usług społecznych w Regionie Autonomicznym Madery.

Inwestycja ta obejmuje interwencje w domach opieki nad osobami starszymi (ERPI) oraz rozwój struktur wsparcia społecznego dla osób bezdomnych. Interwencje te obejmują budowę nowych oraz renowację i modernizację istniejących obiektów, a także zakup niezbędnego sprzętu technicznego, cyfrowego i informatycznego, w tym zakup pojazdów elektrycznych, aby ułatwić i poprawić dotarcie do pracowników służb socjalnych na obszarach oddalonych.

Interwencje obejmują rehabilitację i rozbudowę struktur mieszkalnych i niemieszkalnych dla osób starszych i osób o specjalnych potrzebach.

Interwencje skierowane do osób bezdomnych obejmują utworzenie nocnego przyjęcia w celu reagowania na sytuacje nadzwyczajne i zapewnienia zakwaterowania, utworzenie pokoi kąpielowych i pralni promujących higienę osobistą, renowację przestrzeni zapewniającej posiłki i działania typu warsztatowego w celu rozwijania umiejętności i kompetencji społecznych wśród beneficjentów.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C03-i04-RAA: Wdrażanie regionalnej strategii walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym – sieci wsparcia społecznego (ARA)

Celem tego środka jest realizacja priorytetów regionalnej strategii zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego na lata 2018–2028 (ERCPES) Regionu Autonomicznego Azorów. W strategii określono cztery priorytety strategiczne, które wzajemnie się uzupełniają:

- P1 – Zapewnienie pełnego i sprzyjającego włączeniu społecznemu procesu rozwoju dla wszystkich dzieci i młodzieży od początku życia;
- P2 – Wzmocnienie spójności społecznej w regionie;
- P3 – Promowanie interwencji terytorialnej; oraz
- P4 – Zapewnienie odpowiedniej wiedzy na temat zjawiska ubóstwa w regionie.

Inwestycja ta obejmuje zestaw interwencji, które zwiększają dostęp dzieci i młodzieży do usług społecznych i edukacyjnych oraz wzmacniają spójność społeczną poprzez wspieranie rodzin w potrzebie i osób z niepełnosprawnościami. Obejmują one co najmniej tworzenie punktów wsparcia studiów w celu zwalczania przedwczesnego kończenia nauki, dotacje dla gospodarstw domowych o niskich dochodach jako zachętę do uczestnictwa w przedszkolach, tworzenie dodatkowych (fizycznych) miejsc w żłobkach lub ośrodkach opieki dziennej, tworzenie nowych miejsc dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach wspierających osoby niepełnosprawne, zakup samochodów w celu odnowienia floty samochodów Instituições Particulares de Solidariedade oraz szkolenia dla osób

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

z rodzin objętych Dochodem z tytułu włączenia społecznego w celu zapewnienia im uzupełniających podstawowych umiejętności.

Ponadto inwestycja ta obejmuje również uruchomienie programu pilotażowego zatytułowanego „Starzenie się w szkole”, którego celem jest promowanie pozainstytucjonalnej opieki nad osobami starszymi lub niepełnosprawnymi.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C03-i05: Platforma + dostęp

Celem tego środka jest wspieranie integracji osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie zestawu cyfrowych narzędzi i usług informacyjnych, aby ułatwić dostosowanie się do ich potrzeb i ułatwić im uczestnictwo w życiu społecznym.

Inwestycja składa się z pięciu programów:

- Odniesienie geograficzne do lokalizacji i warunków dostępności budynków publicznych;
- Globalne systemy informacji i pozycjonowania (GPS) dla dużych budynków publicznych i umożliwiające włączenie budynków prywatnych;
- Powiązanie geograficzne miejsc parkingowych dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się;
- Cyfrową platformę informacyjną;
- Utworzenie centrum obsługi telefonicznej w zakresie tłumaczenia ustnego portugalskiego języka migowego.

Programy te mają na celu zapewnienie osobom o ograniczonej możliwości poruszania się rozwiązań w zakresie georeferencji warunków dostępności na drogach publicznych, budynkach publicznych i prywatnych oraz miejscach parkingowych, stworzenie cyfrowej platformy informacyjnej, która agreguje i upraszcza informacje na temat odpowiednich przepisów oraz wspiera zasoby dla osób z niepełnosprawnościami, a także zapewnienie osobom niesłyszącym centrum obsługi telefonicznej gwarantującego tłumaczenie ustne w czasie rzeczywistym na język migowy (LGP) dostępne dla wszystkich organów administracji publicznej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C03-i06: Zintegrowane działania w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto

Celem tego szeroko zakrojonego i innowacyjnego środka pilotażowego jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego w gminach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na obszarach metropolitalnych w Lizbonie i Porto. Interwencja może zostać rozszerzona na inne terytoria kontynentalne, pod warunkiem że realizowane działania są zgodne z celem inwestycyjnym.

. Inwestycja ta obejmuje zestaw działań związanych ze szczególnymi potrzebami tych gmin. Działania te obejmują wzmocnienie pozycji społeczności, rozwój nowych i innowacyjnych podejść do spójności społecznej oraz interwencje w przestrzeni publicznej, infrastrukturę społeczną i sportową oraz mieszkania. Główne cele tych działań są następujące:

- Promowanie zdrowia i jakości życia społeczności poprzez wspieranie projektów przedkładanych przez stowarzyszenia władz lokalnych, organizacje pozarządowe, ruchy obywatelskie i organizacje mieszkańców, organy ds. zdrowia lub inne instytucje publiczne;
- Fizyczną modernizację przestrzeni publicznej oraz infrastruktury społecznej, zdrowotnej, mieszkaniowej lub sportowej;
- Rewitalizacja obszarów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej, promowanie spójności społecznej na obszarach metropolitalnych;
- Wspieranie przedsiębiorczości małych, lokalnych przedsiębiorstw;
- Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej i zwalczanie zależności;
- Rozwój programów aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu;
- Opracowywanie projektów mających na celu zwalczanie niepowodzenia w szkole i przedwczesnego kończenia nauki;
- Podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych i poświadczanie ich umiejętności;
- Diagnozowanie potrzeb ludności i rozwój umiejętności czytania i pisanie wśród dorosłych, programy nauczania języka portugalskiego i włączenia cyfrowego;
- Szkolenia zawodowe i polityki promujące zdolność do zatrudnienia dostosowane do lokalnych realiów i dynamiki;
- Dostęp do kultury i kreatywności oraz waloryzacja międzykulturowości;
- Zachęcanie społeczności do udziału w zarządzaniu samym programem;
- Wzmocnienie pozycji podmiotów lokalnych w sieciach partnerskich;
- Rozwiązania służące zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- Promowanie sportu jako jednego z instrumentów społecznych łączących członków społeczności, promujących wartości i zwalczających nierówności społeczne;
- Obywatelstwo, dostęp do praw i aktywność obywatelska.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁶;

⁶ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁷; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁸ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁹; oraz (iv) działań, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycję RE-C03-i07-RAA — Modernizacja i rozbudowa sieci domów opieki nad osobami starszymi (ERPI)

Celem tego środka jest zapewnienie wsparcia osobom starszym w Regionie Autonomicznym Azorów.

Inwestycja ta obejmuje interwencje w domach opieki nad osobami starszymi (ERPI). Interwencje te obejmują rozbudowę i renowację istniejących obiektów, obejmującą 117 miejsc w domach opieki.

Inwestycja przyczynia się do zapewnienia specjalistycznej i ciągłej opieki osobom o takim stopniu zależności lub znajdującym się w niepewnej sytuacji, która uniemożliwia im korzystanie z usług wsparcia w domu. Infrastruktura unika przeszkód i barier dla fizycznej dostępności, zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych oraz przepisami krajowymi, a mianowicie krajową strategią na rzecz integracji osób niepełnosprawnych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Reforma RE-C03-r38: Uproszczenie i skuteczność systemu zabezpieczenia społecznego

Celem tej reformy jest uproszczenie portugalskiego systemu zabezpieczenia społecznego („Sistema de Segurança Social”) w celu zwiększenia jego skuteczności w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę adekwatności, zakresu i wykorzystania świadczeń społecznych. Reforma ma przyczynić się do realizacji krajowych celów Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, a mianowicie celu, jakim jest ograniczenie ubóstwa o 765000 osób do 2030 r.,

⁷ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

oraz do wdrożenia zasad zawartych w zaleceniu Rady w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie.

Portugalski system zabezpieczenia społecznego obejmuje trzy podsystemy: system ochrony socjalnej obywatelstwa („*Proteção Social de Cidadania*”) lub system nieskładkowy; system ubezpieczeń oparty na składkach pracowników i pracodawców („*Sistema Previdencial*”) lub system składkowy; oraz (iii) system uzupełniający („*Sistema Complementar*”), który jest dobrowolny i obejmuje publiczne i prywatne systemy uzupełniające.

Reforma uwzględnia sprawozdanie, które ma zostać sporządzone przez ekspercką grupę roboczą, oraz odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami, a także określa następujące elementy:

- Jedno świadczenie socjalne. W ten sposób konsoliduje się co najmniej osiem nieskładkowych świadczeń społecznych w ramach systemu ochrony socjalnej obywatelstwa, w tym systemu dochodu minimalnego („*Rendimento Social de Inserção*”). W porównaniu ze świadczeniami społecznymi, które mają zostać skonsolidowane, jedno świadczenie społeczne zapewnia co najmniej równoważny zakres osobom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Jednolite świadczenie społeczne przyczynia się do wyeliminowania pokrywania się istniejących systemów, a jego struktura sprzyja prostszemu i bardziej bezpośredniemu dostępowi do świadczeń społecznych. W procesie opracowywania i wdrażania zapewnia się zaangażowanie i konsultacje z odpowiednimi partnerami społecznymi.
- Kodeks świadczeń socjalnych. Powinno to uprościć, zharmonizować i skonsolidować ustawodawstwo regulujące świadczenia społeczne w celu zapewnienia większej przejrzystości i lepszego zrozumienia dostępnych świadczeń społecznych. Kodeks świadczeń socjalnych jest zgodny z modelem kodeksu systemów składkowych („*Código dos Regimes Contributivos do Sistema Previdencial de Segurança Social*”), który obecnie obejmuje tylko jeden z trzech wyżej wymienionych podsystemów zabezpieczenia społecznego.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2026 r.

C.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
3.1	Re-C03-i01	T	Dostawa pojazdów elektrycznych		Numer	0	2 500	ZAPYTANIE 1	2026	Dostarczanie dostawcom odpowiedzi społecznych skierowanych do słabszych grup społecznych Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS) lub podobnych kwalifikujących się podmiotów świadczących usługi społeczne, takich jak centra dzienne, domy schronienia lub domy wsparcia, nowych pojazdów elektrycznych dostosowanych do funkcjonowania odpowiednich usług społecznych lub do transportu osób o ograniczonej sprawności ruchowej.
3.2	Re-C03-i01	T	Utworzenie zespołów interwencji społecznej (Radar Social)		Numer	0	278	KW. 4	2024	Utworzenie 278 zespołów interwencji społecznej w gminach Portugalii kontynentalnej.
3.3	Re-C03-i01	M	Udzielanie zamówień na wsparcie dla podmiotów promujących tworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/reagowania społecznego.	Udzielanie zamówień na wsparcie podmiotom promującym sieć udogodnień socjalnych/odpowiedzi				KW. 2	2022	Udzielenie zamówienia na wsparcie dla podmiotów, które ubiegały się o zamówienie na utworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/reagacji społecznych (obejmującej dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne i inne) i które uznano za zgodne z określonym rozporządzeniem, w ramach dostępnej puli środków. W przypadku nowych budynków procedura przetargowa zapewnia, aby zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną było niższe o co najmniej 20 % od zapotrzebowania na budynki o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
3.4	Re-C03-i01	T	Tworzenie nowych miejsc i renowacja istniejących miejsc w placówkach socjalnych		Numer	0	42 142	ZAPYTANIE 1	2026	Utworzenie co najmniej 15000 nowych miejsc i renowacja pozostałych miejsc dla dzieci, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i innych osób wymagających szczególnego traktowania w żłobkach, domach opieki mieszkaniowej dla osób starszych (ERPI), ośrodkach opieki dziennej, usługach wsparcia domicylowego (DAS), ośrodkach aktywności i upodmiotowieniu na rzecz włączenia społecznego (CACI), rezydencjach na rzecz autonomii i włączenia społecznego oraz innowacyjnych typologiach. W przypadku budowy nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Zakup co najmniej 38 mln EUR sprzętu mobilnego na potrzeby struktur mieszkalnych dla osób starszych (ERPI) i szkółek.
3.5	Re-C03-i01	T	Użytkownicy usług wsparcia w domu i pracownicy otrzymujący dostęp do tabletów i innego sprzętu informatycznego i komunikacyjnego, sprzętu pomocy technicznej lub szkoleń.		Numer	0	63 825	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba użytkowników lub pracowników służb wsparcia domowego, którzy mają dostęp co najmniej do tabletu i innego sprzętu informatycznego i komunikacyjnego lub sprzętu pomocy technicznej lub szkoleń.
3.6	Re-C03-i02	T	Mieszkania o lepszej dostępności dla osób niepełnosprawnych		Numer	0	190	KW. 2	2024	Liczba mieszkań korzystających z interwencji mających na celu poprawę warunków dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
3.7	Re-C03-i02	T	Mieszkania o lepszej dostępności dla osób niepełnosprawnych		Numer	190	1 000	KW. 4	2025	Liczba mieszkań korzystających z interwencji mających na celu poprawę warunków dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
3.8	Re-C03-i02	T	Przestrzeń publiczna z lepszą dostępnością dla osób niepełnosprawnych		m ²	0	200.000	KW. 4	2025	Powierzchnia przestrzeni publicznej (kwadraty, chodniki itp.) w metrach kwadratowych, korzystająca z interwencji (głównie wyrównywania chodników, przejścia przez tory, regulacji ruchu, zmiany położenia infrastruktury i mebli ulicznych, poprawy dostępu do budynków) w celu poprawy warunków dostępności dla osób niepełnosprawnych. Dostawa 4000 pojazdów elektrycznych (huty elektryczne) do gmin w celu poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych.
3.9	Re-C03-i02	T	Usługi publiczne o lepszej dostępności dla osób niepełnosprawnych		Numer	0	1 500	KW. 4	2025	Liczba obiektów użyteczności publicznej korzystających z interwencji (głównie podjazdów i drzwi dostępu do budynków, liczników i urządzeń sanitarnych przyjętych dla osób z niepełnosprawnościami) w celu poprawy warunków dostępności dla osób niepełnosprawnych.
3.10	Re-C03-i03-RAM	T	Nowe i zremontowane miejsca w domach opieki mieszkaniowej i niemieszkalnej		Numer	0	910	KW. 2	2026	Liczba nowych i rehabilitowanych miejsc dostępnych w domach opieki mieszkaniowej i niemieszkalnej (w tym ośrodki dzienne i ośrodki nocne) w Autonomicznym Regionie Madery. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii, a budynki poddane renowacji – o lepszej charakterystyce energetycznej.
3.11	Re-C03-i03-RAM	T	Plany życia na rzecz integracji osób bezdomnych.		Numer	0	20	KW. 4	2022	Liczba podpisanych planów życia dotyczących integracji osób bezdomnych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
3.27	Re-C03-i03-RAM	T	Liczba miejsc w domach opieki dla osób bezdomnych		Numer	0	90	KW. 4	2025	Liczba miejsc stworzonych w domach opieki dla osób bezdomnych. W przypadku nowych budowli zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków musi być co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
3.12	Re-C03-i04-RAA	T	Szkolenie osób z rodzin objętych dochodem z tytułu włączenia społecznego		Numer	0	2 500	KW. 4	2025	Liczba osób z rodzin objętych dochodem włączenia społecznego, które przeszły 400 szkoleń.
3.13	Re-C03-i04-RAA	T	Nowe miejsca dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach opieki wspierających osoby niepełnosprawne		Numer	0	124	KW. 2	2026	Liczba nowych miejsc dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach opieki wspierających osoby niepełnosprawne. Obejmuje to budowę trzech budynków i adaptację jednego występującego budynku. W przypadku nowych budowli zapotrzebowanie na energię pierwotną nowych budynków musi być co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
3.14	Re-C03-i04-RAA	T	Pojazdy zakupione dla Instituições Particulares de Solidariedade Social		Numer	0	130	KW. 4	2025	Liczba nowych pojazdów elektrycznych dostarczonych do parku samochodowego Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS).
3.15	Re-C03-i04-RAA	T	Projekt dotyczący starzenia się społeczeństwa		Numer	0	425	KW. 4	2025	Liczba osób starszych lub osób z niepełnosprawnościami objętych realizowanym projektem Aging w Autonomicznym Regionie Azorów.
3.16	Re-C03-i04-RAA	T	Środki na rzecz zwalczania przedwczesnego kończenia nauki przez dzieci i młodzież.		Numer	0	11 561	KW. 4	2025	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem w ramach środków mających na celu zwalczanie przedwczesnego kończenia nauki i promowanie uczestnictwa w szkolnictwie wyższym poprzez: I) zwolnienie z czesnego dla szkółek dla gospodarstw domowych o niskich dochodach jako zachęta do uczestnictwa w żłobkach; II) ustanowienie punktów wspierających badania; stypendia dla studentów szkół wyższych z rodzin o niskich dochodach; tworzenie

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										nowych miejsc dla dzieci w żłobkach lub ośrodkach opieki dziennej.
3.17	Re-C03-i05	M	Publikacja oferty na „Budowanie infrastruktury cyfrowej na potrzeby dostępności 360°”	Publikacja ogłoszenia o zamówieniu na nabycie infrastruktury cyfrowej na potrzeby dostępności 360° w Dzienniku Urzędowym – Diario da Republica				KW. 4	2021	Publikacja zaproszenia do składania ofert na budowę infrastruktury cyfrowej obejmującego (i) informacje geograficzne na temat budynków publicznych i prywatnych, (ii) globalne systemy informacji i pozycjonowania (GPS), (iii) georeferencje miejsc parkingowych.
3.18	Re-C03-i05	M	Cyfrowa platforma informacyjna dla osób z niepełnosprawnościami	Uruchomienie platformy				KW. 4	2024	Uruchomienie cyfrowej platformy informacyjnej, która gromadzi i upraszcza informacje na temat odpowiednich przepisów i wspiera zasoby dla osób z niepełnosprawnościami.
3.19	Re-C03-i05	M	Centrum obsługi telefonicznej języka migowego w języku portugalskim	Rozpoczęcie obsługi centrum obsługi języka migowego języka portugalskiego				KW. 4	2025	Uruchomienie centrum telefonicznego, które zapewnia obywatelom niesłyszącym zapewnione tłumaczenie ustne w czasie rzeczywistym na portugalski język migowy (LGP) dostępne dla wszystkich organów administracji publicznej.
3.20	Re-C03-r08	M	Przyjęcie krajowej strategii zwalczania ubóstwa	Przyjęcie krajowej strategii zwalczania ubóstwa				KW. 3	2021	Krajowa strategia zwalczania ubóstwa (ENCP) zapewnia ramy interwencji tematycznych skierowanych do konkretnych grup, od dzieciństwa po podeszły wiek, w tym grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Określono w nim warunki opracowywania i wdrażania zintegrowanych polityk koncentrujących się na specyfice wykluczenia społecznego i ubóstwa na szczeblu lokalnym. Ponadto upoważniono w nim również do stworzenia jednolitych ram monitorowania wskaźników związanych z ubóstwem.
3.21	Re-C03-r06	M	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami				KW. 4	2021	Krajowa strategia na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami stwarza warunki dla: • nowy system oceny niepełnosprawności i certyfikacji; • nowy system gromadzenia i przetwarzania danych oraz organizacji informacji dotyczących

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			ciami na lata 2021–2025	ściami na lata 2021–2025						niepełnosprawności w celu wspierania procesu decyzyjnego; • kwalifikacja interwencji w przestrzeni publicznej; • włączanie osób niepełnosprawnych do głównego nurtu decyzji, środków, programów i projektów; • rozszerzenie modelu wsparcia na rzecz niezależnego życia, który zapewnia osobistą pomoc osobom niepełnosprawnym; • dostosowanie systemu szkoleń, zatrudnienia i kwalifikacji osób niepełnosprawnych.
3.22	Re-C03-r05	M	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji wyposażenia socjalnego	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji wyposażenia socjalnego				KW. 4	2021	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji wyposażenia socjalnego o następujących cechach: Określenie wymogów dotyczących licencjonowania i legalizacji struktury mieszkaniowej osób starszych, które działają nielegalnie; Wprowadzenie kryteriów jakości w usługach i placówkach opieki społecznej; Stworzenie ram dla wprowadzenia nowych rodzajów rozwiązań społecznych, takich jak wspólne mieszkalnictwo i nowe modele wsparcia domowego w celu zaspokojenia różnych potrzeb osób starszych.
3.23	Re-C03-r07	M	Zatwierdzenie planów działania dla społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto	Zatwierdzenie planów działania na rzecz społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto dla tych terytoriów.				KW. 4	2021	Zatwierdzenie planów działania na rzecz społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji przez obszary metropolitalne Lizbony i Porto. Plany działania koncentrują się na dwóch głównych obszarach: interwencje w przestrzeni publicznej i infrastrukturze społecznej, takiej jak żłobki i szkoły podstawowe, placówki opieki zdrowotnej i obiekty służące do organizowania wydarzeń kulturalnych, warsztatów lub kursów szkoleniowych; interwencje o charakterze niematerialnym mające na celu promowanie spójności społecznej, takie jak aktywne angażowanie społeczności w ich opracowywanie i wdrażanie, promowanie przedsiębiorczości małych, lokalnych przedsiębiorstw, opracowywanie projektów mających na celu zwalczanie niepowodzenia w szkole i przedwczesnego kończenia nauki, oferowanie szkoleń zawodowych i promowanie sportu. Wprowadza się

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										model zarządzania oparty na zasadach wielopoziomowego sprawowania rządów i angażujący różne podmioty, od instytucji rządowych na szczeblu centralnym po lokalne obszary/sąsiedztwo. Jednocześnie muszą istnieć lokalne jednostki techniczne jako lider operacyjny tego modelu, aby promować odpowiedzialność i bliskość w zarządzaniu umowami i ich wdrażaniu.
3.24	Re-C03-i06	M	Podpisanie umów między gminami Lizbona/Porto a lokalnymi jednostkami technicznymi określającymi zakres środków, które mają być wspierane.	Podpisanie porozumień w sprawie planów dotyczących 12 obszarów interwencji				ZAPYTANIE 1	2022	Podpisanie umów między obszarami metropolitalnymi Porto i Lizbony a lokalnymi jednostkami technicznymi odpowiedzialnymi za każdy z 12 obszarów interwencji (tj. dzielnic) określających zakres środków, które mają otrzymać wsparcie, harmonogram ich realizacji, przyznane wsparcie budżetowe w wysokości 225 mln EUR oraz wybrane wskaźniki efektywności. Środki, które mają być wspierane, należą do następujących kategorii: • Promowanie zdrowia i jakości życia społeczności • Fizyczna modernizacja przestrzeni publicznej lub wzmocnienie infrastruktury społecznej, zdrowotnej, mieszkaniowej lub sportowej • Rewitalizacja gospodarcza obszarów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej • Przedsiębiorczość małych, lokalnych przedsiębiorstw • Dostęp do opieki zdrowotnej, rozwój zdrowia społeczności i zwalczanie zależności • Programy aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu • Projekty mające na celu zwalczanie niepowodzenia w szkole i przedwczesnego kończenia nauki • Kwalifikacje dorosłych i certyfikacja umiejętności • Diagnozowanie potrzeb ludności i rozwój umiejętności czytania i pisanie wśród dorosłych, uczenie się języka portugalskiego i programy włączenia cyfrowego • Szkolenie zawodowe i polityka • Dostęp do kultury i kreatywności • Udział Wspólnoty w zarządzaniu programem • Wzmocnienie pozycji podmiotów lokalnych w sieciach partnerskich

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										- Rozwiązania służące zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego - Promowanie sportu - Obywatelstwo, dostęp do praw i aktywność obywatelska Zakres wymagań i obowiązków dla przyszłych zaproszeń do składania projektów obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
3.25	Re-C03-i06	M	Publikacja sprawozdania monitorującego obszarów metropolitalnych Porto i Lizbony dotyczącego środków podjętych w każdym z 12 obszarów interwencji.	Publikacja sprawozdania monitorującego przez obszary metropolitalne Porto i Lizbony				KW. 2	2024	Publikacja sprawozdania monitorującego obszarów metropolitalnych Porto i Lizbony opisującego postępy poczynione we wdrażaniu środków finansowanych w ramach programu w każdym obszarze interwencji, w tym wykonanie budżetu i wyniki w odniesieniu do wybranych wskaźników dla każdego działania.
3.26	Re-C03-i06	T	Wdrażanie środków socjalnych		EUR	0	225 000 000	KW. 4	2025	Wyplata co najmniej 225 000 000 EUR na realizację działań w ramach kategorii wymienionych w kamieniu milowym 3.24. Wspierane działania są wdrażane na obszarach metropolitalnych w ramach podpisanych umów wymienionych w kamieniu milowym 3.24, a także w innych gminach w ramach programu „Zdrowe sąsiedztwo”.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
3.28	Re-03-i07-RAA	T	Rozbudowa lub renowacja miejsc w domach opieki		Numer	0	117	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba miejsc w domach opieki nad osobami starszymi (ERPI) rozszerzona lub odnowiona w Autonomicznym Regionie Azorów. W przypadku budowy nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
3.29	Re-C03-r38	M	Sprawozdanie grupy roboczej ds. jednego świadczenia socjalnego	Publikacja sprawozdania grupy roboczej ds. jednego świadczenia socjalnego				ZAPYTANIE 1	2025	Publikacja sprawozdania grupy roboczej ds. jednego świadczenia społecznego, zawierającego główne elementy jego koncepcji i formalnego wdrożenia. Sprawozdanie zawiera ocenę jego wpływu na zakres, poziom adekwatności i skuteczność, w tym w odniesieniu do takich aspektów, jak zapobieganie nakładaniu się działań, eliminacja luk w ochronie socjalnej i poprawa poziomu absorpcji.
3.30	Re-C03-r38	M	Wejście w życie pojedynczego świadczenia socjalnego (w ramach systemu ochrony socjalnej obywatelstwa) oraz kodeksu świadczeń socjalnych	Przepis prawodawstwa wskazujący na wejście w życie aktów prawnych				KW. 2	2026	Wejście w życie przepisów ustanawiających jednolite świadczenie społeczne (w ramach systemu ochrony socjalnej obywatelstwa) po opublikowaniu sprawozdania grupy roboczej ds. jednego świadczenia społecznego i konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Wejście w życie przepisów ustanawiających kodeks świadczeń socjalnych, które upraszczają, harmonizują i konsolidują przepisy regulujące świadczenia społeczne.

D. KOMPONENT 4: Kultura

Komponent ten dotyczy zarówno wyzwań związanych ze skutkami pandemii COVID-19, jak i problemów wynikających z chronicznego braku zasobów na utrzymanie, renowację i modernizację instalacji i sprzętu kulturalnego.

Główne cele komponentu Kultura to renowacja budynków i zabytków narodowych; ochrona technik rzemieślniczych i zawodów rzemieślniczych; modernizacji infrastruktury technologicznej i obiektów kulturalnych; cyfryzacji dzieł sztuki i dziedzictwa kulturowego; oraz umiędzynarodowienie, modernizację i transformację cyfrową księgarni i wydawnictwa książek.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących wprowadzenia wszelkich niezbędnych środków w celu skutecznego przeciwdziałania pandemii, wspomożenia gospodarki i wsparcia jej odbudowy (zalecenie dla poszczególnych krajów 1 2020); oraz wspieranie wykorzystania technologii cyfrowych w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów 2 2020).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

D.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C04-i01: Sieci kulturalne i transformacja cyfrowa

Celem środka jest modernizacja infrastruktury technologicznej publicznych instalacji kulturalnych wspierających ich transformację cyfrową. W szczególności wiąże się to z przyszłą ochroną dzieł sztuki i dziedzictwa kulturowego; poprawa doświadczenia kulturalnego; zwiększenie popytu na działalność kulturalną i dotarcie do nowych odbiorców, zwłaszcza do nowych pokoleń. Głównym celem jest wzmocnienie odporności sektora.

Inwestycja ta obejmuje następujące interwencje:

- modernizacja infrastruktury technologicznej obiektów kultury
 - o zakup sprzętu informatycznego, stworzenie mobilnych bibliotek internetowych, systemów informacyjnych i zintegrowanych katalogów dla 239 bibliotek publicznych;
 - o zainstalowanie pokrycia *wifi* w 50 muzeach, pałacach i pomnikach;
 - o zakup sprzętu do projekcji cyfrowej i wideo dla 155 teatrów i publicznych centrów sztuki współczesnej;
 - o modernizacja technologiczna i utrzymanie laboratoriów publicznych;
 - o modernizacja technologiczna Krajowego Archiwum Przemieszczających się Obrazów (ANIM);
 - o instalacja Archiwum Narodowego Sound.
- cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów Dyrekcji Generalnej ds. Książek, Archiwów i Biblioteki (DGLAB), Portugalskiej Biblioteki Narodowej, Biblioteki Publicznej Évora, kinematografii, zbiorów zarządzanych przez dziedzictwo kulturowe, I.P. oraz cyfryzacja materiałów audiowizualnych z archiwów historycznych kraju:
 - o digitalizacja i wirtualizacja zbiorów bibliotek publicznych (20000000 obrazów);
 - o cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów archiwów krajowych (18552500 dokumentów);
 - o digitalizacja 59500 rejestrów muzeów publicznych;

- wirtualne wizyty w muzeach, pomnikach i pałacach;
 - digitalizacja 1000 filmów (Cinematheque); oraz
 - digitalizacja i publiczne udostępnianie 45000 godzin materiałów audiowizualnych pochodzących z archiwów krajowych mediów historycznych i nadawców telewizyjnych.
- Umieździarnodowienie, modernizacja i transformacja cyfrowa książek i autorów:
- wspieranie tłumaczenia i publikacji książek na języki obce.
 - wspieranie tłumaczenia i wydawania utworów literackich, w tym audiobooków i e-książek;
 - wsparcie modernizacji i transformacji cyfrowej księgarni/zakładów na zakup sprzętu i technologii.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C04-i02: Dziedzictwa kulturowego

Celem tego środka jest renowacja obiektów kulturalnych sklasyfikowanych jako dziedzictwo kulturowe. Jednym z głównych celów jest dostosowanie tych instalacji do nowych norm środowiskowych.

Inwestycja ta obejmuje następujące interwencje:

- utworzenie repozytorium informacji i dokumentacji na temat krajowej produkcji rzemieślniczej, identyfikacji i mapowania surowców;
- tworzenie laboratoriów i szlaków w ramach inicjatywy „*Saber Fazer*” (ochrona rzemieślniczych technik i zawodów), w tym wprowadzanie produktów do obrotu;
- tworzenie działań (pedagogicznych i informacyjnych na temat tradycyjnych technik);
- ukończenie prac w muzeach, pomnikach, pałacach państwowych i teatrach narodowych, obejmujących renowację lub przekwalifikowywanie;
- budowa budynku Archiwum Narodowego Sund.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

D.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
4.1	Re-C04-i01	M	Specyfikacje techniczne sieci obiektów kultury	Sprawozdanie w sprawie specyfikacji technicznych sieci obiektów kultury				KW. 2	2022	Szczegółowa definicja specyfikacji technicznych dla sieci obiektów kultury
4.2	Re-C04-i01	T	Wsparcie finansowe na rzecz transformacji cyfrowej księgarni/zakładów		Numer	0	200	KW. 4	2025	Liczba księgarni/zakładów otrzymało wsparcie finansowe na transformację cyfrową księgarni (np. skaner książek, sieci Wi-fi i VPN, strona internetowa dla księgarni, zintegrowany system rachunkowości itp.)
4.3	Re-C04-i01	M	Cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów publicznych	Cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów publicznych				KW. 4	2025	Cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów: Dyrekcja Generalna ds. Książek, Archiwów i Biblioteki; Portugalska Biblioteka Narodowa, biblioteka publiczna Évora, Cinemateca i zbiory (zarządzane dziedzictwem kulturowym, I.P.) Biblioteki publiczne (20000000 obrazów) Archiwa krajowe (18552500 dokumentów) Muzea publiczne (59500 rekordów) Wirtualne wizyty w 65 muzeach, pomnikach i pałacach Cinematheque (1000 filmów) Historyczne materiały medialne i telewizyjne dostawców usług nadawczych (zdigitalizowane i udostępnione publicznie, 45000 godzin treści kasetyowych)

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
4.4	Re-C04-i01	M	Dostawa zmodernizowanej infrastruktury technologicznej dla sieci obiektów kulturalnych	Dostawa zmodernizowanej infrastruktury technologicznej dla obiektów kultury				ZAPYTANIE 1	2026	Dostawa sprzętu komputerowego oraz zintegrowanych systemów informacyjnych i katalogowych dla 239 bibliotek publicznych; relacjonowanie Wi-fi 50 muzeów, pałac i zabytków; zakup sprzętu do projekcji wideo i kinowych dla 155 teatrów i publicznych centrów sztuki współczesnej.
4.5	Re-C04-i01	T	Wsparcie finansowe na tłumaczenia i edycję dzieł literackich		Numer	0	2 250	KW. 4	2025	Liczba utworów literackich, w tym audiobooków i e-książek, objętych wsparciem finansowym na tłumaczenie, publikację i wydanie.
4.9	Re-C04-i01	M	Modernizacja technologiczna ANIM – Krajowego Archiwum Przemieszczających się Obrazów	Dostawa sprzętu				KW. 3	2023	Dostawa sprzętu do modernizacji technologicznej Krajowego Archiwum Przemieszczających się Obrazów.
4.10	Re-C04-i01	T	Dostawa sprzętu do instalacji Archiwum Narodowego Sound oraz do modernizacji technologicznej laboratoriów publicznych		Numer	0	5	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba budynków i laboratoriów, dla których dostarczono sprzęt (Krajowe Archiwum Sund i laboratoria publiczne: José Figueiredo Laboratory, CNANS, LARQ i Forte de Sacavém).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
4.6	Re-C04-i02	M	Utworzenie sieci „Saber Fazer”	Utworzenie repozytorium informacji i dokumentacji na temat krajowej produkcji rzemieślniczej, identyfikacji i mapowania surowców				KW. 4	2022	Utworzenie sieci „Saber Fazer”: utworzenie repozytorium informacji i dokumentacji na temat krajowej produkcji rzemieślniczej; oraz identyfikacja i mapowanie surowców wykorzystywanych w produkcji rzemieślniczej.
4.7	Re-C04-i02	T	Podpisane umowy o renowację i zachowanie budynków dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych		Numer	0	49	KW. 3	2023	Liczba obiektów kultury, w odniesieniu do których podpisano umowy o renowację i konserwację muzeów, zabytków, pałac państwowych i teatrów narodowych.
4.8	Re-C04-i02	T	Ukończone prace związane z rekultywacją i konserwacją budynków dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych		Numer	0	84	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba obiektów kultury, w przypadku których zakończono prace związane z rekultywacją i konserwacją muzeów, zabytków, pałac państwowych i teatrów narodowych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
4.11	Re-C04-i02	M	Tworzenie laboratoriów i szlaków w ramach inicjatywy „Saber Fazer” oraz tworzenie działań pedagogicznych i informacyjnych w zakresie tradycyjnych technik.	Tworzenie laboratoriów i tras oraz tworzenie działań informacyjnych				KW. 4	2025	Tworzone są laboratoria i szlaki inicjatywy „Saber Fazer”. Tworzy się działania pedagogiczne i informacyjne dotyczące tradycyjnych technik.
4.12	Re-C04-i02	M	Zakończenie budowy Krajowego Archiwum Sund	Zakończenie robót budowlanych				ZAPYTANIE 1	2026	Zakończenie budowy budynku Archiwum Narodowego Sund. Budynek musi mieć powierzchnię użytkową wynoszącą co najmniej 1 100 m ² i być wyposażony m.in. w celu przechowywania rzetelnych dokumentów. Zapotrzebowanie budynku na energię pierwotną musi być co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

E. KOMPONENT 5: Inwestycje i innowacje

Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności dotyczy wyzwań związanych ze stosunkowo skromnym poziomem badań naukowych i innowacji, w szczególności poprzez wspieranie powiązań między przedsiębiorstwami a nauką, ze szczególnym naciskiem na innowacje w zakresie transformacji ekologicznej, oraz wyzwań związanych z chronicznym niedokapitalizowaniem portugalskiego sektora przedsiębiorstw, który uległ dalszemu pogorszeniu w wyniku pandemii COVID-19.

Celem tego komponentu jest zwiększenie konkurencyjności i odporności portugalskiej gospodarki za pomocą środków mających na celu wzmocnienie badań naukowych poprzez wspieranie transferu ich wyników do sektora przedsiębiorstw, a tym samym wspieranie innowacji i inwestycji. Część komponentu dotycząca badań naukowych i innowacji ma na celu poprawę współpracy między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami, wzmocnienie potencjału naukowego i technologicznego Portugalii oraz wspieranie realizacji ambitnych i kompleksowych programów badań naukowych i innowacji dotyczących głównych wyzwań społeczno-gospodarczych i środowiskowych. Oczekuje się, że cel ten zostanie osiągnięty dzięki zwiększonym i skuteczniejszym inwestycjom w badania i rozwój oraz innowacje, ukierunkowanemu wsparciu mającemu na celu lepsze przełożenie wyników badań na inwestycje, dywersyfikację i specjalizację struktury produkcyjnej, wykorzystaniu rzeczywistego potencjału ugruntowanych sektorów przemysłowych i obszarów wschodzących w zakresie konkurencyjności oraz przyczynieniu się do dwójakiej transformacji. W szczególności komponent ten ma na celu zwiększenie eksportu towarów i usług o wysokiej wartości dodanej, zwiększenie inwestycji w badania i rozwój (zarówno poprzez nowe miejsca pracy wymagające wysokich kwalifikacji, jak i zwiększenie wydatków przedsiębiorstw na badania i rozwój) oraz przyczynienie się do zmniejszenia emisji CO₂.

Zgodnie z potrzebą wspierania wypłacalności systemu produkcyjnego i eliminowania niedoskonałości rynku w zakresie dostępu do finansowania komponent ten obejmuje reformę i inwestycje, które przyczyniają się do poprawy portugalskiego rynku finansowania przedsiębiorstw, poprzez utworzenie i wzmocnienie kapitału krajowego banku prorozwojowego *Banco Português de Fomento* oraz opracowanie nowych instrumentów finansowych. Komponent ten wprowadza również reformy rynku kapitałowego mające na celu wzmocnienie rynków kapitałowych w Portugalii w perspektywie długoterminowej poprzez zmianę istniejących ram prawnych i przyjęcie nowych przepisów, ze szczególnym naciskiem na przedsiębiorstwa inwestowania w papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE), przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania oraz zmianę kodeksu papierów wartościowych.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie inwestycji w transformację klimatyczną (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 2020), zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie skoncentrowania polityki gospodarczej związanej z inwestycjami w innowacje (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 2020 (ukierunkowanie inwestycji na zieloną i cyfrową transformację). Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie wdrożenia środków tymczasowych mających na celu zapewnienie dostępu do płynności przedsiębiorstwom, w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom, oraz promowanie inwestycji prywatnych w celu wspieraniażywienia gospodarczego (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

E.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r09: Promowanie badań, innowacji i rozwoju oraz innowacyjnych inwestycji w przedsiębiorstwa

Celem reformy jest wspieranie inwestycji w badania i rozwój, w szczególności poprzez zapewnienie warunków ramowych sprzyjających zwiększeniu wydajności i skuteczności publicznych i prywatnych inwestycji w badania i rozwój. Reforma jest częścią aktualizacji strategii na rzecz innowacji technologicznych i przedsiębiorczości na lata 2018–2030. Aktualizacja ta ma na celu ułatwienie finansowania i uruchomienia partnerstw publiczno-prywatnych w celu wsparcia ambitnych programów badań naukowych i innowacji. Reforma ma na celu uproszczenie dostępu do instrumentów finansowania działań badawczo-rozwojowych oraz przyczynienie się do zwiększenia przewidywalności i stabilności finansowania poprzez ustanowienie wieloletnich ram programowania publicznych inwestycji w badania i rozwój, przy wsparciu niezależnego systemu monitorowania inwestycji w badania i rozwój. Inwestycje, które mają zostać zrealizowane w związku z tą reformą, to RE-C05-i01.01 oraz RE-C05-i01.02.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r11: Rozszerzenie i konsolidacja sieci instytucji ds. interfejsów.

Celem reformy jest poprawa powiązań między środowiskiem akademickim a biznesem w celu zwiększenia przepływu wiedzy i transferu technologii.

Reforma polega na przeglądzie i standaryzacji ram legislacyjnych i regulacyjnych systemu interfejsów technologicznych, w szczególności centrów technologicznych i centrów INTERFACE utworzonych w ramach programu INTERFACE. Centra technologiczne i centra INTERFACE łączą organizacje badawcze (w tym instytucje szkolnictwa wyższego) i przedsiębiorstwa w celu wspierania transferu wiedzy i technologii. Reforma określa proces tworzenia tych podmiotów oraz ich model zarządzania i finansowania.

Grupa robocza ds. wspomagania infrastruktury technologicznej powołana przez rząd jest odpowiedzialna za przygotowanie wniosku ustawodawczego.

Inwestycje, które mają zostać zrealizowane w związku z tą reformą, to RE-C05-i01.01 oraz RE-C05-i01.02.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r12: Program badań naukowych i innowacji na rzecz zrównoważonego rolnictwa, żywności i przemysłu rolnego.

Celem reformy jest wzmocnienie sektora rolnego w Portugalii oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego, przyczynienie się do zdrowia i dobrostanu, poprawa zarządzania obszarami wiejskimi, dalsza ochrona różnorodności biologicznej, przeciwdziałanie skutkom zmiany

klimatu, niezbędne dostosowania i wkład w łagodzenie jej skutków oraz pobudzenie innych rodzajów działalności gospodarczej, takich jak m.in. usługi rolnicze, a nawet gastronomia i turystyka.

Reforma wspiera realizację planu innowacji dla rolnictwa 2030. Obejmuje on zapewnienie środków niezbędnych do aktualizacji i przygotowania istniejącej infrastruktury, a także promowanie funkcjonalnych sojuszy w całym łańcuchu rolno-spożywczym, przedsiębiorstw i badań naukowych w celu promowania rozwoju i integracji badań naukowych i innowacji ukierunkowanych na potrzeby sektora rolnego z myślą o transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Realizacja reformy miała zostać zakończona do dnia 31 grudnia 2020 r.

Inwestycja RE-C05-i01.01: Mobilizacja i zielone programy/przymierze na rzecz innowacji biznesowych.

Celem tej inwestycji jest mobilizacja i wzmocnienie zdolności naukowych i technologicznych Portugalii poprzez wdrożenie ambitnych programów badań naukowych i innowacji opartych na konsorcjach między przedsiębiorstwami a środowiskami akademickimi.

Inwestycja składa się przede wszystkim z dotacji na realizację programów/stowarzyszeń na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach poprzez dwa uzupełniające się instrumenty: pakiety na rzecz innowacji, które promują współpracę i prowadzą do rozwoju innowacyjnych projektów oraz (ii) mobilizowanie projektów ukierunkowanych na badania i rozwój oraz ich przekształcanie w nowe towary i usługi poprzez inwestycje. Mobilizujący i Zielony program działań wybiera się w drodze otwartych, konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków dotyczących planów strategicznych przez konsorcja między przedsiębiorstwami a instytucjami akademickimi, naukowymi lub technologicznymi. Inwestycja ta opiera się na strategicznych ramach, które mają zostać wdrożone w ramach RE-r09 i wzmocnia rolę instytucji interfejsu i konsolidację tej sieci.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla¹⁰; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia¹¹; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹² i zakładami

¹⁰ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

¹¹ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹³; oraz (iv) działań, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C05-i01.02: Zielone programy/Sojusz na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach – Zawarcie umów

Celem tej inwestycji jest wdrożenie tych samych instrumentów, co w RE-C05-i01.01, jednak specjalizujących się w ograniczonym zestawie zielonych programów za pośrednictwem konsorcjów między przedsiębiorstwami a instytucjami akademickimi, naukowymi lub technologicznymi w celu wspierania innowacji (ze szczególnym uwzględnieniem zielonej transformacji, dziedzina 022 załącznika do rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności).

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla¹⁴; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia¹⁵; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁶ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹⁷; oraz (iv) działań, w przypadku których

¹³ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁴ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

¹⁵ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem

długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 31 grudnia 2022 r.

Inwestycja RE-C05-i02: Misja interfejsowa – odnowienie sieci wsparcia naukowego i technologicznego oraz wytyczne dotyczące tkanki produkcyjnej

Celem inwestycji jest wzmocnienie i wzmocnienie pozycji krajowego systemu naukowo-technicznego oraz poprawa powiązań między środowiskiem biznesu, aby zapewnić skuteczny transfer technologii i przekładanie wyników badań naukowych na innowacje. Inwestycja polega na konsolidacji nowego modelu finansowania centrów systemów interfejsów technologicznych i laboratoriów współpracy (CoLAB) prywatnych stowarzyszeń lub przedsiębiorstw nienastawionych na zysk, które mają na celu tworzenie miejsc pracy wykwalifikowanych, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez realizację programów badań naukowych i innowacji opartych na strukturze 1/3 finansowania podstawowego, 1/3 finansowania konkurencyjnego i 1/3 finansowania rynkowego, poprzez zapewnienie 186 mln EUR podstawowego finansowania *misji interfejsu*. Inwestycja obejmuje 500 firm, które skorzystają z tego programu i usług świadczonych przez podmioty INTERFACE. Oczekuje się, że połączone działania w ramach reformy RE-r11 i inwestycji RE-C05-i02 przyczynią się do osiągnięcia wyżej wymienionych celów.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla¹⁸; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia¹⁹; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁰ i zakładami

że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁸ Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

¹⁹ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁰ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²¹; oraz (iv) działań, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i03: Program badań naukowych i innowacji na rzecz zrównoważonego rolnictwa, żywności i przemysłu rolnego [program innowacji dla rolnictwa 2030].

Celem tej inwestycji jest pobudzenie badań naukowych i innowacji w celu osiągnięcia bardziej zrównoważonego rolnictwa.

Inwestycja obejmuje dotacje dla podmiotów publicznych i prywatnych w celu wsparcia planu innowacji dla rolnictwa 2030. Program składa się z 15 inicjatyw przewodnich wspierających projekty badawczo-rozwojowe i innowacyjne oraz 5 projektów strukturyzujących innowacje, koncentrujących się na cyfryzacji. Te projekty w zakresie badań naukowych i innowacji odpowiadają potrzebom określonym w portugalskim planie strategicznym dotyczącym wspólnej polityki rolnej. Różne inicjatywy obejmują działania w zakresie biogospodarki o obiegu zamkniętym i rolnictwa precyzyjnego. Przy wyborze projektów uwzględnia się różne systemy produkcji i sektory. Oczekuje się, że wsparte zostanie 100 projektów w zakresie badań naukowych i innowacji. Ponadto inwestycja obejmuje odbudowę i modernizację obiektów naukowych i wyposażenia 24 eksperymentalnych gospodarstw i laboratoriów (węzły innowacji).

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla²²; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia²³; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁴ i zakładami

²¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²² Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

²³ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁴ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia

mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²⁵; oraz (iv) działań, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i04-RAA: Dokapitalizowanie systemu biznesowego Azorów

Celem środka jest rozwiązanie strukturalnego problemu niedokapitalizowania przedsiębiorstw w Regionie Autonomicznym Azorów.

Inwestycja ta polega na utworzeniu spółki celowej, która następnie zainwestuje 95 000 000 EUR w rentowne przedsiębiorstwa azorskie, głównie w formie kapitału własnego i quasi-kapitału własnego. Inwestycja uzupełnia inwestycje krajowe mające na celu kapitalizację przedsiębiorstw za pomocą regionalnej puli środków finansowych i specjalnych instrumentów, które odpowiadają specyfice struktury biznesowej regionu autonomicznego.

Wszystkie projekty realizuje się w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01). Ponadto Portugalia zobowiązała się, że w dokumencie dotyczącym polityki inwestycyjnej dotyczącym instrumentu o wartości 95 000 000 EUR, który zostanie przyjęty przez Banco Português de Fomento jako organ zarządzający spółką celową, szczegółowo określa się kryteria wyboru/kwalifikowalności wspieranych przedsiębiorstw, zapewniając przestrzeganie wymogów klimatycznych i środowiskowych Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w tym zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) wspieranych aktywów/działan lub przedsiębiorstw oraz określając cele inwestycyjne i ukierunkowane zwroty. W celu zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) wspieranych przedsiębiorstw polityka inwestycyjna wymaga:

- stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów,
- wykaz wyłączeń obejmujący następujące elementy:
 - Działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla²⁶;

zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²⁵ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²⁶ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

- Działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia²⁷;
- Działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁸ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²⁹;
- Działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować długotrwałe szkody dla środowiska, takie jak odpady jądrowe; oraz
- Badania, rozwój i innowacje poświęcone powyższym zasobom i działaniom.
- obowiązkowe kontrole zgodności prawnej za pośrednictwem *Banco Português de Fomento* lub jego wybranych pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru transakcji, oraz
- beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń, w celu przyjęcia i opublikowania planów transformacji ekologicznej.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C05-i15-RAA: Fundusz kapitałowy na dokapitalizowanie Systemu Biznesowego Azorów

Celem środka jest rozwiązanie strukturalnego problemu niedokapitalizowania przedsiębiorstw w Regionie Autonomicznym Azorów.

Środek ten obejmuje inwestycje publiczne w instrument w celu zachęcenia do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania w Regionie Autonomicznym Azorów w celu rozwoju rynków kapitałowych w tym regionie. Instrument działa poprzez zapewnianie kapitału własnego bezpośrednio lub za pośrednictwem pośredników finansowych sektorowi prywatnemu, a także podmiotom sektora publicznego prowadzącym podobną działalność. Na podstawie inwestycji w ramach RRF instrument ma początkowo zapewnić finansowanie w wysokości co najmniej 30 000 000 EUR.

²⁷ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Instrumentem zarządza *Banco Português de Fomento* jako partner wykonawczy. Instrument obejmuje następującą linię produktową:

- Inwestycje kapitałowe w rentowne przedsiębiorstwa azorskie. Inwestycja uzupełnia inwestycje krajowe mające na celu kapitalizację przedsiębiorstw za pomocą regionalnej puli środków finansowych i specjalnych instrumentów, które odpowiadają specyfice struktury biznesowej regionu autonomicznego.

W celu realizacji inwestycji w instrument Portugalia i *Banco Português de Fomento* podpisują umowę wykonawczą o następującej treści:

1. Opis procesu decyzyjnego w ramach Instrumentu: Ostateczną decyzję inwestycyjną instrumentu podejmuje komitet inwestycyjny lub inny odpowiedni równoważny organ zarządzający i zatwierdza większością głosów członków niezależnych od rządu.
2. Kluczowe wymogi powiązanej polityki inwestycyjnej, które obejmują:
 - i. Opis produktu finansowego i kwalifikujących się beneficjentów końcowych.
 - ii. Wymóg, aby wszystkie wspierane inwestycje były opłacalne ekonomicznie.
 - iii. Wymóg zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH) zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01). W szczególności w przypadku ogólnego wsparcia dla przedsiębiorstw polityka inwestycyjna wyklucza przedsiębiorstwa, które³⁰ w znacznym stopniu koncentrują się na następujących sektorach: (i) produkcja energii z paliw kopalnych i działalność powiązana³¹; (ii) energochłonne lub wysokoemisyjne gałęzie przemysłu³²; (iii) produkcja, wynajem lub sprzedaż pojazdów zanieczyszczających środowisko³³; (iv) zbieranie, przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów³⁴; (v) przetwarzanie paliwa

³⁰ Uznaje się, że beneficjent końcowy „znacznie koncentruje się” na danym sektorze lub działalności gospodarczej, jeżeli taki sektor lub działalność została określona jako istotna część działalności gospodarczej beneficjenta końcowego odpowiednio w odniesieniu do przychodów brutto, zysku lub bazy klientów beneficjenta końcowego. Dochód brutto wygenerowany z sektora lub działalności objętej ograniczeniami w żadnym przypadku nie przekracza 50 % dochodu brutto.

³¹ Z wyjątkiem a) aktywów i działań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01) oraz b) działań i aktywów przewidzianych w ppkt (ii), w przypadku których stosowanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione do celów terminowego przejścia na działalność bez udziału paliw kopalnych.

³² W tym działań i aktywów w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) zapewniających prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych. Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

³³ Pojazdy zanieczyszczające definiuje się jako pojazdy niebezemisyjne.

³⁴ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań prowadzonych w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie skutkują zwiększeniem zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużeniem okresu eksploatacji obiektów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

jądrowego, wytwarzanie energii jądrowej. Ponadto polityka inwestycyjna wymaga zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska beneficjentów końcowych Instrumentu.

- iv. Wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi Instrumentu nie mogą otrzymywać wsparcia w ramach innych instrumentów Unii na pokrycie tych samych kosztów.

3. Kwotę objętą umową wykonawczą, strukturę opłat dla partnera wykonawczego oraz wymóg reinwestowania wszelkich środków powracających zgodnie z polityką inwestycyjną instrumentu.

4. Wymogi w zakresie monitorowania, audytu i kontroli, w tym:

- i. Opis stosowanego przez partnera wykonawczego systemu monitorowania służącego do sprawozdawczości na temat uruchomionych inwestycji.
- ii. Opis stosowanych przez partnera wykonawczego procedur zapewniających zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywanie oraz eliminowanie.
- iii. Obowiązek weryfikacji kwalifikowalności każdej operacji zgodnie z wymogami określonymi w umowie wykonawczej przed zobowiązaniem się do finansowania danej operacji.
- iv. Obowiązek przeprowadzania opartych na analizie ryzyka audytów ex post zgodnie z planem audytu *Banco Português de Fomento*. Wspomniane audyty mają na celu potwierdzenie (i) skuteczności systemów kontroli, w tym również w zakresie wykrywania nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów; zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód”, zasadami pomocy państwa; oraz (iii) wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi Instrumentu nie otrzymali wsparcia z innych instrumentów unijnych w celu pokrycia tych samych kosztów, jest spełniony. W ramach audytów sprawdza się również legalność transakcji oraz przestrzeganie warunków mających zastosowanie umów wykonawczych i umów o finansowaniu.

Wdrożenie środka należy zakończyć do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C05-i05-RAA: Ożywienie gospodarcze rolnictwa azorskiego

Celem inwestycji jest pobudzenie rolnictwa na Azorach, ze szczególnym naciskiem na zrównoważony rozwój, a także promowanie produkcji lokalnej. Rolnictwo na Azorach ma duże znaczenie gospodarcze, społeczne i terytorialne dla spójności regionalnej, biorąc pod uwagę rozdrobnienie terytorium regionalnego charakteryzującego się szczególnymi cechami wysp. Inwestycja ta ma na celu (i) przyczynienie się do odporności i zrównoważonego wzrostu regionalnego potencjału produkcyjnego, (ii) złagodzenie gospodarczych i społecznych skutków kryzysu dla sektora rolnego i rolno-spożywczego na Azorach oraz (iii) przyczynienie się do dwójakiej transformacji klimatycznej i cyfrowej w sektorze rolnym i rolno-spożywczym na Azorach.

Inwestycja obejmuje (i) wsparcie projektów inwestycyjnych w zakresie innowacji produktów i procesów produkcji dla regionalnych przedsiębiorstw rolnych, (ii) inwestycje publiczne w innowacje i dwójaką transformację (w tym program mający na celu poprawę umiejętności rolników na potrzeby dwójakiej transformacji i zrównoważonej konsumpcji, w tym certyfikaty) oraz (iii) inwestycje publiczne w restrukturyzację, w tym inwestycje w innowacje w zakresie procesów produkcji i w transformację ekologiczną regionalnej sieci uboju oraz certyfikację jakości mleka.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycję RE-C05-i07-RAM: Instrumenty kapitalizacji dla przedsiębiorstw na Maderze

Celem tego środka jest wspieranie inwestycji w Regionie Autonomicznym Madery w celu rozwiązania problemów z płynnością strukturalną lokalnych przedsiębiorstw oraz wzmocnienia konkurencyjności gospodarki regionalnej.

Inwestycja ta polega na zwiększeniu wsparcia finansowego przyznanego za pośrednictwem linii kredytowej (*Investe RAM 2020*). Instrument zapewnia gwarancje kredytowe dla przedsiębiorstw, gwarantując całkowitą kwotę pożyczek w wysokości 15 900 000 EUR. Instrument dotuje również koszty z tytułu odsetek od pożyczek (dla 100 % stopy procentowej wolnej od ryzyka (Euribor) powiększonej o co najmniej 60 % spreadu ryzyka wynoszącego do 3,4 %). Inwestycja jest realizowana na podstawie protokołu między *Banco Português de Fomento*, *Instituto de Desenvolvimento Empresarial* a wybranymi przez nie pośrednikami finansowymi.

Aby zapewnić zgodność środka z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, określoną w wytycznych technicznych „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), umowa lub umowy prawne między *Banco Português de Fomento*, *Instituto de Desenvolvimento Empresarial* a wybranymi przez nie pośrednikami finansowymi, a także późniejsza umowa wykonawcza (protokół) instrumentu finansowego:

- Wyłączyć z zakresu kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: (i) działalności i aktywów związanych z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla³⁵; (II) działania i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia³⁶; (III) działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami³⁷ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów³⁸; oraz

³⁵ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

³⁶ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

³⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

³⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

- Wymagać przestrzegania odpowiednich unijnych i krajowych przepisów w zakresie ochrony środowiska obowiązujących odbiorcę.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C05-i08: Więcej nauki cyfrowej

Celem tego środka jest przyspieszenie procesu transformacji cyfrowej i cyfryzacji nauki oraz usług wspierających krajowy system nauki i technologii.

W tym celu inwestycja:

- Ukończenie „kampusu nauki XXI” i „Science Desk” (fizycznego i internetowego), w których usługi i mechanizmy finansowania dla naukowców, podmiotów badawczo-rozwojowych i instytucji szkolnictwa wyższego mają być dostępne w jednym miejscu;
- Ustanowienie krajowego centrum zaawansowanych technologii obliczeniowych (CNCA) obejmującego portugalski wkład krajowy w nowy superkomputer „Deucalion” i ukończenie budowy centrum danych/infrastruktury wspierającej eksploatację dwóch superkomputerów „Deucalion” i „Mare Nostrum 5”, a także opracowanie dużego modelu językowego w języku portugalskim;
- Wspieranie uruchomienia programu projektów badawczo-rozwojowych koncentrujących się na opracowywaniu i wdrażaniu zaawansowanych systemów cyberbezpieczeństwa, sztucznej inteligencji i nauki o danych w administracji publicznej, a także programu upodmiotowienia naukowego, a także ukończenia i uruchomienia 6 rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji na potrzeby procesów administracji publicznej;
- Zwiększenie liczby kursów oferowanych za pośrednictwem krajowej platformy masowych kursów internetowych (NAU);
- Wdrożenie krajowego programu otwartych danych naukowych i badawczych (PNCADAI).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C05-i09-- Zwiększenie skali: Mobilizacja programów/Sojuszów na rzecz innowacji w biznesie – Zawarcie umów

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.01 w ramach komponentu 5. Część środka o zwiększonej skali zwiększa liczbę produktów, procesów lub usług ukończonych w wyniku uruchomienia programów/stowarzyszeń na rzecz innowacji biznesowych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2023 r.

Inwestycja RE-C05-i10-- Zwiększenie skali: Zielone programy/Sojusz na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach – Zawarcie umów

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.02 w ramach komponentu 5. Zwiększona część środka zwiększa liczbę produktów, procesów lub usług z dodatkowych zielonych programów działań.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2023 r.

Inwestycja RE-C05-i13 – Jednostki badań naukowych

Celem tej inwestycji jest modernizacja i restrukturyzacja jednostek badawczych, w tym ich transformacja cyfrowa.

Celem inwestycji jest wspieranie takich produktów, jak duży sprzęt naukowy, zestawy instrumentów naukowych, archiwa naukowe i dane, inne zasoby oparte na wiedzy, systemy obliczeniowe i programowe, sieci komunikacyjne promujące otwarty dostęp cyfrowy lub inne infrastruktury mające zasadnicze znaczenie dla stymulowania doskonałości w działaniach w zakresie badań naukowych i innowacji.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C05-i14 – Innowacje biznesowe

Środek ten obejmuje inwestycję publiczną w program dotacji w celu zachęcenia do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania dla przedsiębiorstw opracowujących innowacyjne projekty. W ramach programu udziela się dotacji bezpośrednio podmiotom działającym w sektorze prywatnym. Na podstawie inwestycji w ramach RRF celem programu na początkowym etapie jest wypłacenie dotacji w wysokości co najmniej 315 146 000 EUR.

Programem zarządza *Banco Português de Fomento* jako partner wykonawczy. Program obejmuje następującą linię produktową:

- Wspieranie biznesowych projektów inwestycyjnych w innowacyjnej i wykwalifikowanej działalności lub w procesach badawczo-rozwojowych, wspieranie powiązań między przedsiębiorstwami a nauką, ze szczególnym uwzględnieniem innowacji związanych z transformacją ekologiczną i cyfrową.

W celu realizacji inwestycji w program Portugalia i *Banco Português de Fomento* podpisują umowę wykonawczą o następującej treści:

- 1) Opis procesu decyzyjnego w ramach programu: Ostateczna decyzja o przyznaniu pomocy w ramach programu podejmowana jest przez komitet inwestycyjny lub inny odpowiedni równoważny organ zarządzający i zatwierdzana większością głosów członków niezależnych od rządu.
- 2) Najważniejsze wymogi ustanowione w powiązanej polityce w zakresie dotacji, które obejmują:
 - a) Opis przyznanych dotacji i kwalifikujących się beneficjentów końcowych.
 - b) Wymóg, aby wszystkie wspierane inwestycje były opłacalne ekonomicznie.
 - c) Wymóg zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH) zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01). Polityka subsydiowania wyklucza w szczególności z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: (i) działalności i aktywów związanych z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla³⁹, (ii) działań i aktywów w ramach unijnego systemu

³⁹ Z wyjątkiem a) aktywów i działań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01) oraz b) działań i aktywów przewidzianych w ppkt (ii), w przypadku których

handlu uprawnieniami do emisji (ETS) osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁴⁰, (iii) działań i aktywów związanych ze składowiskami odpadów, spalarniami⁴¹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁴².

- d) Wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi programu nie mogą otrzymywać wsparcia w ramach innych instrumentów Unii na pokrycie tych samych kosztów.
- 3) Kwotę objętą umową wykonawczą, strukturę opłat dla partnera wykonawczego oraz wymóg wykorzystania wszelkich niewykorzystanych zysków z tytułu programu – w tym zysków uzyskanych po 2026 r. – na realizację tych samych celów politycznych.
- 4) Wymogi w zakresie monitorowania, audytu i kontroli, w tym:
- a) Opis systemu monitorowania partnera wykonawczego ustanowionego na potrzeby przekazywania informacji na temat pozyskanych dotacji.
 - b) Opis stosowanych przez partnera wykonawczego procedur zapewniających zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywanie oraz eliminowanie.
 - c) Obowiązek weryfikowania kwalifikowalności każdej operacji zgodnie z wymogami przewidzianymi w umowie wykonawczej przed przyznaniem dotacji na realizację tej operacji.
 - d) Obowiązek przeprowadzania opartych na analizie ryzyka audytów ex post zgodnie z planem audytu *Banco Português de Fomento*. Wspomniane audyty mają na celu potwierdzenie (i) skuteczności systemów kontroli, w tym również w zakresie wykrywania nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów; zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód”, zasadami pomocy państwa, wymogami w zakresie celów klimatycznych i cyfrowych; oraz (iii) wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi programu nie otrzymali wsparcia z innych instrumentów unijnych w celu pokrycia tych

stosowanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione do celów terminowego przejścia na działalność bez udziału paliw kopalnych.

⁴⁰ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁴¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁴² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

samych kosztów, jest spełniony. W ramach audytów sprawdza się również legalność transakcji oraz przestrzeganie warunków mających zastosowanie umów wykonawczych i umów o subsydiach.

- 5) Wymogi dotyczące inwestycji klimatycznych i cyfrowych realizowanych przez partnera wykonawczego: co najmniej 12 606 000 EUR z inwestycji RRF w system przyczynia się do osiągnięcia celów związanych ze zmianą klimatu zgodnie z załącznikiem VI do rozporządzenia w sprawie RRF, a co najmniej 31 515 000 EUR – do transformacji cyfrowej zgodnie z załącznikiem VII do rozporządzenia w sprawie RRF.⁴³

Wdrożenie środka należy zakończyć do dnia 30 czerwca 2026 r.

⁴³ Beneficjenci końcowi stowarzyszeni z konkretnymi projektami są zobowiązani do przedstawienia uzasadnienia wybranego obszaru interwencji dla każdego wspieranego projektu, wraz z opisem projektu, do celów obliczenia wkładu na rzecz klimatu. Do celów obliczenia wkładu w dziedzinie klimatu beneficjenci końcowi korzystający z obligacji kapitałowych, quasi-kapitałowych, korporacyjnych lub równoważnych instrumentów, które nie są ukierunkowane na konkretne projekty, przedstawiają uzasadnienie wybranych obszarów interwencji. Partner wykonawczy jest również zobowiązany do przedstawienia państwu członkowskiemu półrocznego sprawozdania z realizacji każdego projektu/działania.

E.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
5.1	Re-C05-r09	M	Aktualizacja wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.	Publikacja zaktualizowanych wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.				KW. 4	2021	Aktualizacja decyzji Rady Ministrów zatwierdzającej wytyczne dotyczące strategii innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii na lata 2018–2030, z uwzględnieniem niedawno przyjętej strategii Portugalii 2030 oraz nowych wyzwań związanych z odbudową gospodarczą.
5.2	Re-C05-r11	T	Rozszerzenie sieci uznanych laboratoriów współpracujących		Numer	26	35	ZAPYTANIE 1	2021	Uznawanie i przyznawanie kwalifikacji dla nowych Laboratoriów Współpracy – Rozszerzenie sieci Laboratoriów Współpracy poprzez uznawanie i przyznawanie tytułu nowym podmiotom, wynikające z procesu składania wniosków i oceny przeprowadzonego przez niezależną komisję oceniającą ekspertów o uznanych międzynarodowych osiągnięciach mianowanych przez Radę Zarządzającą FCT, I.P (Fundacja Nauki i Techniki)
5.3	Re-C05-r11	M	Wejście w życie nowego systemu prawnego dla centrów technologii i innowacji	Wejście w życie nowego systemu prawnego dla centrów technologii i innowacji				KW. 4	2021	Prawodawstwo dokonuje przeglądu i standaryzacji ram prawnych i regulacyjnych podmiotów wchodzących w skład systemu naukowo-technologicznego, określając jego finansowanie i model oceny.
5.4	Re-C05-r12	M	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa				KW. 4	2020	Publikacja decyzji Rady Ministrów zatwierdzającej plan innowacji dla rolnictwa. Decyzja Rady Ministrów opublikowana 15 października 2020 r.
5.5	Re-C05-i01.01	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).		Numer	0	6	KW. 4	2022	Zawarcie z konsorcjami sześciu umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących), które obejmują: Wskazanie podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; Biznesplan/inwestycję; kwotę finansowania; Cele, do których beneficjent jest związany; Formy monitorowania.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										Zamówienia obejmują łącznie co najmniej 60 produktów, procesów lub usług. Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.6	Re-C05-i01.01	T	Zakończenie produkcji produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych		Numer	0	366	KW. 2	2026	Ukończenie 366 produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych, wynikających z realizacji umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) zawartych z konsorcjami. Co najmniej 138 PPS wynika z realizacji umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów uruchamiających) zawartych z konsorcjami, zgodnie z obszarem interwencji 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
5.7	Re-C05-i01.02	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Numer	0	4	KW. 4	2022	Zawarcie z konsorcjami czterech umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących), które obejmują: Wskazanie podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; Biznesplan/inwestycję; kwotę finansowania; Cele, do których beneficjent jest związany; Formy monitorowania. Zamówienia wspierają łącznie co najmniej 40 produktów, procesów lub usług i odzwierciedlają zgodność z obszarem interwencji 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.9	Re-C05-i02	T	Umowy z podmiotami pośredniczącymi, w tym Laboratoriami Współpracy – Colabs, zawarte		Numer	0	20	KW. 4	2022	Wybór podmiotów, które otrzymają wsparcie, w następstwie zaproszenia do składania ofert. Niniejsze zaproszenie jest ograniczone do wnioskodawców uznanych za podmioty „interfejsowe” lub za laboratoria współpracy. Umowy odzwierciedlają zgodność z obszarami interwencji 021 (transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i sektorem edukacji) lub 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.10	Re-C05-i02	T	Przedsiębiorstwa korzystające z usług świadczonych przez podmioty pośredniczące, w tym Laboratoria Współpracy – Koolab		Numer	0	500	KW. 4	2025	Sprawozdania z realizacji, które mają być składane co roku przez jednostki pośredniczące, umożliwiające pomiar postępu ilościowego w stosunku do celów szczegółowych przyjętych w momencie przydziału finansowania podstawowego, w szczególności liczby przedsiębiorstw korzystających ze świadczonych usług.
5.11	Re-C05-i03	M	Procedura przetargowa dotycząca projektów w zakresie badań naukowych i innowacji	Publikacja ogłoszenia o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia na projekty w zakresie badań naukowych i innowacji				KW. 3	2021	Ogłoszenie przetargu na programy/projekty w zakresie badań naukowych i innowacji, które mają być finansowane w ramach inicjatyw planu innowacji dla rolnictwa 2030. Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Kryteria wyboru zapewniają, aby projekty koncentrowały się na: — w sprawie gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu poprzez redukcję emisji, zwiększenie sekwestracji dwutlenku węgla lub wzmocnienie odporności i przystosowania się do zmiany klimatu zgodnie z wymogami obszaru interwencji 022 określonymi w załączniku VI do rozporządzenia w sprawie RRF — lub dotyczących cyfryzacji projektów badawczo-rozwojowych, takich jak jednolity portal rolniczy, przejście na nadawanie cyfrowe oraz projekty w zakresie badań naukowych i innowacji związane z łańcuchami wartości, odzwierciedlające wymogi obszaru interwencji 009.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
5.12	Re-C05-i03	T	Zakończenie projektów innowacyjnych i badawczych koncentrujących się na ekologicznych aspektach planu innowacji dla rolnictwa 2030		Numer	0	100	KW. 3	2025	Łącznie sfinansowano i ukończono 100 projektów w zakresie badań naukowych i innowacji. Wsparcie projektów i programów w zakresie badań naukowych i innowacji przyczyniających się do realizacji co najmniej jednej z 15 inicjatyw w ramach planu na rzecz innowacji i koncentrujących się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu.
5.13	Re-C05-i03	T	Zakończenie 5 projektów strukturalnych koncentrujących się na cyfrowych aspektach planu innowacji dla rolnictwa 2030		Numer	0	5	KW. 3	2025	Łącznie 5 sfinansowanych i ukończonych projektów dotyczących struktury innowacji. Wsparcie projektów innowacyjnych przyczyniających się do realizacji co najmniej jednej z 15 inicjatyw w ramach planu na rzecz innowacji i koncentrujących się na cyfryzacji.
5.14	Re-C05-i03	T	Odnowienie/modernizacja centrów innowacji w rolnictwie		Numer	0	24	KW. 4	2025	Utworzenie krajowej sieci innowacji na rzecz rolnictwa, żywności i rozwoju obszarów wiejskich poprzez modernizację 24 centrów innowacji. Inwestycja ta obejmuje głównie renowację infrastruktury i zakup laboratoryjnego sprzętu naukowego.
5.15	Re-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie rozporządzenia w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach	Przyjęcie przez rząd regionalny Azorów rozporządzenia ustanawiającego środek kapitalizacji i upoważniającego Banco Portugues de Fomento do przyjęcia polityki inwestycyjnej				KW. 3	2021	Przyjęcie przez rząd regionalny Azorów rozporządzenia ustanawiającego środek kapitalizacji i upoważniającego Banco Portugues de Fomento do przyjęcia polityki inwestycyjnej określającej między innymi kryteria kwalifikowalności i wyboru spółek będących beneficjentami dla każdego rodzaju instrumentów finansowych. Rozporządzenie zawiera wymóg, aby polityka inwestycyjna zawierała kryteria wyboru/kwalifikowalności dotyczące zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) wspieranych przedsiębiorstw, wymagające: — stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów, — wykaz wyłączeń obejmujący następujące elementy: — Inwestycje związane z paliwami kopalnymi (w tym wykorzystywaniem na niższym szczeblu), z wyjątkiem energii cieplnej/energii elektrycznej

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										opartej na gazie ziemnym zgodnej z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych dotyczących zasady „nie czyni poważnych szkód” — Działania w ramach ETS o prognozowanych emisjach ekwiwalentu CO₂ nie niższych niż odpowiednie poziomy odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień. — Inwestycje w urządzenia do unieszkodliwiania odpadów na składowiskach, w zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz w spalarniach do przetwarzania odpadów. Wykaz wyłączeń nie ma zastosowania do zakładów przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu; do istniejących obiektów, w przypadku gdy inwestycja ma na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych w celu ich magazynowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie inwestycje nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów do przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładu. — Działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować długotrwałe szkody dla środowiska (np. odpady jądrowe). — Badania, rozwój i innowacje związane z powyższymi aktywami i działaniami. — obowiązkowe kontrole zgodności prawnej za pośrednictwem BPF lub wybranych przez niego pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru transakcji — beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń, w celu przyjęcia i opublikowania planów zielonej transformacji.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
5.16	Re-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie polityki inwestycyjnej dotyczącej instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach	Przyjęcie przez BPF polityki inwestycyjnej obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w środku.				KW. 3	2021	Przyjęcie przez BPF polityki inwestycyjnej obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w środku. BPF opracowuje i przyjmuje politykę inwestycyjną jako organ zarządzający podmiotem posiadającym udziały wynikające z instrumentów finansowych wdrożonych w celu wsparcia przedsiębiorstw wybranych na beneficjentów. Polityka inwestycyjna odzwierciedla kryteria wyboru/kwalifikowalności oraz mające zastosowanie zobowiązania/cele określone w rozporządzeniu w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach.
5.17	Re-C05-i04-RAA	T	Przesunięcie na łączną kwotę 95 000 000 EUR na rzecz przedsiębiorstw niefinansowych w regionie w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną instrumentu.		EUR	0	95 000 000	KW. 2	2026	Przesunięcie na łączną kwotę 95 000 000 EUR na rzecz przedsiębiorstw niefinansowych regionu w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną przyjętą w odniesieniu do instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach. Banco Portugues de Fomento jest odpowiedzialny za zgłaszanie przeprowadzonych operacji. W sprawozdaniu tym, oprócz przepływów finansowych, publikuje się wykaz przedsiębiorstw będących beneficjentami, ich NIP i CAE, datę zawarcia umowy, przyznane finansowanie, rodzaj wykorzystanego instrumentu finansowego oraz, w stosownych przypadkach, zaangażowany podmiot finansowy.
5.53	Re-C05-i15-RAA	M	Umowa wykonawcza	Wejście w życie umowy wykonawczej				KW. 2	2025	Wejście w życie umowy wykonawczej zgodnie z wymogami określonymi w opisie środka.
5.54	Re-C05-i15-RAA	T	Umowy prawne podpisane z funduszem kapitałowym, a ministerstwo ukończyło inwestycję	Umowy prawne podpisane z funduszem kapitałowym i certyfikat przeniesienia instrumentu	Procent (%)	0 %	100 %	KW. 2	2026	Banco Portugues de Fomento zawarł prawne umowy w sprawie finansowania na kwotę niezbędną do wykorzystania co najmniej 100 % inwestycji RRF (30 000 000 EUR, z uwzględnieniem opłat za zarządzanie) w instrument: Fundusz kapitałowy zapewniający wsparcie kapitałowe przedsiębiorstwom niefinansowym na Azorach.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										Portugalia przekaże kwotę 30 000 000 EUR na rzecz Banco Portugues de Fomento na rzecz instrumentu.
5.18	Re-C05-i05-RAA	M	Publikacja programu na rzecz innowacji i cyfryzacji rolnictwa na Azorach	Publikacja programu na rzecz innowacji i cyfryzacji rolnictwa na Azorach				KW. 2	2022	Publikacja programu innowacji i cyfryzacji dla rolnictwa na Azorach, w tym planu rozwoju sieci monitorowania i ogłoszeń dotyczących rolnictwa na poziomie wysp, a także planu przejścia na rzeczywistość cyfrową i rolnictwo precyzyjne.
5.19	Re-C05-i05-RAA	T	Nowe (zastąpienie przestarzałych struktur) lub przekwalifikowywane struktury odpowiedzialne za ubój zwierząt oraz certyfikacja jakości mleka i bezpieczeństwa żywności		Numer	0	2	KW. 4	2025	Zakończenie prac nad nowymi (w celu zastąpienia przestarzałych struktur) lub przekwalifikowanymi strukturami odpowiedzialnymi za ubój zwierząt, certyfikację jakości mleka lub bezpieczeństwa żywności w odpowiedzi na zmiany i rosnące zapotrzebowanie rynków, z uwzględnieniem inwestycji w innowacje w procesach produkcji i organizacji, w transformację ekologiczną, transformację cyfrową i dobrostan zwierząt.
5.20	Re-C05-i05-RAA	T	Projekty wspierane w ramach systemów wsparcia na rzecz restrukturyzacji przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa i wprowadzania do obrotu		Numer	0	11	KW. 4	2025	Projekty zatwierdzone i zakontraktowane w ramach systemów wsparcia na rzecz innowacji w zakresie produktów i procesów produkcji i organizacji, transformacji ekologicznej i transformacji cyfrowej, mające na celu restrukturyzację przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa rolnego i wprowadzania do obrotu.
5.21	Re-C05-i05-RAA	T	Projekty wspierane w ramach systemów wsparcia restrukturyzacji gospodarstw rolnych		Numer	0	213	KW. 4	2025	Projekty zatwierdzone i zakontraktowane w ramach systemów wsparcia na rzecz innowacji w zakresie produktów i procesów produkcji i organizacji, transformacji ekologicznej i transformacji cyfrowej, mające na celu restrukturyzację gospodarstw rolnych.
5.22	Re-C05-i05-RAA	T	Specjalistyczne wsparcie techniczne udzielane gospodarstwom w ramach programu		Numer	0	2 000	KW. 4	2025	Liczba specjalistycznego wsparcia technicznego dostarczonego gospodarstwom rolnym w ramach działań, które mają zostać przeprowadzone w ramach programu wzmocnienia pozycji rolników.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			wzmocnienia pozycji rolników							
5.33	Re-C05-i07-RAM	M	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial a wybranymi pośrednikami finansowymi	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial a wybranymi pośrednikami finansowymi, obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w środku				KW. 2	2024	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial a wybranymi pośrednikami finansowymi obejmującymi wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w tym środku. Umowa wykonawcza i późniejsze dokumenty prawne dotyczące instrumentu finansowego wymagają zastosowania wykazu wyłączeń (jak określono w opisie środka) oraz sprawdzenia zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.34	Re-C05-i07-RAM	T	Gwarancje kredytowe wspierające projekty przedsiębiorstw regionalnych.	—	EUR	0	15 900 000	KW. 4	2025	Podpisanie umów gwarancyjnych na kwotę 15 900 000 EUR pożyczek, wraz ze wsparciem na pokrycie kosztów odsetek od pożyczek lub opłat gwarancyjnych, w ramach krajowego systemu wzajemnych gwarancji, wspierające co najmniej 10 projektów regionalnych.
5.35	Re-C05-i08	T	Zakończenie kampanii „Science XXI campus” i „Science Desk” oraz świadczenie usług za pośrednictwem krajowego programu na rzecz otwartej nauki i otwartych badań naukowych (PNCADAI)		Numer	0	9	KW. 4	2025	Ukończenie dwóch usług cyfrowych i fizycznych oraz usług technologicznych: „Campus Science XXI” i „Science Desk”. Świadczenie siedmiu usług elektronicznych online w ramach krajowego programu na rzecz otwartej nauki i otwartych badań naukowych (PNCADAI). Program obejmuje infrastrukturę ośrodka przetwarzania danych, a także usługę zarządzania danymi.
5.36	Re-C05-i08	T	Zakończenie projektów w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji publicznej, wdrażanie rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji na potrzeby procesów		Numer	0	150	KW. 2	2026	Zakończenie 94 projektów finansowanych w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji publicznej (w tym w obszarach sztucznej inteligencji (AI), cyberbezpieczeństwa i nauki o danych). Ukończenie i uruchomienie 6 rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji na potrzeby procesów administracji publicznej.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			administracji publicznej oraz nowe kursy na Krajowej Platformie Masowych Kursów online (NAU)							50 nowych kursów oferowanych za pośrednictwem krajowej platformy masowych kursów internetowych (NAU), korzystających z nowo opracowanej infrastruktury technologicznej.
5.37	Re-C05-i08	M	Ustanowienie Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń (CNCA) i modernizacja superkomputera Mare Nostrum 5, w tym opracowanie nowych narzędzi sztucznej inteligencji	Ustanowienie Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń i Modernizacja Mare Nostrum 5				KW. 4	2024	Ustanowienie Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń, które dokonuje reorganizacji istniejących portugalskich sieci i ośrodków obliczeniowych w jednym podmiocie; wspieranie eksploatacji dwóch superkomputerów (Deucalion i Mare Nostrum 5), a także modernizacji Mare Nostrum 5 i rozwoju nowych narzędzi sztucznej inteligencji.
5.38	Re-C05-i08	M	Ukończenie infrastruktury wspierającej i centrum danych na potrzeby Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń Obliczeniowych oraz opracowanie dużego modelu językowego w języku portugalskim.	Ukończenie infrastruktury wspierającej i centrum danych na potrzeby Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń Obliczeniowych oraz opracowanie dużego modelu językowego w języku portugalskim.				KW. 2	2026	Ukończenie infrastruktury wspierającej i centrum danych na potrzeby Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń Obliczeniowych oraz opracowanie dużego modelu językowego w języku portugalskim.
5.39	Re-C05-i09	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).		Numer	6	12	KW. 2	2023	Zawarcie sześciu dodatkowych umów (pakty innowacyjne lub projekty uruchamiające) z konsorcjami, które obejmują: • Wskazanie podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycję; • Kwotę finansowania; • Cele, do których beneficjent jest związany; • Forma monitorowania. Zamówienia obejmują łącznie co najmniej 168 produktów, procesów lub usług. Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Umowy te mają charakter dodatkowy w stosunku do zamówień realizowanych w RE-C05-i01.01.
5.41	Re-C05-i10	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Numer	4	10	KW. 2	2023	Zawarcie sześciu dodatkowych umów (pakty innowacyjne lub projekty uruchamiające) z konsorcjami, które obejmują: • Wskazanie podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycję; • Kwotę finansowania; • Cele, do których beneficjent jest związany; • Forma monitorowania. Umowy wspierają łącznie co najmniej 98 produktów, procesów lub usług i są zgodne z obszarem interwencji 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Umowy te mają charakter dodatkowy w stosunku do zamówień realizowanych w ramach RE-C05-i01.02.
5.50	Re-C05-i13	T	Zakup sprzętu lub zakończenie projektów renowacji lub		EUR	0	110 000 000	KW. 2	2026	Zakup sprzętu lub ukończenie projektów renowacji lub modernizacji jednostek badawczych, takich jak duży sprzęt naukowy, zestawy instrumentów

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			modernizacji jednostek badawczych							naukowych, archiwa naukowe i dane, inne zasoby oparte na wiedzy, systemy obliczeniowe i programowe, sieci komunikacyjne promujące otwarty dostęp cyfrowy lub inne infrastruktury mające zasadnicze znaczenie dla stymulowania doskonałości w działaniach w zakresie badań naukowych i innowacji, na łączną kwotę 110 000 000 EUR.
5.51	Re-C05-i14	M	Umowa wykonawcza	Wejście w życie umowy wykonawczej				KW. 2	2025	Wejście w życie umowy wykonawczej.
5.52	Re-C05-i14	T	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi, a ministerstwo zakończyło inwestycję	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi i zaświadczenie o przeniesieniu w odniesieniu do instrumentu	EUR	0	315 146 000	KW. 2	2026	Banco Português de Fomento zawarł z beneficjentami końcowymi prawne umowy o udzielenie dotacji na kwotę niezbędną do wykorzystania 100 % inwestycji RRF w program (z uwzględnieniem opłat za zarządzanie). Co najmniej 4 % tego finansowania przyczynia się do realizacji celów klimatycznych, a co najmniej 10 % – do realizacji celów cyfrowych, stosując metodykę określoną w załącznikach VI i VII do rozporządzenia w sprawie RRF. Portugalia przekaże kwotę 315 146 000 EUR na rzecz Banco Português de Fomento na rzecz instrumentu.

E.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Reforma RE-r10: Utworzenie i rozwój Banco Português de Fomento.

Celem środka jest ułatwienie portugalskim przedsiębiorstwom dostępu do finansowania poprzez zmniejszenie złożoności finansowanych ze środków publicznych produktów finansowania przedsiębiorstw oraz umożliwienie realizacji projektów leżących w strategicznym interesie narodowym. W tym celu *Banco Português de Fomento* został utworzony 7 września 2020 r. i rozpoczął działalność w listopadzie 2020 r. jako państwowy krajowy bank prorozwojowy. Oprócz swojej podstawowej i trwałej misji bank jest kluczowym podmiotem w procesie wznowienia działalności gospodarczej po pandemii COVID-19, w szczególności dzięki umożliwieniu portugalskim przedsiębiorstwom czerpania korzyści z krajowych i europejskich działań strategicznych na rzecz odbudowy.

Reforma polega na prawnym utworzeniu *Banco Português de Fomento*.

Wdrażanie reformy zakończono do dnia 31 grudnia 2020 r.

Reforma RE-r13: Rozwój rynku kapitałowego i promowanie kapitalizacji przedsiębiorstw niefinansowych

Celem środka jest pobudzenie portugalskiego rynku kapitałowego i promowanie kapitalizacji przedsiębiorstw, ze szczególnym naciskiem na przedsiębiorstwa inwestowania w papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE), przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania oraz zmianę kodeksu papierów wartościowych.

Reforma ta polega na zmianie istniejących ram prawnych i przyjęciu nowych ustaw, które przyczynią się do stworzenia korzystniejszego otoczenia biznesowego i zapewnią rzeczywiste zachęty do inwestowania, kapitalizacji przedsiębiorstw i konsolidacji sektorowej. Wdrożenie tej reformy obejmuje następujące środki:

- rozwój rynku kapitałowego;
- wspieranie przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE);
- uproszczenia regulacyjne i administracyjne;
- przegląd ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania; oraz
- zachęty do kapitalizacji (odliczenie z tytułu zysków zatrzymanych i reinwestowanych).

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycja RE-C05-i06: Kapitalizacja przedsiębiorstw i odporność finansowa/Banco Português de Fomento

Celem środka jest sprostanie wyzwaniu strukturalnemu związanemu z niedokapitalizowaniem przedsiębiorstw, a także uproszczenie dostępu przedsiębiorstw do finansowania w celu wspierania inwestycji prywatnych.

Inwestycja:

- 1) Zapewnienie *Banco Português de Fomento*, którego celem jest uzyskanie statusu partnera wykonawczego InvestEU, bufora kapitałowego w wysokości 250 000 000 EUR.
- 2) Utworzenie spółki celowej, która następnie zainwestuje 850 000 000 EUR w rentowne przedsiębiorstwa mające siedzibę lub działające w Portugalii w formie kapitału własnego i quasi-kapitału własnego.

Portugalia zobowiązała się, że w dokumencie dotyczącym polityki inwestycyjnej dotyczącym instrumentu o wartości 850 000 000 EUR, który zostanie przyjęty przez *Banco Português de*

Fomento jako organ zarządzający spółką celową, szczegółowo określa się kryteria wyboru/kwalifikowalności wspieranych przedsiębiorstw, zapewniając przestrzeganie wymogów klimatycznych i środowiskowych Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w tym zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) wspieranych aktywów/działania lub przedsiębiorstw oraz określając cele inwestycyjne i ukierunkowane zwroty. W celu zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) wspieranych przedsiębiorstw polityka inwestycyjna wymaga:

- stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów,
- wykaz wyłączeń obejmujący następujące elementy:
 - Działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁴⁴;
 - Działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁴⁵;
 - Działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁴⁶ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁴⁷;
 - Działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować długotrwałe szkody dla środowiska, takie jak odpady jądrowe; oraz
 - Badania, rozwój i innowacje poświęcone powyższym zasobom i działaniom.
- obowiązkowe kontrole zgodności prawnej za pośrednictwem *Banco Português de Fomento* lub jego wybranych pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego rozwoju; oraz
- beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń, w celu przyjęcia i opublikowania planów transformacji ekologicznej.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

⁴⁴ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁴⁵ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁴⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁴⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Środek ten obejmuje inwestycje publiczne w moduł państw członkowskich InvestEU w celu zachęcenia do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania dla MŚP, małych spółek o średniej kapitalizacji i osób fizycznych. Wkład na rzecz modułu państw członkowskich InvestEU wykorzystuje się na wsparcie finansowe na rzecz konkurencyjności MŚP, a ewentualnie również na wsparcie (i) prywatnych inwestycji małych spółek o średniej kapitalizacji i osób fizycznych oraz (ii) konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności (lecz nie wyłącznie) poprzez inwestycje w innowacje, cyfryzację lub ekologizację ich działalności. Ten produkt finansowy działa poprzez zapewnienie finansowania dłużnego bezpośrednio lub przez pośredników na rzecz sektora prywatnego.

Umowa gwarancyjna między Komisją a partnerem wykonawczym, wybrana zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiającego Program InvestEU i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/1017, wchodzi w życie.

Portugalia podpisze z Komisją Europejską umowę o przyznanie wkładu, która zawiera:

- Proponowany partner wykonawczy.
- Wymóg zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2023/C111). W razie potrzeby umowa gwarancyjna wyłącza z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: (i) działalności i aktywów związanych z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁴⁸; (II) działania i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁴⁹; (III) działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami⁵⁰ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁵¹.
- Opis systemu monitorowania, który ma być stosowany do sprawozdawczości w zakresie uruchamianych środków finansowych.

⁴⁸ Z wyjątkiem a) projektów dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz b) działalności i aktywów, o których mowa w ppkt (ii), w przypadku których stosowanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione w celu terminowego przejścia na działalność wolną od paliw kopalnych.

⁴⁹ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁵⁰ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani do istniejących zakładów, w których działania te mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych w celu ich magazynowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania nie prowadzą do zwiększenia zdolności przetwarzania odpadów w zakładach ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁵¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań prowadzonych w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania te mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów segregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentację beztlenową bioodpadów, pod warunkiem że takie działania nie prowadzą do zwiększenia zdolności przetwarzania odpadów w zakładach ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C05-i11 – Zwiększenie skali: Mobilizacja i zielone programy/przymierze na rzecz innowacji biznesowych (pożyczki)

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.01 w ramach komponentu 5. Część środka o zwiększonej skali zwiększy liczbę produktów, procesów lub usług pochodzących z mobilizacji i zielonych programów/przymierzy na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach.

Co najmniej 366 produktów, procesów lub usług wdrażanych w ramach tej inwestycji musi być zgodne z obszarem interwencji 021 załącznika do rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Co najmniej 147 PPS wynika z realizacji umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów uruchamiających) zawartych z konsorcjami, zgodnie z obszarem interwencji 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C05-i12 – Zwiększenie skali: Zielone programy/Sojusz na rzecz innowacji w biznesie (pożyczki) – Zawarcie umów

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.02 w ramach komponentu 5. Zwiększenie skali działania zwiększa liczbę produktów, procesów lub usług objętych Zielonymi programami działań.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2023 r.

E.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
5.23	Re-C05-r10	M	Wejście w życie rozporządzenia ustanawiającego działalność i statut <i>Banco Português de Fomento</i> (BPF)	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy nr 63/2020 określającego działalność i statut BPF				KW. 4	2020	Ogłoszenie przez rząd Republiki Portugalskiej i wejście w życie dekretu z mocą ustawy nr 63/2020, który reguluje działalność i funkcjonowanie BPF oraz zatwierdza jego statut.
5.24	Re-C05-r13	M	Wejście w życie przeglądu ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania	Wejście w życie przeglądu ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw w zbiorowego inwestowania				KW. 3	2022	Wejście w życie ustawy po przyjęciu ustawy przez Zgromadzenie Republiki. Dokonuje ona przeglądu ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w celu uproszczenia przepisów i procedur administracyjnych.
5.25	Re-C05-r13	M	Wejście w życie nowelizacji ustawy – Kodeks papierów wartościowych	Wejście w życie nowelizacji ustawy – Kodeks papierów wartościowych				KW. 3	2022	Wejście w życie ustawy po przyjęciu ustawy przez Zgromadzenie Republiki. Zmiana kodeksu papierów wartościowych ma na celu uproszczenie regulacyjne i administracyjne w celu dostosowania ram krajowych do prawa Unii w odniesieniu do celu, jakim jest zwiększenie konkurencyjności portugalskiego rynku kapitałowego.
5.26	Re-C05-r13	M	Rozwój rynku kapitałowego – wejście w życie przepisów	Wejście w życie przepisów dotyczących rozwoju rynku kapitałowego				KW. 4	2023	Wejście w życie przepisów dotyczących rozwoju rynku kapitałowego. Prawodawstwo koncentruje się na tworzeniu zachęt m.in. do: (i) dostępu do kapitału własnego za pośrednictwem rynku kapitałowego, (ii) tworzenia otoczenia sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorstw, (iii) finansowania dłużnego na rynku, (iv) udziału inwestorów.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
5.27	Re-C05-i06	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środek kapitalizacji BPF	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środek kapitalizacji BPF				KW. 3	2021	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środek kapitalizacji, ustanawiającego konieczność ustanowienia polityki inwestycyjnej określającej między innymi kryteria kwalifikowalności i wyboru przedsiębiorstw będących beneficjentami
5.28	Re-C05-i06	M	Rozwój polityki inwestycyjnej (kapitałowanie) i przyjęcie przez zarządzającego pojazdem	Polityka inwestycyjna (kapitałowanie), opracowana przez BPF i przyjęta przez podmiot utworzony w celu zarządzania pakietami kapitałowymi wynikającymi z wdrożonych instrumentów finansowych				KW. 3	2021	Opracowanie polityki inwestycyjnej (kapitałowanie) i przyjęcie jej przez zarządzającego pojazdem. Polityka inwestycyjna jest rozwijana i przyjmowana przez BPF jako organ zarządzający podmiotem utworzonym w celu zarządzania pakietami kapitałowymi wynikającymi z instrumentów finansowych wdrożonych w celu wsparcia przedsiębiorstw wybranych na beneficjentów oraz szczegółowo określa kryteria wyboru/kwalifikowalności dla wspieranych przedsiębiorstw, zapewniając przestrzeganie wymogów klimatycznych i środowiskowych RRF, w tym zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) w odniesieniu do wspieranych aktywów/działań lub przedsiębiorstw oraz określając cele inwestycyjne i ukierunkowane zwroty. W celu zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) wspieranych przedsiębiorstw polityka inwestycyjna wymaga: — stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów — wykaz wyłączeń obejmujący następujące elementy: Inwestycje związane z paliwami kopalnymi (w tym wykorzystanie na niższym szczeblu łańcucha dostaw), z wyjątkiem ciepła/energii elektrycznej opartych na gazie ziemnym zgodnych z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych dotyczących zasady „nie czyni poważnych szkód” Działania w ramach ETS o prognozowanych emisjach ekwiwalentu CO2 nie niższych niż odpowiednie poziomy

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień. Inwestycje w urządzenia do unieszkodliwiania odpadów na składowiskach, w zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz w spalarniach do przetwarzania odpadów. Wykaz wyłączeń nie ma zastosowania do zakładów przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu; do istniejących obiektów, w przypadku gdy inwestycja ma na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie inwestycje nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładu do przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładu. Działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować długotrwałe szkody dla środowiska (np. odpady jądrowe). Badania, rozwój i innowacje poświęcone powyższym zasobom i działaniom. — obowiązkowe kontrole zgodności prawnej za pośrednictwem BPF lub wybranych przez niego pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru transakcji — beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń, w celu przyjęcia i opublikowania planów zielonej transformacji
5.43	Re-C05-i06	T	D za pomocą instrumentu kapitalizacji o łącznej wartości 650 000 000 EUR na rzecz przedsiębiorstw niefinansowych z siedzibą lub prowadzących		EUR	0	650 000 000	KW. 4	2023	Dostarczenie łącznie 650 000 000 EUR przedsiębiorstwom z siedzibą w Portugalii lub prowadzącym działalność w Portugalii w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z wcześniej określoną polityką inwestycyjną opracowaną przez BPF, w tym kwoty wypłacone przedsiębiorstwom niefinansowym jako inwestycje bezpośrednie oraz kwoty przydzielone pośrednikom finansowym jako inwestycje pośrednie.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			działalność w Portugalii, w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie ze swoją polityką inwestycyjną							
5.29	Re-C05-i06	T	D za pomocą instrumentu kapitalizacji o łącznej wartości 850 000 000 EUR na rzecz przedsiębiorstw niefinansowych z siedzibą w Portugalii lub działających w Portugalii w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z jej polityką inwestycyjną		EUR	650 000 000	850 000 000	KW. 2	2026	Dostawa na łączną kwotę 850 000 000 EUR (w tym 650 000 000 EUR z wartości docelowej 5.43) dla przedsiębiorstw niefinansowych z siedzibą w Portugalii lub prowadzących działalność w Portugalii w zakresie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z wcześniej określoną polityką inwestycyjną opracowaną przez BPF i przyjętą przez podmiot utworzony w celu zarządzania pakietami kapitałowymi wynikającymi z wdrożonych instrumentów finansowych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
5.48	Re-C05-i16	M	Podpisanie umowy o przyznanie wkładu między rządem Portugalii a Komisją Europejską	Podpisanie umowy o przyznanie wkładu				KW. 2	2025	Podpisanie umowy o przyznanie wkładu między rządem Portugalii a Komisją Europejską na kwotę co najmniej 450 000 000 EUR.
5.49	Re-C05-i16	T	Operacje z zakresu finansowania lub inwestycji zatwierdzone przez Komitet Inwestycyjny InvestEU.		Procent (%)	0	100 %	KW. 2	2026	Działania z zakresu finansowania lub inwestycji w wysokości 100 % całkowitej kwoty zasobów RRF przydzielonych na instrument muszą zostać zatwierdzone przez Komitet Inwestycyjny InvestEU.
5.30	Re-C05-i06	M	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF				ZAPYTANIE 1	2022	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF
5.31	Re-C05-i06	M	Transfer kapitałowy w wysokości 250 000 000 EUR z rządu portugalskiego do BPF i przyjęcie polityki inwestycyjnej BPF	Podwyższenie kapitału i rozwój polityki inwestycyjnej na potrzeby BPF w celu wdrożenia				ZAPYTANIE 1	2022	Transfer kapitałowy w wysokości 250 000 000 EUR z rządu portugalskiego do BPF oraz przyjęcie polityki inwestycyjnej dotyczącej BPF w celu wdrożenia InvestEU, ustanawiając zestaw kryteriów kwalifikowalności zgodnie z celami RRF, w tym zasadą „nie czyn poważnych szkód”, w kontekście podpisania „umowy w sprawie gwarancji InvestEU”.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
				InvestEU, ustanowienie zestawu kryteriów kwalifikowalności, aby zapewnić osiągnięcie celów RRF						
5.32	Re-C05-i06	T	100 % gwarancji udostępnionych w wyniku podwyższenia kapitału zostało zatwierdzone przez komitet inwestycyjny InvestEU.		%	0	100	KW. 2	2026	100 % gwarancji udostępnionych w wyniku podwyższenia kapitału zostało zatwierdzone przez komitet inwestycyjny InvestEU.
5.44	Re-C05-i11	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).		Numer	12	28	KW. 2	2023	Zawarcie 16 dodatkowych umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) z konsorcjami, które obejmują: • Wskazanie podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycję; • kwotę finansowania; • Cele, do których beneficjent jest związany; • Forma monitorowania. Zamówienia obejmują łącznie co najmniej 446 produktów, procesów lub usług. Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Umowy te mają charakter dodatkowy w stosunku do zamówień realizowanych w pozycjach RE-C05-i01.01 i RE-C05-i09.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										Co najmniej 366 PPS musi być zgodne z obszarem interwencji 021 (transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i sektorem edukacji).
5.45	Re-C05-i11	T	Ukończenie 593 produktów, procesów lub usług.		Numer	366	959	KW. 2	2026	Ukończenie 593 produktów, procesów lub usług (PPS) w odpowiednich obszarach strategicznych, wynikających z realizacji umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) zawartych z konsorcjami. PPS uważany za osiągnięcie celu ma charakter dodatkowy w stosunku do PPS wdrożonego w ramach RE-C05-i01 i został opracowany albo (i) w ramach programów innowacji zakontraktowanych w ramach celu 5.44; lub (ii) w drodze innych programów innowacji lub zielonych programów wybranych w ramach tego samego przetargu. PPS rozważany w odniesieniu do tego celu nie kwalifikuje się do przyczynienia się do osiągnięcia innych celów. Co najmniej 366 PPS musi być zgodne z obszarem interwencji 021. Co najmniej 147 PPS wynika z realizacji umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów uruchamiających) zawartych z konsorcjami, zgodnie z obszarem interwencji 022 (Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu).
5.46	Re-C05-i12	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Numer	10	20	KW. 3	2023	Zawarcie dziesięciu dodatkowych umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) z konsorcjami, które obejmują: • Wskazanie podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycję; • Kwotę finansowania; • Cele, do których beneficjent jest związany; • Forma monitorowania. Umowy wspierają łącznie co najmniej 147 produktów, procesów lub usług i są zgodne z obszarem interwencji 022

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										(Procesy badań naukowych i innowacji, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Umowy te mają charakter dodatkowy w stosunku do zamówień realizowanych w pozycjach RE-C05-i01.02 i RE-C05-i10.

F. KOMPONENT 6: Kwalifikacje i umiejętności

W Portugalii w 2020 r. 44,5 % ludności w wieku 25–64 lat miało niski poziom wykształcenia, czyli znacznie powyżej średniej UE wynoszącej 25,0 %. Ponadto odsetek osób posiadających podstawowe umiejętności cyfrowe lub nigdy niekorzystających z internetu jest bardzo wysoki. Podobnie zgodnie z normami UE segmentacja rynku pracy i nierównowaga płci w zakresie wynagrodzeń i możliwości kariery zawodowej pozostają na wysokim poziomie.

Komponent ten dotyczy wielu wyzwań związanych ze stosunkowo niskim poziomem wykształcenia i kwalifikacji, uczestnictwem w uczeniu się przez całe życie, segmentacją rynku pracy, usuwaniem barier administracyjnych w dziedzinie zawodów wysoce regulowanych, przygotowaniem na wyzwania związane z przyszłością pracy oraz równością płci i równością szans.

Cele komponentu są szerokie i obejmują umiejętności i podnoszenie kwalifikacji, niektóre wąskie gardła w otoczeniu biznesowym, segmentację rynku pracy, równowagę płci i równość szans. Jeśli chodzi o potencjał produkcyjny, komponent ten koncentruje się na środkach mających na celu podniesienie niskiego poziomu kwalifikacji i poprawę uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie poprzez reformę systemów edukacji oraz kształcenia i szkolenia zawodowego, wspieranie transferu wiedzy między uniwersytetami/publicznymi organizacjami badawczymi a przedsiębiorstwami oraz ograniczenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności w świadczeniu usług dla przedsiębiorstw. W komponencie przedstawiono również środki mające na celu uwzględnienie różnych zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, takich jak stosunki pracy i prawa dostępu pracowników zatrudnionych na podstawie nietypowych umów o pracę, wsparcie finansowe na rzecz włączenia osób bezrobotnych posiadających stałe miejsca pracy wysokiej jakości oraz opracowanie portugalskiej normy dotyczącej systemu zarządzania równością wynagrodzeń.

Komponent ten jest zgodny z głównymi inicjatywami politycznymi UE, takimi jak europejski program na rzecz umiejętności, zalecenie Rady w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: Nowe możliwości dla dorosłych” (zalecenie Rady 2016/C 484/01), zalecenie Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (zalecenie Rady 2020/C 417/01) oraz wzmocnioną gwarancję dla młodzieży, a także inicjatywy w zakresie europejskiego obszaru edukacji i europejskiej przestrzeni badawczej.

Komponent ten uwzględnia zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczące wprowadzenia wszelkich niezbędnych środków w celu skutecznego przeciwdziałania pandemii, wspomożenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy (zalecenie dla poszczególnych krajów 1 2020); przyjęcie środków mających na celu rozwiązanie problemu segmentacji rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); podniesienie poziomu umiejętności ludności, w szczególności umiejętności cyfrowych, w tym poprzez lepsze dostosowanie uczenia się dorosłych do potrzeb rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych, zwłaszcza w dziedzinie nauk ścisłych i technologii informacyjnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); wspieranie wykorzystania technologii cyfrowych w celu zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.); zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów 2 2020); skupienie się na polityce gospodarczej związanej z inwestycjami w zakresie badań naukowych i innowacji (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 2019); oraz opracowanie planu działania na rzecz ograniczenia ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych (zalecenie dla poszczególnych krajów 4 2019).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

F.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r14: Reforma kształcenia i szkolenia zawodowego.

Celem tej reformy jest modernizacja systemów edukacji i kształcenia i szkolenia zawodowego w celu poprawy niskiego poziomu wykształcenia i kwalifikacji oraz wysokiego odsetka pracowników, którzy nie posiadają umiejętności podstawowych i cyfrowych, dostosowania oferty umiejętności do obecnych i przyszłych potrzeb rynku pracy oraz poszerzenia możliwości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie.

Reforma obejmuje działania mające na celu:

- wzmocnienie ogólnej koordynacji polityki w dziedzinie edukacji i kształcenia i szkolenia zawodowego;
- unowocześnienie oferty kształcenia i szkolenia zawodowego regulowanej krajowym katalogiem kwalifikacji (CNQ) w oparciu o system przewidywania potrzeb w zakresie kwalifikacji, prospektywną diagnostykę w celu wsparcia aktualizacji CNQ oraz usprawnienie sektorowych rad ds. kwalifikacji;
- uwzględnienie potrzeb rynku pracy i pojawianie się nowych umiejętności/zawodów;
- poprawa perspektyw osób o niskich kwalifikacjach poprzez opracowanie oferty szkoleniowej ukierunkowanej na umiejętność czytania i pisanie wśród dorosłych (która ma zostać wdrożona w ramach C06-i03: Zachęta dla dorosłych);
- wspieranie rozwoju lokalnego i spójności terytorialnej oraz zmniejszanie nierówności społeczno-gospodarczych poprzez redystrybucję sieci kształcenia i szkolenia zawodowego.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma RE-r15: Reforma współpracy między szkolnictwem wyższym a administracją publiczną i przedsiębiorstwami

Celem tej reformy jest zachęcenie do zawierania publiczno-prywatnych rozwiązań w zakresie współpracy w ramach programów kształcenia i szkolenia w odpowiedzi na potrzeby rynku pracy i dwojakiej transformacji, w tym rozwój studiów podyplomowych o charakterze zawodowym (profesjonalne studia magisterskie) wyłącznie dla studentów z wcześniejszym doświadczeniem zawodowym oraz oferowanie krótkoterminowych kursów szkolnictwa wyższego w dziedzinie politechniki (znanych jako wyższe kursy techniczne).

Reforma obejmuje:

- akt ustawodawczy ustanawiający specjalne konkursy na studia wyższe dla osób posiadających wykształcenie średnie dualne i specjalistyczne kursy artystyczne;
- przegląd ram prawnych i instytucjonalnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami, w tym działania mające na celu:
 - o wspieranie współpracy międzyinstytucjonalnej między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami, a także przyciąganie dorosłych studentów i rozszerzanie zasięgu na obszary śródlądowe;
 - o partnerstwa oparte na współpracy zachęcające do szerokiej oferty kursów szkolnictwa wyższego, w tym krótkich kursów szkoleniowych, studiów licencjackich, studiów magisterskich i doktoranckich;
 - o zwiększenie oferty krótkoterminowych kursów zawodowych wysokiego szczebla zarządzanych przez politechniczne instytucje szkolnictwa wyższego, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;

- dalsze rozszerzenie bazy wsparcia szkolnictwa wyższego poprzez ułatwienie dostępu do instytucji szkolnictwa wyższego studentom szkół średnich z obszarów zawodowych i artystycznych;
- zwiększenie liczby osób podejmujących kursy szkolnictwa wyższego w obszarach cyfrowych, w szczególności za pośrednictwem programu Portugalia Digital InCoDe2030, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- stymulowanie szkoleń modułowych, które promują ustawiczne uczenie się i nabywanie nowych umiejętności za pomocą „mikropoświadczeń/mikrodypłomów”, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- rozszerzenie współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego a laboratoriami i centrami współpracy technologicznej;
- zmiana statusu prawnego w celu wyjaśnienia warunków, na jakich zewnętrzny specjalista może wykonywać obowiązki dydaktyczne lub kierownicze w instytucjach szkolnictwa wyższego, w celu promowania mobilności między środowiskiem akademickim a biznesowym; oraz
- wzmocnienie ram prawnych konsorcjów w ramach zarządzania dzielonego między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami.

Reforma zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2021 r.

Reforma RE-r16: Ograniczenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych

Celem tej reformy jest ograniczenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych, głównie w celu wspierania konkurencji w zakresie świadczenia usług dla przedsiębiorstw.

W 2018 r. OECD, we współpracy z portugalskim organem ds. konkurencji, przeprowadziła ocenę ograniczonej liczby zawodów podlegających samoregulacji, takich jak prawnicy, adwokaci, inżynierowie, architekci, audytorzy, księgowi, ekonomiści, farmaceuci i dietetycy. Na podstawie przeprowadzonej oceny sporządzono wykaz zaleceń. W ramach tej reformy Portugalia zastosuje się do zaleceń OECD i AdC.

Reforma musi co najmniej: oddzielić funkcje regulacyjne i reprezentacyjne w stowarzyszeniach zawodowych; ograniczenie listy czynności zastrzeżonych (dostęp do działalności zastrzeżonej może być ograniczony jedynie w celu ochrony interesów konstytucyjnych, zgodnie z zasadami konieczności i proporcjonalności); zakończenie ograniczeń dotyczących własności i zarządzania przedsiębiorstwami świadczącymi usługi dla przedsiębiorstw, pod warunkiem że kierownicy przestrzegają systemu prawnego mającego na celu zapobieganie „konflikcie interesów”; oraz (iv) umożliwianie wielodyscyplinarnych firm świadczących usługi biznesowe.

AdC zleca się również sporządzenie sprawozdania na temat skuteczności nowej ustawy o zawodach regulowanych.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.

Reforma RE-r17: Program działań na rzecz godnej pracy

Celem tej reformy jest wykorzystanie środków przyjętych w ostatnich latach (takich jak środki dotyczące segmentacji rynku pracy i wspieranie rokowań zbiorowych) w celu ochrony praw pracowniczych.

Po przedstawieniu przez rząd zielonej księgi w sprawie przyszłości pracy reforma ta będzie obejmować akt ustawodawczy regulujący pracę za pośrednictwem platform internetowych w celu sprostania nowym wyzwaniom wynikającym z nietypowych stosunków pracy, zgodnie z zasadami

Europejskiego filaru praw socjalnych. Wzmacnia ona jakość stosunków pracy oraz zwiększa dostęp do praw i ochrony socjalnej.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2023 r.

Reforma RE-r18: Zwalczanie nierówności między kobietami i mężczyznami

Celem tej reformy jest promowanie równości w zakresie wynagrodzenia ze względu na płeć, równych szans zawodowych oraz przeciwdziałania stereotypom płciowym i segregacji w wyborze kariery zawodowej. Opiera się on w dużej mierze na obowiązujących przepisach, w szczególności dotyczących równości wynagrodzeń (ustawa nr 60/2018) oraz zrównoważonej reprezentacji w zarządach (ustawa nr 62/2017 i nr 26/2019).

Przepisy dotyczące równości wynagrodzeń stworzyły mechanizmy wdrażania zasady równości wynagrodzeń za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości, zmuszając przedsiębiorstwa do prowadzenia przejrzystej polityki wynagrodzeń. Począwszy od 2021 r. departament ministerstwa zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego sporządzał sprawozdanie na temat różnic w wynagrodzeniach ze względu na płeć dla każdego przedsiębiorstwa zatrudniającego ponad 50 pracowników, obejmujące różnice w wynagrodzeniach ze względu na płeć.

Począwszy od 2025 r. przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 50 pracowników, które mają znaczne różnice w poziomie wynagrodzenia ze względu na płeć na tych samych stanowiskach, mają obowiązek przedłożyć Dyrekcji Inspekcji Pracy plan działania w celu wyeliminowania tych różnic poprzez wdrożenie planu działania.

Reforma obejmuje również dobrowolny system oparty na islandzkiej normie ÍST 85: 2012 r., zapewnienie publicznego uznania przedsiębiorstwom, które skutecznie wdrożyły politykę równości wynagrodzeń. Zaświadczenie ma na celu potwierdzenie, że gdy podejmowane są decyzje w sprawie wynagrodzenia, opierają się one w całości na istotnych przesłankach.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Inwestycja RE-C06-i01: Modernizacja instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego

Celem tej inwestycji jest modernizacja kształcenia zawodowego w Portugalii. Inwestycja ta obejmuje:

- instalacja i modernizacja 365 wyspecjalizowanych ośrodków technologicznych w szkołach średnich oferujących kursy zawodowe i szkoły zawodowe, w tym 115 (ośrodki przemysłowe), 30 (centra energii odnawialnej), 195 (Centra informatyki) i 25 (centra cyfrowe i multimedialne). Wyspecjalizowanymi centrami technologicznymi zarządzają szefowie szkół sieci publicznej lub podmioty prywatne. Inwestycja ta obejmuje modernizację i remont istniejących obiektów i infrastruktury oraz zakup technologicznych zasobów edukacyjnych (sprzętu).
- rozszerzenie i modernizacja sieci ośrodków szkolenia zawodowego publicznych służb zatrudnienia (IEFP) lub sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal) w Portugalii. Plan modernizacji wyposażenia sieci ośrodków szkolenia zawodowego IEFP obejmuje zakup następujących rodzajów sprzętu, a mianowicie: cyfrowy; środowisko naturalne; III) Przemysł 4.0; gospodarka społeczna; oraz (v) tradycyjne sektory. Oczekuje się, że ta podinwestycja umożliwi modernizację 111 lokalizacji ośrodków szkoleniowych.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania

na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C06-i02: Zobowiązanie do trwałego zatrudnienia

Celem tej inwestycji jest stworzenie trwałych i wysokiej jakości umów o pracę w ramach programu „Zobowiązanie do trwałego zatrudnienia” oraz ograniczenie segmentacji rynku pracy wśród wszystkich grup, w tym młodzieży.

Pracodawcy otrzymują tymczasowe subsydia zgodnie z przepisami art. 15 zarządzenia rządu nr 38/2022. Oczekuje się, że środek ten przyczyni się do utworzenia 30000 stałych miejsc pracy.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Inwestycja RE-C06-i03: Zachęta dla dorosłych

Celem tej inwestycji jest wdrożenie podejścia wielotorowego w celu zwiększenia kwalifikacji osób dorosłych w wieku co najmniej 18 lat, obejmującego: promowanie uczenia się dorosłych poprzez rozszerzenie zakresu krajowego planu na rzecz umiejętności dorosłych w celu poprawy podstawowych umiejętności czytania i pisania, rozumowania matematycznego i umiejętności cyfrowych; zwiększenie liczby osób dorosłych uczestniczących w procesach uznawania, walidacji i certyfikacji kompetencji (RVCC) oraz zwiększenie liczby osób ukończonych w tych procesach; oraz (iii) opracowanie ofert kształcenia na poziomie wyższym dla dorosłych, takich jak kursy krótkoterminowe.

Inwestycja ta obejmuje:

- w ramach programu *Qualifica* zwiększenie skali Krajowego Planu Umiejętności Osób Dorosłych poprzez realizację 225 projektów lokalnych prowadzących do poziomu B1/B2/B3, obejmujących łącznie około 22500 uczestników.
- w ramach programu *Qualifica qualifica* Acelerador to *nowy środek* mający na celu zapewnienie wsparcia finansowego osobom dorosłym podczas ich procesów RVCC. Łączną liczbę uczestników procesów RVCC szacuje się na 100000 osób;
- wspieranie sieci współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi stronami poprzez wspieranie nowych szkół podyplomowych/programów/alliances w zakresie wspólnych programów współpracy obejmujących działania w zakresie edukacji, badań naukowych i innowacji oraz inicjatywy mające na celu opracowanie krótkoterminowych kursów szkolnictwa wyższego mających na celu poprawę uczenia się przez całe życie (przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji). Inwestycja obejmuje dotacje na realizację zintegrowanych programów obejmujących łącznie 23000 studentów w latach 2021–2025. Konsorcja wybierane są w drodze konkursu otwartego.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C06-i04: Impuls dla młodzieży – STEAM

Celem tej inwestycji jest:

- podniesienie wskaźnika uczestnictwa w kursach z zakresu nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki (STEAM); oraz
- zapewnienie odpowiedniej infrastruktury w szkołach innych niż wyższe na potrzeby edukacji naukowej w celu zwiększenia zainteresowania przedmiotami związanymi z nauką.

Środek ten jest skierowany do instytucji szkolnictwa wyższego (zarówno uniwersytetów, jak i politechniki). Przydział środków finansowych odbywa się w drodze konkursu otwartego. Inwestycja ta polega na realizacji programów przez instytucje szkolnictwa wyższego we współpracy z pracodawcami publicznymi lub prywatnymi oraz innymi zainteresowanymi stronami, w tym szkołami średnimi. Programy obejmują modernizację i rozbudowę obiektów w celu uwzględnienia wzrostu liczby studentów, zachęty dla studentów i inne wydatki instytucji szkolnictwa wyższego związane z prowadzeniem kursów.

Inwestycje przyczynią się również do poprawy umiejętności na obszarach STEAM poprzez rozszerzenie sieci klubów „Ciência Viva” w szkołach. Oczekuje się, że program ten wesprze co najmniej 650 projektów.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C06-i05-RAA: Kwalifikacje dorosłych i uczenie się przez całe życie (ARA)

Celem tej inwestycji jest rozwiązanie poważnego problemu niskiego poziomu kwalifikacji w Regionie Autonomicznym Azorów zarówno w porównaniu z Portugalią jako całością, jak i z Unią Europejską. Niski poziom kwalifikacji stanowi poważne wąskie gardło dla powstawania i dywersyfikacji nowych przedsiębiorstw oraz dla zrównoważonego rozwoju, co wiąże się z niską wydajnością i niskimi płacami oraz brakiem odporności podczas kryzysu gospodarczego.

Inwestycja obejmuje:

- wzrost liczby osób dorosłych kończących naukę na poziomie pomaturalnym i wyższym; oraz
- modernizacja 16 szkół zawodowych i jednego publicznego instytutu szkoleniowego, w tym renowacja warsztatów, laboratoriów i pomieszczeń komputerowych.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C06-i06: Zdolności w nauce

Inwestycja ta ma na celu wspieranie rozwoju ekosystemu innowacji i przedsiębiorczości w instytucjach szkolnictwa wyższego poprzez wspieranie badań podstawowych, promowanie transferu wiedzy, umiędzynarodowienie, ograniczanie niepewności zatrudnienia naukowców oraz wzmacnianie powiązań między przedsiębiorstwami a społeczeństwem.

Inwestycja składa się z następujących poddziałań:

- Programy pozyskiwania i zatrzymywania talentów ERBN-Portugalia i FCT-Tenure:

- o FCT-Tenure: program ten wspiera rekrutację 230 doktorantów na stałe stanowiska wybrane w drodze konkursów.
- o ERBN-Portugalia: program ten wspiera naukowców, których projekty są zalecane do finansowania na poziomie europejskim lub krajowym. Program wspiera również naukowców, których wnioski ERBN zostały zalecone do finansowania lub przesunięte do drugiego etapu oceny, ale ostatecznie nie zostały sfinansowane.
- Zwiększone finansowanie partnerstw międzynarodowych w dziedzinie nauki, technologii i innowacji:
 - o Promowanie uczestnictwa Portugalii w europejskim programie ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji poprzez wspieranie finansowania projektów z udziałem krajowym wybranych na szczeblu europejskim;
 - o Umożliwienie międzynarodowej mobilności 100 naukowców.

Działania w zakresie badań, rozwoju i innowacji poświęcone aspektom zanieczyszczającym (węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny, wodór z paliw kopalnych, spalanie, składowanie, pojazdy/statki napędzane silnikiem spalinowym) nie otrzymują wsparcia, chyba że opracują (lub ich wyniki zostaną zastosowane) alternatywę o niskim wpływie.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C06-i07: Impuls cyfrowy

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności nauk rolniczych dla przyszłych pokoleń, wspieranie nauk medycznych w realizacji postępu cyfrowego i technologicznego oraz rozszerzenie zdolności szkoleniowych w zakresie umiejętności cyfrowych również na dziedziny inne niż STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka, matematyka); wspieranie innowacji i modernizacji pedagogicznej, a tym samym pobudzanie sukcesu akademickiego.

Inwestycja składa się z następujących poddziałań:

- Technologiczna i cyfrowa modernizacja nauk rolniczych; poddziałanie:
 - o Reformy 20 programów studiów magisterskich (licencjackich, magisterskich lub obu) w dziedzinie nauk rolniczych poprzez wzmocnienie jej komponentu cyfrowego i technologicznego, umiędzynarodowienie i współpracę międzyinstytucjonalną;
 - o Otwarcie szkół rolniczych dla przyszłych uczniów szkół średnich
 - o Wspieranie przekwalifikowania specjalistów już pracujących w tym sektorze poprzez promowanie mikropoświadczeń krótkich szkoleń zawodowych w szkolnictwie wyższym i zawodowych magisterów.
- Modernizacja medycyny: poddziałanie wspiera szkolenia w zakresie środowisk cyfrowych i symulacje medyczne skierowane do studentów, a także specjalistów pracujących w tym sektorze.
- Wzmocnienie umiejętności cyfrowych: poddziałanie wspiera wzmocnienie umiejętności cyfrowych młodzieży i dorosłych w obszarach innych niż STEAM.
- Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym, w ramach poddziałania:
 - o utworzenie centrów doskonałości w zakresie innowacji pedagogicznych z silnym komponentem cyfrowym, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów nietechnologicznych (nauki społeczne, humanistyczne i artystyczne);
 - o Wzmocnienie programów finansowania mających na celu obniżenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę w szkolnictwie wyższym.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

F.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
6.2	Re-C06-i01	T	Wyremontowane lub wybudowane specjalistyczne ośrodki technologiczne		Numer	0	365	KW. 4	2025	Liczba wyspecjalizowanych ośrodków technologicznych poddanych renowacji lub zbudowanych na potrzeby kursów zawodowych w szkolnictwie średnim, w tym zakupu sprzętu, infrastruktury technologicznej oraz ewentualnej zmiany kwalifikacji przestrzeni i warsztatów w celu dostosowania się do nowych kursów
6.3	Re-C06-i01	T	Lokalizacje ośrodków szkoleniowych poddane renowacji, wybudowane lub wyposażone w zakupiony sprzęt		Numer	0	59	KW. 4	2023	Liczba lokalizacji ośrodków szkolenia zawodowego sieci publicznych służb zatrudnienia (IEFP) lub sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal) poddanych renowacji, wybudowanych lub, jak pokazuje faktura, z różnymi rodzajami sprzętu zakupionego do celów szkoleniowych. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
6.4	Re-C06-i01	T	Lokalizacje ośrodków szkoleniowych poddane renowacji, wybudowane lub wyposażone w zakupiony sprzęt		Numer	59	111	KW. 4	2025	Liczba lokalizacji ośrodków szkolenia zawodowego sieci publicznych służb zatrudnienia (IEFP) lub sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal) poddanych renowacji, wybudowanych lub, jak pokazuje faktura, z różnymi rodzajami sprzętu zakupionego do celów szkoleniowych. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
6.5	Re-C06-i02	T	Wsparcie finansowe dla umów na czas nieokreślony		Numer	0	30 000	KW. 4	2024	Liczba umów wspieranych ze wsparcia finansowego przyznanego pracodawcom w zamian za oferowanie umów na czas nieokreślony wypłacających odpowiednie wynagrodzenia na rynku pracy w ramach środka „Zobowiązanie do trwałego zatrudnienia”.
6.6	Re-C06-i03	T	uczestnicy działań wspierających podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych		Numer	0	145 500	KW. 4	2025	Liczba dorosłych (18+) uczestników, którzy uczestniczyli w jednym z następujących kursów: podstawowe kursy kształcenia i szkolenia dla dorosłych na poziomie B1/B2/B3 prowadzone w ramach lokalnych projektów korzystających ze zwiększenia skali Krajowego Planu Umiejętności Osób Dorosłych; ścieżki szkolenia w zakresie uznawania, walidacji i certyfikacji kompetencji dla osób dorosłych o niskich kwalifikacjach (RVCC); oraz (iii) krótkoterminowych kursów szkolnictwa wyższego organizowanych przez konsorcja instytucji szkolnictwa wyższego i pracodawców.
6.7	Re-C06-i04	T	Kluby <i>Ciência Viva</i>		Numer	0	650	KW. 3	2025	Liczba nowych klubów dodanych do sieci klubów <i>Ciência Viva</i> w szkołach.
6.8	Re-C06-i04	T	Dodatkowa liczba studentów, którzy ukończyli studia wyższe w dziedzinach STEAM		Numer	0	7 500	ZAPYTANIE 1	2025	Dodatkowa liczba absolwentów szkół wyższych w dziedzinach STEAM (tj. nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki): absolwenci szkół wyższych uczestniczący w programach krótko- i pierwszego stopnia szkolnictwa wyższego oraz kursach krótkoterminowych (do 2 lat) w roku szkolnym 2023/2024 w porównaniu z rokiem szkolnym 2019/2020.
6.9	Re-C06-i04	T	Dodatkowa liczba studentów, którzy ukończyli studia wyższe w STEAM		Numer	7 500	10 000	KW. 4	2025	Dodatkowa liczba absolwentów szkół wyższych w dziedzinach STEAM (tj. nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki): absolwenci szkół wyższych uczestniczący w programach krótko- i pierwszego stopnia szkolnictwa wyższego oraz kursach krótkoterminowych (do 2 lat) w roku szkolnym 2023/2024 w porównaniu z rokiem szkolnym 2019/2020.
6.10	Re-C06-i05-RAA	T	Liczba osób dorosłych uczestniczących w szkolnictwie		Numer	0	953	KW. 4	2025	Liczba osób dorosłych zapisanych na studia pomaturalne i wyższe wspierane przez zwrot czesnego lub zapisanych na jeden z następujących kursów kształcenia pomaturalnego: AgroIndustries,

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			pomaturalnym i wyższym							Horticulture and Fruit Growing lub Web Application Development na Uniwersytecie Azorów.
6.11	Re-C06-i05-RAA	T	Zmodernizowane szkoły zawodowe w Autonomicznym Regionie Azorów		Numer	0	17	KW. 4	2025	Liczba szkół zawodowych i publicznych instytucji szkoleniowych, które skorzystały z renowacji warsztatów, laboratoriów i sal komputerowych lub zakupu nowego sprzętu. W przypadku gdy modernizacja infrastruktury obejmuje renowację budynków, renowacje zwiększające efektywność energetyczną muszą prowadzić średnio co najmniej do renowacji na średnim poziomie, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
6.12	Re-C06-r14	M	Otwieranie wolnych stanowisk szkoleniowych		Numer	0	20 000	KW. 4	2025	Liczba nowych wakatów otwartych w ramach kursów zawodowych w następstwie aktualizacji krajowego katalogu kwalifikacji (CNQ) w nowych obszarach w oparciu o diagnozę przewidywania umiejętności (SANQ).
6.13	Re-C06-r15	M	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na studia wyższe	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na studia wyższe				KW. 2	2020	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na studia wyższe dla studentów, którzy ukończyli szkołę średnią kanałami zawodowymi i specjalistycznymi kursami artystycznymi.
6.14	Re-C06-r15	M	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami				KW. 2	2021	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami, w tym: tworzenie sieci współpracy instytucji szkolnictwa wyższego we współpracy z pracodawcami, m.in. promujących kształcenie wstępne, innowacyjne projekty i usługi dla przedsiębiorstw, (ii) zmianę statusu prawnego w celu sprecyzowania warunków, na jakich zewnętrzny specjalista może wykonywać obowiązki dydaktyczne lub kierownicze w instytucjach szkolnictwa wyższego, w celu promowania mobilności między środowiskiem akademickim a biznesowym; wzmocnienie konsorcjów z zarządzaniem dzielonym między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
6.15	Re-C06-r16	M	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych				KW. 4	2022	Wejście w życie ustawy mającej na celu między innymi: oddzielić funkcje regulacyjne i reprezentacyjne w stowarzyszeniach zawodowych; zmniejszenie listy czynności zastrzeżonych. Dostęp do działalności może być ograniczony jedynie w celu ochrony interesów konstytucyjnych, zgodnie z zasadami konieczności i proporcjonalności; zakończenie ograniczeń dotyczących własności i zarządzania przedsiębiorstwami świadczącymi usługi dla przedsiębiorstw, pod warunkiem że kierownicy przestrzegają systemu prawnego mającego na celu zapobieganie „konflikcie interesów”; oraz (iv) umożliwianie wielodyscyplinarnych usług biznesowych.
6.16	Re-C06-r17	M	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych				ZAPYTANIE 1	2023	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych w celu sprostania nowym wyzwaniom wynikającym z nietypowych stosunków pracy, zgodnie z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych. Ma ona na celu wzmocnienie stosunków pracy i dostępu do praw.
6.17	Re-C06-r18	M	Ustanowienie portugalskiej normy dotyczącej systemu zarządzania równymi wynagrodzeniami.	Publikacja normy				KW. 4	2024	Norma jest dobrowolnym systemem opartym na islandzkiej normie ÍST 85: 2012 r., zapewnienie publicznego uznania przedsiębiorstwom, które skutecznie wdrożyły politykę równości wynagrodzeń. Certyfikaty przyznawane są w celu potwierdzenia, że decyzje w sprawie wynagrodzenia opierają się w całości na istotnych przesłankach.
6.18	Re-C06-r18	M	Powiadamianie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, które wykazują znaczne różnice w wynagrodzeniach ze względu na płeć	Powiadamianie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, które wykazują znaczne różnice w wynagrodzeniach ze względu na płeć				KW. 4	2024	Powiadomienie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, które mają znaczne różnice w poziomie wynagrodzenia ze względu na płeć na tych samych stanowiskach, o obowiązku przedłożenia Dyrekcji ds. Inspekcji Pracy planu działania w celu rozwiązania problemu różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn poprzez wdrożenie planu działania
6.19	Re-C06-i06	T	Wsparcie dla umów na czas nieokreślony		Liczba umów		255	ZAPYTANIE 1	2026	230 umów na czas nieokreślony podpisuje się z doktorantami wybranymi w drodze konkursów.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			z doktorantami w ramach FCT-Tenure oraz wsparcie dla naukowców w ramach ERBN – Portugalia							Podpisuje się 25 umów z naukowcami, których projekty są rekomendowane do finansowania na poziomie europejskim lub krajowym, oraz z naukowcami, których wnioski ERBN zostały rekomendowane do finansowania lub których wnioski zostały zalecone do finansowania, ale ostatecznie nie zostały sfinansowane.
6.20	Re-C06-i06	M	Międzynarodowe partnerstwa w dziedzinie nauki, technologii i innowacji: Wspierane partnerstwa międzynarodowe; Wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji; Wspierana mobilność międzynarodowa	Międzynarodowe partnerstwa w dziedzinie nauki, technologii i innowacji: Wspierane partnerstwa międzynarodowe; Wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji; Wspierana mobilność międzynarodowa				ZAPYTANIE 1	2026	Podpisuje się dziewięć umów dotyczących partnerstw międzynarodowych w dziedzinie nauki, technologii i innowacji z krajowymi instytucjami przyjmującymi. Wspiera się 19 projektów, sojuszy i infrastruktury z udziałem wybranych na szczeblu europejskim. Wspiera się międzynarodową mobilność 100 krajowych naukowców i nauczycieli.
6.21	Re-C06-i07	T	Technologiczna i cyfrowa modernizacja nauk rolniczych: Reforma programów nauczania nauk rolniczych, otwarcie szkół rolniczych dla uczniów szkół średnich i przekwalifikowanie specjalistów		Numer	0	7 020	KW. 2	2026	Wdrożenie reformy 20 programów studiów magisterskich (licencjackich lub magisterskich lub obu tych programów) w dziedzinie nauk rolniczych poprzez: — wzmocnienie komponentu cyfrowego i technologicznego poprzez zakup sprzętu dla instytucji edukacyjnych umiędzynarodowienie, w tym organizowanie zaproszonych przewodniczących — współpraca międzyinstytucjonalna poprzez realizację strategii na rzecz umiędzynarodowienia edukacji rolniczej w ramach konsorcjum. 6000 uczniów szkół średnich korzysta

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										z jednotygodniowego programu dla szkół rolniczych mającego na celu zwiększenie atrakcyjności szkół rolniczych dla potencjalnych wnioskodawców. 1000 specjalistów w sektorze rolnym musi ukończyć szkolenie cyfrowe i technologiczne za pomocą mikropoświadczeń lub krótkiego szkolenia zawodowego lub studiów magisterskich w szkolnictwie wyższym.
6.22	Re-C06-i07	T	Modernizacja medycyny		Numer	0	12 500	KW. 2	2026	Co najmniej 5000 studentów zintegrowanych studiów magisterskich uczestniczy w programach nauczania z wykorzystaniem środowisk cyfrowych lub symulacji medycznej. W tym celu stosuje się sprzęt, taki jak manekiny o wysokiej sprawności lub symulatory rzeczywistości wirtualnej. Co najmniej 7500 pracowników służby zdrowia uczestniczy w szkoleniach medycznych ukierunkowanych na modernizację technologiczną i cyfrową sektora opieki zdrowotnej. Oferowane są trzy rodzaje szkoleń: krótkie kursy szkolnictwa wyższego, zawodowe studia magisterskie lub mikropoświadczenia.
6.23	Re-C06-i07	T	Wzmacnianie umiejętności cyfrowych		Numer	0	11 750	KW. 2	2026	W programach mających na celu wzmocnienie umiejętności cyfrowych uczestniczy 11750 osób młodych i dorosłych z obszarów innych niż STEAM.
6.24	Re-C06-i07	M	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym		Numer	0	5	KW. 4	2024	Ustanawia się pięć centrów doskonałości innowacji pedagogicznych, koncentrujących się na dziedzinach nietechnologicznych (nauki społeczne, humanistyczne i artystyczne). Ustanawia się Krajową Radę ds. Innowacji Pedagogicznych w Szkolnictwie Wyższym.
6.25	Re-C06-i07	T	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym		Procent	24	22	KW. 2	2026	Średni odsetek uczniów przedwcześnie kończących naukę w ^{roku} szkolnym i uczniów po raz pierwszy uczestniczących w szkoleniu wstępnym zmniejszy się z 24 % do 22 % w roku szkolnym 2023/2024 w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/2021.

F.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C06-i09: Nowe lub odnowione szkoły

Celem środka jest zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości szkół publicznych, a tym samym zwiększenie ich atrakcyjności i inkluzywności oraz zmniejszenie dysproporcji terytorialnych. Inwestycja polega na budowie nowych szkół lub renowacji istniejących szkół. Inwestycje koncentrują się na 75 szkołach publicznych w drugim i trzecim cyklu oraz szkołach średnich, które uznano za wymagające interwencji priorytetowej, oraz na 2 szkołach wojskowych.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary. Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

F.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
6.28	Re-C06-i09	T	Podpisanie warunków przyjęcia finansowania budynków i renowacji szkół publicznych	Podpisane umowy	Numer	0	77	KW. 2	2024	Warunki odbioru są podpisywane przez gminy w odniesieniu do finansowania budynku lub renowacji drugiego i trzeciego cyklu oraz szkół publicznych szkół średnich. Wybór szkół do renowacji i miejsc, w których potrzebne są nowe szkoły, opiera się na ocenie potrzeb.
6.29	Re-C06-i09	T	Szkoły wybudowane lub odnowione		Liczba wybudowanych lub odnowionych szkół	0	77	KW. 2	2026	77 szkół publicznych zostanie wybudowanych lub odnowionych i jest gotowych do użytku. Obejmuje to zakup sprzętu, takiego jak media cyfrowe, który jest niezbędny do funkcjonowania nowych/odnowionych szkół. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje osiągają średnio co najmniej średnio gruntowne renowacje określone w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.

G. KOMPONENT 7: Infrastruktura

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności stanowi odpowiedź na wyzwanie związane z niską spójnością terytorialną i niską konkurencyjnością przedsiębiorstw w regionach śródlądowych spowodowaną niewystarczającymi połączeniami z siecią drogową. Prowadzi to do ponoszonych przez przedsiębiorstwa kosztów kontekstowych, takich jak koszty transportu związane z niskimi połączeniami drogowymi lub trudności z przyciągnięciem wykwalifikowanych pracowników. Kolejnym wyzwaniem jest konieczność ograniczenia emisji w sektorze transportu i w parkach biznesowych.

Celem komponentu jest zwiększenie spójności terytorialnej i poprawa konkurencyjności w celu wspierania rozwoju gospodarczego regionów śródlądowych. Dzięki rozbudowie stacji ładowania ma on na celu promowanie dekarbonizacji transportu drogowego.

W tym celu komponent ten ma na celu uczynienie parków biznesowych bardziej zrównoważonymi i cyfrowymi oraz zapewnienie im lepszego dostępu do sieci drogowej. Jego celem jest również poprawa połączeń w transporcie drogowym poprzez rozbudowę sieci drogowej, np. poprzez zajęcie się problemem brakujących połączeń, w tym na Azorach, oraz zapewnienie czterech połączeń transgranicznych. Oczekuje się, że przyspieszenie rozbudowy sieci ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych przyczyni się do zmniejszenia śladu węglowego sektora transportu drogowego w Portugalii i sprawi, że stanie się on bardziej zrównoważony. Inwestycja ta jest środkiem wspomagającym rozbudowę infrastruktury drogowej, zgodnie z wytycznymi technicznymi Komisji dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego skoncentrowania inwestycji na zielonej transformacji, uwzględnienia różnic regionalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 2020) oraz wspierania wykorzystania technologii cyfrowych w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

G.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C07-i00: Rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych

Celem środka jest przyspieszenie dekarbonizacji transportu drogowego poprzez promowanie mobilności elektrycznej.

Inwestycja polega na zapewnieniu, aby w Portugalii działało 15000 ogólnodostępnych punktów ładowania. Jest to środek wspomagający inwestycje w infrastrukturę drogową w C07-I02, I03, I04 i I05 w celu zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów łagodzenia zmiany klimatu oraz zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli. Podmioty prywatne stały się głównymi podmiotami w rozbudowie sieci. Państwo portugalskie koncentruje swoje inwestycje na platformie zarządzania siecią Mobi.E oraz na zaradzeniu niedoskonałościom rynku

poprzez wspieranie inwestycji w regionach, w których sektor prywatny nie zapewnia niezbędnego zasięgu.

Realizacja inwestycji kończy się dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C07-i01: Obszary przyjmowania przedsiębiorstw – wybór

Celem działania jest modernizacja stref recepcyjnych dla przedsiębiorstw, które są obszarem zagospodarowanym jako miejsce dla biur, fabryk i innych przedsiębiorstw. Modernizację parków biznesowych uznano również za potrzebę inwestycyjną w portugalskim krajowym planie infrastruktury na 2030 r. (PNI 2030).

Inwestycja obejmuje interwencje w wybranych parkach biznesowych, które obejmują promowanie systemów produkcji i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych, interwencje pilotażowe mające na celu poprawę stabilności energetycznej, instalację stacji ładowania energii elektrycznej i wodoru, zwiększenie zasięgu sieci 5G oraz aktywne środki zapobiegania pożarom. Te interwencje na rzecz zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji przeprowadza się w 10 obszarach przyjmowania przedsiębiorstw, wybranych w drodze przetargu publicznego.

Inwestycja RE-C07-i02: Brakujące połączenia i zwiększenie przepustowości sieci

Celem działania jest poprawa spójności terytorialnej i konkurencyjności poprzez rozwiązanie problemu brakujących połączeń w sieci drogowej. Te brakujące połączenia zmniejszają wydajność sieci drogowej i prowadzą do utraty konkurencyjności przedsiębiorstw. Inwestycja ma również na celu rozwiązanie problemu zagęszczenia ruchu drogowego, poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i jakości powietrza oraz ograniczenie hałasu w lokalizacjach w pobliżu dróg.

Inwestycja polega na budowie i modernizacji dróg. Interwencje obejmują likwidację przejazdów miejskich i zapewnienie adekwatności przepustowości torów, zwiększenie dostępności głównych korytarzy transportowych i interfejsów multimodalnych. Interwencje obejmują modernizację dróg stanowiących część sieci TEN-T, takich jak wschodnia obwodnica IP2 Évora lub inwestycje w IP8.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). W szczególności zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” zapewnia inwestycja C07-I0 (rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych) jako środek towarzyszący. Każdy projekt drogowy, który może potencjalnie mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko, podlega ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE w celu zapewnienia, aby zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” została włączona do projektu i ściśle przestrzegana na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

Na jednej lub kilku drogach wymienionych poniżej buduje się lub modernizuje łącznie 111 km:

- EN14: interfejs drogi/koleju w Trofa/Santana, w tym nowy most nad rzeką Ave;
- EN14: Interfejs Maia (Via Diagonal)/drogowy/kolejowy w Trofi;
- EN4: Obwodnica Atalaia;
- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: Rans/Entre-os Rios;
- IP2: Wschodnia obwodnica Évora;
- Połączenie z Baião do mostu Ermida;
- Oś drogowa Aveiro – Águeda;
- EN344: km od 67 do 75 km – Pampilhosa da Serra;

- EN125: Wschodnia obwodnica Olhão;
- IC2 (EN1): Meirinhas (136 km)/Pombal (148 km);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, w tym obwodnica Beringel;
- IP8 (EN259): STA. Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, w tym obwodnica Figueira de Cavaleiros;
- IP8 (A26): Zwiększenie przepustowości połączenia między Sines a A2;
- EN211 – Obwodnica Quintã/Mesquinhata.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C07-i05-RAA: Okręgi logistyczne – Regionalna Sieć Azorów

Celem środka jest stworzenie warunków dla bardziej zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Interwencje mają również na celu zmniejszenie odległości, czasu podróży i zagęszczenia ruchu.

Inwestycja polega na rozbudowie i modernizacji infrastruktury drogowej na Azorach. Jego celem jest poprawa dostępności centrów ludności i ośrodków działalności gospodarczej oraz głównej infrastruktury wejścia na każdą wyspę. Jego celem jest również ingerowanie w budowę dróg o obiegu zamkniętym do głównych ośrodków miejskich, przy zmniejszeniu liczby przejazdów na obszarach miejskich.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). W szczególności zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” zapewnia inwestycja C07-I0 (rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych) jako środek towarzyszący. Każdy projekt drogowy, który może potencjalnie mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko, podlega ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE w celu zapewnienia, aby zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” została

włączona do projektu i ściśle przestrzegana na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

Na jednej lub kilku drogach wymienionych poniżej buduje się lub modernizuje łącznie 34 km:

- Ilha de Santa Maria
 - o Obwodnica Vila do Porto
- Ilha de São Miguel
 - o Poprawa dostępności Furnas/Povoação –^{etap} 1: Obwodnica Furnas
 - o Obwodnica Capelasa
 - o Obwodnica São Roque
 - o Portal do obwodnicy Vento
- Ilha Terceira
 - o Promowanie dostępności, mobilności i warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego – połączenie Via Vitorino Nemésio z okólnikiem Angra
- Ilha Graciosa
 - o Połączenie między E.R. 3-2a a E.R. 4-2a
- Ilha de São Jorge
 - o Promowanie dostępności, mobilności i warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego – połączenie północ-południe
- Ilha do Pico
 - o Budowa drogi obiegowej do Vila da Madalena
- Ilha do Faial
 - o Budowa^{drugiego} etapu obwodnicy Cidade da Horta

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

G.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
7.1	Re-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Numer	3 520	5 250	KW. 4	2022	Liczba publicznie dostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych (w porównaniu z poziomem bazowym z IV kwartału 2021 r.)
7.2	Re-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Numer	5 250	10 450	KW. 4	2024	Liczba publicznie dostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych (w porównaniu z poziomem bazowym z IV kwartału 2022 r.)
7.3	Re-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Numer	10 450	15 000	KW. 4	2025	Liczba publicznie dostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych (w porównaniu z poziomem bazowym z IV kwartału 2024 r.)
7.4	Re-C07-i01	M	Wybór obszarów przyjmowania przedsiębiorstw do interwencji mających na celu poprawę zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji	Podpisanie publicznego protokołu potwierdzającego wybór stref przyjmowania przedsiębiorstw				KW. 2	2021	Obszary przyjmowania przedsiębiorstw wybiera się w drodze procedury przetargowej. Komisji przedkłada się podpisany publiczny protokół potwierdzający, że zakończono wybór stref przyjmowania przedsiębiorstw, oraz określający wybrane obszary przyjmowania przedsiębiorstw.
7.6	Re-C07-i02	M	Umowa podpisana na 1 projekt drogowy	Umowa podpisana z wykonawcą projektu drogowego				KW. 4	2021	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki w związku z wykonaniem robót budowlanych w następstwie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
7.7	Re-C07-i02	M	Umowa podpisana na 2 projekty drogowe	Umowa podpisana z wykonawcą na projekty drogowe				KW. 3	2022	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki w związku z wykonaniem robót budowlanych w następstwie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
7.8	Re-C07-i02	T	Drogi wybudowane lub zremontowane		kilometry	0	111	KW. 4	2025	Km dróg wybudowanych lub odnowionych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi przetargu i w pełni uwzględniających wszelkie wyniki i warunki wynikające z oceny oddziaływania na środowisko.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
7.13	Re-C07-i05-RAA	M	Umowa podpisana na 2 projekty drogowe	Umowa podpisana z wykonawcą na projekty drogowe				KW. 4	2021	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki w zakresie wykonania robót budowlanych, za cenę, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
7.14	Re-C07-i05-RAA	T	Umowa podpisana na co najmniej 8 projektów drogowych	Umowa podpisana z wykonawcą projektów drogowych	Numer	2	8	KW. 4	2023	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki w zakresie wykonania robót budowlanych, za cenę, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
7.15	Re-C07-i05-RAA	T	Drogi wybudowane lub zremontowane		kilometry	0	34	KW. 2	2026	Km dróg wybudowanych lub odnowionych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi przetargu i w pełni uwzględniających wszelkie wyniki i warunki wynikające z oceny oddziaływania na środowisko.

G.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C07-i06: Obszary przyjmowania przedsiębiorstw – Zakończenie

Inwestycja polega na ukończeniu stref przyjmowania przedsiębiorstw opisanych w inwestycji C07-i01.

Oczekuje się, że realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C07-i03: Połączenia transgraniczne

Celem środka jest stymulowanie rozwoju mobilności transgranicznej i poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw, np. poprzez wspieranie mobilności siły roboczej. Wzmocnienie korytarzy o dużej przepustowości ma również na celu umożliwienie wspólnego korzystania z infrastruktury, takiej jak linia kolejowa dużych prędkości w Sanabrii lub lotnisko Bragança, oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Inwestycja polega na stworzeniu i modernizacji infrastruktury drogowej w celu wzmocnienia połączeń transgranicznych z Hiszpanią.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). W szczególności zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” zapewnia inwestycja C07-I0 (rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych) jako środek towarzyszący. Każdy projekt drogowy, który może potencjalnie mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko, podlega ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE w celu zapewnienia, aby zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” została włączona do projektu i ściśle przestrzegana na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

Na jednej lub kilku drogach wymienionych poniżej należy wybudować lub zmodernizować łącznie 30 km:

- EN 103: Vinhais/Bragança;
- Połączenie z Bragança do Puebla de Sanabria (Hiszpania);
- Most międzynarodowy nad rzeką Sever;
- Most Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Hiszpania).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C07-i04: Obszary przyjmowania przedsiębiorstw – dostępność dróg

Celem środków jest poprawa konkurencyjności parków biznesowych poprzez poprawę ich połączeń z siecią drogową, co przyczyni się do reindustrializacji obszarów wiejskich.

Inwestycja obejmuje inwestycje w rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej. Stanowi on uzupełnienie inwestycji RE-CCT-C7-I1, której celem jest modernizacja parków biznesowych.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). W szczególności zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” zapewnia inwestycja C07-I0 (rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych) jako środek towarzyszący. Każdy projekt drogowy, który może potencjalnie mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko, podlega ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą

2011/92/UE w celu zapewnienia, aby zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” została włączona do projektu i ściśle przestrzegana na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

Na jednej lub kilku drogach wymienionych poniżej buduje się lub modernizuje łącznie 42 km:

- Połączenie z parkiem przemysłowym Mundão: usunięcie ograniczeń w normie EN229 Viseu/Sátão;
- Połączenie z parkiem przemysłowym Mundão: EN229 – były park przemysłowy IP5/Mundão;
- Dostępność strefy przemysłowej Riachos;
- Dostęp IC8 (Ansião) do parku biznesowego w Camporês;
- EN10-4: Setúbal/Mitrena;
- Połączenie z parkiem przemysłowym Fontiscos i rekultywacja węzła Ermida (Santo Tirso);
- Połączenie A8 z parkiem przemysłowym Palhagueiras w Torres Vedras;
- Połączenie A11 ze strefą przemysłową Cabeça de Porca (Felgueiras);
- Połączenie EN114 ze strefą przemysłową Rio Maior;
- Lepszy dostęp do obszaru lokalizacji działalności gospodarczej Lavagueiras (Castelo de Paiva);
- Poprawa dostępności obszaru przemysłowego Campo Maior;
- Obwodnica EN248 (Arruda dos Vinhos);
- Obwodnica Aljustrel – poprawa dostępu do obszaru górniczego i obszaru lokalizacji przedsiębiorstw;
- VIa do Tâmega obwodnica EN210 (Celorico de Basto);
- Połączenie IC2 z parkiem przemysłowym Casarão;
- Nowy przejazd Rio Lima między EN203 – Deocriste a EN202 – Nogueira;
- Ronda w normie EN246 w celu uzyskania dostępu do Portalegre Przemysłowej strefy przemysłowej;
- Dostęp do Avepark – Parku Naukowo-Technicznego Taipas (Guimarães);
- Dostęp do strefy przemysłowej Vale do Neiva w węźle A28.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

G.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
7.5	Re-C07-i06	T	Zakończenie interwencji w wybranych miejscach przyjmowania przedsiębiorstw		Numer	0	10	KW. 4	2025	Liczba obszarów przyjmowania przedsiębiorstw, w których zakończono prace mające na celu poprawę ich zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji. Obszary przyjmowania przedsiębiorstw do interwencji wybrane w drodze procedury przetargowej.
7.9	Re-C07-i03	M	Zakończono pierwszą ocenę oddziaływania na środowisko	Zakończenie oceny oddziaływania na środowisko				KW. 3	2022	Zakończono ocenę oddziaływania na środowisko jednego projektu drogowego.
7.10	Re-C07-i03	T	Drogi wybudowane lub zremontowane		kilometry	0	30	KW. 4	2025	Km dróg wybudowanych lub odnowionych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi przetargu i w pełni uwzględniających wszelkie wyniki i warunki wynikające z oceny oddziaływania na środowisko.
7.11	Re-C07-i04	M	Umowa podpisana na 10 projektów drogowych	Umowa podpisana z wykonawcą na projekty drogowe				KW. 2	2023	Podpisanie przez strony dokumentu określającego ich obowiązki w zakresie wykonania robót budowlanych, za cenę, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
7.12	Re-C07-i04	T	Drogi wybudowane lub zremontowane		kilometry	0	42	KW. 4	2025	Km dróg wybudowanych lub odnowionych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi przetargu i w pełni uwzględniających wszelkie wyniki i warunki wynikające z oceny oddziaływania na środowisko.

H. KOMPONENT 8: Lasy

Komponent ten dotyczy następujących wyzwań: spadek społeczno-gospodarczy i demograficzny na obszarach wiejskich, istnienie rozległych obszarów bez aktywnego zarządzania w celu zapobiegania pożarom lub ochrony różnorodności biologicznej oraz znaczne rozdrobnienie własności prywatnej gruntów. Odływ ludności do głównych ośrodków miejskich oraz stopniowe starzenie się ludności wiejskiej doprowadziły do porzucenia obszarów wiejskich i tradycyjnych podstawowych sektorów gospodarki. Doprowadziło to do stopniowej ekspansji obszarów leśnych, nieplanowanych i niezagospodarowanych oraz charakteryzujących się wysokim stężeniem ładunku paliwa. Obszary te są silnie narażone na niebezpieczeństwo pożarów na obszarach wiejskich, które mogą prowadzić do ofiar śmiertelnych, rozległych szkód w gruntach i własności oraz niszczenia lasów oraz wytwarzanych przez nie towarów i usług. Portugalia jest krajem na południu Europy o największym odsetku spalonych obszarów na obszarach wiejskich i najwyższej średniej liczbie pożarów. Według europejskiego systemu informacji o pożarach lasów (EFFIS) w latach 2015–2019 spalano średnio około 169000 hektarów rocznie.

Cele tego komponentu są następujące:

- promowanie aktywnego planowania i zarządzania wrażliwymi gruntami rolnymi i leśnymi o wysokiej wartości środowiskowej;
- ochrona różnorodności biologicznej poprzez wspieranie odbudowy ekosystemów rolniczych i leśnych, zwłaszcza na obszarach spalonych;
- przyczynianie się do spójności terytorialnej i tworzenia miejsc pracy poprzez ożywienie działalności gospodarczej obszarów wiejskich; oraz
- zwiększenie odporności tych terytoriów poprzez zmniejszenie ryzyka pożarów poprzez skuteczne i wydajne zapobieganie pożarom, a w przypadku pożarów – poprzez ograniczenie szkód dzięki skutecznemu i wydajnemu gaszeniu pożarów.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie poprawy jakości finansów publicznych poprzez priorytetowe traktowanie wydatków pobudzających wzrost gospodarczy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.). Wydatki publiczne związane z modernizacją rejestru nieruchomości wiejskich sprzyjałyby odpowiedniemu zarządzaniu nimi i mogłyby zwiększyć dynamikę działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. Ponadto komponent ten wnosi istotny wkład w realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących skoncentrowania inwestycji na zielonej i cyfrowej transformacji, z uwzględnieniem różnic regionalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020).

Oczekuje się, że komponent ten przyczyni się zarówno do transformacji ekologicznej, jak i cyfrowej. Jeżeli chodzi o wymiar ekologiczny, komponent ten przyczynia się bezpośrednio do przystosowania się do zmiany klimatu, ponieważ ma na celu zwiększenie odporności obszarów wiejskich na pożary. Ponadto aktywne zrównoważone zarządzanie tymi terytoriami przyczynia się do zapobiegania erozji gleby, kontroli inwazyjnych gatunków i agrofagów oraz sekwestracji dwutlenku węgla przez lasy. Ponadto, jeśli chodzi o wymiar cyfrowy, podkreśla się planowane środki dotyczące systemu katastru własności gruntów, systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), w tym LiDAR (Light Detection and Ranging) oraz obrazów satelitarnych o wysokiej rozdzielczości, ponieważ promują one administrację elektroniczną i cyfrowe usługi publiczne.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis

środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

H.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r19: Transformacja krajobrazu w zagrożonych obszarach leśnych

Celem tego środka jest przekształcenie krajobrazu wrażliwych obszarów leśnych z rozległymi obszarami niepodlegającymi zarządzaniu monokulturami i wysokim ryzykiem pożarów, aby zapobiec pożarom na obszarach wiejskich oraz zwiększyć odporność na zmianę klimatu i odporność gospodarczą.

Reforma ta zostanie wdrożona za pomocą inwestycji RE-C08-i01 (Transformacja krajobrazu w zagrożonych obszarach leśnych). Reforma obejmuje cztery środki, które wzajemnie się uzupełniają i są przedstawione poniżej:

- programy planowania i zarządzania (PRGP);
- obszar zintegrowanego zarządzania krajobrazem (AIGPs);
- zintegrowany program wsparcia dla wsi wiejskich zlokalizowanych na obszarach leśnych (Wspólnota Wiedzy); oraz
- program *Emparcelar para Ordenar*.

Reforma opiera się na programie transformacji krajobrazu (*Programa de Transformação da Paisagem – PTP*) i wspiera go w oparciu o niezbędne ramy prawne. Te ramy prawne obejmują co najmniej przepisy dotyczące przekształcania krajobrazów za pomocą programów planowania krajobrazu i zarządzania krajobrazem (PRGP) oraz obszarów zintegrowanego zarządzania krajobrazem (AIGPs), przepisy mające na celu zatwierdzenie wyznaczenia obszarów podatnych na zagrożenia, do których mogą mieć zastosowanie programy planowania krajobrazu i zarządzania krajobrazem oraz obszary zintegrowanego zarządzania krajobrazem, a także przepisy dotyczące obowiązkowego posiadania gruntów wiejskich na obszarach leśnych.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Reforma RE-r20: Reorganizacja systemu ewidencji nieruchomości i systemu monitorowania pokrycia terenu

Celem tego środka jest przezwyciężenie braku wielofunkcyjnego rejestru gruntów poprzez wprowadzenie i opracowanie systemu identyfikacji i weryfikacji granic własności gruntów, a następnie rejestrację własności gruntów. Umożliwi to spójny, aktualny i całościowy obraz terytorium, który zwiększy wartość gruntów dla jego właścicieli i umożliwi państwu opracowanie konkretnej, zrównoważonej i wielosektorowej polityki publicznej.

Reforma polega na uruchomieniu systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS) oraz na rozwoju platformy BUPi (cyfrowego rejestru nieruchomości), fizycznego i wirtualnego licznika z informacjami georeferencyjnymi na temat nieruchomości, który gromadzi informacje niezbędne do ich rejestracji i ułatwia kontakty obywateli z administracją publiczną w ramach rejestru nieruchomości. Reforma ustanawia również ramy prawne niezbędne do uruchomienia inwestycji RE-

C08-i02: Rejestr nieruchomości na obszarach wiejskich i system monitorowania pokrycia terenu. Reforma obejmuje:

- przyjęcie ustawy ustanawiającej strukturę misji na rzecz rozbudowy uproszczonego systemu informacji katastralnej, podmiotu publicznego, który monitoruje rozwój uproszczonego krajowego systemu informacji katastralnej oraz rozwój platformy BUPi;
- przyjęcie aktu ustanawiającego system funkcjonowania i finansowania modelu organizacji i rozwoju uproszczonego systemu informacji katastralnej;
- przyjęcie ustawy zatwierdzającej system prawny rejestru nieruchomości, ustanawiającej krajowy system informacji katastralnej, połączonej z uproszczonym systemem informacji katastralnej i uznającej Kartę katastralną za krajową mapę gruntów w rejestrze nieruchomości;
- przyjęcie aktu prawnego zmieniającego dekret regulacyjny nr 9-A/2017 z dnia 3 listopada⁵², który wyjaśnia funkcjonowanie uproszczonego systemu informacji katastralnej i platformy BUPi, przyjmując środki służące natychmiastowej identyfikacji struktury gruntów i własności gruntów rolnych i mieszanych; oraz
- opracowanie projektu ustawy ustanawiającej nadzwyczajny system rejestracji gruntów wiejskich i zmieniającej kodeks ewidencji gruntów (CRP).

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.

Reforma RE-r21: Zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczanie

Celem tego środka jest skuteczniejsze zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i poprawa ich zwalczania poprzez utworzenie podstawowej sieci przerw w zarządzaniu paliwem oraz wzmocnienie podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie pożarami na obszarach wiejskich i ochronę przed nimi.

Reforma obejmuje następujące elementy:

- przyjęcie ustawy zatwierdzającej krajowy plan zintegrowanego zarządzania pożarami obszarów wiejskich (PNGIFR);
- przyjęcie ustawy w sprawie ustanowienia zintegrowanego systemu zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR); oraz
- przyjęcie aktu zatwierdzającego krajowy program działań Krajowego Planu Zintegrowanego Zarządzania Pożarami Wieśnymi.

Zintegrowany system zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR) zapewnia, na szczeblu krajowym, makropolitykę i wytyczne strategiczne, które przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka pożarów na obszarach wiejskich oraz do zmiany zachowania właścicieli, użytkowników oraz bezpośrednich i pośrednich beneficjentów terytorium wiejskiego. System określa międzyresortowe modele koordynacji, określając kompetencje i zakres działań każdego podmiotu w ramach SIGIFR, przy większej odpowiedzialności poszczególnych podmiotów w procesie decyzyjnym. Określa się w nim model zarządzania, monitorowania i oceny, który przyczynia się do ciągłego doskonalenia polityk i programów publicznych.

Ustanawia się system informacji przeciwpożarowej na obszarach wiejskich w celu agregowania i rozpowszechniania wszystkich istotnych informacji technicznych z SIGIFR. Ponadto Komisja określa model oparty na zapobieganiu ryzyku i minimalizacji ryzyka poprzez działania

⁵² Decreto Regulamentar n.o 9-A/2017: <https://dre.pt/application/conteudo/114152782>

uświadamiające lub tworzenie regionalnych sieci obronnych, w których zarządzanie paliwem odgrywa wiodącą rolę w systemie sankcji.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja RE-C08-i01: Transformacja krajobrazu w zagrożonych obszarach leśnych

Celem tego środka jest zwiększenie odporności terytoriów podatnych na zagrożenia związane ze zmianą klimatu, w szczególności pożarami na obszarach wiejskich i utratą różnorodności biologicznej, oraz promowanie zrównoważonego wzrostu i spójności terytorialnej.

Inwestycja ta obejmuje następujące programy:

- programy planowania krajobrazu i zarządzania krajobrazem (PRGP) opracowują pożądany krajobraz i określają matrycę transformacji w perspektywie średnio- i długoterminowej, przy wsparciu modelu finansowania zapewniającego jego wdrożenie;
- na obszarach wyznaczonych do celów zintegrowanej gospodarki krajobrazowej działania w zakresie gospodarki gruntami i lasami określa się w ramach operacji zintegrowanego gospodarowania krajobrazem. Aby zwiększyć odporność na pożary, działania w zakresie gospodarki gruntami i lasami mogą obejmować na przykład tworzenie przerw na gruntach leśnych i zastąpienie eukaliptusu innymi gatunkami;
- zintegrowany program wsparcia na rzecz wsi wiejskich znajdujących się na obszarach leśnych, który wspiera zestaw działań mających na celu zapewnienie zmiany sposobu użytkowania gruntów i ich zajmowania oraz gospodarowania paliwem wokół wsi wiejskich; oraz
- program *Emparcelar para Ordenar*, który zwiększa średnią wielkość nieruchomości wiejskich, a tym samym przyczynia się do rentowności i stabilności gospodarczej gospodarstw, które są lub mają być tam zainstalowane.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja RE-C08-i02: Rejestr nieruchomości na obszarach wiejskich i system monitorowania pokrycia terenu

Celem tego środka jest zapewnienie państwu portugalskiemu bazy wiedzy na temat dróg na danym terytorium, w szczególności w odniesieniu do rodzaju i granic nieruchomości wiejskich, co umożliwi identyfikację właścicieli gruntów.

Inwestycja ta obejmuje rozwój platformy BUPi i opracowanie map referencyjnych dla systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), w tym cyfrową 3-D reprezentację gruntów poprzez zasięg Light Detection and Ranging (LiDAR), mapy roślinności, mapy objętości biomasy i drewna, mapy pokrycia terenu i użytkowania oraz pokrycie obrazów satelitarnych. Środki te wzajemnie się uzupełniają i umożliwiają pełną operacyjność platformy BUPi, przy jednoczesnym zapewnieniu interoperacyjności wszystkich różnych istniejących systemów informacyjnych związanych z geometrią katastralną, rejestrem gruntów i matrycami podatkowymi, którymi obecnie zarządzają różne organy, w tym Urząd ds. Tributaryjno-Ceł, Instytut Rejestracji i Spraw Notarialnych oraz Dyrekcja Generalna ds. Terytorium. Obywatele, przedsiębiorstwa i wszystkie organy publiczne uzyskują niepowtarzalny numer identyfikacyjny dla swoich nieruchomości, w tym informacje na temat ich granic i cech. Aby zapewnić pomyślne wdrożenie wyżej wymienionych środków, inwestycja obejmuje również działania szkoleniowe.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RE-C08-i03: Przerwy w zarządzaniu paliwem – sieć podstawowa

Celem tego środka jest spowodowanie horyzontalnych przerw w krajobrazie dzięki podstawowej sieci przerw w zarządzaniu paliwem (RPFGC). Sieć ta powinna wyodrębnić pożary, chronić szlaki komunikacyjne, infrastrukturę społeczną i sprzęt, zmniejszyć przeciętną powierzchnię zniszczoną

przez pożary poprzez podzielenie krajobrazu, ułatwić działania przeciwpożarowe i zapewnić bezpieczeństwo strażakom poprzez stworzenie dróg ewakuacji.

Inwestycja obejmuje następujące środki:

- mapowanie i ocena użytkowania gruntów objętych siecią strukturyzacji zarządzania paliwem pierwotnym;
- identyfikacja właścicieli, ocena i obliczanie poziomu rekompensaty oraz inne elementy prowadzące do zgłoszenia właścicielom gruntów zgłoszenia użyteczności publicznej, zawarcia umów i wypłaty powiązanych rekompensat
- umieszczenie na platformie BUPi graficznego przedstawienia georeferencyjnego gruntów wiejskich objętych ustanowieniem obszaru służebności w celu umożliwienia późniejszych specjalnych procedur rejestracji; oraz
- wdrożenie podstawowej sieci zarządzania paliwem przerywa się na szczeblu krajowym.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C08-i04: Środki zapobiegania pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczania

Celem tego środka jest wzmocnienie podmiotów państwowych zaangażowanych w zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczanie. W szczególności środek ten ma na celu wykorzystanie zdolności, pod względem infrastruktury i wyposażenia, portugalskich sił powietrznych oraz Instytutu Ochrony Przyrody i Lasów (ICNF) w celu zwiększenia ich skuteczności i efektywności w zapobieganiu pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczaniu. Ponadto środek ten usprawni ocenę ryzyka poprzez standaryzację i aktualizację sieci radarowej Portugalskiego Instytutu Morza i Atmosfery (IPMA).

Inwestycja ta obejmuje zakup dwóch lekkich śmigłowców i dziewięciu śmigłowców strażackich, budowę nowych i renowację istniejących budynków (centrum operacyjne i hangary konserwacyjne), zakup pojazdów, maszyn i urządzeń niezbędnych do operacyjnego reagowania przeciwpożarowego, takich jak środki ochrony indywidualnej, pojazdy strażackie, buldozery i ciągniki, a także standaryzację i modernizację sieci radarów meteorologicznych.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). W szczególności, aby zapewnić zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać zakupione, muszą być bezemisyjne. Jeżeli nie istnieją alternatywne rozwiązania bezemisyjne, pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać zakupione, muszą odpowiadać najlepszym dostępnym poziomom efektywności środowiskowej w sektorze.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RE-C08-i05: Program „Więcej lasów”

Celem środka jest modernizacja systemu zapobiegania pożarom i gaszenia pożarów, przejście od modelu zwalczania pożarów do modelu zapobiegania oraz wzmocnienie działań organizacji producentów leśnych i centrów kompetencji w sektorze leśnym poprzez zaangażowanie specjalistów

i podniesienie kwalifikacji technicznych wszystkich odpowiednich podmiotów w tych podmiotach. Celem jest również lepsze uwzględnienie kwestii zdrowia roślin i zwierząt.

Inwestycja ta obejmuje następujące środki:

- rozszerzenie programów „Bezpieczna wieś” i „Bezpieczna ludność” mających na celu promowanie działań uświadamiających mających na celu zapobieganie ryzykownym zachowaniom ludności, środki samoochrony i symulacje planów ewakuacji, we współpracy z władzami lokalnymi;
- wzmocnienie zdolności reagowania operacyjnego Krajowego Urzędu ds. Ochrony w Sytuacjach Nadzwyczajnych i Ludności (ANEPC) oraz Żandarmerii Narodowej (GNR) w walce z pożarami na obszarach wiejskich, w szczególności poprzez zakup pojazdów i środków ochrony indywidualnej, renowację istniejącej infrastruktury oraz tworzenie nowych struktur regionalnych i subregionalnych ANEPC;
- zapewnienie szkoleń i kwalifikacji personelowi operacyjnemu zaangażowanemu w gaszenie pożarów oraz technikom OPF, administracji lokalnej i centralnej oraz podmiotom zarządzającym AIGP; oraz
- wzmocnienie organizacji właścicieli lasów, ośrodków kompetencji i innych odpowiednich organizacji w sektorze leśnym na obszarach, które mają zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego charakteru zasobów leśnych;
- wdrożenie inteligentnego systemu nadzoru nad wektorami chorób istotnymi dla zdrowia roślin i zwierząt poprzez zakup inteligentnych pułapek;
- zakup sprzętu dla MŚP z sektora leśnego na potrzeby działań związanych z gospodarką leśną;
- zakup sprzętu do monitorowania szkodników leśnych i kontroli inwazyjnych roślin drzewnych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

H.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
8.1	Re-C08-i01	T	Rozwój programów planowania krajobrazu i zarządzania krajobrazem (PRGP) na terytoriach określonych jako podatne na zagrożenia.		Numer	0	20	KW. 3	2025	Zatwierdzenie przez rząd programów planowania przestrzennego i zarządzania krajobrazem (PRGP) dla 20 jednorodnych obszarów podatnych na zagrożenia lub obszarów dotkniętych poważnymi pożarami, z uwzględnieniem Karty jednostek krajobrazowych Portugalii kontynentalnej oraz modelu terytorialnego krajowego programu polityki planowania przestrzennego.
8.2	Re-C08-i01	T	Publikacja operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem w Diário da Republica		Numer	0	60	KW. 2	2024	Zatwierdzenie i opublikowanie w Diário da Republica 60 operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem. OPIGP określają działania w zakresie gospodarki gruntami i lasami oraz zasoby finansowe.
8.3	Re-C08-i01	T	Wsie, w których realizowane są projekty gospodarowania paliwem		Numer	0	600	ZAPYTANIE 1	2025	Podpisanie umów określających szczegółowe warunki finansowania projektów gospodarowania paliwem między Funduszem Ochrony Środowiska a beneficjentami (gminami, społecznościami międzygminnymi, stowarzyszeniami rozwoju lokalnego) w co najmniej 600 wsiach wiejskich położonych na obszarach leśnych (wspólnota blachy wiejskiej).
8.20	Re-C08-i01	T	Realizacja działań na rzecz konsolidacji gruntów Programu „Emparcelar para Ordenar”		Numer	0	2 000	KW. 3	2025	W ramach programu „Emparcelar para Ordenar” należy wydzielić 2 000 ha gruntów wiejskich.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
8.4	Re-C08-i02	M	W kierunku platformy BUPi 2.0	Rozpoczęcie produkcji platformy BUPi 2.0				ZAPYTANIE 1	2022	Zapewnienie platformy BUPi 2.0 opartej na chmurze, która zmodernizuje i rozszerzy funkcje już istniejące w projekcie pilotażowym BUPi. BUPi 2.0 zapewnia zasięg na szczeblu krajowym i interoperacyjność różnych systemów obecnie zarządzanych przez różne organy, w tym organy podatkowe i celne. BUPi 2.0 umożliwia stopniowe wprowadzanie niepowtarzalnych numerów identyfikacyjnych nieruchomości.
8.5	Re-C08-i02	T	Szkolenie w zakresie BUPi		Numer	0	10	KW. 4	2023	Liczba szkoleń kwartalnych przeprowadzonych dla BUPi dla wykwalifikowanych techników krajowych, którzy przeprowadzają procedury reprezentacji graficznej (RGG), pracowników Instytutu Rejestrów i Notariów (IRN), agentów organów podatkowych, techników rejestru nieruchomości i techników z Dyrekcji Generalnej ds. Terytorium oraz urzędników stanu cywilnego.
8.6	Re-C08-i02	M	Opracowanie map referencyjnych dla systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)	Opracowanie map referencyjnych dla systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)				ZAPYTANIE 1	2026	Opracowanie map referencyjnych na potrzeby systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), w tym (i) publikacja map pokrycia terenu i użytkowania gruntów (COS) 2023 w oparciu o informacje zatwierdzone przez odpowiedzialne organy, które przedstawiają reprezentację geograficzną państwa i dostarczają informacji na temat użytkowania gruntów i ich zajmowania, a także, na temat rodzajów upraw i zalesiania, (ii) cyfrowej trójwymiarowej reprezentacji gruntów poprzez zasięg Light Detection and Ranging (LiDAR), (iii) map roślinności, (iv) map biomasy i wielkości drewna oraz (v) zasięgu satelitarnego.
8.7	Re-C08-i03	M	Publikacja umowy dotyczącej sieci uszkodzeń gospodarowania paliwem pierwotnym (RPFGC)	Publikacja umowy dotyczącej sieci demontażu gospodarowania paliwem pierwotnym (RPFGC) w BASE.gov				ZAPYTANIE 1	2022	Udzielenie przez właściwy organ zamówienia na wdrożenie sieci uszkodzeń gospodarowania paliwem pierwotnym (RPFGC) w celu stworzenia horyzontalnych przerw w krajobrazie w celu wyodrębnienia ognisk pożarowych.
8.8	Re-C08-i03	T	Ustalony obszar służebności		ha	0	21 727	KW. 4	2025	Obszar służebności utworzony w ramach podstawowej sieci przerw w zarządzaniu paliwem (RPFGC)

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										Grunty te włącza się do platformy BUPi, aby umożliwić późniejszą specjalną procedurę rejestracji.
8.9	Re-C08-i03	T	Wdrożenie sieci usystematyzowania gospodarowania paliwem pierwotnym (RPFGC)		ha	0	21 000	KW. 4	2025	Wdrożony obszar (w ha) podstawowej sieci przerw w zarządzaniu paliwem (RPFGC) – tworzenie horyzontalnych przerw (pasów zarządzania paliwem) w krajobrazie w celu wyodrębnienia ognisk pożarowych.
8.10	Re-C08-i04	T	Dostawa pojazdów, maszyn i urządzeń		Numer	0	179	ZAPYTANIE 1	2023	Dostawa pojazdów, maszyn i urządzeń przeciwpożarowych i przeciwpożarowych po potwierdzeniu, że spełniają one specyfikacje techniczne i inne wymagania umowne, zgodnie z procedurą przetargową.
8.11	Re-C08-i04	T	Dostawa lekkich i średnich śmigłowców strażackich		Numer	0	11	KW. 4	2025	Dostawa dwóch lekkich śmigłowców strażackich (HEBL) i dziewięciu śmigłowców średniego pożaru (HEBM) po potwierdzeniu, że spełniają one specyfikacje techniczne i inne wymagania umowne. Cel ten obejmuje również budowę lub renowację budynków i infrastruktury na potrzeby użytkowania i konserwacji śmigłowców.
8.12	Re-C08-i04	T	Instalacja radarów o podwójnym polaryzacji		Numer	0	2	KW. 4	2023	Zainstalowanie dwóch podwójnych radarów polaryzacyjnych z niezbędnym systemem obliczeniowym i archiwizacyjnym, dwóch detektorów pioruna i dwóch stacji meteorologicznych pogody. Instalacja zakończona po potwierdzeniu, że odpowiada specyfikacjom technicznym i innym wymogom umownym.
8.13	Re-C08-i05	T	Wzmocnienie jednostek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MAI) pojazdami i wyposażeniem operacyjnym		Numer	0	62	KW. 4	2024	Wzmocnienie 62 podmiotów MAI (ANEPC, GNR i straż pożarna) poprzez zapewnienie szkoleń i kwalifikacji personelowi operacyjnemu zaangażowanemu w gaszenie pożarów, nowe pojazdy i wyposażenie operacyjne na kwotę co najmniej 35 000 000 EUR.
8.14	Re-C08-i05	T	Utworzenie regionalnych i subregionalnych		Numer	0	6	KW. 2	2022	Uruchomienie dwóch regionalnych i czterech podregionalnych dowództw w sytuacjach nadzwyczajnych i dowództw ochrony ludności (zgodnie

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			struktur Krajowego Urzędu ds. Ochrony Kryzysowej i Ochrony Ludności (ANEPC)							z definicją zawartą w dekrety z mocą ustawy nr 45/2019 z dnia 1 kwietnia 2019 r.)
8.21	Re-C08-i05	M	Opracowanie kampanii uświadamiającej w celu zapobiegania ryzykownym zachowaniom	Opracowanie kampanii uświadamiającej				ZAPYTANIE 1	2024	Opracowanie kampanii uświadamiającej i informacyjnej w ramach programów „Bezpieczna wieś” i „Bezpieczna ludność” w celu zapobiegania ryzykownym zachowaniom wśród ludności
8.15	Re-C08-i05	M	Publikacja wstępnego sprawozdania przez Instytut Ochrony Przyrody i Lasów, I.P.	Publikacja sprawozdania na temat umów programowych między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów, I.P. a organizacjami właścicieli lasów (OPF) i centrami kompetencji				KW. 2	2022	Sprawozdanie zawiera szczegółowe informacje na temat umów programowych między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów, I.P. a organizacjami właścicieli lasów i centrami kompetencji, w tym informacje na temat celów i zadań, które należy osiągnąć każdego roku. Po przedłożeniu wstępnego sprawozdania co pół roku publikuje się informacje na temat realizacji i postępów w realizacji umów programowych.
8.16	Re-C08-i05	T	Realizacja krajowego programu szkoleniowego		Numer	0	150	KW. 4	2025	150 techników z organizacji producentów leśnych (OPF), administracji lokalnej i centralnej oraz podmiotów zarządzających AIGP musi przejść szkolenie trwające co najmniej 600 godzin. Szkolenia w następujących dziedzinach: zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich, kontrolowane usuwanie pożarów, zdrowie roślin, wynagrodzenie za usługi ekosystemowe, różnorodność biologiczna, projekty w dziedzinie leśnictwa.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
8.22	Re-C08-i05	T	Wdrażanie środków w zakresie zapobiegania pożarom na obszarach wiejskich i budowania zdolności na obszarach sektora leśnego		Numer	0	22 091	KW. 2	2026	Realizacja 2000 inteligentnych pułapek w celu wdrożenia inteligentnego systemu nadzoru nad wektorami chorób istotnymi dla zdrowia roślin i zwierząt Dostawa 87 urządzeń dla gospodarki leśnej (ciągniki do wibrowania drewna i ciągników leśnych). Dostawa 20000 zestawów pułapek do monitorowania agrofagów leśnych i zwalczania inwazyjnych roślin zdrewniałych. Zakończenie czterech działań w zakresie budowania zdolności wybranych w drodze otwartych zaproszeń do składania wniosków w celu wzmocnienia pozycji specjalistów w sektorze leśnym.
8.17	Re-C08-r19	M	Ramy prawne dotyczące obowiązkowego posiadania gruntów wiejskich na obszarach leśnych	Wejście w życie ram prawnych dotyczących obowiązkowego posiadania gruntów wiejskich na obszarach leśnych.				KW. 3	2021	Wejście w życie ram prawnych wdrażających obowiązkowe prawo własności gruntów wiejskich na obszarach leśnych. Obowiązkową dzierżawę stosuje się wyłącznie w przypadku, gdy właściciele gruntów nie wyrażą zobowiązania do realizacji działań określonych w operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem (OIGP) ustalonej dla obszaru zintegrowanego zarządzania krajobrazem (AIGP) w życzeniu lokalizacji ich nieruchomości. Ustawa nr 68/2020 z dnia 5 listopada upoważnia rząd do zmiany ustawy nr 31/2014 z dnia 30 maja (ustanawia ogólne podstawy porządku publicznego w zakresie gruntów, urbanistyki i zagospodarowania przestrzennego w celu zatwierdzenia systemu prawnego dotyczącego obowiązkowego posiadania nieruchomości

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
8.18	Re-C08-r20	M	System monitorowania pokrycia terenu (SMOS)	Uruchomienie systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)				KW. 4	2022	Uruchomienie systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), obejmującego pokrycie LiDAR, cyfrowy model terenu, model upraw i roślinności, mapy upraw i roślinności, mapy pokrycia terenu i mapy pokrycia terenu satelitarnego.
8.19	Re-C08-r21	M	Ustawa o ustanowieniu zintegrowanego systemu zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR)	Wejście w życie ustawy ustanawiającej zintegrowany system zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR) i określającej zasady jego funkcjonowania				KW. 3	2021	Zintegrowany system zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SIGIFR) zapewnia, na szczeblu krajowym, makropolitykę i strategiczne wytyczne, które przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka pożarów na obszarach wiejskich oraz do zmiany zachowania właścicieli, użytkowników oraz bezpośrednich i pośrednich beneficjentów obszarów wiejskich. System określa międzyresortowe modele koordynacji, określając kompetencje i zakres działań każdego podmiotu w ramach SIGIFR. Określono w nim treść różnych narzędzi zintegrowanego planowania zarządzania pożarami na obszarach wiejskich na szczeblu krajowym, regionalnym, subregionalnym i gminnym. Ustanawia się system informacji o pożarach na obszarach wiejskich w celu agregowania i rozpowszechniania wszystkich istotnych informacji technicznych z SIGIFR. Istnieje wyraźne zobowiązanie do określenia modelu opartego na zapobieganiu ryzyku i minimalizacji ryzyka poprzez działania uświadamiające lub tworzenie regionalnych sieci obrony, w których zarządzanie paliwem odgrywa wiodącą rolę w systemie sankcji. Ponadto określono w nim model zarządzania, monitorowania i oceny, który przyczyni się do ciągłego doskonalenia polityk i programów publicznych.

I. KOMPONENT 9: Gospodarka wodna

Komponent ten dotyczy następujących wyzwań: uporać się z dużą presją na systemy magazynowania zapewniające zaopatrzenie w wodę i poprawić wydajność wody w celu przeciwdziałania ograniczeniom wynikającym z oczekiwanego rocznego spadku opadów deszczu, większej częstotliwości susz, sezonowości i wzrostu wycieków wody.

Celem tego komponentu jest łagodzenie niedoboru wody i zapewnienie odporności regionów borykających się z największym problemem suszy i wymagających skutecznej interwencji w celu zapewnienia zaopatrzenia w wodę w Algarve i Maderze.

Większa odporność na wodę ma ogromne znaczenie dla rozwoju tych regionów, stanowiąc również obowiązkowy warunek dla turystyki i ekosystemów (zwłaszcza w Algarve i Maderze), rolnictwa (Madera), a także dla uwzględnienia połączonej presji szczytowych zapotrzebowania na nawadnianie i spożycia przez ludzi (Madera).

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego inwestycji w transformację klimatyczną (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020).

I.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C09-i01: Plan regionalny oszczędnego gospodarowania wodą Algarve

Celem tej inwestycji jest reakcja na niedobór wody w Algarve, który nadal się pogłębia w obliczu zmiany klimatu.

Inwestycja obejmuje środki mające na celu zwiększenie dostępności wody w Algarve poprzez środki po stronie popytu i podaży, np. w obszarach ograniczenia strat wody, ponownego wykorzystania wody, monitorowania i niezawodności dostaw wody poprzez inwestycje w infrastrukturę.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz kamienie milowe i wartości docelowe, które mają zostać osiągnięte przez Portugalię. W szczególności wszystkie projekty mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko podlegają ocenie oddziaływania na środowisko (OOS), która zostanie zakończona zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, a także odpowiednim ocenom w kontekście dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, lub, krótko mówiąc, ramowej dyrektywy wodnej UE, w tym wdrożenia wymaganych środków łagodzących, zapewniających zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi nieczynienia poważnych szkód (2021/C58/01). Wszelkie środki określone w ramach OOS i oceny na mocy dyrektywy 2000/60/WE jako niezbędne do zapewnienia zgodności z zasadą DNSH są włączane do projektu i ściśle przestrzegane na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji infrastruktury.

W przypadku poboru wody właściwy organ wydaje odpowiednie pozwolenie określające warunki mające na celu uniknięcie pogorszenia stanu wód oraz zapewnienie, aby dotknięte jednolite części wód pozostawały w dobrym stanie ekologicznym, zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej 2000/60/WE.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C09-i03-RAM: Plan oszczędnego gospodarowania wodą oraz wzmocnienia systemów zaopatrzenia i nawadniania na Maderze

Celem środka jest zwiększenie odporności zasobów wodnych na wyspach Madery i Porto Santo.

Inwestycja polega na udostępnieniu zasobów wodnych poprzez optymalizację wykorzystania istniejących zasobów, pobór nadwyżek wody bez wpływu na ekosystemy, tworzenie i rozbudowę rezerw strategicznych oraz wzajemne połączenia różnych źródeł wody.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz kamienie milowe i wartości docelowe, które mają zostać osiągnięte przez Portugalię. W szczególności wszystkie projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, muszą koniecznie podlegać ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a także odpowiednim ocenom w kontekście dyrektywy 2000/60/WE i dyrektywy 92/43/EWG, w tym wdrożeniu wymaganych środków łagodzących.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RE-C09-i05: Alqueva Photovoltaic Park

Celem tego środka jest zmniejszenie kosztów energii elektrycznej i przejście na dekarbonizację tamy Alqueva poprzez produkcję większej ilości energii wymaganej z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej. Ma to przyczynić się do ustabilizowania kosztów operacyjnych i zwiększenia efektywności energetycznej.

Inwestycja obejmuje instalację zdolności produkcyjnych w zakresie energii fotowoltaicznej na jeziorze zapory Alqueva.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz kamienie milowe i wartości docelowe, które mają zostać osiągnięte przez Portugalię. W szczególności wszystkie projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, muszą koniecznie podlegać ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a także odpowiednim ocenom w kontekście dyrektywy 2000/60/WE i dyrektywy 92/43/EWG, w tym wdrożeniu wymaganych środków łagodzących.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

I.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
9.1	Re-C09-i01	T	Dodatkowe punkty monitorowania zainstalowanych zasobów wód podziemnych (SM3)		Numer	32	82	KW. 2	2025	Instalacja punktów monitorowania i nadzoru zasobów wód podziemnych (w tym piezometrów i mierników telemetrycznych). Oprócz istniejących 32, należy zainstalować kolejne 50 piezometrów.
9.2	Re-C09-i01	T	Zakończenie interwencji sieciowych w celu zmniejszenia strat wody (SM1)		Kilometry	0	125	ZAPYTANIE 1	2026	Zakończenie interwencji sieciowych w celu optymalizacji presji i rehabilitacji sieci poprzez następujące działania: 1) optymalizacja ciśnienia i pomiar przepływu, 2) rekultywacja sieci na obszarach miejskich/histerycznych 3) rehabilitacja sieci na obszarach wiejskich lub średnich obszarach wiejskich.
9.3	Re-C09-i01	T	Modernizacja gruntów przeznaczonych do zbiorowego wykorzystania hydrololniczego i nawadniania indywidualnego (SM2)		Ha	0	10 300	ZAPYTANIE 1	2026	Obszar, którego dotyczy przyjęcie wydajniejszych systemów dystrybucji, wdrożenie systemów teledetekcji i kontroli zużycia oraz wdrożenie systemów wykrywania nieszczelności dla zbiorowych instalacji hydrololniczych oraz instalowanie bardziej wydajnych i możliwych do monitorowania systemów nawadniania w indywidualnych nawadnianiu
9.4	Re-C09-i01	T	Liczba oczyszczalni w celu zapewnienia produkcji i rafinacji oczyszczonych ścieków (SM4)		Numer	0	4	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba oczyszczalni otwartych w celu zapewnienia produkcji oczyszczonych ścieków gotowych do ponownego użycia. Oczyszczalnie „otwarte” obejmują zmodernizowane oczyszczalnie, które są ponownie otwierane po ich modernizacji.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
9.15	Re-C09-i01	M	Wzmocnienie połączeń międzysystemowych wodociągowych	Rozpoczęcie eksploatacji i zakończenie prac				KW. 2	2026	uruchomienie pierwszej fazy połączenia między systemami wysokiego zasilania Sotavento i Barlavento Algarvio zakończenie prac nad wzmocnieniem połączenia międzysystemowego między Chão das Donas a oczyszczalnią ścieków Fontainhas.
9.12	Re-C09-i03-RAM	T	Dodatkowy km kanałów odnowionych lub odnowionych		kilometry	0	53	KW. 2	2025	Długość, w km, kanałów wodociągowych wybudowanych, odnowionych lub odnowionych
9.13	Re-C09-i03-RAM	T	Dodatkowa ilość wody udostępnionej w południowej części wyspy Madery do celów zaopatrzenia publicznego i nawadniania		hm3	NIE DOTYCZY.	4	KW. 4	2025	Dodatkowa ilość wody udostępnionej do celów zaopatrzenia publicznego i nawadniania; cel ten należy osiągnąć poprzez wzmocnienie, renowację, renowację i budowę nowych rurociągów, kanałów, zbiorników i otworu wiertniczego.
9.14	Re-C09-i05	T	Dodatkowa i operacyjna zdolność produkcyjna w zakresie energii fotowoltaicznej na jeziorze zapory Alqueva		MW	0	43	KW. 2	2026	Dodatkowa i operacyjna zdolność produkcyjna energii fotowoltaicznej zainstalowanej jako pływające elektrownie fotowoltaiczne na jeziorze zapory Alqueva. Zdolność produkcyjna jest rozumiana jako maksymalna moc zainstalowana.

J. KOMPONENT 10: Morze

Komponent ten stanowi odpowiedź na wyzwanie, jakim jest utworzenie drogi dla bardziej konkurencyjnej, spójnej, sprzyjającej włączeniu społecznemu, a ponadto bardziej niskoemisyjnej i zrównoważonej gospodarki morskiej, w której Portugalia ma duży potencjał. Komponent ten pomaga w wykorzystaniu możliwości wynikających z transformacji klimatycznej i cyfrowej w gospodarce morskiej. Celem tego komponentu jest wspieranie realizacji krajowych celów związanych z potencjałem produkcyjnym gospodarki morskiej. W szczególności komponent ten ma na celu zapewnienie zrównoważonego charakteru i konkurencyjności systemu biznesowego związanego z morzem. Ponadto komponent ten ma na celu zwalczanie, przynajmniej częściowo, ubóstwa w społecznościach nadbrzeżnych, przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjnego i spójnego terytorium w kontekście przystosowania się do transformacji klimatycznej i cyfrowej, w tym ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności istotnych dla sektorów morskich. Komponent ten przyczynia się również do zachowania wartości usług ekosystemu oceanicznego.

Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących skoncentrowania polityki gospodarczej związanej z inwestycjami na portach i na innowacjach (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 2019) oraz skoncentrowania inwestycji na zielonej transformacji (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020). Ponadto komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie poprawy poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

J.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r23: Reforma ekosystemu niebieskiej gospodarki.

Celem tej reformy jest przegląd przepisów dotyczących sieci klastrów portowych (zatwierdzonych przez Radę Ministrów w 2017 r.), za pomocą których Portugalia dąży do wzmocnienia działalności gospodarczej związanej z morzem poprzez tworzenie możliwości biznesowych, tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie eksportu, wspieranie rozwoju transportu morskiego i promowanie zrównoważonej eksploatacji potencjału morskiego. Reforma rozszerza sieć klastrów portowych na dodatkowe obszary z dostępem do morza i określa nowe cele, takie jak wzmocnienie zdolności finansowania gospodarki morskiej za pomocą zmienionego niebieskiego funduszu, wspieranie wykorzystania oceanów do poprawy odporności na łagodzenie zmiany klimatu, promowanie rozwoju umiejętności związanych z gospodarką morską i dwójaka transformacja oraz wzmocnienie publicznego wsparcia dla innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarki morskiej.

Reforma ustanawia model zarządzania nowym Niebieskim Centrum, które powinno być siłą napędową transferu technologii między różnymi podmiotami w łańcuchu wartości nowej, bardziej odpornej i zrównoważonej gospodarki morskiej, której wpływ ma być trwały i znaczący na zmianę

paradygmatu w kierunku inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju gospodarczego danych sektorów.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Inwestycja TC-C10-i01: Niebieskie centrum, sieć infrastruktury na rzecz niebieskiej gospodarki

Celem tej inwestycji jest stworzenie ogólnokrajowej sieci infrastruktury na potrzeby niebieskiej gospodarki w całym kraju oraz wzmocnienie ekosystemu innowacji w niebieskiej gospodarce.

Inwestycja polega na budowie lub modernizacji nowej lub istniejącej infrastruktury, a także na inwestycjach w sprzęt związany z gospodarką morską. Inwestycja obejmuje utworzenie nowych niebieskich węzłów (obszarów rozwoju działalności gospodarczej w portach) w całym kraju oraz modernizację lub renowację istniejących niebieskich węzłów, a także inwestycje w szkolenia i umiejętności w ramach nowej koncepcji „Blue Hub School”. Inwestycja umożliwia przeniesienie wyników badań do produktywnych specjalizacji w gospodarce. Projekt Blue Hub School, obejmujący przede wszystkim inwestycje w infrastrukturę i sprzęt, obejmuje znaczący wymiar rozwoju umiejętności.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C10-i02: Zielona i cyfrowa transformacja oraz bezpieczeństwo w rybołówstwie

Celem tej inwestycji jest wspieranie finansowania projektów mających na celu innowacje, modernizację procesów, zmniejszenie śladu węglowego i gospodarkę o obiegu zamkniętym przemysłu rybnego i organizacji. Inwestycja obejmuje zaproszenie do składania ofert na 82 projekty dotyczące innowacji, modernizacji procesów, gospodarki o obiegu zamkniętym i zmniejszenia śladu ekologicznego przedsiębiorstw w sektorze rybołówstwa.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TC-C10-i04-RAA: Rozwój „Cluster do Mar dos Açores”.

Celem tej inwestycji jest modernizacja stałej i mobilnej infrastruktury badań naukowych o morzu w Autonomicznym Regionie Azorów. Jedno poddziałanie polega na dostawie nowoczesnego statku o wysokich standardach technologicznych pod względem możliwości i sprzętu oraz wysokiej wydajności energetycznej, w tym zintegrowanego systemu naukowego akustycznego sprzętu elektronicznego. Drugi podśrodek polega na nabyciu dwóch modułów, które mają zostać włączone do powiązanego statku badawczego, a mianowicie modułu wyposażenia włoka i modułu zdalnie sterowanego pojazdu wodnego (ROV). Ostatnie poddziałanie polega na utworzeniu eksperymentalnego centrum badań i rozwoju związanego z morzem, współdzielonego z instytucjami

systemu naukowo-technologicznego Azorów (SCTA) i przedsiębiorstwami, w tym „niebieskim inkubatorem” i centrum akwakultury na Azorach.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycję TC-C10-i05-RAA: Transformacja energetyczna, cyfryzacja i zmniejszenie wpływu na środowisko w sektorze rybołówstwa i akwakultury

Celem tej inwestycji jest wspieranie projektów mających na celu: transformacja energetyczna, cyfryzacja i zmniejszenie wpływu na środowisko w sektorze rybołówstwa i akwakultury w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja obejmuje 15 projektów, na które przyznano dotację, dotyczących modernizacji i odnowienia floty rybackiej, innowacji w rybołówstwie i akwakulturze w celu poprawy charakterystyki energetycznej, modernizacji procesów, ograniczenia produkcji odpadów na morzu oraz promowania gospodarki o obiegu zamkniętym we wszystkich sektorach rybołówstwa i akwakultury.

W przypadku wyboru projektów, w celu zapewnienia zgodności działania z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków dla przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁵³; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁵⁴; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁵⁵ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁵⁶. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

⁵³ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁵⁴ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁵⁵ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁵⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Inwestycję TC-C10-i06-RAM: Technologie oceaniczne

Celem tej inwestycji jest zaspokojenie potrzeb infrastrukturalnych w zakresie badań naukowych o morzu w Autonomicznym Regionie Madery oraz promowanie powiązań między badaniami morskimi a sektorem gospodarki.

Inwestycja polega na budowie energooszczędnego wielofunkcyjnego statku badawczego mającego na celu badania i szkolenia na płytkich wodach wokół wysp archipelagu Madery i na otwartym morzu. Obejmuje to również zakup trzech autonomicznych podwodnych bezzałogowych pojazdów bezzałogowych do badań morskich.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i kroki łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01). W szczególności statek badawczy i autonomiczne bezzałogowe pojazdy wykorzystują najlepszą dostępną technologię o najmniejszym wpływie na środowisko w sektorze.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

J.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
10.1	TC-C10-r23	M	Wejście w życie przeglądu aktów Ministerstwa Morza związanych ze wzmocnieniem zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji morskich za pośrednictwem Niebieskiego Funduszu	Wejście w życie zmienionych aktów Ministerstwa Morza związanych ze wzmocnieniem zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji morskich za pośrednictwem Niebieskiego Funduszu				KW. 4	2021	Dokonuje się przeglądu następujących aktów: Dekret z mocą ustawy nr 16/2016 z dnia 9 marca; Zarządzenie nr 343/2016 z dnia 30 grudnia; Rezolucja Rady Ministrów nr 175/2017. Przegląd tych aktów polega na aktualizacji strategii „Sieć Clusters Port Tech” rozszerzającej jej zakres na dekarbonizację gospodarki morskiej; przegląd i dostosowanie trybu ekologicznego i operacyjnego Niebieskiego Funduszu w celu dostosowania go do zarządzania inwestycjami w komponent; stworzenie modelu zarządzania centrum.
10.2	TC-C10-i01	M	Zakończenie modernizacji szkoły Blue Hub	Zakończenie remontu szkoły Blue Hub				KW. 4	2025	Zakończenie prac remontowych, wzmocnienie oferty szkoleniowej i renowacja za pomocą sprzętu szkoły Blue Hub. Wniosek taki zawiera: inwestycje w infrastrukturę i systemy <i>Escola Superior Náutica Infante D. Henrique</i> (ENIDH), w tym modernizacja 16 laboratoriów i zakup symulatorów Modernizacja For-MAR: modernizacja 6 ośrodków szkoleniowych, w tym sprzętu do szkolenia zawodowego, modernizacja systemów informatycznych i komunikacyjnych,

										cyfryzacja procesów szkoleniowych i projektowanie e-uczenia się. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
10.3	TC-C10-i01	T	Zakończenie instalacji lub modernizacji centrów Blue Hub		Numer	0	7	KW. 2	2026	Zakończenie prac (budownictwo, renowacja i wyposażenie) w zakresie 7 niebieskich węzłów, w tym: 1. Figueira da Foz Hub: transdyscyplinarne i uzupełniające się laboratoria badawcze służące jako łącznik między środowiskiem akademickim a przemysłem. 2. Centrum IPMA/Sea Oeiras w celu poprawy zdolności monitorowania oceanów 3. Instalacja inteligentnego centrum Peniche Ocean 4. Wzmocnienie centrum Aveiro. 5. Instalacja węzła Ocean.Plus w Porto, Leixões I 6. Porto Hub/Leixões II: Centrum Dowodzenia i Kontroli Pojazdów Bezzałogowych 7. Instalacja Algarve Hub Tworzy się model biznesowy dla niebieskich centrów i zatrudnia się profesjonalny tymczasowy zespół ds. zarządzania biznesem (obejmujący również szkołę Blue Hub). Zakończenie powyższych działań następuje po potwierdzeniu zgodności ze specyfikacjami technicznymi i zobowiązaniami umownymi. Zapotrzebowanie nowych budynków na

										energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
10.4	TC-C10-i02	T	Zatwierdzenie sprawozdań końcowych dotyczących 82 projektów wspierających innowacje, transformację energetyczną i zmniejszenie wpływu na środowisko podmiotów sektora rybnego		Numer	0	82	KW. 4	2025	Zatwierdzenie przez DGRM-IFAP (Dyrekcja Generalna ds. Zasobów Naturalnych, Bezpieczeństwa i Usług Morskich) sprawozdań końcowych z realizacji 82 projektów wspierających innowacje, transformację energetyczną i zmniejszenie wpływu na środowisko dla podmiotów sektora rybnego.
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Rozpoczęcie zamówienia publicznego na roboty budowlane dla centrum technicznego MARTEC	Rozpoczęcie prac budowlanych dla centrum technicznego MARTEC				KW. 4	2023	Rozpoczęcie prac budowlanych nad infrastrukturą Technopolo MARTEC (w tym zakup gruntów i rozbórka istniejącej infrastruktury) na wyspie Faial w ramach centrum eksperymentalnego i rozwoju połączonego z Morzem na Azorach. Obejmuje on niebieską inkubator (o powierzchni co najmniej 6 500 m²), centrum akwakultury (co najmniej 2 000 m²) oraz wyposażenie Blue Incubator i Centrum Akwakultury. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Dostawa statku badawczego	Dostawa statku badawczego				KW. 4	2025	Dostawa nowoczesnego statku badawczego, w tym zintegrowanego systemu naukowego akustycznego sprzętu elektronicznego
10.11	TC-C10-i04-RAA	M	Dostarczenie 2 modułów dla nowego statku badawczego	Dostarczenie 2 modułów dla nowego statku badawczego				KW. 2	2026	Dostarczenie 2 modułów na potrzeby nowych badań nad statkami: 1 Moduł ROV i 1 Moduł sprzętu do włóków

10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Uruchomienie eksperymentalnego centrum badawczo-rozwojowego połączonego z Morzem Azorskim (centrum MARTEC)	Wejście do Operatio				KW. 2	2026	Zapotrzebowanie na energię pierwotną w przypadku utworzenia i uruchomienia eksperymentalnego ośrodka badań i rozwoju morskiego na wyspie FaialNew musi być niższe o co najmniej 20 % od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
10.12	TC-C10-i05-RAA	T	Zakończenie projektów w sektorze rybołówstwa i akwakultury		Numer	0	15	ZAPYTANIE 1	2026	Zakończenie 15 projektów dotyczących modernizacji i odnowienia floty rybackiej, innowacji w rybołówstwie i akwakulturze w celu poprawy charakterystyki energetycznej, modernizacji procesów, ograniczenia produkcji odpadów na morzu oraz promowania gospodarki o obiegu zamkniętym we wszystkich sektorach rybołówstwa i akwakultury=. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń (jak określono w opisie środka) oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Podpisanie umowy na wielofunkcyjny statek badawczy	Podpisanie umowy na wielofunkcyjny statek badawczy				KW. 2	2024	Podpisanie umowy na budowę wielofunkcyjnego statku badawczego. W umowie wymaga się zastosowania warunku dotyczącego zasady „nie czyni poważnych szkód” określonego w opisie środka.
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Dostawa energooszczędnego wielozadaniowego statku badawczego	Dostawa wielofunkcyjnego statku badawczego				KW. 2	2026	Dostawa energooszczędnego wielozadaniowego statku badawczego. Musi być w stanie działać na płytkich wodach Regionu Autonomicznego Madery wokół wysp archipelagu oraz na otwartym morzu.
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Dostawa jednego autonomicznego bezzałogowego pojazdu		Numer	0	1	KW. 3	2024	Dostawa jednego autonomicznego pojazdu bezzałogowego: - Pojazd autonomiczny powierzchni (USV)

10.16	TC-C10-i06-RAM	T	Dostawa dwóch autonomicznych bezzałogowych pojazdów		Numer	1	3	KW. 4	2025	Dostawa podwodnych autonomicznych bezzałogowych statków powietrznych 6000M i podwodnych autonomicznych bezzałogowych statków powietrznych (AUV) 1000M
-------	----------------	---	---	--	-------	---	---	-------	------	---

J.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja TC-C10-i03: Centrum Operacji Obrony Atlantycznej i platforma morską

Celem tej inwestycji jest promowanie badań morskich i nadzoru morskiego.

Inwestycja polega na opracowaniu systemu opartego na trzech kluczowych filarach: Filar I – wielofunkcyjna platforma morską; Filar II – Centrum Operacyjne; oraz filar III – Alfeite Arsenal Academy (Academy 4.0). Akademia Arsenal ma skupić się na szkoleniach w dziedzinach przełomowych, takich jak robotyka, telekomunikacja, biotechnologia, nanotechnologia, łączność, sztuczna inteligencja, duże zbiory danych i uczenie maszyn.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C10-i07: Zielona żegluga

Celem środka jest przyspieszenie transformacji energetycznej morskiego transportu towarowego i pasażerskiego.

Inwestycja obejmuje program wsparcia interwencji w zakresie efektywności energetycznej dla dziesięciu statków transportu towarowego i pasażerskiego, z których co najmniej 70 % statków przekracza 5000 ton brutto (GT). Interwencje należą do co najmniej jednej z następujących typologii: (i) środki zastępujące paliwa kopalne (ii) środki oszczędności energii oraz (iii) uzupełniające środki redukcji emisji.

Wnioski ocenia się na podstawie oceny poziomu redukcji emisji dwutlenku węgla (CO₂) obliczonego na podstawie wskaźnika intensywności emisji dwutlenku węgla (CII) oraz wskazania procentowego dla każdej jednostki transportowej oraz na podstawie oceny poziomów redukcji emisji tlenków siarki (SO_x), tlenków azotu (NO_x) i cząstek stałych w procentach. Jako wskaźnik oceny stosuje się również wskaźnik efektywności energetycznej istniejących statków (EEXI).

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01), inwestycja przyczynia się do zmniejszenia zużycia paliwa przez statek o co najmniej 10 %, wyrażonego w gramach paliwa na nośność w tonach na milę morską. Obliczenia zużycia wykazuje się za pomocą dynamiki obliczeniowej płynów (CFD), badań zbiorników lub podobnych obliczeń inżynierskich. Ponadto statki nie mogą być przeznaczone do transportu paliw kopalnych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

J.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
10.5	TC-C10-i03	M	Podpisanie umowy na „wielofunkcyjną platformę morską” i „Centrum Operacji”	Podpisanie umowy na „wielofunkcyjną platformę morską” i „Centrum Operacji”				KW. 3	2023	Podpisanie umowy o usługę budowlaną po ogłoszeniu przetargu(-ów) publicznego(-ych) – filary I i II: Filar I – wielofunkcyjna platforma morską, Obejmuje budowę wielofunkcyjnej platformy morskiej o długości około 100 metrów z automatycznym pozycjonowaniem na poziomie dynamicznym, zintegrowanego systemu zarządzania platformami, mostka dowodzenia i centrum operacyjnego, podwodnego akustycznego systemu pozycjonowania, zatoki do wystrzeliwania okrętów podwodnych lub wysiadania z systemów autonomicznych, dźwigów, śmigłowców, m.in.), Obejmuje również zdolność do eksploatacji pojazdów o głębokości do 6000 metrów, parkowania autonomicznych pojazdów naziemnych i dodatkowych zasobów morskich (w tym autonomicznych morskich pojazdów naziemnych, autonomicznych pojazdów podwodnych, autonomicznych pojazdów powietrznych, dronów). Filar II – Centrum operacyjne Obejmuje ona renowację istniejących budynków i budowli, zaplecze komputerowe i systemy łączności dla centrum operacyjnego i sieci laboratoryjnej, systemy obliczeń wielkiej skali i przechowywania informacji, systemy łączności (w tym systemy telewizyjne o bardzo dużej przepustowości (VSAT) oparte wyłącznie na odbiorze telewizyjnym (TVRO)) oraz systemy interoperacyjności z innymi systemami morskimi, opracowywanie oprogramowania i systemy immersyjne.
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacja Alfeite Arsenal Academy	Zakończenie działalności Alfeite Arsenal Academy				KW. 4	2023	Infrastruktura Alfeite Arsenal Academy School została zmodernizowana, a szkoła jest uprawniona do prowadzenia szkoleń. Inwestycja obejmuje również diagnozę potrzeb szkoleniowych, opracowanie kursów szkoleniowych oraz zapewnienie pierwszych kursów szkoleniowych).
10.7	TC-C10-i03	M	Przyjęcie i przyjęcie „wielofunkcyjnej platformy morskiej” i „Centrum Operacji”	Przyjęcie i przyjęcie „wielofunkcyjnej platformy morskiej” i „Centrum Operacji”				KW. 2	2026	Przyjęcie i przyjęcie „wielofunkcyjnej platformy morskiej” i „Centrum Operacji”

10.17	TC-C10-i07	M	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na obniżenie emisyjności statków	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na obniżenie emisyjności statków				KW. 3	2023	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na dekarbonizację dziesięciu morskich statków transportu towarowego i pasażerskiego, z których co najmniej 70 % statków przekracza 5000 ton brutto (GT). Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności, które zapewniają zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01) i przyczyniają się do zmniejszenia zużycia paliwa przez statek o co najmniej 10 %, wyrażonego w gramach paliwa na nośność w tonach na milę morską zgodnie z wymogami określonymi w opisie działania. Obejmuje ono również wymóg zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
10.18	TC-C10-i07	T	Zakończenie interwencji w zakresie efektywności energetycznej statków	Dowód zakończenia interwencji w zakresie efektywności energetycznej statków	Numer	0	10	KW. 2	2026	Zakończenie interwencji w zakresie efektywności energetycznej dla dziesięciu statków transportu towarowego i pasażerskiego, z których co najmniej 70 % statków przekracza 5000 ton brutto (GT).

K. KOMPONENT 11: Dekarbonizacja przemysłu

Komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do wyzwania, jakim jest wkład przemysłu i procesów przemysłowych w osiągnięcie celów neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla, jak określono w planie działania na rzecz neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. oraz w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu do 2030 r. Wymaga to transformacji strukturalnej opartej na rekonfiguracji działalności przemysłowej, zmianach w procesach produkcyjnych i sposobie wykorzystania zasobów.

Środek w ramach tego komponentu ma na celu promowanie dekarbonizacji, efektywności energetycznej i zasobooszczędności oraz wykorzystania alternatywnych źródeł energii w procesach przemysłowych. Wspierane projekty są również powiązane z nowymi technologiami, innowacjami i cyfryzacją przemysłu, dążąc do większej efektywności różnych procesów produkcyjnych i organizacyjnych.

Komponent ten przyczynia się do transformacji klimatycznej portugalskiego przemysłu i wspiera jego konkurencyjność. Przyczynia się on do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących inwestycji w zieloną transformację, w szczególności w odniesieniu do czystej i wydajnej produkcji i wykorzystania energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 2020) oraz w sprawie inwestycji w badania naukowe i innowacje (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i 2020 r.).

K.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja TC-C11-i01: Obniżenie emisyjności przemysłu

Inwestycja ta obejmuje promowanie i wsparcie finansowe projektów innowacyjnych w przemyśle w czterech obszarach:

- procesy i technologie niskoemisyjne: celem jest wspieranie wprowadzania nowych technologii lub ulepszonych procesów produkcji w celu ich dekarbonizacji, np. poprzez włączenie nowych surowców i środków w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, środków na rzecz innowacji, wymiany lub dostosowania urządzeń, zwiększenia elektryfikacji zużycia energii końcowej;
- środki na rzecz efektywności energetycznej: wspierane projekty mają na celu ograniczenie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych, np. poprzez optymalizację lub wymianę silników i urządzeń, optymalizację procesów, przyjęcie systemów monitorowania i zarządzania zużyciem;
- włączenie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania, np. poprzez instalację systemów słonecznych, wytwarzanie ciepła ze źródeł odnawialnych, wysokosprawną kogenerację, produkcję i wykorzystanie wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych, w przypadku gdy możliwości technologiczne obniżenia emisyjności, w tym poprzez elektryfikację, są bardziej ograniczone;
- opracowanie planów działania na rzecz dekarbonizacji i inicjatyw na rzecz budowania zdolności, takich jak identyfikacja i rozpowszechnianie skutecznych rozwiązań technologicznych, działania szkoleniowe, platformy wymiany informacji.

Wsparcie przyznaje się w drodze procedur przetargowych (2021–2024) zarówno małym i średnim przedsiębiorstwom, jak i dużym przedsiębiorstwom w dziedzinie przemysłu i produkcji energii, w tym organom zarządzającym obszarami przemysłowymi, operatorom systemów przesyłu i dystrybucji energii, stowarzyszeniom branżowym i energetycznym oraz innym podmiotom. Inwestycja ma na celu wsparcie co najmniej 310 projektów różnej wielkości. Przetarg koncentruje

się na sektorach charakteryzujących się największą intensywnością emisji gazów cieplarnianych, ale jest otwarty dla całego sektora przemysłowego, obejmującego zarówno instalacje objęte i nieobjęte ETS. Projekty wybrane w ramach obszaru interwencji 024ter prowadzą do redukcji emisji gazów cieplarnianych średnio o 30 % w danych instalacjach przemysłowych w ramach realizacji krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁵⁷; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁵⁸; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁵⁹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁶⁰; oraz (iv) działań, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

⁵⁷ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁵⁸ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁵⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁶⁰ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

K.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
11.1	TC-C11-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty dekarbonizacji przemysłu	Ogłoszono pierwsze zaproszenie do składania ofert				KW. 4	2021	Ogłoszenie pierwszego zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów dekarbonizacji przemysłu, które dotyczą co najmniej jednego z następujących obszarów: procesy i technologie niskoemisyjne; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; włączenie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania energii; oraz wzmocnienie pozycji przedsiębiorstw. Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Niniejsze zaproszenie do składania ofert zapewnia średnią redukcję bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych o 30 % w odniesieniu do instalacji przemysłowych wspieranych w przypadku projektów odpowiadających obszarowi interwencji 024ter. Projekty o najwyższej efektywności w zakresie dekarbonizacji otrzymują wsparcie w pierwszej kolejności.
11.2	TC-C11-i01	M	Podpisanie umów przyznających wsparcie finansowe	Podpisanie umów przyznających wsparcie finansowe				KW. 4	2023	Co najmniej 383 000 000 EUR przyznane na projekty dotyczące dekarbonizacji przemysłowej, które dotyczą co najmniej jednego z następujących obszarów: procesy i technologie niskoemisyjne; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; włączenie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania energii; oraz wzmocnienie pozycji przedsiębiorstw. Udzielanie zamówień na projekty wybrane w ramach konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, o których mowa w kamieniu milowym powyżej, zapewnia zgodność z wytycznymi technicznymi

										dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
11.3	TC-C11-i01	T	Wsparcie finansowe na rzecz projektów dekarbonizacji przemysłu		Numer	0	310	KW. 4	2025	Liczba projektów, które otrzymały wsparcie finansowe na dekarbonizację przemysłu, które dotyczą co najmniej jednego z następujących obszarów: procesy i technologie niskoemisyjne; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; oraz włączenie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania energii. W przypadku wspieranych instalacji przemysłowych zapewnia się redukcję średnio o 30 % bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych w przypadku projektów odpowiadających obszarowi interwencji 024ter.

L. KOMPONENT 12: Biogospodarki,

Komponent ten odnosi się do wyzwania, jakim jest rozwój rentownej, zrównoważonej, konkurencyjnej biogospodarki o obiegu zamkniętym. Oczekuje się, że taka transformacja wesprze modernizację i konsolidację przemysłu poprzez tworzenie nowych łańcuchów wartości i bardziej ekologicznych procesów przemysłowych.

Celem tego komponentu jest promowanie i przyspieszenie rozwoju produktów o wysokiej wartości dodanej z zasobów biologicznych jako alternatywy dla materiałów opartych na paliwach kopalnych. Środki w ramach tego komponentu mają na celu wspieranie zmian strukturalnych związanych z tą transformacją i przyczyniają się do sprostania obecnym globalnym i lokalnym wyzwaniom, w tym zmianie klimatu, zmniejszeniu zależności od zasobów kopalnych i zrównoważonemu rozwojowi. Trzy sektory (wyroby włókiennicze i odzieżowe, obuwie i żywica naturalna) otrzymują szczególne wsparcie na rzecz rozwoju bioproduktów i zwiększenia zasobooszczędności. Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących inwestycji w zieloną transformację, w szczególności w czystą i wydajną produkcję i wykorzystanie energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.), w inwestycje w badania naukowe i innowacje (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i 2020 r.) oraz w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w szczególności poprzez zwiększenie zapobiegania powstawaniu odpadów, ich recyklingu i ponownego wykorzystania w celu przekierowania odpadów ze składowisk i spalarni (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2022 r. i 2023 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

L.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r25: Zrównoważona biogospodarka

Celem reformy jest promowanie i zachęcanie do ochrony i efektywnego wykorzystywania zasobów biologicznych. Reforma wpisuje się w portugalski plan działania na rzecz zrównoważonej biogospodarki, który będzie przedmiotem konsultacji publicznych i będzie stanowić strategiczne ramy krajowego zrównoważonego rozwoju. W ramach działań na rzecz promowania biogospodarki Portugalia oceni również zachęty podatkowe, które mogłyby zwiększyć zastąpienie nieodnawialnych zasobów naturalnych innymi zasobami pochodzenia biologicznego.

Reforma obejmuje nowy ogólny system gospodarowania odpadami (RGGR) oraz włączenie kryteriów zakupu zrównoważonych bioproduktów do przeglądu krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych. Reforma ta ma na celu usunięcie głównych przeszkód i ograniczeń zidentyfikowanych przy waloryzacji zasobów biologicznych dla rozwoju zrównoważonego bioprzemysłu o obiegu zamkniętym, z poszanowaniem zasady wykorzystania kaskadowego.

Wdrożenie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami eliminuje co najmniej ograniczenia dotyczące stosowania produktów ubocznych lub odpadów w odniesieniu do nowych produktów poprzez uproszczenie procedur klasyfikacji substancji lub przedmiotów jako produktów ubocznych, w tym z innych państw UE. W grudniu 2020 r. przyjęto nowy ogólny system gospodarowania odpadami.

Krajowa strategia na rzecz zielonych zamówień publicznych zostanie poddana przeglądowi w celu uwzględnienia co najmniej obowiązkowych kryteriów ekologicznych związanych z zamówieniami

na usługi i produkty (zwłaszcza w dziedzinie budownictwa), uwzględniających zrównoważone bioprodukty.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2022 r.

Inwestycja TC-C12-i01: Biogospodarki.

Celem inwestycji jest wspieranie włączania materiałów pochodzenia biologicznego do procesów produkcyjnych w trzech sektorach: tekstylia i odzież, obuwiu i żywica naturalna.

Głównym instrumentem jest wsparcie finansowe udzielane w ramach umów programowych z konsorcjami, które obejmują instytucje badań naukowych i innowacji, przedsiębiorstwa i użytkowników końcowych i które są wybierane w drodze procedury konkurencyjnej. Wspierane działania obejmują projekty w zakresie badań naukowych, rozwoju i innowacji produkcyjnych, projekty cyfryzacji i zaawansowane technologie produkcyjne, specjalne programy szkoleniowe i wzmacniające pozycję, produkcję żywic naturalnych w gospodarstwach domowych oraz środki podnoszące świadomość na rzecz zrównoważonej produkcji i konsumpcji. Wybrane projekty przyczyniają się co najmniej do rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym i do realizacji celów redukcji emisji w Portugalii. Projekty mają następujące cele:

- rozwój nowych procesów produkcyjnych w zakresie tworzenia produktów o wyższej wartości dodanej, wykorzystujących i eksploatujących zasoby biologiczne (biomasa leśna, pozostałości rolnicze i rolno-przemysłowe oraz produkty uboczne);
- rozwój procesów technologicznych w celu poprawy obiegu zamkniętego w sektorach włókienniczym i odzieżowym, obuwniczym i żywicznym; oraz
- przyczynianie się do gospodarowania odpadami w tych sektorach.

Projekty badawczo-rozwojowe i innowacyjne otrzymują wsparcie w celu opracowania nowych procesów produkcyjnych w zakresie tworzenia produktów o wyższej wartości dodanej obejmujących i eksploatujących zasoby biologiczne (biomasa leśna, pozostałości rolnicze i rolno-przemysłowe oraz produkty uboczne), procesów technologicznych w celu poprawy obiegu zamkniętego w sektorach włókienniczym i odzieżowym, obuwniczym i żywicznym oraz przyczyniania się do gospodarowania odpadami w tych sektorach. Wybrane projekty przyczyniają się do redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Środki te uzupełnia się specjalnymi i dodatkowymi przetargami na działania związane z gospodarką leśną i produkcją żywic naturalnych. Obejmuje on wspieranie działań w zakresie zapobiegania pożarom przez specjalistów zajmujących się produkcją żywicy, zakup maszyn i urządzeń przez Instytut Ochrony Przyrody i Lasów (ICNF) oraz działania w zakresie ochrony i rekultywacji lasów sosn morskich. Poprzez promowanie gospodarki gruntami leśnymi inwestycja ta przyczynia się do zapobiegania i łagodzenia skutków pożarów na obszarach wiejskich, przyczyniając się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). W szczególności, aby zapewnić zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01), pojazdy, maszyny i urządzenia nabywane przez Instytut Ochrony Przyrody i Lasów (ICNF) są bezemisyjne. Jeżeli nie istnieją alternatywne rozwiązania bezemisyjne, pojazdy, maszyny i urządzenia, które mają zostać zakupione, muszą odpowiadać najlepszym dostępnym poziomom efektywności środowiskowej w sektorze. Ponadto kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz

działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁶¹; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁶²; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁶³ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁶⁴; oraz (iv) działań, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma TC-C12-r39: Promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym i skuteczniejszego gospodarowania odpadami

Reforma ma na celu poprawę zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia, recyklingu i odzysku oraz przekierowania odpadów, a także promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym.

W drodze reformy:

- Zachęcanie do dalszego ekoprojektu w wytwarzanych produktach poprzez harmonizację kryteriów ekomodulacji, które mają być stosowane przez producentów. Kryteria te są obowiązkowe dla podmiotów zarządzających (stowarzyszeń reprezentujących producentów produktów, pakujących i dostawców usług związanych z pakowaniem) w celu wdrożenia zintegrowanych systemów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta. Kryteria te zapewniają, aby modele finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 3 i 4 dekretu z mocą ustawy nr 152/D/2017, odzwierciedlały wpływ produktu na środowisko i rzeczywiste koszty gospodarowania odpadami, a także tworzyły zachęty finansowe dla bardziej trwałych, nadających się do naprawy i recyklingu produktów poprzez modulację opłat uiszczanych przez producentów.

⁶¹ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁶² W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁶³ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁶⁴ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

- Wprowadzenie systemu zachęt do odzyskiwania (system depozytów i refundacji) w odniesieniu do jednorazowych butelek z tworzyw sztucznych, metali żelaznych i aluminium.
- Po przeprowadzeniu studium wykonalności wprowadzenie systemu zachęt do odbioru różnych kategorii zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TC-C12-i02: Recykling i odzysk odpadów

Inwestycja ma na celu zwiększenie zdolności w zakresie zbierania, ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów w Portugalii.

Inwestycja wspiera przedsiębiorstwa posiadające koncesję wydaną przez co najmniej jedną gminę na zakup sprzętu i pojazdów do zbierania i segregacji odpadów, a także na budowę nowych zakładów zbiórki i sortowania.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działania łagodzące określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi DNSH (2021/C58/01). W szczególności, aby zapewnić zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), urządzenia i pojazdy nabywane przez przedsiębiorstwa koncesyjne muszą być bezemisyjne. Jeżeli nie istnieją alternatywne rozwiązania bezemisyjne, urządzenia i pojazdy, które mają zostać zakupione, muszą odpowiadać najlepszym dostępnym poziomom efektywności środowiskowej w sektorze. Ponadto inwestycja nie obejmuje i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁶⁵; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁶⁶; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁶⁷ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁶⁸; oraz (iv) działań,

⁶⁵ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁶⁶ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁶⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁶⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów

w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Ponadto w przypadku budowy i eksploatacji zakładów przetwarzania selektywnie zebranych bioodpadów w drodze fermentacji beztlenowej lub kompostowania wraz z produkcją i wykorzystaniem biometanu zapewnia się zgodność z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie odnawialnych źródeł energii, w szczególności aby zakłady te spełniały kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 29–31 oraz przepisy dotyczące biopaliw produkowanych z żywności i paszy określone w art. 26.

posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

L.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
12.1	TC-C12-i01	M	Podpisanie protokołu z 2021 r. do programu „Resineiros Vigilantes”	Podpisanie protokołu z 2021 r. do programu „Resineiros Vigilantes”				KW. 3	2021	Zawarcie protokołu między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów, I.P. a krajowym stowarzyszeniem zawodowym producentów żywicy (Resipinus) w celu nadzorowania i wykrywania pożarów na obszarach wiejskich.
12.2	TC-C12-i01	M	Zatwierdzenie przedłożonych przez konsorcja projektów dotyczących rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach włókienniczym, odzieżowym, obuwniczym i żywnym	Zatwierdzenie projektów dotyczących rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki				KW. 2	2022	Zatwierdzenie przez komisję selekcyjną przedłożonych przez konsorcja projektów dotyczących rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach włókienniczym i odzieżowym, obuwniczym i żywnym. Projekty przedstawione przez konsorcja do wsparcia wchodzą w zakres jednego z następujących programów: „Promowanie zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym w przemyśle włókienniczym i odzieżowym”, „Promowanie zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze obuwia” oraz „Promoting and valorising Natural Resin”. Strony koncentrują się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu poprzez zastosowanie rozwiązań w zakresie czystych technologii, rozwiązań alternatywnych o niewielkim wpływie oraz stosowania najlepszych dostępnych technik. Kryteria wyboru projektów wymagają, aby wszystkie wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji zapewniały redukcję bezpośrednich i pośrednich emisji dwutlenku węgla. Wybrane projekty muszą być zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
12.3	TC-C12-i01	T	Nowe produkty, technologie i procesy pilotażowe łączące zasoby pochodzenia biologicznego		Numer	0	15	KW. 4	2025	Nowe produkty, technologie i procesy pilotażowe łączące zasoby pochodzenia biologicznego. Obejmuje to co najmniej 10 nowych produktów lub technologii (poziom gotowości technologicznej 6–7) i co najmniej 5 pilotażowych procesów przemysłowych (poziom gotowości technologicznej 7–9) w następujących sektorach: wyroby włókiennicze, obuwie, produkcja żywy.
12.4	TC-C12-i01	T	Rozwój morskich lasów sosnowych z potencjałem produkcji żywy		ha	0	8 500	KW. 2	2026	Obszar morskich lasów sosnowych rozwijany dzięki wykorzystaniu technik naturalnej regeneracji i przycinaniu gałęzi żywicznych.
12.5	TC-C12-r25	M	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami				KW. 3	2021	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami (RGGR), który upraszcza proces administracyjny i zmniejsza koszty związane ze stosowaniem produktów ubocznych.
12.6	TC-C12-r25	M	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych				KW. 3	2022	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych, w której określono kryteria ekologiczne związane z zamówieniami na usługi i produkty uwzględniające zrównoważone materiały pochodzenia biologicznego, w tym poprzez wprowadzenie obowiązkowych kryteriów ekologicznych.
12.7	TC-C12-r39	M	Wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów ekomodulacji	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów ekomodulacji				KW. 4	2023	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego zharmonizowaną i obowiązkową definicję kryteriów ekomodulacji korzyści finansowych w zintegrowanych systemach w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Nowe korzyści finansowe zaczną obowiązywać 1 stycznia 2026 r. po zakończeniu okresu przejściowego niezbędnego producentom do dostosowania ich modeli do nowych kryteriów ekomodulacji.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
12.8	TC-C12-r39	M	System zachęt do odzyskiwania (system depozytów i refundacji) w odniesieniu do jednorazowych butelek plastikowych, metali żelaznych i aluminium	Uruchomienie systemu kaucji i zwrotu				KW. 4	2023	System kaucji i refundacji uruchamia się i stosuje się go w odniesieniu do jednorazowych butelek plastikowych, metali żelaznych i aluminium.
12.9	TC-C12-r39	M	System odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Przepis w prawodawstwie wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 4	2025	Po przeprowadzeniu niezależnego studium wykonalności i jeżeli studium będzie pozytywne, wejdzie w życie prawodawstwo ustanawiające ramy prawne dla wprowadzenia systemu odbioru odpadów elektrycznych i elektronicznych.
12.10	TC-C12-i02	T	Zwiększenie zdolności w zakresie odpadów, ponownego użycia, recyklingu i odzysku		Numer	0	5	KW. 4	2025	Liczba przedsiębiorstw koncesyjnych posiadających koncesję od co najmniej jednej gminy o zwiększonej zdolności do ponownego użycia, odzysku i recyklingu odpadów, w tym następujące interwencje w co najmniej jednym przedsiębiorstwie koncesyjnym na interwencję: a) zainstalowania nowej linii sortowania opakowań z tworzyw sztucznych i opakowań metalowych, b) budowy nowej sortowni opakowań, c) pojazdów do selektywnego kołowania i sortowania, d) instalacji do oczyszczania po kompostowaniu oraz e) systemu oczyszczania ścieków pochodzących z działalności związanej z przetwarzaniem odpadów.

M. KOMPONENT 13: Efektywność energetyczna budynków

Komponent ten odnosi się do następujących wyzwań: Sektor mieszkaniowy odpowiada za 18 % zużycia energii, a sektor usług – za kolejne 14 %. Budynki odgrywają zatem ważną rolę w osiągnięciu przez Portugalie celów neutralności emisyjnej. Środki w tym obszarze, a w szczególności w segmencie mieszkaniowym, mogą również pomóc w łagodzeniu ubóstwa energetycznego, które nadal stanowi istotny problem w Portugalii, ponieważ odsetek gospodarstw domowych, które nie były w stanie odpowiednio ogrzać domów, w 2019 r. nadal wynosił 19 %. Portugalia zobowiązała się do osiągnięcia neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. i w związku z tym musi promować dekarbonizację swoich zasobów budowlanych, a jednocześnie poprawić warunki mieszkaniowe (komfort i jakość w pomieszczeniach) i przystępność cenową. Cel ten należy osiągnąć poprzez poprawę charakterystyki energetycznej budynków, połączenie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych z elektryfikacją oraz ukierunkowanie w szczególności na gospodarstwa domowe o niskich dochodach w celu zwalczania ubóstwa energetycznego.

Zidentyfikowano szereg „nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku”, które odpowiadają szeregowi problemów, które zwykle opóźniają przekształcenie zasobów budowlanych i wykorzystanie potencjalnych oszczędności energii, takich jak:

- brak zrozumienia zużycia energii i potencjalnych oszczędności;
- ograniczona działalność w zakresie renowacji i budownictwa w kontekście po kryzysie finansowym;
- brak atrakcyjnych produktów finansowania;
- ograniczone informacje o zasobach budowlanych; oraz
- ograniczone wykorzystanie efektywnych energetycznie i inteligentnych technologii.

Celem komponentu jest renowacja budynków publicznych i prywatnych w celu poprawy ich charakterystyki energetycznej i komfortu, przy jednoczesnym zmniejszeniu rachunków za energię i uzależnienia kraju za energię, emisji gazów cieplarnianych i zależności energetycznej, ograniczenie ubóstwa energetycznego oraz włączenie odnawialnych źródeł energii do środowiska zbudowanego. Powinno to przynieść obywatelom i przedsiębiorstwom liczne korzyści społeczne, środowiskowe i gospodarcze, takie jak tworzenie lokalnych miejsc pracy i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie inwestycji w transformację klimatyczną, w szczególności w zakresie czystej i wydajnej produkcji i wykorzystania energii (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020). Jest on powiązany z inicjatywą przewodnią Renowacja i jest również częścią zielonej transformacji.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

M.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja TC-C13-i01: Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych

Celem tej inwestycji jest promowanie renowacji energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych, przyjęcie energooszczędnych rozwiązań, zastąpienie nieefektywnych urządzeń i zwiększenie mocy zainstalowanej w celu promowania efektywności energetycznej i zasobooszczędności, zwiększenie konsumpcji własnej energii ze źródeł odnawialnych oraz przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu.

Inwestycja obejmuje następujące środki:

- Wspieranie kosztów projektów promujących renowację zwiększającą efektywność energetyczną, dekarbonizację, efektywność wodną i gospodarkę o obiegu zamkniętym w budynkach. Środek obejmuje poprawę efektywności energetycznej w ramach zaproszenia do składania wniosków „Programa de Apoio a Edifícios mais Sustentáveis 2021 – PAE+S II”.
- W przypadku gospodarstw domowych o niskich dochodach dotkniętych ubóstwem energetycznym do gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym dostarcza się Vales eficiência *lub* bono na efektywność energetyczną, których wartość wynosi średnio 1 300 EUR za każde gospodarstwo domowe (do trzech bonów na gospodarstwo domowe), co uprawnia odbiorcę do określonych prac, energooszczędnych rozwiązań, sprzętu i elektryfikacji zużycia energii.
 - o Materiały pomocnicze są rozpowszechniane, aby pomóc w podejmowaniu decyzji w sprawie najlepszych środków w zakresie efektywności energetycznej, które należy podjąć.
 - o Należy również udostępnić kanały komunikacji i punkty kompleksowej obsługi, aby pomóc w wyjaśnieniu wątpliwości co do sposobu uzyskania tego wsparcia, w koordynacji z różnymi podmiotami krajowymi i lokalnymi, tak aby konsumenci mogli podejmować najlepsze decyzje inwestycyjne.
- Program „Bairros Sustentáveis” mający na celu renowację lub elektryfikację efektywności energetycznej budynków i mieszkań gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym.
 - o Renowacje lub elektryfikacja będą prowadzone na obszarach („Bairros”) o większym ryzyku ubóstwa energetycznego, takich jak dzielnice mieszkalnictwa socjalnego i dzielnice historyczne, na obszarach metropolitalnych w Lizbonie i Porto.
 - o Gminy na tych dwóch obszarach metropolitalnych określają te obszary. Kwalifikują się jedynie obszary zatwierdzone przez Fundo Ambiental. Specjalne zaproszenie do składania wniosków („aviso convite”) skierowane do gmin będzie obejmować: (i) kryteria kwalifikowalności w celu zapewnienia, aby „Bairros” w ramach C02-i01 i C02-i05 nie kwalifikowały się oraz (ii) kryteria ubóstwa energetycznego zgodnie z długoterminową strategią na rzecz ubóstwa energetycznego.
 - o Beneficjentami programu będą gminne przedsiębiorstwa mieszkaniowe, instytucje nienastawione na zysk na rzecz solidarności społecznej (IPSS) lub stowarzyszenia mieszkańców tych gmin.
 - o Renowacje zwiększające efektywność energetyczną obejmują działania w zakresie renowacji całego budynku lub indywidualnych budynków mieszkalnych uzupełnione środkami mającymi na celu zwiększenie elektryfikacji zużycia. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną muszą osiągać średnio co najmniej 30 %

oszczędności energii pierwotnej.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C13-i02: Efektywność energetyczna budynków instytucji rządowych

Celem tej inwestycji jest promowanie renowacji energetycznej budynków instytucji rządowych, promowanie efektywności energetycznej i zasobooszczędności oraz zwiększenie konsumpcji własnej energii ze źródeł odnawialnych. Inwestycja ta obejmuje następujące środki:

- Renowacje zwiększające efektywność energetyczną, dekarbonizację, efektywność wodną i gospodarkę o obiegu zamkniętym w budynkach. Różne rodzaje interwencji budowlanych określono w planach efektywności, które mają zostać opracowane w ramach europejskiego planu działania w zakresie eko-innowacji ECO.AP 2030.
- Materiały pomocnicze są rozpowszechniane wśród urzędników administracji publicznej, aby pomóc im w podjęciu decyzji o najlepszych środkach w zakresie efektywności energetycznej, które należy podjąć.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary. Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TC-C13-i03: Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych przez sektor usług

Celem tej inwestycji jest promowanie termomodernizacji budynków wykorzystywanych przez sektor usług, promowanie efektywności energetycznej i zasobooszczędności, zwiększenie konsumpcji własnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Inwestycja ta obejmuje następujące środki:

- Renowacje zwiększające efektywność energetyczną, dekarbonizację, efektywność wodną i gospodarkę o obiegu zamkniętym w budynkach.
- Materiały pomocnicze są rozpowszechniane, aby pomóc w podejmowaniu decyzji w sprawie najlepszych środków w zakresie efektywności energetycznej, które należy podjąć.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekrety z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary. Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

M.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
13.1	TC-C13-i01	T	Poprawa efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych		Numer	0	45 000	KW. 2	2024	Liczba lokali mieszkalnych z zakupionym sprzętem zwiększającym efektywność energetyczną, średnio co najmniej średnio gruntowna renowacja, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. Zainstalowano 35 MW mocy produkcyjnej energii ze źródeł odnawialnych (takiej jak panele fotowoltaiczne i baterie).
13.3	TC-C13-i01	T	„Bony na efektywność” rozdzielane dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym w celu zastąpienia starych urządzeń i przyjęcia energooszczędnych rozwiązań		Numer	0	40 000	KW. 2	2026	40000 „bonów na efektywność” o wartości średnio 1 330 EUR, dystrybuowanych wśród gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym (gospodarstwa domowe korzystające z taryfy socjalnej za energię), zakup energooszczędnych urządzeń, takich jak pompy ciepła, a także prowadzenie prac mających na celu poprawę charakterystyki energetycznej samego gospodarstwa domowego. Obejmuje ona usługi instalacyjne i odbiór wcześniejszego sprzętu.
13.11	TC-C13-i01	T	Renowacje zwiększające efektywność energetyczną gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym		Numer	0	3500	KW. 2	2026	Co najmniej 3500 budynków mieszkalnych poddanych renowacji Do celów tego celu w przypadku renowacji całych budynków renowację każdego budynku uznaje się za równoważne 14 lokali mieszkalnych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
13.5	TC-C13-i02	T	Renowacja budynków instytucji rządowych pod kątem efektywności energetycznej		m ²	0	1 255 000	KW. 4	2025	1 255 000 m ² powierzchni wyremontowanej w budynkach instytucji rządowych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. 28 MW mocy produkcyjnej energii odnawialnej (takiej jak panele fotowoltaiczne i baterie) zainstalowanej w budynkach instytucji rządowych.
13.8	TC-C13-i03	M	Renowacja pod kątem efektywności energetycznej prywatnych budynków usługowych		m ²	0	360 000	KW. 4	2025	360 000 m ² powierzchni poddanej renowacji w budynkach usługowych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. 30 MW mocy produkcyjnej energii odnawialnej (takiej jak panele fotowoltaiczne i baterie) zainstalowanej w sektorze usług prywatnych.

N. KOMPONENT 14: Wodór i odnawialne źródła energii

Portugalia zobowiązała się do osiągnięcia neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r., zajmując czołową pozycję w walce ze zmianą klimatu w ramach porozumienia paryskiego. W planie działania na rzecz neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. (RNC 2050) jako cele w zakresie dekarbonizacji wyznaczono redukcję emisji o ponad 85 % w porównaniu z emisjami z 2005 r. oraz zdolność sekwestracji dwutlenku węgla na poziomie 13000000 ton. Komponent ten dotyczy tzw. sektorów, w których trudno jest zredukować emisje, promując wdrażanie wodoru odnawialnego.

Celem komponentu jest promowanie transformacji energetycznej i dekarbonizacji przemysłu i transportu, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych. W przypadku regionów autonomicznych nacisk kładzie się na wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych (energia geotermalna, wiatrowa, fotowoltaiczna i wodna) oraz magazynowanie. Komponent ten ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia krajowej zależności energetycznej poprzez produkcję energii ze źródeł lokalnych, poprawy bilansu handlowego oraz zwiększenia odporności gospodarki krajowej.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów w celu skoncentrowania inwestycji na transformacji klimatycznej, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji energii ze źródeł odnawialnych (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

N.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r29: Krajowa strategia w zakresie wodoru (EN-H2)

Celem środka jest wprowadzenie elementu zachęty i stabilności dla sektora energetycznego, promującego stopniowe wprowadzanie wodoru odnawialnego jako zrównoważonego filaru bardziej kompleksowej strategii przejścia na gospodarkę bezemisyjną. Strategia ta określa obecną i przyszłą rolę wodoru w systemie energetycznym oraz proponuje zestaw środków i celów w zakresie włączenia wodoru do różnych sektorów gospodarki. Obejmuje to również stworzenie niezbędnych warunków dla tej zmiany, w tym między innymi przepisów ustawowych i wykonawczych, bezpieczeństwa, norm, innowacji i rozwoju oraz finansowania. Środek ten dotyczy zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu, które mają zostać zatwierdzone przez Dyрекcję Generalną ds. Energii i Geologii. Zmienione rozporządzenie umożliwi ustanowienie warunków przyłączenia do infrastruktury przesyłu gazu, w szczególności w odniesieniu do wprowadzania gazów pochodzenia odnawialnego, w tym wodoru odnawialnego i gazów o niskiej zawartości węgla, a także ustalenie minimalnego i maksymalnego udziału procentowego zatłaczania tych gazów do sieci. Ponadto zmienione rozporządzenie obejmuje niezbędne zmiany w normach technicznych, które zapewnią wszystkim użytkownikom jakość usługi i bezpieczne korzystanie z tej infrastruktury.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja TC-C14-i01: Wodór i gazy odnawialne

Celem środka jest wspieranie prywatnych projektów produkcji wodoru odnawialnego i innych gazów pochodzenia odnawialnego na własne potrzeby lub zatłaczanie do sieci.

Inwestycja obejmuje działania na rzecz produkcji, magazynowania, transportu i dystrybucji gazów odnawialnych. Wspierane są różne zastosowania, takie jak wykorzystanie gazów odnawialnych w transporcie i wprowadzanie gazów odnawialnych do sieci gazu ziemnego.

Do produkcji gazów odnawialnych, takich jak wodór odnawialny lub biometan, wyłącznie z odnawialnych źródeł energii, można wykorzystywać szereg technologii, takich jak: Elektroliza; Procesy termochemiczne i hydrotermalne; Procesy biologiczne (biofotoliza i fermentacja); Wzbogacanie biogazu w drodze fermentacji beztlenowej materiałów z biomasy (z wyłączeniem produkcji biogazu); oraz metanacja (wodór odnawialny w połączeniu z pochodzącym z recyklingu dwutlenkiem węgla).

Inwestycje zwiększają moc zainstalowaną do produkcji wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych, w tym moc zainstalowaną w elektrolizerach do produkcji wodoru odnawialnego. Projekt jest realizowany w drodze otwartych i niedyskryminacyjnych zaproszeń do składania ofert w celu wsparcia projektów na maksymalną kwotę 15 000 000 EUR na projekt.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja TC-C14-i02-RAM: Potężność energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Archipelagu Madery

Celem środka jest wspieranie wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych. Inwestycja obejmuje następujące podinwestycje:

- Pełna renowacja i renowacja elektrowni wodnej Serra de Água, rewitalizacja 5,2 MW mocy zainstalowanej i zwiększenie mocy zainstalowanej poprzez dodanie 4 MW;
- Pełna modernizacja elektrowni wodnej Calheta I, rewitalizacja zainstalowanej mocy 1 MW;
- Systemy magazynowania baterii: zwiększenie mocy zainstalowanej w systemach magazynowania baterii poprzez dodanie pojemności magazynowania wynoszącej co najmniej 21 MW/33,8MWh;
- Zainstalować nowy synchroniczny kompensator o mocy co najmniej 15 MVar;
- Instalacja 130000 połączonych inteligentnych liczników i wymiana 8750 ulicznych punktów oświetlenia na rozwiązania o niskim zużyciu energii (w tym modernizacja zarządzania oświetleniem ulicznym).
- Modernizacja elektrowni wodnej odwracalnej Socorridos

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C14-i03-RAA: Transformacja energetyczna na Azorach

Celem działania jest rozwój najnowocześniejszej infrastruktury elektroenergetycznej oraz realizacja projektów opartych na innowacyjnych rozwiązaniach technicznych w celu zwiększenia samowystarczalności energetycznej. Na Azorach produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych stanowi obecnie około 40 % całkowitej wartości regionu, z czego około 24 % pochodzi z energii geotermalnej na dwóch największych wyspach archipelagu. Pozostałe 60 % energii elektrycznej jest produkowane z paliw kopalnych, oleju opałowego i oleju napędowego, co stanowi wysoki roczny rachunek, nie tylko ze względu na wartość zakupu paliw, ale również z powodu ich transportu morskiego z kontynentu na wyspy i dystrybucji między wyspami. Ten rodzaj produkcji, oprócz związanych z nim wysokich kosztów, stanowi silną zależność zewnętrzną, która w sytuacjach kryzysu krajowego lub międzynarodowego może zagrozić zdolności do zaspokojenia potrzeb energetycznych archipelagu.

Inwestycja obejmuje następujące podinwestycje:

- Zwiększenie o 12 MW zainstalowanej mocy wytwórczej energii ze źródeł odnawialnych, głównie geotermalnej, oraz rewitalizacja już zainstalowanej geotermalnej elektrowni elektrycznej o 5 MW;
- Zwiększenie o 850 kW mocy zainstalowanej do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wyspie Corvo poprzez instalację elektrowni fotowoltaicznej i wiatrowej;
- Zainstalowanie nowych małych fotowoltaicznych jednostek wytwarzających energię elektryczną do zdecentralizowanej produkcji i zużycia o łącznej równowartości 38,2 MW.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

N.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
14.1	TC-C14-r29	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu				KW. 3	2021	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu. Zmiany w rozporządzeniu w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz w rozporządzeniu w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu są zatwierdzane przez Dyрекcję Generalną ds. Energii i Geologii. Rozporządzenia te umożliwiają ustanowienie warunków przyłączenia do infrastruktury przesyłu gazu, w szczególności w odniesieniu do wprowadzania gazów pochodzenia odnawialnego, w tym wodoru odnawialnego, a także ustalenie minimalnego i maksymalnego udziału procentowego wprowadzania tych gazów do sieci. Ponadto obejmują one niezbędne zmiany w normach technicznych, które zapewniają wszystkim użytkownikom jakość usługi i bezpieczne korzystanie z tej infrastruktury.
14.2	TC-C14-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu odnawialnego	Ogłoszono pierwsze zaproszenie do składania ofert				KW. 3	2021	Ogłoszenie pierwszego zaproszenia do składania wniosków dotyczących wyboru projektów, które mają otrzymać wsparcie w odniesieniu do co najmniej 88 MW mocy energetycznej nowego zainstalowanego wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych.
14.3	TC-C14-i01	T	Dodatkowa zdolność produkcji wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego		MW	0	200	ZAPYTANIE 1	2026	Zainstalowana dodatkowa moc produkcyjna wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Instalacja nowego synchronicznego kompensaty	Instalacja nowego synchronicznego kompensaty				KW. 4	2024	Zakup i instalacja jednego nowego synchronicznego kompensaty z co najmniej 15 MVar.
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa zainstalowana zdolność produkcyjna elektrowni wodnych		MW	0	4	KW. 2	2024	Zwiększenie mocy zainstalowanej w zmodernizowanej elektrowni wodnej Serra de Água.
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Odnowiona zainstalowana moc produkcyjna elektrowni wodnych		MW	0	6,2	KW. 4	2024	Pełna renowacja następujących elektrowni wodnych: Elektrownia Hydroelektryczna Serra de Água: — 5,2 MW mocy zainstalowanej. Elektrownia Hydroelektryczna Calheta I: Moc zainstalowana 1 MW.
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa moc zainstalowana w systemie magazynowania baterii		MW	0	21	KW. 2	2025	Zwiększenie magazynowania energii elektrycznej poprzez zwiększenie mocy zainstalowanej w systemach akumulatorów. Dodana moc wynosi co najmniej 21 MW/33,8 MWh
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Instalacja inteligentnych liczników		Numer	0	130 000	KW. 2	2026	Dostarczanie i instalacja nowych inteligentnych liczników (w przypadku liczników energii elektrycznej, które rejestrują informacje o zużyciu i są podłączone do sieci komunikacyjnej)
14.15	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowe moce produkcyjne		MW		15	KW. 2	2026	Modernizacja elektrowni wodnej Socorridos poprzez wymianę 4 pomp o mocy 3 750 kW każda.
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Wymiana punktów oświetlenia ulicznego		Numer	0	8 750	KW. 4	2025	Wymiana publicznej sieci oświetleniowej na niskoenergetyczne oświetlenie LED i jego system zarządzania
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa i zmodernizowana zainstalowana moc produkcyjna geotermalna		MW	0	17	KW. 2	2026	Zwiększenie zdolności do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w szczególności energii geotermalnej. Dodatkową moc (12 MW) należy zainstalować w Zakładzie Geotermicznym Pico Alto i w zakładzie geotermalnym Pico Vermelho. W ramach remontu elektrowni geotermalnej Ribeira Grande wdrożyć się trzy nowe odwierty

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										geotermalne, a bardziej wydajna jednostka wytwórcza o mocy 5 MW zastąpi istniejące jednostki wytwórcze o mocy 2x2,5 MW.
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Corvo		kW	0	850	KW. 2	2024	Zwiększenie zainstalowanej mocy do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wyspie Corvo poprzez zainstalowanie elektrowni fotowoltaicznej i wiatrowej.
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Instalacja małych instalacji fotowoltaicznych na potrzeby lokalnego wytwarzania i zużycia energii elektrycznej		MW	0	38,2	KW. 2	2026	Instalacja nowej zainstalowanej mocy elektrycznej poprzez inwestowanie w rozproszone małe instalacje fotowoltaiczne głównie na potrzeby konsumpcji własnej, przy założeniu braku współfinansowania ze strony beneficjentów.

O.KOMPONENT 15: Mobilność zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju

Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do szeregu wyzwań stojących przed sektorem transportu: potrzebę ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń, potrzebę zmniejszenia zależności od prywatnego samochodu oraz potrzebę zagwarantowania większej spójności społecznej na obszarach miejskich.

Celem tego komponentu jest ograniczenie emisji i usprawnienie transportu publicznego poprzez rozbudowę sieci, zwiększenie jej dostępności oraz wzmocnienie zdolności w zakresie planowania transportu publicznego. Oczekuje się, że doprowadzi to do zwiększenia liczby użytkowników transportu publicznego, zachęci do przesunięcia międzygałęziowego z samochodów prywatnych na transport publiczny oraz przyczyni się do poprawy zdolności w zakresie zarządzania transportem i planowania transportu. W tym celu komponent ten obejmuje reformy i inwestycje promujące zrównoważony transport publiczny poprzez rozbudowę metra w Lizbonie i Porto, budowę systemu kolei lekkiej w Lizbonie, system szybkiego tranzytu autobusów w Porto oraz zakup bezemisyjnych autobusów na potrzeby transportu publicznego.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego skoncentrowania inwestycji na zielonej transformacji (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020). Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

O.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r30: Reforma ekosystemu transportowego

Celem reformy jest wzmocnienie organów odpowiedzialnych za transport publiczny, ich zdolności i umiejętności, a tym samym zwiększenie ich zdolności do lepszego planowania systemów transportowych, którymi zarządzają, oraz zwiększenie wykorzystania transportu publicznego. Reforma wspiera organy zarządzające transportem we wszystkich obszarach metropolitalnych (AM) i społecznościach międzygminnych (CIM). Poprawi warunki dostępu do transportu publicznego poprzez wdrożenie programów obniżonych taryf (*Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos*, PART) oraz lepszych i bardziej przyjaznych dla klimatu usług transportowych (*Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP) poprzez przyjęcie przepisów, a także wdrożenie środków fiskalnych korzystnych dla użytkownika transportu publicznego, takich jak odliczanie podatku od wartości dodanej związanego z zakupem miesięcznych biletów na transport publiczny.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycja TC-C15-i01: Rozbudowa lizbońskiej sieci metra – czerwona linia do Alcântara, etap zawierania umów

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Lizbonie i przyciągnięcie większej liczby użytkowników poprzez rozbudowę sieci metra.

Inwestycja polega na rozbudowie sieci metra w Lizbonie do Alcântary, dodając do sieci 3,7 km i cztery stacje. Dzięki temu Alcântara przekształci się w ważny nowy interfejs transportowy zapewniający połączenie między siecią metra a podmiejskimi usługami kolejowymi.

Inwestycja TC-C15-i02: Rozbudowa sieci Porto Metro – Casa da Música-Santo Ovídio, etap zawierania umów

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Porto i przyciągnięcie większej liczby użytkowników. Jego celem jest rozszerzenie zasięgu terytorialnego sieci metra i rozwiązanie problemów zatoru na osi Porto-Vila Nova de Gaia.

Inwestycja polega na rozbudowie sieci metra w Porto poprzez budowę nowej linii dwutorowej o długości 6,74 km z 8 nowymi stacjami między Boavista/Casa da Música w Porto a nową stacją, która ma zostać wybudowana w Santo Ovídio (interfejs z linią Amarela) w Vila Nova de Gaia.

Inwestycja TC-C15-i04: Szybki transport autobusowy Boavista – Império

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Porto i przyciągnięcie większej liczby użytkowników. Jego celem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń oraz zachęcenie do odejścia od transportu drogowego.

Inwestycja ta polega na utworzeniu nowego systemu szybkiego tranzytu autobusów (słupki przeznaczone głównie dla autobusów) na długości 3,8 km i 7 dworców między Praça do Império a Praça Mouzinho de Albuquerque w Porto, zapewniającego połączenie z siecią metra Porto. System szybkiego tranzytu autobusów jest obsługiwany autobusami bezemisyjnymi (elektrycznymi lub wodorowymi).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2025 r.

Inwestycja TC-C15-i05: Dekarbonizacja transportu publicznego

Celem środka jest odnowienie i obniżenie emisyjności floty transportu publicznego w Portugalii poprzez zapewnienie bezemisyjnych autobusów.

Inwestycja obejmuje wsparcie finansowe na zakup 145 bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) na potrzeby transportu publicznego i infrastruktury ładowania na potrzeby ich eksploatacji. Wsparcie udzielane jest w formie bezzwrotnej dotacji różnicy między kosztami zakupu autobusu bezemisyjnego (elektrycznego lub wodorowego) i pojazdu równoważnego z olejem napędowym (EURO VI). Autobusy są wykorzystywane do świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego w ramach zamówień publicznych na usługi w obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycja TC-C15-i06: Cyfryzacja transportu kolejowego

Celem tej inwestycji jest zapewnienie kompatybilności północnej linii Krajowej Sieci Kolejowej (RFN) z nową linią kolei dużych prędkości (LAV) poprzez wymianę systemów sygnalizacji elektronicznej. Inwestycja ta polega na wymianie systemów sygnalizacji elektronicznej na stacjach Campolide-Cintura, Oriente, Alverca i Azambuja, obejmujących 20 km linii kolejowych w obszarze metropolitalnym Lizbony.

Ponadto w pociągach wyposażonych w europejski system sterowania pociągiem (ECTS) opracowany zostanie specjalny moduł transmisyjny (STM) umożliwiający interoperacyjność ECTS i krajowego systemu sygnalizacji CONVEL.

Inwestycja obejmuje również szkolenia dla pracowników Infraestruturas de Portugal związane z cyberbezpieczeństwem oraz zakupem sprzętu systemów telematycznych, telekomunikacyjnych i sygnalizacyjnych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

O.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
15.1	TC-C15-i01	M	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci metro w Lizbonie	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci metro w Lizbonie				KW. 4	2023	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem zamówienia jest rozbudowa sieci Lizbońskiej Metro (Red Line to Alcântara).
15.4	TC-C15-i02	M	Podpisanie umowy o rozbudowę sieci Porto Metro	Podpisanie umowy o rozbudowę sieci Porto Metro	—			KW. 4	2023	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem zamówienia jest rozbudowa sieci Porto Metro (Casa da Música-Santo Ovídio).
15.10	TC-C15-i04	M	Podpisanie umowy na budowę szybkiej linii tranzytowej autobusów między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto	Podpisanie umowy na budowę szybkiej linii tranzytowej autobusu między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto				ZAPYTANIE 1	2022	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem zamówienia jest budowa szybkiej linii tranzytowej autobusowej łączącej Praça do Império z Praça Albuquerque Mouzinho w Porto.
15.11	TC-C15-i04	T	Budowa szybkiej linii tranzytowej autobusów między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto		Kilometry	0	3,8	KW. 2	2025	Długość robót budowlanych dotyczących szybkiej linii tranzytowej autobusu łączącej Praça do Império z Praça Albuquerque Mouzinho w Porto. Nowa szybka linia tranzytowa dla autobusów jest gotowa do natychmiastowego świadczenia planowanych usług transportowych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
15.12	TC-C15-i05	M	Podpisana umowa na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego	Podpisana umowa na zakup 145 ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego				KW. 3	2022	Podpisanie umowy między beneficjentami a organem zarządzającym w oparciu o procedurę przetargową, w której zobowiązano się do zakupu nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych).
15.13	TC-C15-i05	T	Zakup nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym		Numer	0	145	KW. 4	2023	Liczba nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) zakupionych i gotowych do eksploatacji w celu świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto.
15.14	TC-C15-r30	M	Wejście w życie przepisów mających na celu poprawę warunków dostępu do transportu publicznego	Przepis w prawodawstwie wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 4	2023	Wejście w życie przepisów mających na celu poprawę warunków dostępu do transportu publicznego poprzez wdrożenie programów obniżonych taryf (Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos, PART) oraz lepszych i bardziej przyjaznych dla klimatu usług transportowych (Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público, PROTransP). Prawodawstwo powinno określać wsparcie dla dwóch obszarów metropolitalnych i 21 wspólnot międzygminnych.
15.15	TC-C15-i06	M	Podpisanie umowy dotyczącej systemów sygnalizacji elektronicznej	Podpisanie umowy i publikacja na specjalnym portalu				KW. 2	2024	Podpisanie umowy na realizację projektu dotyczącej wymiany systemów sygnalizacji elektronicznej między Infraestruturas de Portugal a wykonawcą.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
15.16	TC-C15-i06	T	Wymiana linii kolejowych z systemami sygnalizacji elektronicznej		kilometry	0	20	KW. 2	2026	Długość linii kolejowych z nowymi systemami sygnalizacji elektronicznej zainstalowanymi w obszarze metropolitalnym Lizbony. Opracowanie specyficznego modułu transmisyjnego (STM) zainstalowanego w pociągach wyposażonych w europejski system sterowania pociągiem (ECTS) Szkolenia dla pracowników Infraestruturas de Portugal związane z cyberbezpieczeństwem. Zakup sprzętu telematycznego, telekomunikacyjnego i sygnalizacyjnego dla wydatków budżetowych w wysokości co najmniej 21 000 000 EUR.

O.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja TC-C15-i07: Rozbudowa lizbońskiej sieci metra – czerwona linia do Alcântara, etap budowy

Inwestycja polega na budowie części rozbudowy sieci metra w Lizbonie do Alcântary, w tym 2 797 km tuneli/odcinków i konstrukcji wewnętrznych stacji Campolide/Amoreiras, Campo de Ourique i Infante Santo.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TC-C15-i08: Budowa rozbudowy sieci Porto Metro – Casa da Música-Santo Ovídio, etap budowy

Inwestycja obejmuje budowę części rozbudowy sieci metra Porto między Boavista/Casa da Música w Porto a Santo Ovídio w Vila Nova de Gaia, w tym zakończenie prac wydobywczych dla trzech tuneli oraz budowę konstrukcji zbrojonej betonu na poziomie peronów dla ośmiu stacji.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

O.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
15.3	TC-C15-i07	T	Budowa części rozbudowy czerwonej linii		Kilometry	0	3.217	KW. 2	2026	Długość robót budowlanych zakończonych w związku z rozbudową sieci metra w Lizbonie, w tym a) wykopy i pierwotne pokrycie budowy tuneli/odcinków o długości 2,797 km oraz b) budowle wewnętrzne stacji Campolide/Amoreiras, Campo de Ourique i Infante Santo (łącznie 420 metrów długości stacji).
15.6	TC-C15-i08	T	Budowa części rozbudowy sieci metra Porto		Kilometry	0	5.5	KW. 2	2026	Długość ukończonych robót budowlanych związanych z rozbudową sieci Porto Metro, w tym: a) roboty budowlane w trzech tunelach (Casa da Música/Campo Alegre, Devesas/Soares dos Reis, Soares dos Reis/Santo Ovídio) oraz b) roboty związane z kopaniem i konstrukcją zbrojoną betonową zbudowaną na poziomie peronów dla ośmiu stacji.

KOMPONENT 16: Przedsiębiorstwa 4.0

Komponent ten odnosi się do wyzwań związanych z niską cyfryzacją przedsiębiorstw. Zgodnie z wynikami indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI 2020) Portugalia plasuje się na¹⁹ miejscu w UE i poniżej średniej UE. Najbardziej delikatnym wymiarem w przypadku Portugalii są „kapitał ludzki” i „korzystanie z usług internetowych” oraz pewien wymiar „integrujących technologii cyfrowych”, które odzwierciedlają ograniczenia zdolności cyfrowych i wyników przedsiębiorstw.

Celem komponentu jest ukierunkowanie na sektor przedsiębiorstw, w szczególności MŚP i ich pracowników, poprzez inwestycje mające na celu przyspieszenie transformacji cyfrowej, uzupełnione wzmocnieniem umiejętności cyfrowych zatrudnionych pracowników. Inwestycje przewidują następujące działania:

- Wzmocnienie umiejętności cyfrowych pracowników i ludności w wieku produkcyjnym;
- Modernizacja modelu biznesowego przedsiębiorstw, a także ich procesów produkcyjnych, w tym cyfryzacja procesów pracy, takich jak zarządzanie przedsiębiorstwem, innowacyjne produkty i fakturowanie;
- Tworzenie nowych cyfrowych kanałów marketingowych produktów i usług;
- Innowacje i włączenie zaawansowanych technologii cyfrowych do modelu biznesowego przedsiębiorstw; oraz
- Wspieranie przedsiębiorczości opartej na technologiach cyfrowych.

Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących wspierania korzystania z technologii cyfrowych, zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia, zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw oraz wspierania zatrudnienia i priorytetowego traktowania środków na rzecz utrzymania miejsc pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów 2 2020). Komponent ten wspiera również realizację zaleceń dla poszczególnych krajów w celu poprawy poziomu umiejętności ludności, w szczególności jej umiejętności cyfrowych, w tym poprzez uczynienie uczenia się dorosłych bardziej adekwatnym do potrzeb rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.) oraz skoncentrowanie inwestycji na transformacji cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

P.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r31: Transformacja cyfrowa otoczenia biznesowego

Celem środka jest zwiększenie wzrostu otoczenia biznesowego, dzięki któremu stanie się ono bardziej konkurencyjne i odporne pod względem cyfrowym w obecnym globalnym kontekście gospodarczym i społecznym. Reforma ta jest częścią szerszego planu działania na rzecz transformacji cyfrowej, który Portugalia przyjęła w kwietniu 2020 r.

Reforma obejmuje następujące elementy:

- Przegląd treści kształtujących zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji, w szczególności dotyczących umiejętności cyfrowych do wykorzystania w kontekście zawodowym. Odnowienie to jest dostosowane do najnowszych osiągnięć technologicznych i najpilniejszych potrzeb przedsiębiorstw w różnych sektorach gospodarki. W tym celu od 2021 r. można udostępnić nowe ścieżki szkolenia i krótkotrwałe kursy szkoleniowe.

- Ustanowienie ram prawnych i regulacyjnych niezbędnych do tworzenia pieczęci cyfrowych w obszarach cyberbezpieczeństwa, prywatności, zrównoważonego rozwoju i użyteczności. Te ramy i promowanie zaufania cyfrowego są warunkiem wstępnym realizacji inwestycji w pieczęcie cyfrowe przewidzianej w tym komponencie.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2022 r.

Inwestycja TD-C16-i01: Upodmiotowienie cyfrowe przedsiębiorstw

Celem działania jest zwiększenie umiejętności cyfrowych ludności w wieku produkcyjnym, w tym pracowników i kadry kierowniczej.

Inwestycja składa się z dwóch wzajemnie powiązanych programów szkoleniowych, które zostaną ustanowione w celu wyeliminowania luk w umiejętnościach cyfrowych pracowników (pracowników i kadry kierowniczej) i przedsiębiorstw. Oczekuje się, że inwestycja wpłynie na nowe strategie polityczne i przyczyni się do rozwoju umiejętności zawodowych i praktyk szkoleniowych przez całe życie. Oba działania to:

- Academy Portugal Digital: dostępne dla całej populacji w wieku produkcyjnym, przy czym celem jest osiągnięcie 500000 diagnostyki umiejętności cyfrowych i 50000 uczestników szkoleń online, mieszanych i bezpośrednich szkoleń w zakresie umiejętności cyfrowych. Obejmuje to również utworzenie 30 doraźnych MOOC, które zostaną udostępnione na platformie internetowej.
- Zatrudnienie + gospodarka cyfrowa 2025: celem jest zaoferowanie 225000 uczestnikom głębszego szkolenia online, bezpośredniego lub mieszanego w zakresie umiejętności cyfrowych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C16-i02: Transformacja cyfrowa przedsiębiorstw

Celem środka jest przyczynienie się do transformacji modeli biznesowych portugalskich MŚP i ich cyfryzacji. Celem inwestycji jest przekształcenie modelu biznesowego portugalskiej gospodarki oraz przyczynienie się do zwiększenia konkurencyjności i odporności.

Inwestycja składa się z czterech grup działań:

- „Krajowa sieć stanowisk testowych”: utworzenie krajowej sieci punktów testowych miało na celu stworzenie warunków dla przedsiębiorstw do opracowywania i testowania nowych produktów i usług oraz przyspieszenie procesu transformacji cyfrowej za pomocą urządzeń fizycznych i urządzeń do testowania infrastruktury lub wirtualnych/cyfrowych symulatorów. Celem jest utworzenie 30 infrastruktur stanowiska badawczego. RRF wspiera część kosztów tej inwestycji. Inwestycja ta może również otrzymać wsparcie z innych programów lub instrumentów unijnych na pokrycie kosztów, które nie są wspierane z RRF.
- Handel cyfrowy: program cyfryzacji MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw w sektorze komercyjnym, mający na celu aktywizację ich cyfrowych kanałów handlu, włączenie technologii do modeli biznesowych oraz dematerializację procesów z klientami i dostawcami poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Obejmuje on trzy projekty: i) „Akceleratorami handlu cyfrowego” dzięki utworzeniu 25 lokalnych, regionalnych lub sektorowych akceleratorów (podmioty zapewniające coaching, mentoring, wsparcie finansowe dla przedsiębiorstw typu start-up i MŚP w celu wsparcia ich rozwoju) oraz system zachęt finansowych do cyfryzacji modeli biznesowych MŚP (celem jest 20000 MŚP); „siedztwa handlu cyfrowego”, które wspierają cyfryzację (z lokalnymi platformami handlu elektronicznego i dostaw) 75 obszarów

handlowych znajdujących się w ośrodkach miejskich, na obszarach podmiejskich lub wiejskich w celu pobudzenia tych obszarów oraz promowania spójności terytorialnej i lokalnej gospodarki; III) „Umieźdzynarodowienie poprzez handel elektroniczny”, aby pomóc przedsiębiorstwom w rozwijaniu nowych kanałów sprzedaży za granicą za pośrednictwem sprzedaży przez internet.

- Wsparcie transformacji cyfrowej modeli biznesowych: Coaching 4.0, program wspierania przedsiębiorstw w przyjmowaniu zaawansowanych technologii cyfrowych.
- Przedsiębiorczość: za pomocą takich środków jak i) program bonów „Voucher for Start-ups – New Digital Products” mający na celu wspieranie przedsiębiorstw typu start-up, które chcą rozwijać cyfrowe modele biznesowe, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które mają cechy ekologiczne; II) „Wzmocnienie krajowej struktury przedsiębiorczości – Startup Portugal” poprzez inwestycje w mapowanie środowiska przedsiębiorstw typu start-up w celu określenia wyzwań i rozwiązań związanych z programem na rzecz przedsiębiorczości i realizacją odpowiednich planów działania; III) „bony inkubatorów/akceleratorów start-upów” w celu wspierania inkubatorów i akceleratorów ich rozwoju, w tym przyjmowania nowych technologii cyfrowych, poprawy zasobów, którymi dysponują, oraz wzmocnienia ich wiedzy i zdolności w celu wspierania przedsiębiorstw typu start-up za pomocą cyfrowych modeli biznesowych.

W przypadku instrumentów finansowych w ramach środka „Akceleratory handlu cyfrowego”, który zapewnia wsparcie finansowania i zachęty finansowe, w celu zapewnienia zgodności środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), umowa prawna między władzami portugalskimi a podmiotem, któremu powierza się zadania, lub pośrednikiem finansowym odpowiedzialnym za instrument finansowy oraz późniejsza polityka inwestycyjna instrumentu finansowego:

- wymagać stosowania wytycznych technicznych Komisji dotyczących kontroli zrównoważonego charakteru projektów w odniesieniu do Funduszu InvestEU; oraz
- wyłączyć z zakresu kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: i) działalności i aktywów związanych z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁶⁹; działania i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁷⁰; działalność i aktywa związane ze składowiskami

⁶⁹ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁷⁰ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

odpadów, spalarniami⁷¹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁷²; oraz (iv) działalności i aktywów, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może wyrządzić szkodę środowisku naturalnemu; oraz

- wymagać weryfikacji zgodności projektów z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska przez podmiot, któremu powierza się zadania, /pośrednika finansowego w odniesieniu do wszystkich transakcji, w tym transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru projektów.

W przypadku przetargów, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁷³; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁷⁴; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁷⁵ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁷⁶; oraz (iv) działań, w przypadku

⁷¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁷² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁷³ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁷⁴ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁷⁵ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁷⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na

których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TD-C16-i03: katalizator transformacji cyfrowej przedsiębiorstw

Celem środka jest przyczynienie się do transformacji cyfrowej i środowiskowej społeczeństwa i przedsiębiorstw.

Inwestycja składa się z następujących trzech działań:

- „Dematerializacja fakturowania” – projekt mający na celu ograniczenie zużycia papieru za pośrednictwem platformy wysyłającej faktury cyfrowe;
- „Cyberbezpieczeństwo, prywatność, wykorzystanie i zrównoważoność certyfikacyjna” – inwestycja w: stworzenie czterech nowych pieczęci certyfikacji w zakresie cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważoności; utworzenie platform wspierających komunikację między wszystkimi partnerami i podmiotami zaangażowanymi w proces (a także generowanie danych proceduralnych istotnych dla monitorowania programu); kampanię mającą na celu rozpowszechnienie inicjatywy i wzmocnienie pozycji jednostek oceniających zgodność lub jednostek ds. oceny technicznej, które wspierają pieczęcie certyfikacyjne w tych obszarach; oraz
- „Centra innowacji cyfrowych (DIH)”: usługa wspierająca przedsiębiorstwa i podmioty administracji publicznej w zwiększaniu konkurencyjności w sferze cyfrowej w celu poprawy ich procesów produkcyjnych poprzez automatyzację lub wprowadzanie przełomowych technologii. Inwestycja ta wzmocni i uzupełni sieć, która jest już rozwijana w ramach programu „Cyfrowa Europa”, aby osiągnąć łącznie 16 ośrodków innowacji cyfrowych z siedzibą w Portugalii. RRF wspiera część kosztów tej inwestycji. Inwestycja ta może również otrzymać wsparcie z innych programów lub instrumentów unijnych na pokrycie kosztów, które nie są wspierane z RRF.

W przypadku przetargów dotyczących tworzenia centrów innowacji cyfrowych oraz wyboru beneficjentów wspieranych przez centra innowacji cyfrowych, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁷⁷; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji

celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁷⁷ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁷⁸; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁷⁹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁸⁰; oraz (iv) działań, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może powodować szkody dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycję TD-C16-i04: Przemysłu 4.0

Celem środków jest wspieranie badań przemysłowych, eksperymentalnych projektów rozwojowych, projektów dotyczących innowacji organizacyjnych i procesowych oraz wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw.

Środek ten wspiera 300 projektów inwestycyjnych, które wchodzą w zakres co najmniej jednego z następujących obszarów działania:

1. Transformacja cyfrowa procesów operacyjnych, w tym zarządzanie i planowanie produkcji i logistyki.
2. Rozwiązania w zakresie zaawansowanego przechowywania danych, zarządzania nimi i ich przetwarzania.
3. Rozwiązania w zakresie sztucznej inteligencji stosowane w procesie produkcji.
4. Przedstawienia cyfrowe i modelowanie wirtualne (cyfrowe bliźniaki), symulacje i modelowanie przemysłowe.
5. Szkic i obróbka przyrostowa.
6. Projekty dotyczące rzeczywistości rozszerzonej, rzeczywistość wirtualna i sztuczna wizja stosowane do procesów.
7. Robotyka współpracy i robotyka poznawcza, interfejs człowiek-maszyna, systemy cyberfizyki.

⁷⁸ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁷⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁸⁰ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

8. Czujniki i zaawansowana elektronika, internet rzeczy, chmura i rozwiązania brzegowe.
9. Infrastruktura sieciowa, komunikacyjna i zaawansowana związana z procesami.
10. Innowacyjne oprogramowanie, interoperacyjność systemów.

W przypadku przetargów, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁸¹; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁸²; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁸³ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁸⁴. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycję TD-C16-i05-RAA: Zdolności cyfrowe i transformacja przedsiębiorstw na Azorach

Celem środka jest sfinansowanie utworzenia systemu zachęt na rzecz transformacji cyfrowej dla przedsiębiorstw na Azorach, a także sprzętu obliczeniowego i sieciowego oraz rozbudowy parków naukowo-technologicznych Azorów.

System zachęt do transformacji cyfrowej przedsiębiorstw ma na celu wspieranie regionalnych przedsiębiorstw w dostosowywaniu i integracji technologii cyfrowych.

⁸¹ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁸² W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁸³ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁸⁴ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Inwestycja w parki naukowo-techniczne Azorów (Nonagon i Terinov) ma na celu wsparcie logistycznych i technologicznych warunków ekosystemu przedsiębiorczości w regionie. Inwestycja ta ma na celu przyczynienie się do rozwoju gospodarki opartej na technologii w sektorach strategicznych.

System zachęt do transformacji cyfrowej przedsiębiorstw opiera się na trzech liniach działań, przy czym kwalifikowalne projekty muszą przyczyniać się do realizacji co najmniej jednej z nich:

- Linia działania 1 – wspieranie regionalnych przedsiębiorstw w dostosowywaniu i integracji technologii cyfrowych.
- Działanie 2 – zapewnienie przedsiębiorstwom azoryjskim możliwości korzystania ze specjalistycznych usług doradczych w celu wdrożenia metod przyspieszenia procesów biznesowych i cyberbezpieczeństwa.
- Linia działania 3 – wspieranie organizacji przez podmioty publiczne lub prywatne wydarzeń tematycznych w celu wspierania synergii między przedsiębiorstwami azorskimi poprzez dzielenie się rozwiązaniami technologicznymi, narzędziami, metodykami i najlepszymi praktykami.

Inwestycja w parki naukowo-techniczne zapewni nowe aktywa sieciowe i informatyczne (sprzęt) w Parku Naukowo-Technologicznym Nonagon oraz budowę nowego energooszczędnego budynku w Parku Naukowo-Technologicznym Terinov.

W przypadku przetargów, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁸⁵; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁸⁶; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁸⁷ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁸⁸. Zakres uprawnień wymaga

⁸⁵ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁸⁶ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁸⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁸⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnią gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycje TD-C16-i06-RAM: Przedsiębiorstwo 4.0

Celem środka jest przyczynienie się do transformacji modeli biznesowych MŚP autonomicznego regionu Madery.

Środek wspiera inwestycje w następujących dwóch obszarach:

- Rzeczowe aktywa trwałe, w tym zakup maszyn i urządzeń bezpośrednio związanych z inwestycją w transformację cyfrową, a także zakup sprzętu informatycznego, w tym oprogramowania niezbędnego do jego funkcjonowania, bezpośrednio związanego z rozwojem projektu.
- Wartości niematerialne i prawne, w tym transfer technologii poprzez nabycie praw patentowych oraz znormalizowane lub specjalnie opracowane oprogramowanie.

W przypadku przetargów, aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: i) działalności związanej z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁸⁹; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁹⁰; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁹¹

⁸⁹ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁹⁰ W przypadku gdy w ramach wspieranego działania osiąga się prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁹¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej,

i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁹². Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁹² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

P.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
16.1	TD-C16-r31	M	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów lub regulacji dotyczących tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów lub regulacji dotyczących tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych				ZAPYTANIE 1	2022	Wejście w życie następujących przepisów ustawowych lub wykonawczych: 1) Przegląd treści szkoleń zawodowych i edukacyjnych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w dziedzinie umiejętności cyfrowych, a mianowicie modułów szkoleniowych związanych z technologiami i narzędziami, w celu rozwijania umiejętności najbardziej potrzebnych w kontekście zawodowym w oparciu o diagnozę przewidywania umiejętności. (2) Ustawodawstwo lub regulacje niezbędne do tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych w obszarach cyberbezpieczeństwa, prywatności, zrównoważonego rozwoju i użyteczności. Stworzenie tych ram prawnych i promowanie zaufania cyfrowego jest warunkiem realizacji inwestycji w pieczęcie cyfrowe przewidzianych w tym komponencie.
16.2	TD-C16-i01	M	Rozpoczęcie portugalskiej Akademii Cyfrowej i programów „Zatrudnienie + technologie cyfrowe”	Rozpoczęcie portugalskiej Akademii Cyfrowej i programów na rzecz zatrudnienia + technologie cyfrowe				ZAPYTANIE 1	2022	Portugalska Akademia Cyfrowa – (1) Platforma internetowa jest operacyjna i dostępna dla użytkowników, 2) określono procedury diagnostyczne w celu oceny zaleceń dla stażystów dotyczących umiejętności cyfrowych oraz określenia potrzebnych im zindywidualizowanych kursów szkoleniowych, a pierwszy zestaw szkoleń online jest uruchamiany i dostępny dla stażystów. Zatrudnienie + technologie cyfrowe – 1) określono sektory gospodarki, które mają być objęte pomocą, oraz określono ich główne wyzwania cyfrowe, którymi należy się zająć w ramach kursów; 2) określono partnerów i zainteresowane strony na potrzeby realizacji programu; 3) uruchamiany jest program

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										szkoleniowy i rozpoczyna się szkolenie online, bezpośrednie lub mieszane.
16.3	TD-C16-i01	T	Zatrudnienie + uczestnicy szkoleń cyfrowych		Numer	0	225 000	KW. 4	2025	Liczba uczestników szkoleń, którzy ukończyli internetowy, bezpośredni lub mieszany moduł szkoleniowy dotyczący zmiany i podnoszenia kwalifikacji, koncentrujący się na umiejętnościach cyfrowych, które stanowią odpowiedź na wyzwania stojące przed określonymi sektorami gospodarki w ramach programu „Zatrudnienie + gospodarka cyfrowa”. Wybrane sektory gospodarki to sektory określone w kamieniu milowym I kwartału 2022 r.
16.4	TD-C16-i01	T	Diagnostyka Portugalskiej Akademii Cyfrowej		Numer	0	500 000	KW. 4	2025	Liczba diagnostyki umiejętności cyfrowych. 50000 uczestników ukończy internetowy moduł mieszany lub osobisty w portugalskim programie Akademii Cyfrowej. Ponadto udostępnia się 30 nowo opracowanych MOOC.
16.6	TD-C16-i02	T	Wsparcie dla krajowej sieci stanowisk testowych		Euro	0	30 000 000	KW. 2	2024	Co najmniej 30 000 000 EUR wypłaca się na stanowiska badawcze w krajowej sieci stanowisk badawczych. Na poczet tej kwoty nie wlicza się żadnych kwot przekazanych w ramach innych programów lub instrumentów unijnych.
16.7	TD-C16-i02	T	Stanowiska testowe wybrane do krajowej sieci stanowisk testowych		Numer	0	30	KW. 3	2022	Liczba stanowisk testowych wybranych do dalszego zainstalowania z niezbędnym wyposażeniem umożliwiającym opracowanie i testowanie produktów pilotażowych w krajowej sieci stanowisk testowych. Zakres sektorów przemysłu, a także ich podsektorów odpowiada zakresom przewidywanym dla sieci centrów innowacji cyfrowych (DIH) w celu wygenerowania synergii i komplementarności z siecią centrów innowacji cyfrowych. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.8	TD-C16-i02	T	Wsparcie dla krajowej sieci stanowisk testowych		Euro	30 000 000	131 000 000	KW. 2	2026	Co najmniej 101 000 000 EUR wypłaca się na stanowiska badawcze w krajowej sieci stanowisk badawczych. Na poczet tej kwoty nie wlicza się żadnych kwot przekazanych w ramach innych programów lub instrumentów unijnych.
16.9	TD-C16-i02	T	Handel cyfrowy – sąsiedztwo		Numer	0	75	KW. 3	2025	Liczba dzielnic handlu cyfrowego w ośrodkach miejskich, na obszarach podmiejskich lub wiejskich. Inwestycje te obejmują łączność i lokalną infrastrukturę cyfrową, w szczególności instalację (lub modernizację) istniejącego sprzętu i instalacji dostępu do internetu Wi-fi dla klientów na obszarach handlowych. Obejmuje ono również integrację rozwiązań technologicznych w zakresie zarządzania doręczaniem paczek oraz przyjęcie elektronicznych środków płatniczych w celu cyfryzacji doświadczeń konsumentów oraz modelu biznesowego sklepów. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.10	TD-C16-i02	T	MŚP wspierane przez akceleratorzy handlu cyfrowego		Numer	0	20 000	KW. 3	2025	Liczba MŚP wspieranych poprzez utworzenie 25 lokalnych, regionalnych lub sektorowych akceleratorów handlu cyfrowego, a także systemu zachęt finansowych do cyfryzacji modeli biznesowych MŚP. Wsparcie polega na ocenie i diagnozowaniu poziomu cyfryzacji MŚP będących beneficjentami, a także na świadczeniu ukierunkowanych usług i zachęt w celu zwiększenia wykorzystania technologii cyfrowych w modelu biznesowym beneficjentów. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										szkód" (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów, stosowanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.11	TD-C16-i02	T	MŚP oraz inkubatory i akceleratorzy dla przedsiębiorstw typu start-up, wspierane bezpośrednio w ramach programów cyfryzacji		Numer	0	5 600	KW. 2	2026	MŚP wspierane w ramach jednego z następujących programów: (1) 1500 – Umieędzynarodowienie poprzez handel elektroniczny; 2 2000 – coaching 4.0; (3) 2000 – Bony dla przedsiębiorstw typu start-up na rozwój nowych produktów cyfrowych; 100 inkubatorów i akceleratorów start-upów wspieranych przez bony. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyr poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.12	TD-C16-i02	T	Przedsiębiorstwa typu start-up mapowane na platformie Startup Portugal		Numer	0	5 000	KW. 3	2025	Liczba przedsiębiorstw typu start-up mapowana poprzez określenie ich głównych cech biznesowych na platformie Start-up Portugal. Nowa platforma monitoruje ekosystem przedsiębiorstw typu start-up, w szczególności, ale nie wyłącznie, przedsiębiorstwa oparte na technologiach cyfrowych. Platforma jest udostępniana całemu ekosystemowi (przedsiębiorstwa typu start-up, inwestorzy, akceleratorzy/inkubatory, podmioty publiczne).
16.13	TD-C16-i03	T	Centra innowacji cyfrowych (DIH)		Numer	0	16	KW. 4	2021	Liczba konsorcjów DIH wybranych w drodze zatwierdzenia ofert. Utworzenie każdego DIH wiąże się następnie z utworzeniem inkubatora/akceleratora w celu wspierania ekosystemu przedsiębiorczości powiązanego z sektorami objętymi centrum. Inwestycja ta wzmacnia i uzupełnia sieć, która jest już rozwijana w ramach programu „Cyfrowa Europa”. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyr poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.14	TD-C16-i03	M	Ustanowienie usług wysyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji w zakresie cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego rozwoju	Ustanowienie usług wysyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji w zakresie cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego rozwoju				KW. 4	2023	Ustanawia się pięć nowych usług dla: 1) wysyłanie faktur cyfrowych; oraz 2) certyfikacji cyberbezpieczeństwa, 3) certyfikacji prywatności, 4) certyfikacji użyteczności oraz 5) certyfikacji zrównoważonego charakteru; w tym powiązane kampanie informacyjne na temat wszystkich usług. Służby certyfikacyjne wspierają składanie wniosków o certyfikację i składanie wniosków o certyfikację, zarządzanie procesami, wydawanie i scentralizowane repozytorium wydanych certyfikatów i pieczęci. Służby certyfikacyjne wspierają również komunikację między wszystkimi partnerami i podmiotami zaangażowanymi w procesy, a także generują dane proceduralne istotne dla monitorowania programu. Usługi muszą być operacyjne i dostępne dla docelowych użytkowników.
16.15	TD-C16-i03	T	Wsparcie dla centrów innowacji cyfrowych		Euro	0	43 000 000	KW. 2	2026	Co najmniej 43 000 000 EUR wypłaca się centrom innowacji cyfrowych. Żadnych kwot przekazanych w ramach innych programów lub instrumentów unijnych nie wlicza się do tej kwoty.
16.16	TD-C16-i04	T	Wybór projektów Przemysłu 4.0		Numer	0	200	KW. 4	2023	Wybiera się 200 projektów Przemysłu 4.0. Projekty muszą być zgodne z typologią działań opisaną w opisie działania. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.17	TD-C16-i04	T	Zakończenie projektów		Numer	0	300	KW. 2	2026	Należy ukończyć 300 projektów Przemysłu 4.0. Projekty muszą być zgodne z typologią działań opisaną w opisie działania.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			Przemysłu 4.0							
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Liczba ukończonych projektów w ramach systemu zachęt na rzecz transformacji cyfrowej przedsiębiorstw		Numer	0	350	KW. 2	2026	Ukończy się 350 projektów w ramach systemu zachęt na rzecz transformacji cyfrowej przedsiębiorstw. Projekty muszą być zgodne z typologią działań opisanych w ramach linii działania 1, linii działania 2 lub linii działania 3 w opisie środka.
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Rozbudowa lub wyposażenie parków naukowo-technologicznych	Zainstalowana i wybudowana infrastruktura sieciowa i komputerowa				KW. 2	2026	Nowe zasoby infrastruktury sieciowej i obliczeniowej (sprzęt) zostaną zainstalowane w Parku Naukowo-Technologicznym Nonangon, a nowy energooszczędny budynek o powierzchni około 878 metrów kwadratowych zostanie zbudowany w Parku Naukowo-Technologicznym Terinov. Zapotrzebowanie nowych budynków na energię pierwotną jest co najmniej o 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	Przedsiębiorstwo 4.0		Numer	0	300	KW. 4	2025	Należy ukończyć 300 projektów cyfryzacji dla MŚP. Projekty polegają na opracowaniu lub zakupie rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych bezpośrednio związanych z inwestycją w transformację cyfrową. Kryteria wyboru zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń określonego w opisie środka oraz wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Q.KOMPONENT 17: Jakość i trwałość finansów publicznych

Komponent ten dotyczy wyzwań związanych z wysoką relacją długu publicznego Portugalii do PKB, która uległa dalszemu pogorszeniu ze względu na kryzys związany z COVID-19. Wielkość relacji długu publicznego Portugalii do PKB ogranicza dostępną przestrzeń fiskalną i – gdy pozwolą na to warunki gospodarcze – wymaga zapewnienia stabilności finansów publicznych w średnim okresie. W tym kontekście oczekuje się, że silniejsze warunki ramowe polityki fiskalnej przyczynią się do stworzenia bardziej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu ścieżki na rzecz silniejszej stabilności fiskalnej.

Celem tego komponentu jest poprawa zarządzania finansami publicznymi w Portugalii oraz wypełnienie istniejących luk w reformach fiskalno-strukturalnych. Cele te obejmują między innymi:

- pełne i skuteczne wdrożenie ramowej ustawy budżetowej na 2015 r. oraz związanych z nią zmian strukturalnych w zakresie systemów budżetowania, rachunkowości i informacji;
- zwiększenie oszczędności wydajności dzięki większemu wykorzystaniu scentralizowanych przeglądów zamówień publicznych i wydatków, które mają zostać włączone do zwykłej procedury budżetowej i poddane systematycznym ocenom *ex post*;
- poprawa wyników finansowych przedsiębiorstw państwowych dzięki większej przejrzystości, lepszemu monitorowaniu i silniejszemu zarządzaniu, przy czym kierownictwo staje się bardziej odpowiedzialne i zorientowane na wyniki; oraz
- zwiększenie efektywności administracji skarbowej – w tym zarówno Urzędu Podatkowego i Celnego, jak i usług zabezpieczenia społecznego – poprzez wykorzystanie dostępnych możliwości w zakresie większej cyfryzacji i przyjazności dla biznesu.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w celu poprawy jakości finansów publicznych, przy jednoczesnym wzmocnieniu ogólnej kontroli wydatków, efektywności kosztowej i odpowiedniego budżetowania (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), zalecenia dotyczącego poprawy stabilności finansowania przedsiębiorstw państwowych, przy jednoczesnym zapewnieniu bardziej terminowego, przejrzystego i kompleksowego monitorowania (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), zalecenia dotyczącego – gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – prowadzenia polityk fiskalnych mających na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu (zalecenie krajowe nr 1 z 2020 r.) oraz zalecenia dotyczącego poprawy skuteczności systemu podatkowego, w szczególności poprzez priorytetowe traktowanie uproszczenia jego ram (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2022 r. i 2023 r.). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w celu skoncentrowania inwestycji na transformacji cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

KW. 1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r32: Modernizacja i uproszczenie zarządzania finansami publicznymi

Nadrzędnym celem reformy jest poprawa jakości i stabilności finansów publicznych, a w szczególności wzmocnienie kontroli wydatków i odpowiedniego budżetowania. Reforma ma również na celu zwiększenie przejrzystości i efektywności wykorzystania zasobów publicznych poprzez bardziej zintegrowane zarządzanie procesami administracyjnymi i finansowymi we wszystkich podmiotach sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Reforma jest kompleksową reformą fiskalno-strukturalną, która składa się ze wzajemnie wzmacniających się inicjatyw.

- Po pierwsze, stopniowe działania przyczynią się do pełnego i skutecznego wdrożenia ramowej ustawy budżetowej na 2015 r. Obejmują one opracowanie budżetu programu i uwzględnienie go w planowaniu i monitorowaniu budżetu, a także wejście w życie przepisów stanowiących podstawę jednostki księgowej państwa. Oczekuje się również, że planowana znaczna modernizacja systemów informacyjnych na potrzeby zarządzania finansami publicznymi ułatwi przestrzeganie systemu rachunkowości memoriałowej.
- Po drugie, planuje się, że przeglądy wydatków staną się strukturalnym elementem procesu budżetowego Portugalii dzięki ich lepszej integracji z rocznym cyklem budżetowym i ocenie ex post możliwego przyrostu wydajności.
- Po trzecie, należy wprowadzić usprawnienia w zakresie scentralizowanych zamówień publicznych w celu zwiększenia efektywności.
- Po czwarte, w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych planuje się podejście dwutorowe, w ramach którego środki mające na celu zwiększenie przejrzystości w ujawnianiu danych finansowych mają zostać uzupełnione o kroki mające na celu wzmocnienie zarządzania, w tym poprzez wzmocnione umowy o zarządzanie w celu pobudzenia praktyk zarządczych opartych na zachętach oraz podpisywanie planów budżetowych i planów działania.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C17-i01: Systemy informacji o zarządzaniu finansami publicznymi

Celem inwestycji jest wdrożenie powiązanej reformy zarządzania finansami publicznymi w celu poprawy jakości i stabilności finansów publicznych. Inwestycja ta ma szczególne znaczenie dla pełnego i skutecznego wdrożenia ramowej ustawy budżetowej na 2015 r.

Inwestycja składa się z uzupełniających się podinwestycji, które łącznie powinny przyczyniać się do zintegrowanego zarządzania dochodami i wydatkami publicznymi. Po pierwsze, podinwestycje są ukierunkowane na rozwiązania informatyczne umożliwiające monitorowanie transakcji sektora instytucji rządowych i samorządowych w oparciu o cyfryzację procesów, automatyzację rachunkowości i integrację systemów centralnych w Ministerstwie Finansów, co będzie korzystne dla planowania budżetowego, monitorowania i rozliczalności. Obejmują one opracowanie rozwiązań informatycznych, które umożliwią zintegrowane zarządzanie skarbem państwa za pośrednictwem jednostki księgowej państwa, a także wsparcie przygotowania budżetu państwa i średniookresowego planowania budżetowego poprzez wprowadzenie budżetowania programów i przestrzeganie systemu rachunkowości memoriałowej. Po drugie, przewiduje się również dodatkowe usprawnienia w systemach informacyjnych dotyczących scentralizowanych zamówień publicznych, a także zarządzania pojazdami publicznymi i nieruchomościami.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TD-C17-i02: Modernizacja systemów informacyjnych Urzędu Podatkowego i Celnego w zakresie podatku od nieruchomości na obszarach wiejskich

Celem inwestycji jest przyspieszenie cyfryzacji wszystkich procesów związanych z opodatkowaniem nieruchomości na obszarach wiejskich, w szczególności powiązanych informacji – mapowania i powiązanych cech (takich jak uprawy i potencjał gospodarczy) – oraz wdrożenie wstępnego wypełniania szczególnych obowiązków deklaracyjnych.

Inwestycja składa się z kilku podinwestycji obejmujących: i) cyfryzacji informacji pomocniczych dotyczących matryc nieruchomości; wzmocnienie infrastruktury informatycznej w celu zachowania cyfrowych informacji o nieruchomościach; opracowanie mechanizmów konsultacji i wizualizacji matryc nieruchomości; opracowanie systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę katastralną nieruchomości wiejskich; opracowanie rozwiązania w zakresie zarządzania informacjami georeferencyjnymi; oraz vi) rozwój usług deklaratywnego wstępnego wypełniania (w szczególności w odniesieniu do opodatkowania nieruchomości i konkretnych transakcji podlegających opłacie skarbowej).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C17-i03: Transformacja cyfrowa usług zabezpieczenia społecznego

Celem inwestycji jest przyspieszenie cyfryzacji usług zabezpieczenia społecznego w celu uczynienia ich bardziej przyjaznymi dla użytkownika, zwiększenia efektywności oraz ograniczenia oszustw i uchylania się od opodatkowania.

Inwestycja obejmuje działania mające na celu: poprawa struktury i organizacji usług zabezpieczenia społecznego, w oparciu o modernizację podstawowych systemów informacyjnych, w obszarach świadczeń społecznych, składek na ubezpieczenia społeczne, zapobiegania nadużyciom finansowym, zarządzania informacjami i kanałów płatności; opracowanie i wdrożenie nowego modelu relacji, który ma zintegrować różne kanały interakcji między obywatelami, przedsiębiorstwami i służbami zabezpieczenia społecznego za pomocą podejścia wszechkanałowego; dostosowanie miejsc pracy służb zabezpieczenia społecznego, aby umożliwić bardziej elastyczną organizację pracy, taką jak telepraca; wdrożenie infrastruktury informatycznej opartej na rozwiązaniach chmury obliczeniowej, które mogą wspierać wydajność i interoperacyjność; oraz (v) dokonanie przeglądu procesów wewnętrznych i przeszkolenie pracowników zabezpieczenia społecznego w celu wsparcia sprawnej realizacji wyżej wymienionych inwestycji i zmian strukturalnych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma TD-C17-r40: Uproszczenie systemu podatkowego

Celem tej reformy jest poprawa skuteczności portugalskiego systemu podatkowego. Reforma wprowadzi stały system stałego monitorowania i oceny nowych i istniejących korzyści podatkowych („*benefícios fiscais*”)⁹³. Doprowadzi to do uproszczenia istniejących ram poprzez zmniejszenie liczby korzyści podatkowych, ograniczenie związanych z nimi wydatków podatkowych („*despesas fiscais*”) oraz zwiększenie efektywności kosztowej tych pozostałych korzyści podatkowych.

Reforma obejmuje akt prawny ustanawiający stałą jednostkę ds. technicznej polityki podatkowej (*Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira*, znaną również jako U-TAX), której zadaniem jest systematyczne monitorowanie i ocena nowych i istniejących korzyści podatkowych

⁹³ Pojęcie korzyści podatkowej zostało zdefiniowane w art. 2 *Estatuto dos Benefícios Fiscais* (załącznika do dekretu z mocą ustawy nr 215/1989 z dnia 1 lipca). Wydatki podatkowe definiuje się jako wpływ na budżet wynikający z korzyści podatkowych.

oraz przyczynianie się do opracowywania, wdrażania i oceny skutków polityki podatkowej. Jednostka ds. polityki podatkowej uczestniczy również w przygotowywaniu aktów prawnych w dziedzinie opodatkowania, we współpracy z innymi właściwymi podmiotami, takimi jak *Centro de Estudos Fiscais e Aduaneiros* (CEF). W akcie prawnym określa się formalną strukturę U-TAX, w tym jego schemat organizacyjny, jego funkcjonowanie i zadania. U-TAX jest technicznie niezależny od organu podatkowego i celnego i odpowiada bezpośrednio Ministrowi Finansów.

U-TAX składa się ze stałego personelu technicznego posiadającego wiedzę fachową w zakresie polityki podatkowej. W akcie prawnym określa się również formalne interakcje między U-TAX a innymi odpowiednimi podmiotami publicznymi i prywatnymi jako instytucjami badawczymi i akademickimi oraz określa się umowy o wymianie danych między U-TAX a odpowiednimi podmiotami publicznymi, takimi jak Urząd Podatkowy i Celny oraz Portugalski Instytut Statystyczny (INE). Akt prawny zapewnia również zobowiązanie U-TAX do jakości i przejrzystości sprawozdań analitycznych oraz do zachowania norm jakości danych. Ta jednostka ds. polityki podatkowej publikuje sprawozdanie oceniające zawierające analizę kosztów i korzyści dotyczących istniejących korzyści podatkowych, wraz z kryteriami efektywności i skuteczności oraz względami środowiskowymi. W następstwie tej oceny dokonuje się przeglądu ram prawnych dotyczących istotnego zestawu korzyści podatkowych.

Wdrożenie tej reformy zakończy się do dnia 31 marca 2026 r.

KW. 2 Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
17.1	TD-C17-r32	T	Zakończenie opracowywania i wdrażania nowych modeli zamówień publicznych na potrzeby krajowego centralnego systemu zamówień publicznych, jak przewidziano w planie strategicznym podmiotu świadczącego usługi dzielone na lata 2020–2023		Numer	0	10	KW. 4	2022	Liczba zmienionych umów ramowych i wzorów umów w celu: promowanie uproszczenia administracyjnego; wzmocnienie mechanizmów monitorowania i kontroli; wspieranie efektywności kosztowej i racjonalizacji; rozszerzenie wykazu towarów i usług podlegających scentralizowanym zamówieniom; oraz (v) promowanie współpracy między wewnętrznymi i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami.
17.2	TD-C17-r32	M	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę jednostki księgowej państwa	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę jednostki księgowej państwa				KW. 4	2022	Wejście w życie prawa wtórnego (lub wytycznych administracyjnych) w celu uregulowania, które konkretne pozycje dochodów i wydatków należy uwzględnić w budżecie jednostki księgowej państwa, w pełnej zgodności z art. 49 i 55 ramowej ustawy budżetowej na 2015 r.
17.3	TD-C17-r32	M	Zakończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji	Zakończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji				KW. 4	2022	Ukończenie i zatwierdzenie przez Ministerstwo Finansów modelu kontroli i monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w pełnej zgodności z przepisami ramowej ustawy budżetowej na 2015 r. oraz zasadami memoriałowymi standardu rachunkowości dla administracji publicznej.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			rządowych i samorządowych	rządowych i samorządowych						
17.4	TD-C17-r32	M	Przyjęcie modelu kalkulacji kosztów budżetowania programów	Przyjęcie przepisów dotyczących modelu kalkulacji kosztów na potrzeby budżetowania programów				KW. 4	2025	Przyjęcie prawa wtórnego (lub wytycznych administracyjnych) w celu ustanowienia zasad kalkulacji kosztów i monitorowania zgodności ze wskaźnikami opartymi na wynikach określonymi dla każdego programu budżetowego i polityki publicznej, z myślą o wejściu w życie do I kwartału 2027 r.
17.5	TD-C17-r32	M	Wdrożenie mechanizmów włączania przeglądów wydatków do zwykłej procedury budżetowej, w tym oceny ex post oszczędności w zakresie efektywności	Sprawozdanie w sprawie włączenia przeglądów wydatków do zwykłej procedury budżetowej i ich oceny ex post				KW. 4	2024	Należy opracować ramy strukturalne i instytucjonalne dla przeglądów wydatków w celu ich pełnego włączenia do rocznej procedury budżetowej i średniookresowych ram budżetowych Portugalii. Proces ten obejmuje diagnozę, projektowanie rozwiązań i zdefiniowanie modelu, który umożliwia generowanie przyrostu wydajności w zakresie świadczenia usług publicznych, promowanie rozszerzenia przeglądów wydatków na dodatkowe sektory w sektorze instytucji rządowych i samorządowych oraz uwolnienie zasobów, dzięki przyrostowi wydajności, na transformację cyfrową i ekologiczną. Oprócz włączenia przeglądów wydatków do rocznej procedury budżetowej, podlegają one skutecznym rocznym ocenom ex post w celu ustalenia osiągniętego przyrostu wydajności.
17.6	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie w ramach nowego systemu zachęt/kar za zarządzanie przedsiębiorstwami państwowymi	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie				KW. 4	2021	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie, który ma zostać podpisany z kierownikami publicznymi powołanymi do zarządów przedsiębiorstw państwowych, w celu zwiększenia odpowiedzialności i rozliczalności w zakresie zarządzania zasobami publicznymi za pomocą nowego systemu zachęt i kar zorientowanych na wyniki.
17.7	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego modelu analizy	Wejście w życie nowego sprawozdania				KW. 4	2022	Wejście w życie nowego sprawozdania zawierającego szczegółowe informacje na temat sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych w sposób regularny

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			i ujawniania sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych	zawierającego szczegółowe informacje na temat sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych						i terminowy, z uwzględnieniem danych finansowych zgromadzonych za pośrednictwem nowego systemu informacyjnego sektora przedsiębiorstw państwowych.
17.8	TD-C17-r32	T	Liczba planów budżetowych i planów działalności przedsiębiorstw państwowych konsekwentnie zatwierdzanych przez ministra finansów lub odpowiednich właściwych ministrów		Numer	0	136	KW. 2	2025	Liczba planów budżetowych i planów działalności przedsiębiorstw państwowych na 2025 r. ocenionych do II kwartału 2025 r. Budżet i plany działań są przedkładane corocznie przez przedsiębiorstwa działające w danym państwie, obejmujące okres trzech lat. Te plany budżetowe i plany działania obejmują następujące informacje na temat przedsiębiorstw państwowych: główne kierunki działania, (ii) portfel usług, (iii) zasoby ludzkie, (iv) plan inwestycyjny, (v) poziomy działalności wspierającej oraz (vi) sprawozdanie finansowe. W tych planach budżetowych i planach działania wyjaśniono również przyrost wydajności i wydajności, które zapewnią stabilność finansowania przedsiębiorstw państwowych w perspektywie średnio- i długoterminowej.
17.9	TD-C17-i01	M	Zakończenie realizacji jednostki księgowej państwa	Zakończenie realizacji jednostki księgowej państwa				KW. 2	2024	Zakończenie wdrażania jednostki księgowej państwa, w pełnej zgodności z art. 49 i 55 ramowej ustawy budżetowej na 2015 r.
17.10	TD-C17-i01	M	Uruchomienie systemu informacyjnego służącego do przeprojektowania i wdrożenia procedury budżetowej, obejmującego budżetowanie programów	Uruchomienie systemu informacyjnego służącego do przeprojektowania i wdrożenia procedury budżetowej				KW. 4	2024	Uruchomienie systemu informacyjnego w celu zapewnienia prezentacji informacji budżetowych/księgowych zgodnie z nowymi formatami określonymi w ramowej ustawie budżetowej na 2015 r. przez wszystkie podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych, w tym w odniesieniu do nowych programów budżetowych opartych na wynikach.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
17.11	TD-C17-i01	M	Uruchomienie pomocniczego systemu informacyjnego dla nowego modelu kontroli budżetowej i finansowej	Funkcjonujący system informacyjny				KW. 4	2025	Uruchomienie pomocniczego systemu informacyjnego w celu zapewnienia kontroli i monitorowania informacji budżetowych/księgowych zgodnie z nowymi formatami określonymi w ramowej ustawie budżetowej na 2015 r. przez wszystkie podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych.
17.12	TD-C17-i01	T	Zakończenie modernizacji i uproszczenia systemów informacyjnych krajowego centralnego systemu zamówień publicznych		Numer	0	11	KW. 4	2024	Liczba zmodernizowanych i uproszczonych systemów informacyjnych krajowego centralnego systemu zamówień publicznych w celu: promowanie uproszczenia administracyjnego; wzmocnienie mechanizmów monitorowania i kontroli; wspieranie efektywności kosztowej i racjonalizacji; rozszerzenie wykazu towarów i usług podlegających scentralizowanym zamówieniom; oraz (v) promowanie współpracy między wewnętrznymi i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami. Osiągnięcie tego celu mierzy się na podstawie liczby nowych funkcjonujących systemów informacyjnych.
17.13	TD-C17-i01	M	Zakończenie realizacji <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) oraz modernizacji systemów informacyjnych dla pojazdów państwowych	Zakończenie wdrażania SIGPIP i uruchomienie systemów informacyjnych dla pojazdów państwowych				KW. 2	2026	Zakończenie realizacji <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP), która zarządza informacjami na temat nieruchomości publicznych. Dwa nowe systemy informacyjne, które działają w celu inwentaryzacji i monitorowania pojazdów państwowych.
17.14	TD-C17-i01	M	Zakończenie realizacji centrum operacyjnego ds. bezpieczeństwa	Zakończenie realizacji centrum operacji bezpieczeństwa				KW. 4	2025	Zakończenie wdrażania centrum operacyjnego ds. bezpieczeństwa, aby umożliwić zwiększenie bezpieczeństwa informacji i dostępu do danych, a także wdrożenie polityki bezpieczeństwa i rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa.
17.15	TD-C17-i02	M	Zakończenie realizacji wstępnego wypełnienia wzoru 1 deklaracji	Zakończenie wdrażania wstępnego wypełniania wzoru 1 deklaracji				KW. 2	2022	Wymiana danych między organem podatkowym i celnym a gminami na potrzeby wstępnego wypełnienia wzoru 1 zgłoszenia gminnego podatku od nieruchomości („ <i>Imposto Municipal sobre Imóveis</i> ”, IMI), z wykorzystaniem istniejących

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			gminnego podatku od nieruchomości (IMI) na podstawie danych, którymi dysponuje Urząd Podatkowy i Celny	dotyczącej gminnego podatku od nieruchomości (IMI)						informacji o nieruchomościach w odpowiednich systemach informacyjnych.
17.21	TD-C17-i02	M	Zakończenie realizacji wstępnego wypełnienia konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej	Zakończenie realizacji wstępnego wypełnienia konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej				KW. 4	2023	Pełne wdrożenie usług wstępnego wypełniania w celu bezpłatnego przekazania nieruchomości i pojazdów związanych z dziedziczeniem w przypadku śmierci podlegających opłacie skarbowej („Imposto do Selo”), z wykorzystaniem istniejących informacji o nieruchomościach, którymi dysponują organy podatkowe i celne, Instytut Mobilności i Transportu. (IMT) oraz Instytut Rejestrów i Notariów (IRN).
17.16	TD-C17-i02	M	Zapewnienie i uruchomienie ostatecznej wersji systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę nieruchomości wiejskich	Zapewnienie i uruchomienie ostatecznej wersji systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę nieruchomości wiejskich				KW. 4	2025	Dostarczenie systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę nieruchomości wiejskich jako środka pomocniczego w stosunku do ogólnej aktualizacji wyceny tego rodzaju nieruchomości.
17.17	TD-C17-i02	T	Zakończenie charakterystyki edafo-klimatomorfologicznej (gleby i klimatu) i oceny potencjału gospodarczego nieruchomości wiejskich		%	0	90	KW. 4	2025	Odsetek obszarów wiejskich Portugalii kontynentalnej, których charakterystyka i ocena potencjału gospodarczego edafo-klimatomorfologicznego (gleby i klimatu) zostaną zakończone, wsparte opracowaniem georeferencyjnych rozwiązań w zakresie zarządzania informacjami.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
17.18	TD-C17-i03	T	Rozszerzenie funkcji strony internetowej <i>Segurança Social Direta</i> poprzez dodanie pięciu nowych usług online		Numer	3	8	KW. 4	2025	Liczba nowych usług online dodanych do strony internetowej <i>Segurança Social Direta</i> w celu rozszerzenia jej funkcji, a mianowicie: i) system informacyjny w zakresie pomocy technicznej dla sądów – proces opieki cywilnej oraz proces promocji i ochrony; II) świadczenia uzupełniające – zgłoszenie statusu osoby bezrobotnej; III) <i>świadczenia rodzinne – ponowna ocena</i> ; IV) subsydium z tytułu zawieszenia działalności; oraz (v) rentę rodzinną. Celem jest zwiększenie względnej wagi <i>Segurança Social Direta</i> na wszystkich kanałach komunikacji z zabezpieczeniem społecznym w kontekście wprowadzenia planu wizji 360°. Względną wagę ocenia się jako stosunek liczby interakcji między obywatelami a przedsiębiorstwami z zabezpieczeniem społecznym za pośrednictwem <i>Segurança Social Direta</i> do całkowitej liczby interakcji za pośrednictwem wszystkich kanałów komunikacji online i offline.
17.19	TD-C17-i03	T	Zmniejszenie o 80 % średniej liczby dni potrzebnych do przyznania świadczeń socjalnych o charakterze składkowym dla osób, których średni czas przyznawania jest dłuższy niż 10 dni		Numer	109	22	KW. 4	2025	Zmniejszenie o 80 % średniej liczby dni potrzebnych do przyznania świadczeń socjalnych o charakterze składkowym dla osób, których średni czas przyznawania jest dłuższy niż 10 dni, w wyniku usprawnień wprowadzonych na stronie internetowej <i>Segurança Social Direta</i> (w odniesieniu do emerytur emerytów i rencistów z karierą składkową tylko w Portugalii).
17.20	TD-C17-i03	T	Wdrożenie inteligentnych modeli nadzoru w celu wspierania zapobiegania nadużyciom finansowym w oparciu o procesy uczenia się maszyn		Numer	0	2	KW. 4	2025	Należy zapewnić i uruchomić dwa inteligentne modele nadzoru wykorzystujące procesy uczenia maszynowego. Dwa modele, które mają zostać utworzone i wdrożone, to: model predykcyjny, który może wskazywać podmioty, które mają zostać poddane inspekcji na podstawie wyników algorytmów uczenia się, z wykorzystaniem danych historycznych z podsystemu informacji o nadzorze w ramach systemu informacji o zabezpieczeniach społecznych, w celu prowadzenia bardziej ukierunkowanych działań w zakresie nadzoru, przy mniejszym wysiłku operacyjnym i bardziej asertywnych wynikach, zwiększając skuteczność i efektywność systemu

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										nadзору oraz wykorzystując inne źródła informacji; model indeksów ryzyka dla beneficjentów świadczeń społecznych.
17.22	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego zmieniającego ramy prawne wybranych korzyści podatkowych	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				KW. 2	2023	Wejście w życie aktu prawnego, który eliminuje lub rozszerza ukierunkowany zestaw korzyści podatkowych. Akt prawny obejmuje korzyści podatkowe, które wygasają w kolejnym roku po jego wejściu w życie, które nie są już zgodne z pierwotnym celem polityki publicznej lub mają niewielką liczbę beneficjentów i które mogą być szkodliwe dla środowiska.
17.23	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego stałą jednostkę ds. technicznej polityki podatkowej <i>Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira</i> (U-TAX)	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				KW. 4	2023	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego stałą jednostkę ds. technicznej polityki podatkowej U-TAX.
17.24	TD-C17-r40	M	Publikacja przez U-TAX sprawozdania oceniającego w sprawie istniejących korzyści podatkowych	Publikacja sprawozdania z oceny przez U-TAX				KW. 2	2025	Publikacja przez U-TAX sprawozdania oceniającego na temat istniejących korzyści podatkowych. Sprawozdanie zawiera analizę kosztów i korzyści wraz z kryteriami skuteczności korzyści podatkowych w odniesieniu do ich pierwotnego celu polityki publicznej, efektywności ekonomicznej generowanych wydatków podatkowych oraz kwestii środowiskowych. Sprawozdanie z oceny obejmuje korzyści podatkowe, które wygasają w roku następującym po roku jego publikacji, jak również znaczny zestaw korzyści podatkowych, również poza <i>Estatuto dos Benefícios Fiscais</i> .

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										Znaczny zestaw korzyści podatkowych określa się zgodnie z reprezentatywnością powiązanych wydatków podatkowych, ze szczególnym uwzględnieniem tych związanych z podatkiem od wartości dodanej, podatkiem dochodowym od osób fizycznych i podatkiem dochodowym od osób prawnych. U-TAX może wyłączyć ze swojej analizy portugalskie korzyści podatkowe ocenione już przez określone grupy robocze przed jego utworzeniem, a także portugalskie korzyści podatkowe oceniane przez niezależne instytucje publiczne, pod warunkiem że ta opublikowana analiza jest aktualna i zgodna z określonymi powyżej kryteriami analizy kosztów i korzyści. Sprawozdanie z oceny zawiera zalecenia dotyczące tego, które z objętych nim korzyści podatkowych należy wyeliminować, przedłużyć lub zmienić.
17.25	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie korzyści podatkowych	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				ZAPYTANIE 1	2026	Wejście w życie aktu prawnego upraszczającego system korzyści podatkowych poprzez zmniejszenie liczby istniejących korzyści podatkowych, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w sprawozdaniu z oceny U-TAX i innej analizie, jak określono w kamieniu milowym 17.24.

R. KOMPONENT 18: Sprawiedliwość Gospodarcza i Otoczenie Biznesowe

Komponent ten dotyczy problemu nieefektywności portugalskiego systemu wymiaru sprawiedliwości, a także utrzymujących się wąskich gardeł w wydawaniu zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej. W ostatnich latach wydłużył się czas trwania procedur administracyjnych i podatkowych, ale pozostaje on jednym z najwyższych w UE, a liczba spraw w toku (zaległości w rozpatrywaniu spraw) pozostaje stosunkowo wysoka. Otoczenie biznesowe jest również utrudnione z powodu niskiej skuteczności przepisów dotyczących zabezpieczeń i upadłości oraz ciężkich procedur licencyjnych w niektórych sektorach.

Celem tego komponentu jest wzmocnienie i zwiększenie skuteczności relacji między obywatelami i przedsiębiorstwami a państwem, a także zmniejszenie obciążeń i złożoności, które hamują działalność gospodarczą i wpływają na wydajność. Dotyczy on dwóch długotrwałych kwestii: przeszkody w uzyskiwaniu licencji na prowadzenie działalności gospodarczej i niewydajność systemu wymiaru sprawiedliwości, a także przyjęcie paradygmatu cyfrowego z definicji w systemie wymiaru sprawiedliwości i jego promowanie w procedurach wydawania zezwoleń zarówno w odniesieniu do funkcjonowania sądów, jak i interakcji z zainteresowanymi stronami.

Komponent ten ma na celu sprostanie różnym wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 4 z 2019 r. i 2020 r.), a mianowicie utrzymującym się niewydolności w obszarach postępowań upadłościowych oraz sądów administracyjnych i podatkowych, a także zajęcie się kwestią wymogów licencyjnych dla przedsiębiorstw, przy jednoczesnym uwzględnieniu ram zawodów regulowanych (uwzględnionych również w tych samych zaleceniach dla poszczególnych krajów), choć ogranicza się do zawodu zarządcy (kwestia dotycząca zawodów regulowanych została uwzględniona w komponencie 6). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w celu skoncentrowania inwestycji na transformacji cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

R.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-C18-r33: Sprawiedliwość gospodarcza i otoczenie biznesowe

Reforma obejmuje określenie barier dla inwestycji w dziedzinie licencjonowania w celu zmniejszenia nieefektywności proceduralnej i czerpania korzyści z cyfryzacji i interoperacyjności między usługami, przy zastosowaniu zasady jednorazowości, która jest głównym celem reformy w odniesieniu do otoczenia biznesowego. Zmiany w ramach prawnych, usuwające takie bariery, mają wejść w życie do trzeciego kwartału 2025 r.

W obszarze wymiaru sprawiedliwości reforma ma na celu zwiększenie skuteczności sądów administracyjnych i podatkowych poprzez ustanowienie ram prawnych promujących ugody w postępowaniach sądowych i pozasądowych oraz utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach wyższej instancji, podczas gdy przegląd ram dotyczących niewypłacalności obejmuje wzmocnienie

roli zarządców, przegląd ram prawnych wzmacniających prawa kredytodawcy oraz wprowadzenie obowiązkowego częściowego podziału w konkretnych przypadkach.

Ponadto w ramach reformy dokonuje się przeglądu statutu referendarza sądowego. Wznowienie obejmuje: Wejście w życie zmienionego statutu referendarza sądowego. Zmiana obejmuje: (i) kariera wielokategoriowa; (ii) nowy system na stanowisku kierowniczym; (iii) nową tabelę wynagrodzeń mającą zastosowanie do obecnych i przyszłych urzędników sądowych; oraz (iv) nowy dodatek na dostępność

.Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja TD-C18-i01: Sprawiedliwość gospodarcza i otoczenie biznesowe

Celem inwestycji jest zapewnienie transformacji cyfrowej i odporności portugalskich systemów informatycznych wymiaru sprawiedliwości. Jego celem jest integracja paradygmatu cyfrowego z definicji w sądownictwie i rejestratorach, w tym w odniesieniu do interakcji z obywatelami i przedsiębiorstwami.

Transformacja cyfrowa jest kamieniem milowym dla tej inwestycji, koncentrując się na systemie wymiaru sprawiedliwości, który jest podzielony na pięć klastrów:

- Rozwój i wdrażanie platform cyfrowych na potrzeby systemu wymiaru sprawiedliwości (obejmujących wszystkie sądy), w przypadku których celem jest promowanie cyfryzacji wszystkich procesów i procedur sądowych oraz czerpanie korzyści z nieodłącznego wzrostu efektywności w celu rozwiązania problemu istniejących zaległości. Ponadto należy opracować nowe interfejsy interakcji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami;
- Rozwój platform cyfrowych dla obywateli i przedsiębiorstw (w tym migracja danych), udostępnianie nowych usług online oraz zapewnienie dematerializacji niektórych usług. Inwestycja ta ma na celu zapewnienie zintegrowanych platform usługowych dla przedsiębiorstw i obywateli w całym ich cyklu życia, w tym dla wszystkich różnych podmiotów rejestrujących (nieruchomości, pojazdów, narodowości, rejestrów handlowych i karnych oraz rejestracji i weryfikacji patentów);
- Cyfrowe platformy dochodzeń i kryminalistyki, rozwój i modernizacja systemów informacyjnych oraz zapewnienie połączenia z sieciami europejskimi,
- Opracowanie i wdrożenie platform zarządzania wiedzą w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, w tym wspólnej platformy usług, zarządzania dokumentami, opracowania platformy do zestawiania statystyk i wskaźników oraz uproszczenia języka używanego w komunikacji i usługach cyfrowych w kontaktach z obywatelami i przedsiębiorstwami (w tym powiadomień elektronicznych);
- Poprawa infrastruktury technologicznej i sprzętu, w tym ośrodka przetwarzania danych, ośrodka odzyskiwania danych, archiwów cyfrowych, platformy otwartych danych, zarządzania tożsamością cyfrową oraz utworzenia cyfrowego centrum kontaktowego i punktu obsługi w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości.

Inwestycja ta korzysta z silnych synergii z komponentem 19 – cyfrowa administracja publiczna, wdrożenie paradygmatu cyfrowego z definicji oraz zapewnienie zgodności z krajową strategią cyberbezpieczeństwa i strategią dotyczącą przetwarzania w chmurze.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

R.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
18.1	TD-C18-r33	M	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych				ZAPYTANIE 1	2023	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych: zwykłe orzeczenia administracyjne, społeczne orzeczenia administracyjne, wyroki w sprawach zamówień publicznych, zwykłe wyroki w sprawach podatkowych, wyroki dotyczące egzekwowania prawa podatkowego i wykroczeń administracyjnych
18.2	TD-C18-r33	M	Wejście w życie systemu prawnego wspierającego rozstrzyganie sporów na drodze sądowej i pozasądowej	Wejście w życie systemu prawnego wspierającego rozstrzyganie sporów na drodze sądowej i pozasądowej				ZAPYTANIE 1	2023	Wejście w życie systemu prawnego ustanawiającego ustawowy system zachęt do zakończenia postępowania w drodze ugody sądowej i pozasądowej

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
18.3	TD-C18-r33	M	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania wierzytelności	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania wierzytelności				KW. 2	2024	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i ratowania przedsiębiorstw w celu przyspieszenia tych postępowań i dostosowania ich do „domyślnej cyfrowości”, w tym a) przegląd kodeksu postępowania upadłościowego w celu optymalizacji postępowań upadłościowych, odzwierciedlający również ustanowienie postępowań elektronicznych; powierzy syndykowi zadanie sporządzenia planu likwidacji, którego cele są określone w czasie, dotyczącego likwidacji aktywów wchodzących w skład masy upadłości; uproszczenie procedury badania zobowiązań i kolejności zaspokajania wierzytelności w postępowaniu upadłościowym poprzez powierzenie syndykowi odpowiedzialności za przedłożenie wraz z listą uznanych wierzytelności propozycji kolejności zaspokajania wierzytelności, umożliwiając sędziemu, w przypadku porozumienia i braku zaskarżenia, zatwierdzenie obu dokumentów, co pozwoli na bardziej elastyczne postępowanie; instytucja obowiązkowego częściowego podziału, w przypadku gdy masa upadłości obejmuje wpływy z likwidacji aktywów o wartości co najmniej 10 000 EUR, których własność nie jest kwestionowana, a postępowanie nie jest w stanie dokonać ostatecznego podziału; e) przegląd systemu pierwokupu prawa do zatrzymania wierzytelności zabezpieczonej hipoteką (Código Civil); ograniczenie ograniczeń w wykonywaniu zawodu syndyka masy upadłościowej. ustanawia co do zasady elektroniczne doręczanie osobom prawnym, w szczególności w postępowaniach upadłościowych; H) utworzenie i funkcjonowanie co najmniej jednej wyspecjalizowanej izby w sądach wyższej instancji w sprawach handlowych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
18.10	TD-C18-r33	M	Statut referendarza sądowego	Wejście w życie				KW. 2	2025	Wejście w życie zmienionego statutu referendarza sądowego. Zmiana obejmuje: (a) Kariera wielokategoriowa; (b) Nowy system na stanowisku kierowniczym (c) Nowa tabela wynagrodzeń mająca zastosowanie do obecnych i przyszłych urzędników sądowych (d) Nowy dodatek na dostępność
18.4	TD-C18-r33	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego usuwania barier w udzielaniu licencji	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego usuwania barier w udzielaniu licencji				KW. 3	2025	Wejście w życie przepisów dotyczących usuwania barier w udzielaniu licencji, określonych w sprawozdaniu grupy roboczej powołanej wspólnym zarządzeniem członków odpowiedzialnego rządu.
18.5	TD-C18-i01	M	Zmodernizowany system informatyczny do prowadzenia postępowań przygotowawczych	Zmodernizowany system informatyczny do prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach karnych				KW. 4	2023	Uruchomienie zmodernizowanego systemu informatycznego na potrzeby postępowań przygotowawczych. Modernizacja obejmuje wdrożenie interfejsów i modernizację systemów przechwytywania oraz zapewnienie interoperacyjności z europejskimi i międzynarodowymi odpowiednikami.
18.6	TD-C18-i01	M	System informacyjny „Przedsiębiorstwo 2.0”	Funkcjonujący system informacyjny „Przedsiębiorstwo 2.0”				ZAPYTANIE 1	2024	Uruchomienie systemu informacyjnego „Przedsiębiorstwa 2.0”, który jest nową platformą zawierającą informacje o cyklu życia przedsiębiorstw (tworzenie, zarządzanie i zakończenie działalności).
18.7	TD-C18-i01	M	Nowy system informacyjny na potrzeby transformacji cyfrowej sądów i prokuratury	Nowy system informacyjny na potrzeby transformacji cyfrowej sądów i prokuratury				KW. 4	2025	Uruchomienie nowego systemu informacyjnego służącego do prowadzenia elektronicznych postępowań sądowych. Nowy system informacyjny jest dostępny w co najmniej 500 wydziałach sądów i jednostkach prokuratorskich do prowadzenia elektronicznych postępowań sądowych obejmujących wszystkie jurysdykcje, etapy postępowania (w tym dochodzenia) i organy sądowe i jest wykorzystywany przez sędziów, prokuratorów, urzędników sądowych i przedstawicieli. Wszelka komunikacja sądowa z zainteresowanymi stronami podlega cyfryzacji.
18.8	TD-C18-i01	M	Realizacja nowego planu technologicznego	Realizacja nowego planu technologicznego				KW. 4	2025	Wdrożenie nowego planu technologicznego na rzecz wyposażenia i infrastruktury wymiaru sprawiedliwości wraz z uruchomieniem następujących komponentów:

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										a) Nowe centrum danych; b) Platforma otwartych danych na rzecz wymiaru sprawiedliwości; c) System zarządzania informacjami dla bezpośrednich i pośrednich jednostek administracji państwowej w Ministerstwie Sprawiedliwości, z wyjątkiem Sekretariatu Generalnego; (d) Zarządzanie tożsamością cyfrową oraz e) System odzyskiwania zajętego mienia i zarządzania nim w postępowaniu sądowym (F) Zintegrowana platforma rejestrów – opracowanie i migracja aplikacji wspierających grunty, cywilne, pojazdy, obywatelstwo, rejestry handlowe i karne, a także rejestrację i weryfikację patentów.
18.9	TD-C18-i01	M	Platformy zarządzania wiedzą w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości	Działające platformy zarządzania wiedzą w wymiarze sprawiedliwości				KW. 4	2025	Uruchomienie następujących platform zarządzania wiedzą: a) Wspólne usługi wsparcia b) Statystyki i wskaźniki c) Platforma zarządzania informacjami (system zarządzania dokumentami)

S. KOMPONENT 19: Cyfrowa administracja publiczna

Ten komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności stanowi odpowiedź na wyzwanie związane z potrzebą zapewnienia lepszych, prostszych i bardziej cyfrowych usług publicznych. Chociaż Portugalia jest dobrze przygotowana pod względem świadczenia usług cyfrowych, fragmentacja i powielanie wymogów pozostają kluczowymi przeszkodami dla wydajnej i zorientowanej na klienta administracji publicznej. Komponent ten ma na celu sprostanie tym wyzwaniom.

Komponent ten ma na celu poprawę usług publicznych poprzez wspieranie korzystania z rozwiązań technologicznych i zwiększanie bliskości w celu zapewnienia obywatelom i przedsiębiorstwom prostszego, bezpiecznego, skutecznego i wydajnego dostępu, co zmniejszy koszty kontekstowe. Ponadto ma on na celu promowanie efektywności, modernizacji, innowacji i upodmiotowienia administracji publicznej, wzmocnienie jej odporności, poprawę umiejętności urzędników służby cywilnej oraz zwiększenie wkładu państwa i administracji publicznej we wzrost gospodarczy i społeczny oraz rozwój gospodarczy i społeczny.

Komponent ten koncentruje się na wdrożeniu paradygmatu cyfrowego z definicji i zasady jednorazowości w portugalskiej administracji publicznej, przy jednoczesnym inwestowaniu w podnoszenie kwalifikacji siły roboczej.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących:

- priorytetowe traktowanie wydatków sprzyjających wzrostowi gospodarczemu (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r. i 2020 r.) poprzez wykorzystanie przyrostu wydajności wynikającego z cyfryzacji;
- podniesienie poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.) w odniesieniu do służby cywilnej;
- skoncentrowanie inwestycji na transformacji cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020) poprzez inwestowanie w przekrojowe i sektorowe systemy administracji publicznej; oraz
- zmniejszenie obciążeń regulacyjnych i administracyjnych dla przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 4 z 2019 r.) poprzez uproszczenie i zwiększenie skuteczności stosunków między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, w szczególności poprzez wdrożenie zasady jednorazowości.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod

uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

S.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r34: Cyfrowe, proste, sprzyjające włączeniu społecznemu i bezpieczne usługi publiczne dla obywateli i przedsiębiorstw

Celem reformy jest wdrożenie paradygmatu cyfrowego z definicji w usługach publicznych, ukierunkowanie go na użytkownika, zwiększenie dostępności i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorstw, w tym poprzez korzystanie z usług w chmurze.

Reforma polega na wdrożeniu środków mających na celu zapewnienie niezbędnych ram prawnych na potrzeby transformacji cyfrowej, w szczególności na potrzeby wdrożenia jednolitego portalu cyfrowego i zasady jednorazowości, w drodze skoordynowanego procesu między podmiotami publicznymi zakotwiczonymi w strategii i planie działania na rzecz transformacji cyfrowej w administracji publicznej na lata 2021–2023 i 2024–2026, przy jednoczesnym wdrożeniu wymaganych zabezpieczeń bezpieczeństwa informacji, w tym zabezpieczeń dotyczących cyberbezpieczeństwa.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Reforma TD-r35: Reforma funkcjonalna i organizacyjna administracji publicznej

Celem tej reformy jest restrukturyzacja i usprawnienie usług publicznych w celu promowania nowoczesnej i wydajniejszej administracji publicznej, przy jednoczesnym wykorzystaniu synergii wynikających z wdrożenia reformy TD-r34. Obecnie w departamentach administracji centralnej dochodzi do rozproszenia i redundancji, co prowadzi do powtarzania usług w ministerstwach, a także do wysokiego poziomu sztywności modeli realizacji pracy w sektorze publicznym, które opierają się na ścisłych strukturach dowodzenia i prowadzą do nadmiernego podejścia biurokratycznego.

Reforma ta ma na celu zmianę modelu funkcjonowania państwa i ogólnie administracji publicznej w celu zwiększenia synergii i wykorzystania możliwości stwarzanych przez technologię. Obejmuje to centralizację wspólnych i dzielonych usług, rozwiązanie problemu rozproszenia i redundancji w departamentach administracji centralnej, odpowiednią specjalizację branżowych bezpośrednich i pośrednich podmiotów administracji publicznej według dziedzin wiedzy specjalistycznej, specjalizację funkcji krytycznych w zakresie wspierania działalności rządu oraz skoncentrowanie niektórych urzędów rządowych w jednej przestrzeni fizycznej. Reforma ta zostanie przeprowadzona poprzez utworzenie grupy roboczej ds. diagnozy i określenia planu reorganizacji centralnych służb państwowych.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Reforma TD-r36: Administracja publiczna uprawniona do tworzenia wartości publicznej

Reforma ta jest ukierunkowana na podnoszenie kwalifikacji urzędników służby cywilnej, w tym w zakresie ich umiejętności cyfrowych, i wdraża nowe modele pracy (tj. telepracę). Reforma ta jest zgodna ze środkami przewidzianymi w komponencie 6.

Reforma ta, odzwierciedlona w strategii na rzecz innowacji i modernizacji administracji państwowej i publicznej z lipca 2020 r., wzmocni strukturę zarządzania i szkolenia urzędników służby cywilnej i kadry kierowniczej poprzez ustanowienie struktury koordynacji działań szkoleniowych (*Instituto*

Nacional de Administração), która będzie zarządzać promowaniem zarówno zaawansowanych szkoleń, takich jak umiejętności zarządzania, nauki o danych, kursy specjalizacyjne, jak również poprzez pogłębienie programu *Qualifica AP* w celu podniesienia poziomu kwalifikacji urzędników publicznych w perspektywie krótko- i średnioterminowej. Jednocześnie reforma ta ma na celu wykorzystanie potencjału telepracy w służbie cywilnej.

Jest on nierozdzielnie związany z inwestycją TD-C19-i07 – Upodmiotowienie administracji publicznej, która przewiduje programy zdolności cyfrowych, programy staży zawodowych, wyższe i zaawansowane szkolenia w zakresie zarządzania oraz ogólnie podnoszenie umiejętności urzędników służby cywilnej.

Reforma zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2021 r.

Inwestycja TD-C19-i01: Przeprojektowanie usług publicznych i konsularnych

Celem tej inwestycji jest wdrożenie cyfrowego z definicji paradygmatu interakcji między zainteresowanymi stronami a portugalską administracją publiczną. Ma on również na celu

zwiększenie efektywności usług konsularnych i zapewnienie transformacji cyfrowej podmiotów znajdujących się pod kontrolą Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Środek ten ma na celu przebudowę biur obsługi służb publicznych i konsularnych poprzez wprowadzenie wszechkanałowej zdolności reagowania (jednolity portal cyfrowy, centrum obsługi telefonicznej i usługi osobiste).

Inwestycja ta obejmuje również utworzenie nowych *Espaços cidadão* i *Lojas do Cidadão* w nowych energooszczędnych przestrzeniach.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TD-C19-i02: Zrównoważone usługi elektroniczne

Celem tej inwestycji jest zapewnienie wymaganego wsparcia zaplecza administracyjnego w odniesieniu do poprzedniej inwestycji.

Inwestycja ta ma na celu promowanie ponownego wykorzystywania danych gromadzonych przez organy publiczne, wdrażanie zasady jednorazowości poprzez poleganie na interoperacyjności i integracji systemów informatycznych oraz szersze stosowanie rozwiązań w zakresie identyfikacji elektronicznej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

TD-C19-i03: Wzmocnienie ogólnych ram cyberbezpieczeństwa

Celem tej inwestycji jest poprawa standardów i procedur bezpieczeństwa informacji w odniesieniu do danych online. Inwestycja jest powiązana z inwestycjami TD-C19-i01 i TD-C19-i02.

Środek ten obejmuje cztery poddziałania:

- Zwiększenie budowania zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji poprzez utworzenie centrów kompetencji w celu opracowania rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa dla MŚP i administracji publicznej;
- Zwiększenie bezpieczeństwa zarządzania cyklem życia informacji poprzez rozwój krajowych zdolności w zakresie kryptografii i kontroli nad informacjami niejawnymi;
- Wdrożenie krajowych ram odniesienia w zakresie cyberbezpieczeństwa (zgodnie z reformą TD-r34), w tym akredytacja jednostek (w ramach dostosowania i wykorzystania środków zawartych w komponencie 16); oraz
- Stworzenie fizycznych i technologicznych warunków do uruchomienia nowego modelu koordynacji bezpieczeństwa cybernetycznego i bezpieczeństwa informacji (przy pełnym umocowaniu odpowiednich nowych organów).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

TD-C19-i04: Wydajna, bezpieczna i wspólna krytyczna infrastruktura cyfrowa

Celem tej inwestycji jest zwiększenie odporności krytycznej infrastruktury cyfrowej, a mianowicie sieci łączności awaryjnej i bezpieczeństwa, a także rządowej sieci komputerowej (RING).

Inwestycja ta jest ukierunkowana na rządową sieć informatyczną, poprawia zasięg i możliwości państwowej sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych i krajowej sieci bezpieczeństwa

wewnętrznego oraz dokonuje przeglądu architektury systemów informacyjnych i procesów sił bezpieczeństwa. Informacje te obejmują:

- Odnowienie systemów technologicznych na potrzeby zarządzania granicami i ich kontroli, współpracy policyjnej i sądowej;
- Centrum operacyjne – projekt 112 – aktualizacja w celu uwzględnienia nowych norm (112 nowej generacji);
- Projekt krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego – adekwatność systemów architektury informatycznej i narzędzi technologicznych oraz instalacja i uruchomienie nowego centrum danych;
- Projekt Państwowej Sieci Łączności Kryzysowej (SIRESP) – inwestycja obejmuje promowanie zmian w technologii infrastruktury naziemnej SIRESP (backbone), z E1 na IP (protokół internetowy), utworzenie centrum przywracania sprawności systemów informacyjnych związanych z SIRESP, jako wdrożenie redundancji satelitarnej, a także zwiększenie przepustowości i zasięgu;
- Wdrożenie wspólnych usług w siłach i służbach bezpieczeństwa, wyeliminowanie zwolnień w procesach technicznych, stworzenie wspólnych systemów i zmniejszenie kosztów operacyjnych;
- Pierścień – modernizacja pięciu krytycznych infrastruktur technologicznych RING (ochrona ogniowa; przetwarzanie, przechowywanie i tworzenie kopii zapasowych; Telefonía VoIP; wideokonferencje; oraz ekosystem aplikacji), szkolenie pracowników i zapewnienie bezpiecznych systemów łączności;
- System informacyjny do zarządzania wypadkami i wykroczeniami drogowymi;
- System informacyjny służący do zarządzania zdarzeniami związanymi z ochroną ludności, sytuacjami nadzwyczajnymi i klęskami żywiołowymi.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

TD-C19-i05-RAM: Transformacja cyfrowa administracji publicznej Madery

Celem tej inwestycji jest zwiększenie odporności administracji publicznej poprzez udostępnienie technologii cyfrowych na potrzeby świadczenia usług publicznych.

Inwestycja ta jest zgodna z podejściem przyjętym w inwestycjach od TD-C19-i01 do i03, mających na celu modernizację infrastruktury krytycznej i architektury informatycznej, udostępnienie narzędzi cyfrowych zgodnie z potrzebami administracji publicznej i obywateli, podnoszenie kwalifikacji zasobów ludzkich (w szczególności w dziedzinie umiejętności cyfrowych), dostępność omnicanu usług publicznych oraz interoperacyjność i łączność. Środek ten zapewni administracji publicznej regionu infrastrukturę, narzędzia, interoperacyjność usług i know-how w celu zapewnienia świadczenia cyfrowych usług publicznych. W ramach tego środka opracowuje się również scentralizowane rozwiązanie w zakresie zarządzania danymi.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

TD-C19-i06-RAA: Transformacja cyfrowa administracji publicznej na Azorach

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji cyfrowej sektora publicznego i zmniejszenie obciążeń administracyjnych w celu zapewnienia obywatelom i przedsiębiorstwom lepszych usług publicznych.

Dokonuje ona przeprojektowania usługi publicznej w celu umożliwienia prostszych i bardziej elastycznych usług oraz poprawy warunków technologicznych w celu zapewnienia wirtualnego środowiska pracy i szkolenia pracowników (takich jak umiejętności cyfrowe, zarządzanie i praca

w ramach współpracy). Aby zapewnić bezpieczeństwo danych, ustanawia się centrum operacyjne ds. cyberbezpieczeństwa.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

TD-C19-i07: Administracja publiczna uprawniona do tworzenia wartości publicznej

Celem tej inwestycji jest zapewnienie, aby służba cywilna dysponowała niezbędną wiedzą ekspercką, w szczególności w zakresie umiejętności zarządczych i technologii, w celu świadczenia obywatelom wysokiej jakości usług.

Inwestycja ta ma na celu opracowanie oferty szkoleniowej dla pracowników i kadry kierowniczej w administracji publicznej oraz promowanie przyciągania talentów poprzez oferowanie programów staży. Jego celem jest również zapewnienie sprzętu informatycznego i stworzenie przestrzeni coworkingowych, aby promować telepracę w administracji publicznej. W szczególności obejmuje on cyfrowe programy wspomagające, wyższe i zaawansowane szkolenia w zakresie zarządzania oraz ogólne szkolenia i podnoszenie kwalifikacji urzędników służby cywilnej.

Środek ten obejmuje również uruchomienie Centrum Kompetencji ds. Planowania, Polityki i Prognoz w administracji publicznej, co ma znaczenie dla wzmocnienia zdolności do wspierania określania i wdrażania polityki publicznej, oceny polityki i prognozowania.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja TD-C19-i08 Inteligentne terytoria

Inwestycja ta ma na celu stworzenie nowego paradygmatu planowania miast i terytoriów oraz zarządzania nimi w oparciu o politykę publiczną opartą na danych.

Inwestycja obejmuje:

- Opracowanie i uruchomienie portalu inteligentnych terytoriów. Portal ten posiada internetowe repozytorium istotnych informacji na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, takich jak dobre praktyki, wytyczne, informacje na temat norm, przepisów ustawowych i wykonawczych oraz informacje na temat źródeł finansowania projektów.
- Opracowanie, uruchomienie lub modernizacja miejskich platform zarządzania (UMP) w 129 gminach, w tym cyfryzacja mieszkalnictwa i procedur planowania przestrzennego.
- Rozwój cyfrowych bliźniaków (cyfrowe przedstawienie zamierzonego lub rzeczywistego produktu fizycznego, systemu lub procesu do celów praktycznych) w krajowych obszarach priorytetowych, takich jak woda i rolnictwo, odporność na zmianę klimatu, mobilność i dekarbonizacja, zdrowie, energia, turystyka, ochrona ludności.
- Opracowanie i uruchomienie tablicy wskaźników polityki publicznej, aby pomóc w podejmowaniu decyzji politycznych przez podmioty publiczne na różnych szczeblach hierarchii, wraz z systematycznymi i aktualnymi informacjami.
- Opracowanie treści i zapewnienie szkoleń w zakresie gromadzenia danych i zarządzania nimi, norm, otwartych standardów, interfejsów programowania aplikacji i innych treści związanych z inteligentnymi miastami i budynkami oraz zrównoważonego rozwoju.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

S.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
19.1	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w uproszczony i spójny sposób za pośrednictwem różnych kanałów		Numer	0	5	KW. 4	2022	Liczba usług, które są zarejestrowane w ulepszonym katalogu podmiotów i usług i są dostępne za pośrednictwem kilku kanałów: jednolity portal usług cyfrowych, centrum kontaktowe, <i>Lojas do Cidadão /Espaços Cidadão</i> . Wskaźnik ten oznacza przeprojektowanie tych usług zgodnie z zasadą jednorazowości i udostępnienie ich w ramach podejścia wszechkanałowego.
19.2	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w uproszczony i spójny sposób za pośrednictwem różnych kanałów		Numer	5	25	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba usług, które są zarejestrowane w ulepszonym katalogu podmiotów i usług i są dostępne za pośrednictwem kilku kanałów: jednolity portal usług cyfrowych, centrum kontaktowe, <i>Lojas do Cidadão /Espaços Cidadão</i> . Wskaźnik ten oznacza przeprojektowanie tych usług zgodnie z zasadą jednorazowości i udostępnienie ich w ramach podejścia wszechkanałowego.
19.3	TD-C19-i01	M	Nowy model zarządzania konsularnego	Nowy model zarządzania konsularnego				ZAPYTANIE 1	2026	Pełne wdrożenie nowego modelu zarządzania konsularnego: zdematerializowane usługi konsularne udostępniane obywatelom/innym obywatelom za granicą, przy czym 80 % usług świadczonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych zostało zdigitalizowanych; działalność <i>konsularna Centro de Atendimento</i> , dostępna w co najmniej 15 krajach.
19.25	TD-C19-i01	M	Podpisanie protokołów lub warunków akceptacji w odniesieniu do zakładania nowych sklepów dla obywateli	Podpisane protokoły				KW. 3	2024	Podpisanie protokołów lub warunków akceptacji utworzenia 31 nowych sklepów dla obywateli (<i>Lojas de Cidadão</i>) i 400 nowych przestrzeni obywatelskich (<i>Espaços Cidadão</i>)

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			i przestrzeni obywatelskich							
19.26	TD-C19-i01	T	Nowe sklepy dla nowych obywateli i przestrzenie dla obywateli.		Numer	0	431	KW. 2	2026	31 nowych sklepów (<i>Lojas de Cidadão</i>) i 400 nowych przestrzeni dla obywateli (<i>Espaços Cidadão</i>). Nowe budynki muszą mieć zapotrzebowanie na energię pierwotną niższe o co najmniej 20 % od normy dotyczącej budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
19.27	TD-C19-i01	T	Wniosek obywatelski	Uruchomienie aplikacji obywatelskiej				ZAPYTANIE 1	2025	Uruchomiono i uruchomiono aplikację obywatelską. Aplikacja umożliwia użytkownikom cyfrowy dostęp do najpopularniejszych usług publicznych i innych funkcji (takich jak płatność za usługi).
19.4	TD-C19-i02	T	Usługi publiczne dostępne w bezpieczny sposób za pośrednictwem tożsamości elektronicznej i zgodne z zasadą jednorazowości		Numer	0	5	KW. 3	2022	Liczba cyfrowych usług publicznych dostępnych dla obywateli i przedsiębiorstw, które ponownie wykorzystują dane dostępne w katalogu iAP (dostępnym pod adresem iap.gov.pt), objęte tożsamością elektroniczną (na żądanie służb) oraz systemem kontroli danych osobowych w administracji publicznej, a także publikują otwarte dane na stronie www.dados.gov.pt.
19.6	TD-C19-i02	T	Terytorialna infrastruktura informacyjna		Numer	0	150	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba źródeł danych włączonych do terytorialnej infrastruktury informacyjnej, która obejmuje informacje mieszkaniowe, demograficzne, społeczne i gospodarcze. Źródła danych obejmują m.in. Krajowy Instytut Statystyczny, Zabezpieczenia Społecznego, Urząd Podatkowy oraz organy administracji publicznej w dziedzinie edukacji, pracy, zdrowia i sprawiedliwości.
19.7	TD-C19-i03	T	Szkolenia mające na celu wzmocnienie zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji		Numer	0	9 800	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba uczestników przeszkolonych (bezpośrednio lub wirtualnie) w ramach programu szkoleń w zakresie zaawansowanego cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji (C-Academy). Utworzenie 7 centrów kompetencji w celu wspierania rozwoju zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
19.8	TD-C19-i03	T	Przyjęcie portugalskiego rozwiązania kryptograficznego przez organy publiczne		Numer	0	150	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba urządzeń kryptograficznych dostarczonych podmiotom publicznym. Sprzęt ten jest zgodny z wymogami prawnymi [Resolução do Conselho de Ministros, nr 16/96, de 22 de março – Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNAC 3), Capítulo 3/Rezoluja Rady Ministrów, nr 16/96, 22 marca – Instrukcje bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa telekomunikacyjnego (SEGNAC 3), rozdział 3].
19.9	TD-C19-i03	T	Wdrażanie krajowych ram cyberbezpieczeństwa		Numer	0	47	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba nowych podmiotów w administracji publicznej objętych krajowymi ramami cyberbezpieczeństwa. Podmioty te są zobowiązane do opracowania wskaźników cyberbezpieczeństwa, wdrożenia krajowych i unijnych ram regulacyjnych cyberbezpieczeństwa, w tym za pośrednictwem jednostek oceniających zgodność i nowych audytorów, a także poprzez określenie i monitorowanie modelu zarządzania opartego na współpracy i wymianie informacji w zakresie bezpieczeństwa wiedzy i informacji.
19.10	TD-C19-i03	M	Modernizacja budowy podmiotów nowego modelu koordynacji cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji	Zakończenie remontu budynku				ZAPYTANIE 1	2026	Zakończenie remontu budynku i instalacji urządzeń z odpowiednimi warunkami technologicznymi i warunkami bezpieczeństwa dla podmiotów nowego modelu koordynacji w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji.
19.11	TD-C19-i04	T	Bezpieczny system łączności ruchomej dla pracowników sektora instytucji rządowych i samorządowych		%	0	95	KW. 2	2022	Odsetek pracowników sektora instytucji rządowych i samorządowych mających dostęp do bezpiecznego systemu komunikacji głosowej, komunikacji i wideo.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
19.12	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej	Zakończenie modernizacji krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego oraz państwowej sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych				ZAPYTANIE 1	2024	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej: (i) 112 projektów centrum operacyjnego i krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego, z wyjątkiem instalacji i uruchomienia nowego centrum przetwarzania danych, które jest uwzględnione w etapie pośrednim 19.13; (II) zmiana technologii infrastruktury naziemnej (sieci bazowej) z E1 na IP (protokół internetowy) oraz zwiększenie przepustowości państwowej sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych (SIRESP).
19.13	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej	Zakończenie modernizacji krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego oraz państwowej sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych				KW. 2	2026	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej: (i) zainstalowanie i uruchomienie nowego centrum danych krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego (nisi); (II) utworzenie centrum przywracania gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej na potrzeby systemów informacyjnych powiązanych z Państwową Siecią łączności Kryzysowej (SIRESP), co zapewni pełny zasięg terytorialny i poprawi liczbę zwolnień SIRESP; uruchomienie systemu informacyjnego do celów zarządzania wypadkami i przestępstwami w ruchu drogowym (IV) uruchomienie systemu informacyjnego służącego do zarządzania zdarzeniami związanymi z ochroną ludności, sytuacjami nadzwyczajnymi i klęskami żywiołowymi.
19.14	TD-C19-i04	M	Modernizacja systemu informatycznego o sił i służb bezpieczeństwa	Modernizacja systemów informatycznych sił i służb bezpieczeństwa				KW. 2	2025	Modernizacja systemów informatycznych sił i służb bezpieczeństwa: uruchomienie odnowionych systemów informatycznych AIMA i SSI (zarządzanie granicami i ich kontrola, współpraca policyjna i sądowa oraz wspólny europejski system azylowy) b) wspólne usługi informatyczne w siłach i służbach bezpieczeństwa
19.15	TD-C19-i04	M	Wzmocnienie rządowego centrum zarządzania siecią	Wzmocnienie rządowego centrum zarządzania siecią				ZAPYTANIE 1	2026	Modernizacja pięciu krytycznych infrastruktur technologicznych RING (ochrona ogniowa; przetwarzanie, przechowywanie i tworzenie kopii zapasowych; Telefonia VoIP; wideokonferencje; oraz ekosystem aplikacji) i szkolenia pracowników.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			informatyczną (RING)	informatyczną (RING)						
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Funkcjonalny prototyp rozwiązania w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi	Operacyjny prototyp funkcjonalny				KW. 4	2024	Uruchomienie funkcjonalnego prototypu. Prototyp musi umożliwiać symulację następujących funkcji: — Tworzenie narzędzi do identyfikacji nieefektywności, oszustw i innych obszarów ryzyka za pomocą algorytmów sztucznej inteligencji; — Udostępnienie usług sztucznej inteligencji różnym obszarom administracji publicznej Automatyzować podejmowanie decyzji w różnych obszarach administracji publicznej.
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Usługi publiczne dla obywateli, odwiedzających i przedsiębiorstw w ramach ARM		Numer	0	5	KW. 2	2025	Liczba nowych uproszczonych cyfrowych usług publicznych udostępnionych obywatelom i przedsiębiorstwom
19.17	TD-C19-i05-RAM	M	Modernizacja infrastruktury krytycznej i architektury informatycznej usług publicznych w ARM	Modernizacja infrastruktury krytycznej i architektury informatycznej usług publicznych w ARM				KW. 4	2025	Zakończenie transformacji cyfrowej w administracji publicznej ARM, w tym: Wdrożenie prywatnej sieci 5G Mobilne centrum nadzoru kontroli pożarów lasów Centralizacja i odnowienie istniejących centrów danych regionalnej administracji publicznej Wdrożenie architektury cyberbezpieczeństwa Łączność w budynkach regionalnej administracji publicznej Narzędzia cyfrowe dla pracowników sektora publicznego Szkolenia cyfrowe dla pracowników sektora publicznego Dostarczenie systemu informatycznego zarządzania finansami publicznymi Dostawa systemu zarządzania nieruchomościami publicznymi Modernizacja infrastruktury technologicznej systemów sądowych RAM w celu optymalizacji i zapewnienia skutecznej interoperacyjności z krajowymi systemami informatycznymi. Projekt „inteligentny punkt kontaktowy”

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
19.29	TD-C19-i05-RAM	M	Rozwiązanie w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi	Operacyjne rozwiązanie w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi				KW. 4	2025	Uruchomienie scentralizowanego rozwiązania w zakresie zarządzania danymi. Agencja: — Tworzenie narzędzi do identyfikacji nieefektywności, oszustw i innych obszarów ryzyka za pomocą algorytmów sztucznej inteligencji; — Udostępnienie usług sztucznej inteligencji różnym obszarom administracji publicznej Automatyzować podejmowanie decyzji w różnych obszarach administracji publicznej.
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Cyfryzacja regionalnej administracji publicznej ARA	Cyfryzacja regionalnej administracji publicznej ARA				KW. 4	2025	Zakończenie pięciu projektów: APR+ dostępna, sprzyjająca włączeniu społecznemu i otwarta administracja publiczna RRSO + sprawniejsze usługi publiczne i system kontroli finansów publicznych i zarządzania nimi. APR+ Proactiva Portal mobilny dla regionalnej administracji publicznej APR+ dostosowany do wymogów przyszłości
19.19	TD-C19-i07	T	Program staży dla absolwentów		Numer	0	1 500	KW. 4	2023	Liczba absolwentów, którzy uczestniczyli w programie staży w administracji publicznej ustanowionym w ramach <i>Resoluções do Conselho de Ministros</i>
19.20	TD-C19-i07	T	Sprzęt informatyczny dla pracowników administracji publicznej		Numer	0	17 500	KW. 4	2023	Zakupiono sprzęt informatyczny (17500 laptopów).
19.21	TD-C19-i07	T	Przestrzenie szkoleniowe i coworkingowe dla pracowników administracji publicznej		Numer	0	96 400	ZAPYTANIE 1	2026	Liczba uczestników szkoleń w następujących programach budowania zdolności: <i>Programa de capacitação digital</i> Szkolnictwo zaawansowane i wyższe w zarządzaniu Szkolenie dla <i>Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão</i> Program <i>Qualifica AP</i> PlanAPP – projekt dotyczący umiejętności planowania i prognozowania SIADAP Ponadto Centrum Kompetencji ds. Planowania, Polityki i Prognoz publikuje na swojej stronie internetowej 65

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										sprawozdań, badań lub dokumentów strategicznych na tematy polityczne wchodzące w zakres jego kompetencji. Ponadto należy również utworzyć 23 przestrzenie coworkingowe.
19.22	TD-C19-r34	M	Wejście w życie ram prawnych transformacji cyfrowej administracji publicznej	Wejście w życie ram prawnych transformacji cyfrowej administracji publicznej				KW. 3	2021	Wejście w życie ram prawnych transformacji cyfrowej administracji publicznej: strategia i przekrojowy plan działania na rzecz transformacji cyfrowej administracji publicznej oraz pakiet legislacyjny (w tym rozporządzenie w sprawie CNCs) w sprawie krajowych ram cyberbezpieczeństwa, oparty na ustawie nr 46/2018
19.23	TD-C19-r35	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej				KW. 4	2023	Wejście w życie przepisów niezbędnych do wdrożenia zmian funkcjonalnych i organizacyjnych centralnej administracji publicznej na podstawie sprawozdania sporządzonego przez grupę roboczą utworzoną na mocy rozporządzenia ministerialnego
19.24	TD-C19-r36	M	Utworzenie Krajowego Instytutu Administracji, I.P.	Ustanowienie Krajowego Instytutu Administracji, I.P. w drodze aktu prawnego				KW. 2	2021	Ustanowienie w drodze aktu prawnego <i>Instituto Nacional de Administração, IP</i> , umożliwiającego prowadzenie działalności szkoleniowej dla administracji publicznej
19.34	TD-C19-i08	M	Uruchomienie portalu „Inteligentne terytoria”	Uruchomienie portalu „Inteligentne terytoria”				ZAPYTANIE 1	2025	Uruchomienie strony internetowej (tj. portalu) zapewniającej internetowe repozytorium informacji na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym.
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentne terytoria: Platformy zarządzania obszarami miejskimi, cyfrowe bliźniaki i tablica wskaźników polityki publicznej	Gminy z platformami zarządzania obszarami miejskimi, tworzenie cyfrowych bliźniaków i uruchomienie tablicy wskaźników				ZAPYTANIE 1	2026	Platforma zarządzania obszarami miejskimi jest instalowana lub modernizowana w 129 gminach. Tworzy się pięć cyfrowych bliźniaków w krajowych obszarach priorytetowych, takich jak woda i rolnictwo, odporność na zmianę klimatu, mobilność i dekarbonizacja, zdrowie, energia, turystyka, ochrona ludności. Uruchomiony pulpit nawigacyjny jest dostępny dla podmiotów centralnych i regionalnych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
				polityki publicznej						
19.36	TD-C19-i08	T	Szkolenia na inteligentnych terytoriach		Numer	0	650	KW. 4	2025	Liczba pracowników sektora publicznego, którzy ukończyli szkolenie w zakresie gromadzenia danych i zarządzania nimi oraz innych treści związanych z inteligentnymi miastami i budynkami, a także w zakresie zrównoważonego rozwoju.

S.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Reforma TD-C19-r41: Dostęp do usług publicznych, harmonizacja i konsolidacja dostępu osobistego i internetowego

Celem tej reformy jest pogłębienie transformacji cyfrowej administracji publicznej i wykorzystanie nowych technologii do przekształcenia obecnego modelu usług publicznych.

Reforma polega na wejściu w życie aktu ustawodawczego, który harmonizuje i konsoliduje przepisy dotyczące dostępu do usług publicznych osobiście i zdalnie (online, za pośrednictwem aplikacji, telefonicznie).

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2024 r.

Reforma TD-C19-r42: Nowy system oceny mający na celu wzmocnienie pozycji i odmłodzenie siły roboczej administracji publicznej

Głównym celem tej reformy jest sprostanie jednemu z głównych wyzwań stojących przed portugalską administracją publiczną: jego zdolność do odmłodzenia siły roboczej oraz do przyciągania i zatrzymywania talentów.

Reforma ta polega na zmianie systemu oceny działania w administracji publicznej (zintegrowany system zarządzania i oceny wyników w administracji publicznej – SIADAP) poprzez zmianę ram prawnych. Zmieniony SIADAP:

- Zmiana częstotliwości przeprowadzania oceny (z częstotliwości co dwa lata na rok);
- Zwiększenie odsetka pracowników, którzy mogą otrzymać dwa najwyższe oceny wyników, oraz ich odpowiednich punktów w każdym cyklu oceny;
- Wprowadzić dodatkową klasę wydajności;
- Sporządzenie wykazu kompetencji do oceny w ramach profilu kompetencji administracji publicznej;
- Określenie potrzeb w zakresie dalszego rozwijania kompetencji i odpowiednich szkoleń.

Ponadto, wraz ze zmianą modelu SIADAP, reforma obejmuje również przegląd profilu kompetencji administracji publicznej, który obejmuje kompetencje, które mają być oceniane w procesie rekrutacji i selekcji, w systemie oceny wyników i które należy uwzględnić w szkoleniach zawodowych.

Reforma obejmuje również rozwój platformy informatycznej, na której działa SIADAP. Zapewnia się specjalne szkolenie w celu nauki korzystania z platformy.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 marca 2025 r.

S.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
19.30	TD-C19-r41	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego w sprawie dostępu do usług publicznych	Przepis w prawodawstwie wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 2	2024	Wejście w życie aktu ustawodawczego, który harmonizuje i konsoliduje fizyczny i internetowy dostęp do usług publicznych.
19.31	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego SIADAP	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				ZAPYTANIE 1	2024	Wejście w życie aktu ustawodawczego, który dokona przeglądu zintegrowanego systemu zarządzania i oceny wydajności administracji publicznej (SIADAP) zgodnie z charakterystykami opisanymi w opisie środka.
19.32	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego profil kompetencji administracji publicznej	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				ZAPYTANIE 1	2024	Zmieniony profil kompetencji administracji publicznej wchodzi w życie.
19.33	TD-C19-r42	M	Uruchomienie nowego systemu SIADAP	Uruchomienie nowego systemu SIADAP				ZAPYTANIE 1	2025	Uruchomienie nowego systemu SIADAP, w tym odpowiedniej platformy informatycznej. Użytkownicy systemu SIADAP mają dostęp do specjalnych szkoleń mających na celu naukę korzystania z platformy informatycznej.

T. KOMPONENT 20: Cyfrowa szkoła

W 2019 r. Portugalia osiągnęła wartości poniżej średnich europejskich pod względem codziennego korzystania z internetu (65 %), korzystania z internetowych usług publicznych (41 %) i specjalistów w dziedzinie ICT na rynku pracy (2,4 %) (badanie danych Eurostatu/obserwacja umiejętności cyfrowych) i wyznaczyła ambitne cele do 2025 r. w odniesieniu do tych wskaźników (odpowiednio 80 %, 75 % i 5 %). Wśród specjalistów w dziedzinie ICT na rynku pracy kobiety stanowiły 18,3 %, a mężczyźni – 81,7 % (dane Eurostatu).

Celem komponentu jest stworzenie warunków dla innowacji edukacyjnych, pedagogicznych i zarządczych w portugalskim systemie szkolnictwa podstawowego i średniego. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez rozwój umiejętności cyfrowych nauczycieli, uczniów i kadry szkolnej, włączenie technologii cyfrowych do różnych obszarów programów nauczania oraz zapewnienie odpowiedniego sprzętu. Oczekuje się, że to z kolei przyczyni się do transformacji cyfrowej oraz do zrównoważonego wzrostu gospodarki sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów w celu poprawy poziomu umiejętności ludności, w szczególności jej umiejętności cyfrowych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.), oraz do wspierania korzystania z technologii cyfrowych w celu zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

T.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r37: Reforma edukacji cyfrowej

Celem środka jest opracowanie nowego cyfrowego podejścia do edukacji, przy wykorzystaniu istniejących publicznych polityk edukacyjnych, w szczególności systemu autonomii i elastyczności programów nauczania. Reforma ta ma na celu wprowadzenie skoku jakościowego w zakresie pedagogicznego wykorzystania technologii cyfrowych oraz sposobu ich włączenia w proces zdobywania wiedzy. Reforma ma również na celu ograniczenie ryzyka wykluczenia i niekorzystnej sytuacji w procesach uczenia się poprzez zmniejszenie nierówności społecznych i edukacyjnych w dostępie do technologii cyfrowych. Reforma edukacji cyfrowej jest skierowana do społeczności edukacyjnej (uczniowie, nauczyciele i pracownicy niebędący nauczycielami).

Reforma obejmuje środki mające na celu zapewnienie, aby 95 % nauczycieli w publicznej sieci kształcenia zostało przeszkolonych w zakresie podstawowych lub bardziej zaawansowanych umiejętności cyfrowych, w tym w zakresie włączenia technologii cyfrowych do programu nauczania. Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C20-i01: Transformacja cyfrowa w edukacji

Cele inwestycji są następujące: usunięcie barier w dostępie do wysokiej jakości internetu w środowisku szkolnym; usunięcie ograniczeń w zintegrowanym korzystaniu ze sprzętu technologicznego i cyfrowego oraz wyeliminowanie braku specjalistycznego sprzętu do rozwijania umiejętności cyfrowych i stymulowania kontynuacji kariery zawodowej w dziedzinie STEAM, aby promować równy udział dziewcząt i chłopców; przezwyciężenie niewystarczającego wykorzystania

cyfrowych zasobów edukacyjnych w procesie uczenia się i oceny; oraz (iv) przewyższenie rozproszenia i nieskuteczności systemów zarządzania i informacji systemu edukacji poprzez przegląd i aktualizację metod i procesów zarządzania szkołami i administracji.

Inwestycja ta obejmuje:

- Zwiększenie łączności szkół poprzez rozszerzenie łączności internetowej rozszerzonej sieci edukacji z 40 do 300 Gb/s, połączenie szkół podstawowych i średnich z Rozszerzoną Siecią Edukacji i zapewnienie im łączności o przepustowości co najmniej 1 Gb/s oraz rozszerzenie lokalnej sieci o średniej wartości 40 nowych punktów dostępu dla każdej szkoły.
- Udostępnienie 600000 komputerów uczniom i nauczycielom, zainstalowanie sprzętu projekcji (40000 projektorów) oraz zapewnienie szkołom laboratoriów edukacji cyfrowej wyposażonych w zaawansowane technologie cyfrowe, takie jak drukarki 3D i roboty edukacyjne (1300).
- Opracowanie i przyjęcie nowych cyfrowych zasobów edukacyjnych (95 % przedmiotów w programach nauczania na poziomie podstawowym i średnim, w tym wychowania fizycznego i sportu), w tym cyfryzacji testów oceny.
- Zapewnienie szkołom „jednolitego systemu tożsamości” w celu zarządzania społecznością szkolną, konwergencji i integracji systemów informacji zarządczej oświaty oraz zapewnienia kierownictwu odpowiednich rozwiązań informatycznych, tj. 15000 komputerów, w celu osiągnięcia wydajniejszego i bardziej przejrzystego funkcjonowania systemu edukacji, w tym racjonalizacji wydatków szkół.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja TD-C20-i02-RAA: Edukacja cyfrowa (Azory)

Celem środka jest zapewnienie dostępu do korzystania z technologii cyfrowych, promowanie równych szans i doprowadzenie do znacznej poprawy środków uczenia się, zgodnie z Planem działania Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji cyfrowej.

Inwestycja ta polega na wspieraniu rozwoju umiejętności cyfrowych społeczności edukacyjnej, skierowanych zarówno do uczniów, ich rodziców, jak i nauczycieli, oraz obejmuje ukierunkowane działania w następujących obszarach:

- Wyposażenie: 31900 nowego mobilnego sprzętu informatycznego dla szkół przedszkolnych, podstawowych i średnich, w tym kontynuacja modernizacji i oprogramowania oraz zapewnienie sprzętu na poziomie szkoły z co najmniej 1080 nowymi interaktywnymi ekranami, 100 nowego specjalistycznego sprzętu laboratoryjnego, 100 nowych drukarek 3D i 150 nowych robotów edukacyjnych;
- Cyfrowe zasoby edukacyjne: cyfryzacja zasobów edukacyjnych w celu dotarcia do 15500 uczniów drugiegoⁱ trzeciego^{cyklu} kształcenia podstawowego i średniego w Regionie Autonomicznym Azorów za pomocą podręczników cyfrowych;
- Kompetencje cyfrowe: 24 moduły szkoleniowe przeznaczone dla nauczycieli i rodziców uczniów;
- Łączność: działania mające na celu poprawę łączności szkół w Regionie Autonomicznym Azorów do co najmniej 1 Gb/s. Zakup i instalacja 1500 przełączników i APS.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja TD-C20-i03-RAM: Przyspieszenie cyfryzacji edukacji w zakresie ARM

Celem środka jest stworzenie bardziej proaktywnego, innowacyjnego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, autonomicznego, sprawiedliwego i otwartego systemu edukacji w autonomicznym regionie Madery w szkołach publicznych i prywatnych.

Inwestycja polega na zapewnieniu wysokiej jakości uczenia się i szkolenia oraz kwalifikacji, przygotowaniu dzieci i uczniów do sprostania wyzwaniom XXI wieku, w tym transformacji cyfrowej, poprzez konkretne działania w następujących obszarach:

- Cyfrowe zasoby edukacyjne i sprzęt: W ramach projektu „Podręczniki cyfrowe” ma on na celu zapewnienie wielu cyfrowych zasobów edukacyjnych w różnych formatach i różnych typologiach (animacje, symulacje, trójwymiarowe filmy wideo lub inne), wyposażenie (tablety lub laptopy, w zależności od roku nauki) oraz dostęp do cyfrowych podręczników w celu zapewnienia społeczności edukacyjnej (uczniowie, nauczyciele, starsi technicy, technicy pomocy technicznej, organizatorzy kształcenia) bezpiecznego dostępu do treści dostępnych dzięki cyfryzacji edukacji. W odniesieniu do 15910 uczniów w jej skład wchodzi: 1 tablet lub laptop, w zależności od roku nauki szkolnej, 1 Wirtualna licencja na dostęp do szkoły ważna na każdy rok szkolny; 1 Osoby fizyczne i niezbywalne licencje na cyfrową wersję każdego podręcznika szkolnego przyjętego do celów szkolnych.
- Łączność i sprzęt dla szkół: w celu wyposażenia szkół w przestrzenie „Innowacyjne środowiska edukacyjne” (34 „Innowacyjne przygotowanie zawodowe w środowisku”; 22 „laboratory’ space”; 15 miejsc do nauki w zakresie opieki nad dziećmi; 20 „Innowacyjne przestrzenie” – oparte na koncepcji sali Snoezelen⁹⁴ – promowanie włączenia społecznego i umiejętności cyfrowych, z „centrum innowacji edukacyjnych na rzecz programowania i robotyki”;
- Kompetencje cyfrowe: szkolenia oferowane nauczycielom i pracownikom niebędącym nauczycielami (technikom szkolnictwa wyższego, asystentom technicznym).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

⁹⁴ Pomieszczenia utworzone w taki sposób, aby oddziaływać na system sensoryczny w celu ostrzegania lub spokoju

T.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
20.1	TD-C20-r37	T	Szkolenie w zakresie umiejętności cyfrowych dla nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami w publicznej sieci edukacji		%	0	95	KW. 4	2025	Odsetek nauczycieli w publicznej sieci edukacji, którzy odbyli szkolenie w zakresie podstawowych lub bardziej zaawansowanych umiejętności cyfrowych, w tym (w przypadku nauczycieli) w zakresie włączenia technologii cyfrowych do programu nauczania
20.2	TD-C20-i01	M	Podpisanie umów zakupu indywidualnych komputerów dla uczniów i nauczycieli	Podpisane umowy				KW. 4	2021	Podpisanie umów na zakup 600000 nowych laptopów dla nauczycieli i uczniów
20.3	TD-C20-i01	T	Komputery do indywidualnego użytku uczniów i nauczycieli		Numer	450 000	1 050 000	KW. 4	2022	Liczba laptopów przeznaczonych do wypożyczenia nauczycielom i uczniom w szkołach podstawowych i średnich
20.4	TD-C20-i01	T	Modernizacja łączności szkół podstawowych i średnich		%	0	95	KW. 2	2026	Odsetek szkół publicznych na poziomie podstawowym i średnim w Portugalii kontynentalnej, które 1) są połączone z rozszerzoną siecią edukacji o przepustowości 300 Gb/s z podłączeniem o przepustowości co najmniej 1 Gb/s; oraz 2) posiadają lokalne sieci szkolne z przeciętnie 40 punktami dostępu Wi-fi. 3) przyjęły platformę edukacji cyfrowej.
20.5	TD-C20-i01	T	Laboratoria edukacji cyfrowej		Numer	0	1 300	KW. 4	2024	Liczba nowych laboratoriów edukacji cyfrowej otrzymanych w szkołach podstawowych i średnich (od 5 ^{do} 12 klas) w kontynentalnej Portugalii z specjalistycznym sprzętem projektowym, takim jak zestawy robotyki, drukarki 3D, sprzęt pomiarowy i testujący lub komputery.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
20.6	TD-C20-i01	T	Zainstalowano nowy sprzęt projekcyjny		Numer	0	40 000	KW. 2	2024	Liczba nowych projektorów zainstalowanych w publicznych placówkach oświatowych.
20.7	TD-C20-i01	T	Wzmocnienie pozycji kadry kierowniczej szkół		%	0	95	KW. 4	2024	Odsetek szkół publicznych na poziomie podstawowym i średnim w Portugalii kontynentalnej, które 1) przyjęły jednolity system tożsamości; 2) związane z systemami informacyjnymi zarządzania edukacją Ministerstwa Edukacji, w tym 3) dostarczenie 15000 komputerów do wykorzystania w działaniach związanych z zarządzaniem szkołami.
20.8	TD-C20-i01	T	Cyfrowe zasoby edukacyjne		%	0	95	KW. 4	2025	Odsetek przedmiotów w programach nauczania na poziomie podstawowym i średnim, w tym wychowania fizycznego i sportu, w przypadku których ukończono produkcję cyfrowych zasobów edukacyjnych.
20.9	TD-C20-i01	T	Testy cyfrowe i egzaminy w szkołach		%	0	95	KW. 2	2026	Odsetek egzaminów szkolnych zakończonych cyfryzacją: proces testowania i zaszerzowania w szkolnictwie podstawowym; II) Zaszerzowanie w szkole średniej
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA		Numer	0	4	KW. 4	2022	Liczba masowych otwartych kursów internetowych (MOOC) utworzonych w celu promowania rozwoju umiejętności cyfrowych na potrzeby kształcenia szkolnego i nauczania na odległość, w tym zapewniania instruktażów i portalu zamówień na kompetencje cyfrowe. MOOC są dostępne online i bezpłatnie dostępne dla nauczycieli i rodziców uczniów.
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Nowe laptopy i tablety dla szkół w ARA		Numer	0	31 900	KW. 4	2025	Liczba nowych laptopów i tabletów zakupionych na potrzeby edukacji przedszkolnej, pierwszego i drugiego cyklu oraz kształcenia średniego.
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Sprzęt cyfrowy i cyfrowe zasoby edukacyjne szkół w ARA	Dostarczanie sprzętu cyfrowego i cyfrowych zasobów edukacyjnych				KW. 4	2025	Zakończenie dystrybucji następującego sprzętu cyfrowego w szkołach w Regionie Autonomicznym Azorów: co najmniej 1Gb/s w 95 % szkół, 1080 nowych interaktywnych ekranów, 100 nowych specjalistycznych urządzeń laboratoryjnych, 100 nowych

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
				do szkół w ARA						drukarek 3D, 150 nowych robotów edukacyjnych. Ponadto szkoły publiczne i prywatne oferują podręczniki cyfrowe dla 15500 uczniów. Zakupiono i zainstalowano 1500 przetętników i APS.
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA		Numer	4	24	KW. 4	2025	Liczba masowych otwartych kursów internetowych (MOOC) utworzonych w celu promowania rozwoju umiejętności cyfrowych na potrzeby kształcenia szkolnego i nauczania na odległość, w tym zapewniania instruktażów i portalu zamówień na kompetencje cyfrowe. MOOC są dostępne online i bezpłatnie dostępne dla nauczycieli i rodziców uczniów.
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów drugiego i trzeciego stopnia oraz uczniów szkół średnich		Numer	0	5 120	KW. 4	2022	Liczba uczniów w II i III cyklu kształcenia podstawowego i średniego, którzy w ciągu roku szkolnego mieli dostęp do cyfrowego zestawu podręczników w ARM i korzystali z niego.
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Połączenie szkół w ARM		Numer	0	96	KW. 4	2024	Liczba budynków szkół podstawowych i średnich, w tym szkół zawodowych, w ARM, które są połączone do zorganizowanej sieci Wi-fi ARM z połączeniem internetowym o przepustowości co najmniej 1 Gb/s dla każdej szkoły.
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów w drugim i trzecim cyklu oraz dla uczniów szkół średnich w ARM		Numer	5 120	15 910	KW. 4	2025	Liczba uczniów w II i III cyklu kształcenia podstawowego i średniego, którzy w ciągu roku szkolnego mieli dostęp do cyfrowego zestawu podręczników w ARM i korzystali z niego.
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Szkolenia dla nauczycieli i pracowników nienauczających w zakresie kompetencji cyfrowych w ARM		Numer	0	6 500	KW. 4	2025	Liczba nauczycieli i pracowników nienauczających na wszystkich poziomach kształcenia (od przedszkola do szkoły średniej), którzy uczestniczyli w szkoleniach w zakresie umiejętności cyfrowych i technologicznych w ramach ARM

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy (M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Dostarczanie sprzętu naukowo-technicznego do szkół w ARM	Dostarczanie sprzętu naukowo-technicznego do szkół w ARM				KW. 4	2025	Szkoły w RAM korzystające z dystrybucji następującego sprzętu naukowego i technologicznego: zestawy do eksperymentów w dziedzinie robotyki (dla 129 sal szkolnych/pomieszczeń edukacyjnych dla wszystkich poziomów edukacji: przed, ¹ cykl, 2. ^{cykl} , 3. ^{cykl} i szkolnictwo średnie); zestawy do eksperymentów naukowych (dla 129 sal szkolnych/pomieszczeń edukacyjnych); Zestawy parowe (dla 129 pomieszczeń szkolnych/edukacyjnych); zestawy biologii, fizyki i chemii (dla 35 pomieszczeń szkolnych/pomieszczeń edukacyjnych); Zestawy poliwizualne/Multimedia (dla 40 sal szkolnych/pomieszczeń edukacyjnych), 100 nowego sprzętu komputerowego (dla 94 pomieszczeń szkolnych/pomieszczeń edukacyjnych w pierwszym cyklu); Ponadto ustanawia się 91 innowacyjnych środowisk edukacyjnych, aby umożliwić nowe podejścia metodologiczne w procesie nauczania i uczenia się.

U. KOMPONENT 21: REPowerEU

Celem rozdziału REPowerEU jest wsparcie ambicji Portugalii w zakresie niezależności energetycznej i zielonej transformacji w kontekście nowej sytuacji geopolitycznej i sytuacji na rynku energii.

Reformy i inwestycje w ramach REPowerEU mają na celu wzmocnienie suwerenności energetycznej Portugalii i przyspieszenie dekarbonizacji jej gospodarki. Rozdział ten obejmuje reformy, które usprawnią procedury licencjonowania energii ze źródeł odnawialnych, stworzą punkt kompleksowej obsługi na potrzeby wydawania zezwoleń na projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii, a także przyczynią się do upowszechnienia biometanu i wodoru odnawialnego w kraju. Inwestycja będzie polegała na opracowaniu badań technicznych dotyczących wykorzystania morskiej energii wiatrowej. Ponadto Portugalia stawia czoła wyzwaniu, jakim jest przekwalifikowanie siły roboczej na potrzeby zielonej transformacji, za pomocą reformy dotyczącej umiejętności ekologicznych, której celem jest stworzenie kompleksowej oferty szkoleń zawodowych na potrzeby rozwoju umiejętności ekologicznych i przeszkolenie 25 tys. osób w ciągu najbliższych dwóch lat.

Rozdział ten obejmuje również inwestycje mające na celu rozwiązanie problemu ubóstwa energetycznego obejmujące inwestycje mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, usługowych i publicznych, a także reformy mające na celu ustanowienie krajowego obserwatorium ubóstwa energetycznego i opracowanie modelu kompleksowej obsługi w celu wspierania obywateli we wdrażaniu interwencji w zakresie efektywności energetycznej.

Portugalia zwiększa również swoją odporność, dokonując strategicznych inwestycji wspierających produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zwiększając istniejące inwestycje w gazy odnawialne i w transport bezemisyjny, a także budując zdolności magazynowania w celu zwiększenia elastyczności systemu energetycznego przy jednoczesnym promowaniu odnawialnych źródeł energii. W całym kraju zaplanowano i rozpowszechniono kilka nowych inwestycji w transport bezemisyjny, w tym budowę szybkiej linii tranzytowej autobusów w Bradze i linijki w Nazare”.

Szereg środków będzie wiązało się z wymiarem transgranicznym, który w większości zostanie opracowany poprzez inwestycje w odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia krajowego wydanego Portugalii w celu zmniejszenia zależności od paliw kopalnych (zalecenia dla poszczególnych krajów 4 i 2023) oraz skoncentrowania inwestycji na transformacji niskoemisyjnej i energetycznej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz na czystej i wydajnej produkcji i wykorzystaniu energii (zalecenie dla poszczególnych krajów 3 2020). Obejmuje on w szczególności środki mające na celu przyspieszenie wdrażania odnawialnych źródeł energii, uproszczenie wydawania pozwoleń, obniżenie emisyjności sektora transportu, poprawę efektywności energetycznej budynków, modernizację sieci przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, zwiększenie magazynowania energii elektrycznej oraz zwiększenie nabywania umiejętności ekologicznych potrzebnych do zielonej transformacji.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie spowoduje znaczącej szkody w realizacji celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

U.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RP-C21-i01: Środek scale-up: Dekarbonizacja przemysłu

Celem tego środka jest zwiększenie skali inwestycji TC-C11-i01: Dekarbonizacja przemysłu, w ramach komponentu 11.

Część działania o zwiększonej skali zwiększa liczbę wspieranych projektów w zakresie dekarbonizacji. Wsparcie dla części działania o zwiększonej skali koncentruje się głównie na małych i średnich przedsiębiorstwach w przypadku projektów o maksymalnej wartości 200 000 EUR na przedsiębiorstwo w okresie trzech lat podatkowych („projekty uproszczone”).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i02: Środek scale-up: Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych

Celem środka jest zwiększenie skali działania TC-C13-i01: Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych w ramach komponentu 13.

Część środka dotycząca zwiększenia skali zwiększa liczbę budynków mieszkalnych poddawanych renowacji i zwiększa produkcję energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej. W celu promowania środków w zakresie efektywności energetycznej, które przynoszą większe oszczędności w zakresie efektywności energetycznej w budynkach, środek ten musi osiągnąć średnio co najmniej 40 % oszczędności energii pierwotnej. Działanie na rzecz zwiększenia skali obejmuje poprawę efektywności energetycznej w ramach zaproszenia do składania wniosków „Programa de Apoio a Edifícios mais Sustentáveis 2023 – PAE+S 2023”.

Zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować przy użyciu metodyki stosowanej przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ przedmiotu certyfikacji nie można określić zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020; lub b) całkowity koszt jest niższy niż 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert opublikowano w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i03: Środek scale-up: Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych przez sektor usług

Celem tego środka jest zwiększenie skali działania TC-C13-i03 Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych przez sektor usług w ramach komponentu 13. Część środka o zwiększonej skali zwiększa powierzchnię odnowionych prywatnych budynków usługowych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i04-RAM: Efektywność energetyczna budynków publicznych na Maderze

Celem tej inwestycji jest promowanie renowacji energetycznej, promowanie efektywności energetycznej i zasobooszczędności oraz zwiększenie konsumpcji własnej energii odnawialnej w budynkach publicznych na Maderze.

Inwestycja ta obejmuje środki promujące renowacje zwiększające efektywność energetyczną, dekarbonizację zużycia energii w budynkach publicznych, efektywność wodną i gospodarkę o obiegu zamkniętym w budynkach publicznych w autonomicznym regionie Madery prowadzące do renowacji na średnim poziomie.

Wszystkie budynki kwalifikujące się do interwencji są przeznaczone do użytku publicznego, w szczególności w dziedzinie zdrowia, edukacji i regionalnej administracji publicznej.

W przypadku renowacji zwiększających efektywność energetyczną, które są wymagane do osiągnięcia średnio co najmniej renowacji na średnim poziomie, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786, zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną można oszacować, stosując metodykę zastosowaną przez ADENE (Portugalia Agencja Energetyczna), jeżeli a) nie można wydać świadectw charakterystyki energetycznej, ponieważ nie można określić przedmiotu certyfikacji zgodnie z art. 19 dekretu z mocą ustawy 101-D/2020, lub b) całkowity koszt wynosi poniżej 5 000 EUR lub c) zaproszenie do składania ofert zostało opublikowane w 2020 lub 2021 r. Średnie zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną oblicza się na podstawie zmniejszonego zapotrzebowania na energię na jednostkę miary. Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 czerwca 2026 r.

Reforma RP-C21-r43: Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego

Celem tej reformy jest utworzenie organu władz krajowych, regionalnych i lokalnych, który będzie monitorował sytuację w zakresie ubóstwa energetycznego oraz analizował i rozwijał politykę publiczną mającą na celu jego wyeliminowanie w Portugalii.

W ramach reformy ustanawia się Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE), które jest odpowiedzialne za:

- Monitorowanie, nadzorowanie, koordynowanie i sprawozdawczość w zakresie wdrażania długoterminowej strategii dotyczącej ubóstwa energetycznego (ELPPE);
- Koordynacja prac politycznych związanych z ubóstwem energetycznym związanych z opracowywaniem i wdrażaniem krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu oraz krajowych planów społeczno-klimatycznych;
- Proponowanie rządowi dziesięcioletnich planów działania (horyzonty 2030, 2040 i 2050), a także ich przeglądu i przeglądu ELPPE, z częstotliwością odpowiednio co najmniej trzech lat i pięciu lat;
- Wdrażanie działań na rzecz budowania zdolności podmiotów publicznych i prywatnych, krajowych, regionalnych i lokalnych zaangażowanych we wdrażanie długoterminowej strategii dotyczącej ubóstwa energetycznego;
- Identyfikacja i monitorowanie gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym poprzez ustanowienie i wdrożenie narzędzia badań okresowych;
- Zaproponowanie instrumentu finansowania (lub fiskalnego) środków w zakresie efektywności energetycznej przeznaczonych dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym;
- Opracowywanie materiałów i kampanii mających na celu zwiększenie kompetencji energetycznych stosownie do profilu gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym;
- Promowanie i rozpowszechnianie prac związanych ze zjawiskiem ubóstwa energetycznego, w tym ustanowienie sieci podmiotów i zainteresowanych podmiotów w celu rozwiązania tego problemu.

ONPE włącza do swojej struktury zarządzania (i) jednostkę zarządzającą, która jest odpowiedzialna za zarządzanie operacyjne ONPE, (ii) komitet strategiczny pod przewodnictwem Ministerstwa Środowiska i Działania w dziedzinie Klimatu i obejmujący członków z odpowiednich obszarów

rządowych (takich jak mieszkalnictwo, zabezpieczenie społeczne, zdrowie, finanse, edukacja, spójność terytorialna) oraz (iii) komitet doradczy, w tym ugruntowane zainteresowane strony, takie jak uniwersytety, gminy, lokalne agencje energetyczne, organizacje pozarządowe zaangażowane w działania na rzecz eliminacji ubóstwa energetycznego, operatorzy sieci energetycznych, konsumenci i stowarzyszenia nieruchomości, stowarzyszenia sektorowe i prywatne podmioty finansowe. Reforma zapewnia, aby organy te współpracowały i odgrywały jasno określone role w realizacji celów określonych w mandacie ONPE. W zakresie gromadzenia danych zapewnia się współpracę między ONPE a portugalskimi organami statystycznymi.

Reforma zapewnia również ustanowienie instrumentu finansowania środków w zakresie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym w celu przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu w odniesieniu do zidentyfikowanych profili gospodarstw domowych, przyjętego w drodze wejścia w życie ustawy lub przyjęcia decyzji przez odpowiednią instytucję finansową.

Wdrożenie tej reformy zakończy się do dnia 31 marca 2025 r.

Reforma RP-C21-r44: Rozwój punktów kompleksowej obsługi w zakresie efektywności energetycznej dla obywateli (obywatelskie przestrzenie energetyczne)

Celem tej reformy jest wspieranie obywateli w przygotowywaniu i wdrażaniu środków w zakresie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych oraz przyjęcie zrównoważonych zachowań w zakresie zużycia energii poprzez zwiększenie kompetencji energetycznych.

W oparciu o projekt pilotażowy opracowany w ramach inwestycji TC-C13-I01 reforma przyczyni się do utworzenia punktów kompleksowej obsługi w zakresie efektywności energetycznej dla obywateli (Citizens Energy Spaces – *Espaços Cidadão Energia*) utworzonych przez władze lokalne lub regionalne lub inne podmioty lokalne oraz do oferowania mieszkańcom szeregu usług, takich jak:

- Zapewnienie informacji i wsparcia technicznego, począwszy od interpretacji rachunków za energię, a skończywszy na zrównoważonym zużyciu energii i prawach konsumentów;
- Doradztwo, w tym w zakresie zamówień na energię, zakupu sprzętu, wyboru rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej, wyboru ofert handlowych dotyczących wdrażania rozwiązań;
- Ocena energetyczna mieszkań i propozycje inwestycji w celu zwiększenia komfortu cieplnego i obniżenia rachunków za energię;
- Doradztwo w zakresie dostępu do zachęt i instrumentów finansowania, zarówno publicznych, jak i prywatnych, krajowych i lokalnych;
- Gromadzenie danych na temat użytkowników, które mają być udostępniane Krajowemu Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego.

Podjęmuje się działania w zakresie budowania zdolności, aby zapewnić przeszkolenie co najmniej trzystu osób w zakresie funkcjonowania obywatelskich przestrzeni energetycznych.

Wdrożenie tej reformy zakończy się do dnia 31 marca 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i05: Wsparcie rozwoju ekologicznego przemysłu

Celem tej inwestycji, skierowanej do przedsiębiorstw, jest zwiększenie zdolności produkcyjnych technologii w zakresie energii odnawialnej, dekarbonizacji i efektywności energetycznej, zgodnie z celami krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu na 2030 r. oraz celami planu przemysłowego Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2023) 62 final).

Inwestycja składa się z dotacji przeznaczonych dla poszczególnych przedsiębiorstw lub projektów i wspiera inwestycje przemysłowe w produkcję technologii strategicznych na rzecz transformacji klimatycznej, które są bezpośrednio związane z energią fotowoltaiczną i słoneczną termiczną, elektrolizernami i ogniwami paliwowymi, lądową energią wiatrową i morską energią odnawialną, zrównoważonym biogazem/biometanem, bateriami i magazynowaniem, wychwytywaniem

i składowaniem dwutlenku węgla, pompami ciepła, efektywnością energetyczną, energią geotermalną lub rozwiązaniami sieciowymi.

Aby zapewnić zgodność środka z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, jak określono w wytycznych technicznych „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów:

- wyłączyć z zakresu kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: (i) działalności i aktywów związanych z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystania niższego szczebla⁹⁵; (II) działania i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia,⁹⁶ oraz zakłady mechaniczno-biologicznego przetwarzania⁹⁷; (III) działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami⁹⁸ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁹⁹; oraz
- wymagać przestrzegania odpowiednich unijnych i krajowych przepisów w zakresie ochrony środowiska obowiązujących odbiorcę.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

⁹⁵ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁹⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁹⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁹⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁹⁹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Reforma RP-C21-r45: Umiejętności ekologiczne

Celem tej reformy jest stworzenie długoterminowej oferty szkoleń zawodowych w zakresie rozwoju, uznawania, walidacji i certyfikacji umiejętności ekologicznych, co ma na celu zapobieganie ryzyku bezrobocia, promowanie utrzymania miejsc pracy i pobudzanie tworzenia nowych miejsc pracy.

Reforma obejmuje następujące elementy:

- Program „Zielona praca i umiejętności”: zapewnienie szkolenia zawodowego i przekwalifikowania 12500 pracownikom zaangażowanym w procesy transformacji energetycznej swoich pracodawców, pracownikom zagrożonym bezrobociem z powodu zamknięcia przemysłu paliw kopalnych, a także osobom bezrobotnym. Jest on wdrażany przez Instytut Zatrudnienia i Szkolenia Zawodowego poprzez szkolenia krótko- i średnioterminowe i powinien koncentrować się na rozwoju umiejętności ekologicznych.

Zapewnienie długoterminowego szkolenia dodatkowych 12500 osób w obszarach transformacji energetycznej i działań w dziedzinie klimatu, w tym energii ze źródeł odnawialnych, zielonego wodoru, syntetycznych paliw niebiologicznego i efektywności energetycznej, przez Centrum Szkolenia na rzecz Transformacji Energetycznej lub tworzące je podmioty. Oprócz beneficjentów programu zielonej pracy i umiejętności priorytetowo traktuje się tych beneficjentów, którzy są gotowi nabyć umiejętności uznane za kluczowe dla realizacji projektów w zakresie odnawialnych źródeł energii (w tym wodoru) i efektywności energetycznej.

Ścieżki szkoleniowe opracowuje się zgodnie z potrzebami określonymi przez podmioty rynkowe i stowarzyszenia branżowe. Podmioty działające w dziedzinie energii odnawialnej i efektywności energetycznej określają, które umiejętności uznaje się za kluczowe na podstawie popytu na rynku pracy. Treść szkolenia odzwierciedla te potrzeby.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2025 r.

Reforma RP-C21-r46: Ramy regulacyjne dotyczące wodoru odnawialnego

Celem tej reformy jest zachęcenie do promowania wodoru odnawialnego w ramach bardziej kompleksowej strategii transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Reforma ta ma również na celu stworzenie warunków dla dekarbonizacji sieci gazu ziemnego oraz pomoc w rozwoju łańcucha wartości wodoru odnawialnego.

Reforma polega na zmianie ram prawnych dotyczących gazów odnawialnych. Zmienione ramy:

- a) określa kryteria techniczne i aspekty operacyjne produkcji wodoru odnawialnego, certyfikacji, transportu, unikania wycieków oraz, w stosownych przypadkach, zatłaczania do sieci gazowej oraz określa kryteria nieprzekraczania maksymalnego dopuszczalnego stężenia wodoru w sieci gazowej,
- b) określenie celów dla sektorów, w których trudno jest obniżyć emisyjność, takich jak przemysł i transport,
- c) zapewnienie przejrzystości systemu rozliczeń,
- d) określa (przed certyfikacją) podmiot odpowiedzialny za eksploatację sieci wodorowej,
- e) określenie metod kontroli nasycenia wodoru, które mogą opierać się na wydajności grzewczej i jakości gazu (takich jak wartość kaloryczna brutto (GCV), wskaźnik Wobbego (wskaźnik jakości spalania) oraz udział procentowy wodoru w mieszaninie.

Ponadto akt administracyjny lub prawny jest publikowany w Dzienniku Urzędowym – Diálogo da República i wchodzi w życie, precyzując, że za instalacje do produkcji wodoru odnawialnego uznaje się wyłącznie jednostki przemysłowe spełniające wymogi dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii i jej aktów delegowanych (2018/2001/UE). W akcie tym określa się również procedurę, której muszą przestrzegać wnioskodawcy ubiegający się o zezwolenia na produkcję gazów pochodzenia odnawialnego, zobowiązujący podmioty ubiegające się o zezwolenie do złożenia oświadczenia

o zobowiązaniu się do spełnienia wymogów dotyczących wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych określonych w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii i jej aktach delegowanych (2018/2001/UE) oraz do zapewnienia pochodzenia odnawialnego produkowanego wodoru.

W wyżej wymienionym akcie administracyjnym lub prawnym wymaga się również, aby przed rozpoczęciem produkcji wodoru odnawialnego wnioskodawca, w celu uzyskania „zezwolenia na instalację i eksploatację zakładu przemysłowego”, przedstawił, w stosownych przypadkach, ostateczną umowę zakupu energii odnawialnej zużywanej przez niego w procesie produkcji, a także informacje niezbędne do wykazania, że zobowiązania podjęte w oświadczeniu zostały wypełnione.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2024 r.

Reforma RP-C21-r47: Pierwsza aukcja planu działania na rzecz zrównoważonego biometanu i biometanu

Celem tej reformy jest promowanie i pobudzanie produkcji i konsumpcji zrównoważonego biometanu oraz stworzenie warunków niezbędnych do rozwoju gospodarki biometanu w Portugalii.

Reforma pociąga za sobą rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu przez hurtowego sprzedawcę resztowego (CURg) zgodnie z zarządzeniem rządowym nr 15/2023 z dnia 4 stycznia. Celem aukcji jest zakup 150 GWh/rok biometanu w celu wprowadzenia go do krajowej sieci gazowej. Reforma obejmuje również przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu, który określa strategię rozwoju biometanu w Portugalii. W planie działania proponuje się działania mające na celu zapewnienie korzystnych ram regulacyjnych, w połączeniu z zestawem polityk publicznych wspierających tworzenie rynku wewnętrznego biometanu, zarówno w celu wspierania produkcji, jak i zachęcania do konsumpcji.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2024 r.

Reforma RP-C21-r48: Uproszczenie ram prawnych i regulacyjnych mających zastosowanie do projektów dotyczących energii odnawialnej

Celem tej reformy jest promowanie projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych poprzez uproszczenie ram prawnych i regulacyjnych dotyczących wydawania pozwoleń na energię ze źródeł odnawialnych oraz szkolenie podmiotów zajmujących się wydawaniem zezwoleń i związanego z nimi narzędzia cyfrowego.

Reforma obejmuje:

- Wejście w życie aktu ustawodawczego ustanawiającego grupę zadaniową ds. licencjonowania projektów w zakresie energii odnawialnej do 2030 r. (EMER 2030). Misją EMER 2030 jest między innymi:
 - o Zapewnienie realizacji celów zmienionego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu na 2030 r. oraz przyspieszenie realizacji projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych w Portugalii;
 - o Opracowanie podręcznika procedur w celu wsparcia i uproszczenia procedury licencjonowania konsumpcji własnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej;
 - o Opracowanie i wdrożenie *punktu kompleksowej obsługi* projektów dotyczących energii odnawialnej i zarządzanie nim (RP- C21-i09);
 - o Opracowanie wniosku dotyczącego programu sektorowego na rzecz celów zrównoważonego rozwoju w zakresie odnawialnych źródeł energii;

- o Konsolidacja ram prawnych i regulacyjnych mających zastosowanie do udzielania zezwoleń na energię elektryczną i ochronę środowiska w odniesieniu do projektów dotyczących energii odnawialnej i magazynowania energii odnawialnej.
- Reforma obejmuje również ustanowienie rozporządzenia w sprawie udzielania zezwoleń gminnych na projekty dotyczące energii odnawialnej i magazynowania w drodze zmiany rozporządzenia ministerialnego 113/2015, w którym określono odpowiednie elementy, które należy przedłożyć na potrzeby lokalnej procedury wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej.
- Reforma obejmuje również przyjęcie harmonogramu alokacji nowych zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Renewable Go-To-Areas” (znanego również jako obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych).
- Reforma obejmuje również szkolenie kierowników i techników centralnej, regionalnej i lokalnej administracji publicznej w zakresie procedur wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej i magazynowania energii za pośrednictwem specjalnych kursów szkoleniowych oraz utworzenie puli ekspertów w celu zapewnienia szkoleń dla personelu, przygotowania wytycznych i wsparcia dla obecnego personelu wraz z pomocą techniczną związaną z procedurami licencjonowania.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i06 Środek o zwiększonej skali: Wodór i gazy odnawialne

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali istniejącej inwestycji C14 -i01: *Wodór i gazy odnawialne* w ramach komponentu 14.

Część środka o zwiększonej skali zwiększa zdolność produkcyjną wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego. Środek obejmuje działania na rzecz produkcji, magazynowania, transportu i dystrybucji gazów odnawialnych.

Wspierane są różne zastosowania, takie jak wykorzystanie gazów odnawialnych do transportu i wprowadzanie gazów odnawialnych do sieci gazu ziemnego.

Do produkcji wodoru odnawialnego stosuje się wyłącznie elektrolizę.

Do produkcji innych gazów pochodzenia odnawialnego stosuje się inne technologie z następującego wykazu: procesy termochemiczne i hydrotermalne (wyłącznie do produkcji zrównoważonego biometanu); procesy biologiczne (biofotoliza i fermentacja); wzbogacanie biogazu w drodze fermentacji beztlenowej materiałów z biomasy wykorzystuje się wyłącznie do produkcji zrównoważonego biometanu (produkcja biogazu może być wspierana, jeżeli obejmuje również modernizację biogazu w kierunku zrównoważonego biometanu); oraz d) metanację wytwarza się wyłącznie z bioodpadów.

Produkcja wodoru odnawialnego innych gazów pochodzenia odnawialnego musi być zgodna z dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii i jej aktami delegowanymi (2018/2001/UE).

Inwestycje mają na celu zwiększenie zainstalowanej zdolności do produkcji wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych, w tym mocy zainstalowanej w elektrolizerach do produkcji wodoru odnawialnego. Projekt jest realizowany w drodze otwartego(-ych) zaproszenia(-ów) do składania ofert w celu wsparcia projektów do maksymalnej kwoty 15 000 000 EUR na projekt.

Środek ten wspiera dojrzałe technologie (TRL > 8), zachęcające nie tylko do produkcji wodoru odnawialnego, ale również do produkcji innych gazów odnawialnych poprzez odzyskiwanie energii składnika organicznego odpadów komunalnych, osadów z oczyszczalni ścieków, ścieków rolniczych

i przemysłowych (z wyłączeniem odpadów z tworzyw sztucznych). W ramach tej inwestycji nie przewiduje się produkcji pochodzących z recyklingu paliw węglowych.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i07: Badania techniczne dotyczące potencjału energii morskiej

Celem tej inwestycji jest umożliwienie państwu portugalskiemu przeprowadzenia konkurencyjnych procedur przetargowych na instalację pływających morskich elektrowni wiatrowych.

Inwestycja polega na opracowaniu wysokorozdzielczych badań geofizycznych, geotechnicznych, wiatrowych, fal i aktualnych badań na obszarze co najmniej 2 000 km² w Oceanie Atlantyckim. Badania, po ich zakończeniu, będą stanowić podstawę do rozpoczęcia kolejnych aukcji dla obszarów morskich wymienionych w krajowym planie sytuacyjnym planowania przestrzennego obszarów morskich (PSOEM).

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i08: Elastyczność sieci i magazynowanie

Celem tej inwestycji jest zwiększenie elastyczności publicznej sieci elektroenergetycznej, co umożliwi optymalizację i elastyczne zarządzanie systemem elektroenergetycznym, również w świetle spodziewanego wzrostu produkcji i zużycia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Inwestycja obejmuje wsparcie na instalację co najmniej 500 MW zdolności magazynowania energii w sieci elektroenergetycznej (zarówno na poziomie przesyłu, jak i dystrybucji). Zdolność magazynowania jest przydzielana przede wszystkim na podstawie wstępnej identyfikacji obszarów najbardziej potrzebujących, takich jak obszary o największych ograniczeniach sieciowych lub o najwyższym stopniu penetracji energii ze źródeł odnawialnych. Projekty otrzymują wsparcie w wysokości do 20 % kosztów kwalifikowalnych.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i09: Punkt kompleksowej obsługi w zakresie licencjonowania i monitorowania projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych

Celem tej inwestycji jest ułatwienie rozwoju projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych poprzez opracowanie cyfrowej platformy kompleksowej obsługi na potrzeby wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej i ich monitorowania.

Inwestycja polega na opracowaniu i uruchomieniu platformy cyfrowej będącej punktem kompleksowej obsługi. Platforma obejmuje następujące funkcje:

- Moduł licencjonowania projektów konsumpcji własnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej oraz magazynowania w systemach za licznikiem;
- Moduł licencjonowania dotyczący scentralizowanych projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych wyłącznie w sieci oraz magazynowania w systemach za licznikiem;
- Moduł licencjonowania dla projektów wyłącznie w zakresie magazynowania;
- Moduł obserwowalności i statystyk dotyczący projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, umożliwiający użytkownikom wprowadzanie danych i wymianę dokumentów związanych z procedurami udzielania zezwoleń, a także z realizacją licencjonowanego projektu.

Trzy moduły licencjonowania są operacyjne i umożliwiają użytkownikom monitorowanie różnych etapów procedury udzielania zezwoleń. Platforma przedstawia wymogi i terminy związane z udzielaniem licencji na projekty związane z energią odnawialną. Ponadto inwestycja obejmuje

dematerializację (cyfryzację, archiwizację i usuwanie) istniejących dokumentów zezwalających, jak określono w EMER.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i10-RAA: System zachęt do zakupu i instalacji systemów magazynowania energii odnawialnej na Azorach

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji energetycznej na Azorach, co przyczyni się do zwiększenia niezależności energetycznej archipelagu.

Inwestycja obejmuje system zachęt do zakupu i instalacji systemów magazynowania mających na celu magazynowanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej przez gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, spółdzielnie, organizacje nienastawione na zysk i instytucje charytatywne. Inwestycja musi być zgodna z regionalnym dekretem ustawodawczym 12/2023/A, w którym wprowadzono do 85 % zachętę do zakupu i instalacji systemów magazynowania energii, jeżeli są one przeznaczone do uzupełnienia systemów fotowoltaicznych zakupionych w ramach programu zachęt SOLENERGE finansowanego w ramach RRP (C14-i03-RAA).

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Inwestycja RP-C21-i11-RAM: System zachęt do produkcji i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych na Maderze i Porto Santo

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji energetycznej w Regionie Autonomicznym Madery, w tym na wyspie Porto Santo, co przyczyni się do zwiększenia jego niezależności energetycznej.

Inwestycja obejmuje system zachęt do zakupu i instalacji systemów wytwarzania i magazynowania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w tym na potrzeby konsumpcji własnej, a także do zakupu i instalacji urządzeń do wytwarzania ciepłej wody i ciepła z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, przez gospodarstwa domowe, mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz instytucje niekomercyjne.

W przypadku inwestycji w budynki do przyznania dotacji niepodlegających zwrotowi kwalifikują się wszystkie osoby fizyczne i prawne będące właścicielami budynku w Regionie Autonomicznym Madery, z wyłączeniem autonomicznej administracji regionalnej, administracji lokalnej i bezpośredniej administracji państwa.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i12: Środek scale-up: Dekarbonizacja transportu publicznego

Celem inwestycji jest zwiększenie skali TC-C15-i05: Dekarbonizacja transportu publicznego w ramach komponentu 15.

Część środka o zwiększonej skali zwiększa liczbę nowych bezemisyjnych autobusów wykorzystywanych w transporcie publicznym. Zakres inwestycji zostanie rozszerzony z obszarów metropolitalnych Lizbony i Porto na całe kontynentalne terytorium Portugalii i obejmuje również instalację stacji ładowania lub tankowania paliw.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i13-RAM: Dekarbonizacja transportu

Celem tego środka jest promowanie dekarbonizacji transportu w Regionie Autonomicznym Madery. Inwestycja obejmuje:

- (i) Zakup 15 bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub napędzanych wodorem) na potrzeby publicznego transportu pasażerskiego i usług turystycznych.
 - (II) Instalację punktów ładowania niezbędnych do eksploatacji autobusów.
 - (III) Program złomowania pojazdów, pod warunkiem że zostaną one zastąpione zakupem pojazdów elektrycznych, z maksymalnym wkładem finansowym w wysokości 6 000 EUR na zezłomowany pojazd i zachętami według różnych kategorii społeczno-ekonomicznych.
- Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i14: Autobusowy szybki tranzyt – Braga

Inwestycja ta ma na celu poprawę zrównoważonego transportu publicznego w Bradze.

Inwestycja polega na budowie nowej linii szybkiego tranzytu autobusowego w mieście Braga. Linia działa głównie na specjalnych pasach ruchu i tylko z bezemisyjnymi autobusami (elektrycznymi lub wodorowymi).

Inwestycja obejmuje również zakup dziesięciu bezemisyjnych autobusów, w tym stacji ładowania niezbędnych do ich eksploatacji.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja RP-C21-i16: Nazaré Funicular

Inwestycja ta ma na celu zapewnienie zrównoważonego transportu publicznego w Nazaré.

Inwestycja obejmuje wdrożenie mechanicznego rozwiązania transportowego (komórkowego) o długości około 200 metrów między Praiã a obszarem Pederneira. Kolejka linowa jest zintegrowana z siecią transportu publicznego i dostępna dla rowerów i osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

Realizacja tej inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

U.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
21.1	RP-C21-i01	T	Wsparcie finansowe na rzecz projektów dekarbonizacji przemysłu		Numer	310	810	KW. 2	2026	Liczba projektów, które otrzymały wsparcie finansowe na dekarbonizację przemysłu, które dotyczą co najmniej jednego z następujących obszarów: procesy i technologie niskoemisyjne; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; oraz włączenie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania energii. W przypadku wspieranych instalacji przemysłowych zapewnia się redukcję średnio o 30 % bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych w przypadku projektów odpowiadających obszarowi interwencji 024ter.
21.2	RP-C21-i02	T	Renowacja pod kątem efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych		m ²	0	6 588 000	KW. 3	2025	Powierzchnia prywatnych budynków mieszkalnych poddanych renowacji. Obszar opiera się na wartościach referencyjnych według typologii dostępnych w bazie danych Krajowego Systemu Certyfikacji Energetycznej dla Budynków (SCE). Renowacje zwiększające efektywność energetyczną muszą osiągać średnio co najmniej 40 % oszczędności energii pierwotnej. Zainstalowano 10 MW mocy produkcyjnej energii ze źródeł odnawialnych (takiej jak panele fotowoltaiczne i baterie).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
21.4	RP-C21-i03	T	Renowacja budynków usługowych pod kątem efektywności energetycznej		m ²	360 000	1 060 000	KW. 2	2026	Całkowita powierzchnia budynków użytkowanych przez sektor usług, które muszą zostać poddane renowacjom zwiększającym efektywność energetyczną. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Renowacja pod kątem efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej		m ²	0	105 000	KW. 2	2026	W budynkach publicznych przeprowadza się renowacje zwiększające efektywność energetyczną o łącznej powierzchni 105000 metrów kwadratowych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej średnio gruntowną renowację, jak określono w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. 400 kW dodatkowej zdolności produkcji energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej w budynkach publicznych.
21.7	RP-C21-r43	M	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE)	Przepis aktu prawnego wskazujący na wejście w życie aktu prawnego				KW. 3	2023	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE), w tym określenie sposobu zarządzania, obowiązków i celów, jak określono w opisie środka.
21.8	RP-C21-r43	M	Uruchomienie instrumentu finansowego na rzecz walki	Uruchomienie instrumentu finansowego na rzecz walki				ZAPYTANIE 1	2025	Uruchomienie instrumentu finansowego na rzecz środków w zakresie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym w celu

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			z ubóstwem energetycznym	z ubóstwem energetycznym						rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego w odniesieniu do określonych profili gospodarstw domowych. Decyzja ta zostaje przyjęta albo w drodze wejścia w życie odpowiednich przepisów, albo w drodze przyjęcia decyzji przez instytucję finansową.
21.9	RP-C21-r44	M	Podpisanie protokołu o współpracy	Podpisanie protokołu o współpracy				KW. 4	2023	Podpisanie protokołu o współpracy między Agência para a Energia (ADENE), Associação Nacional de Freguesias (Anafre) i Rede Nacional de Agências de Energia (RNAE), Associação Nacional de Municípios (ANMP) i Confederação Nacional de Instituições de Solidariedade (CNIS) w celu utworzenia <i>Espaços Cidadão Energia</i> , wraz z określeniem ich zadań, struktury zarządzania i finansowania.
21.10	RP-C21-r44	T	Działania na rzecz budowania zdolności		Numer	0	300	KW. 4	2024	300 wykwalifikowanych specjalistów jest przeszkolonych do pełnienia różnych funkcji w <i>Espaços Cidadão Energia</i> .
21.11	RP-C21-r44	T	Inauguracja Espaços Cidadão Energia		Numer	0	50	ZAPYTANIE 1	2025	50 osób fizycznych <i>Espaços Cidadão Energia</i> działa i jest otwarte dla obywateli.
21.12	RP-C21-i05	M	Podpisanie warunków akceptacji realizacji projektów przemysłowych	Podpisanie warunków akceptacji realizacji projektów przemysłowych.				KW. 2	2024	Warunki akceptacji podpisuje się w odniesieniu do realizacji projektów przemysłowych, które są wybierane w drodze konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, związanych ze strategicznymi technologiami na rzecz transformacji klimatycznej, jak określono w opisie środka. Warunki akceptacji zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
21.13	RP-C21-i05	T	Zakończenie 5 projektów przemysłowych w zakresie technologii strategicznych na rzecz transformacji klimatycznej		Numer	0	5	KW. 2	2026	Ukończenie co najmniej pięciu projektów technologii przemysłowych, których poziom gotowości technologicznej wynosi co najmniej siedem, związanych ze strategicznymi technologiami na rzecz transformacji klimatycznej, jak określono w opisie działania.
21.14	RP-C21-r45	T	Działania szkoleniowe w zakresie umiejętności ekologicznych		Numer	0	12 500	KW. 4	2024	Liczba osób przeszkolonych w ramach programu „Zielona praca i umiejętności” lub innych kursów prowadzonych przez Centrum Szkolenia na rzecz Transformacji Energetycznej lub tworzące go podmioty.
21.15	RP-C21-r45	T	Działania szkoleniowe w zakresie umiejętności ekologicznych		Numer	12 500	25 000	KW. 4	2025	Liczba osób przeszkolonych w ramach programu „Zielona praca i umiejętności” lub innych kursów prowadzonych przez Centrum Szkolenia na rzecz Transformacji Energetycznej lub tworzące go podmioty.
21.16	RP-C21-r46	M	Wejście w życie aktu administracyjnego lub prawnego w sprawie wodoru odnawialnego	Przepis w akcie administracyjnym lub prawnym wskazujący na jego wejście w życie				KW. 3	2023	Wejście w życie aktu administracyjnego lub prawnego w sprawie wodoru odnawialnego określającego, że za instalacje produkujące wodór odnawialny uznaje się wyłącznie instalacje spełniające wymogi określone w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii i jej aktach delegowanych (2018/2001/UE).
21.17	RP-C21-r46	M	Wejście w życie ram prawnych dotyczących gazów odnawialnych	Przepis w aktach prawnych wskazujący na wejście w życie				KW. 2	2024	Wejście w życie ram regulacyjnych dotyczących wodoru odnawialnego określających kryteria wprowadzania wodoru odnawialnego do sieci gazowej.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
21.18	RP-C21-r47	M	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego o zakupu zrównoważonego biometanu				KW. 3	2023	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu rządowym nr 15/2023 z dnia 4 stycznia, w celu zakupu biometanu o mocy 150 GWh rocznie do wprowadzenia do krajowej sieci gazowej.
21.19	RP-C21-r47	M	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu				ZAPYTANIE 1	2024	Przyjęcie planu działania na rzecz biometanu, który ustanawia strategię rozwoju rynku biometanu.
21.20	RP-C21-r48	M	Ustanowienie EMER 2030	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				KW. 3	2023	Wejście w życie powiązanego aktu ustawodawczego ustanawiającego zadania EMER 2030. Akt ustawodawczy określa zadania EMER 2030 określone w opisie środka.
21.21	RP-C21-r48	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie udzielania licencji gminnych na projekty w zakresie energii odnawialnej i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych	Przepis rozporządzenia gminy wskazujący na wejście w życie rozporządzenia gminy				KW. 3	2023	Publikacja rozporządzenia rządowego ustanawiającego rozporządzenie w sprawie udzielania licencji gminnych na projekty dotyczące energii odnawialnej i magazynowania energii odnawialnej.
21.22	RP-C21-r48	T	Szkolenie personelu zajmującego się wydawaniem pozwoleń na projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii		Numer	0	500	KW. 2	2024	500 kierowników i techników centralnej, regionalnej i lokalnej administracji publicznej zostaje przeszkolonych w obszarach związanych z procedurami wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej i magazynowania energii.
21.44	RP-C21-r48	M	Budowanie zdolności w zakresie wydawania	Budowanie zdolności w zakresie				KW. 2	2026	Przekwalifikowanie personelu zajmującego się wydawaniem pozwoleń

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej	wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej						na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych poprzez: — 6 konferencji szkoleniowych, z których każda poświadcza co najmniej 400 kierowników i techników — 6 modułów szkoleń online, z których każdy poświadcza co najmniej 30 kierowników i techników — Utworzenie puli 50 ekspertów, którzy zapewnią szkolenia dla pracowników, przygotowują wytyczne i wsparcie w postaci pomocy technicznej.
21.23	RP-C21-r48	M	Przyjęcie harmonogramu alokacji nowych zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Renewable Go-To-Areas”	Przyjęcie harmonogramu alokacji nowych zdolności przesyłowych OZE w oparciu o obszary „Go-to-areas”				KW. 2	2026	Przyjęcie harmonogramu alokacji nowych zdolności w zakresie energii odnawialnej na potrzeby rozwoju projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych (proponowanego w EMER 2030), ze szczególnym uwzględnieniem obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Renewable Go-To-Areas”,
21.24	RP-C21-i06	M	Zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu odnawialnego	Ogłoszone zaproszenie do składania ofert				KW. 4	2023	Ogłoszenie zaproszenia do składania wniosków w sprawie wyboru projektów, które mają otrzymać wsparcie w zakresie mocy energetycznej nowego zainstalowanego wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych o mocy co najmniej 77 MW
21.25	RP-C21-i06	T	Dodatkowa zdolność produkcji wodoru		MW	200	277	KW. 2	2026	Dodatkowa zainstalowana moc produkcyjna wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			odnawialnego i gazu odnawialnego							
21.26	RP-C21-i07	M	Podpisanie umowy (umów) dotyczącej badań technicznych na morzu	Podpisanie umowy (umów) dotyczącej badań technicznych na morzu				KW. 2	2024	Podpisanie umowy lub umów na morskie badania geofizyczne, geotechniczne, wiatrowe, fale i bieżące badania mające na celu ułatwienie instalacji morskiej energii wiatrowej.
21.27	RP-C21-i07	M	Zakończenie badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej	Zakończenie badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej				KW. 2	2026	Zakończenie badań geofizycznych, geotechnicznych, wiatrowych, falowych i bieżących mających na celu ułatwienie instalacji morskiej energii wiatrowej i obejmujących powierzchnię co najmniej 2 000 km².
21.28	RP-C21-i08	M	Podpisanie warunków przyjęcia instalacji zdolności magazynowania energii elektrycznej	Podpisanie warunków przyjęcia instalacji o zdolności magazynowania wynoszącej co najmniej 500 MW				KW. 2	2024	Warunki odbioru podpisane w odniesieniu do instalacji o mocy magazynowej wynoszącej co najmniej 500 MW, przy czym co najmniej 400 MW na wstępnie określonych obszarach uznanych za najbardziej potrzebujące.
21.29	RP-C21-i08	T	Instalacja pojemności magazynowania energii elektrycznej		MW	0	500	KW. 4	2025	Zainstalowana moc magazynowania energii elektrycznej o mocy co najmniej 500 MW.
21.31	RP-C21-i09	M	Uruchomienie cyfrowych modułów kompleksowej obsługi do celów licencjonowania i monitorowania projektów dotyczących energii odnawialnej, zgodnie ze specyfikacjami decyzji wykonawczej Rady,	Uruchomienie cyfrowego punktu kompleksowej obsługi i zakończenie procesu dematerializacji				KW. 2	2026	Uruchomienie cyfrowych modułów punktów kompleksowej obsługi do celów licencjonowania i monitorowania projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, zgodnie ze wspomnianym pismem, oraz zakończenie procesu dematerializacji istniejących dokumentów licencyjnych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
			oraz zakończenie procesu dematerializacji istniejących dokumentów licencyjnych							
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Instalacja pojemności magazynowania energii elektrycznej		MW	0	8,75	KW. 4	2025	Co najmniej 8,75 MW mocy magazynowania energii elektrycznej zainstalowanej na potrzeby konsumpcji własnej.
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Zwiększenie mocy zainstalowanej w jednostkach wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej oraz zwiększenie zainstalowanej zdolności magazynowania na potrzeby konsumpcji własnej		MW	0	5,25	ZAPYTANIE 1	2026	Zainstalowano co najmniej 5,25 MW mocy na potrzeby wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej albo zdolności magazynowania energii elektrycznej na potrzeby konsumpcji własnej.
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Zwiększenie mocy zainstalowanej energii ze źródeł odnawialnych		MW	0	11	ZAPYTANIE 1	2026	Na wyspie Porto Santo zainstalowana zostanie dodatkowa moc wiatrowa o mocy 7 MW i moc wytwarzania energii słonecznej o mocy 4 MW przyłączona do sieci elektroenergetycznej.
21.35	RP-C21-i12	M	Podpisanie warunków przyjęcia zakupu ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego	Podpisanie warunków przyjęcia zakupu ekologicznie czystych autobusów w ramach programu				KW. 2	2024	Podpisanie warunków odbioru przez beneficjentów i organ zarządzający w oparciu o procedurę przetargową, w której zobowiązano się do zakupu 300 bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
				dekarbonizacji transportu publicznego						
21.36	RP-C21-i12	T	Zakup nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym		Numer	145	902	KW. 2	2026	Zakupiono 757 nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) oraz zainstalowano powiązane punkty ładowania lub tankowania paliwa.
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Zakup nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym i usługach turystycznych oraz zakup samochodów elektrycznych zastępujących pojazdy ze złomowanymi		Numer		415	ZAPYTANIE 1	2026	Zakupiono 15 nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych), a odpowiednie punkty ładowania należy zainstalować w Autonomicznym Regionie Madery. Co najmniej osiem zakupionych autobusów wykorzystuje się w publicznym transporcie pasażerskim. 400 pojazdów jest złomowanych i wymienianych na pojazdy elektryczne w Autonomicznym Regionie Madery.
21.38	RP-C21-i14	M	Podpisanie umowy na budowę dwóch linii szybkiego tranzytu autobusowego w Bradze	Podpisanie umowy				KW. 2	2025	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w drodze otwartej procedury przetargowej. W umowie określa się budowę linii szybkiego tranzytu autobusowego.
21.39	RP-C21-i14	T	Budowa linii szybkiego przejazdu autobusem w Bradze		Kilometry		6	KW. 2	2026	W przypadku szybkiej linii tranzytowej autobusowej w Bradze (linia okrągła) należy ukończyć roboty budowlane o długości 6 km. System działa głównie na specjalnych pasach ruchu i tylko z autobusami bezemisyjnymi. Inwestycja obejmuje również zakup

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
										dziesięciu bezemisyjnych autobusów, w tym stacji ładowania niezbędnych do ich eksploatacji.
21.42	RP-C21-i16	M	Podpisanie umowy na realizację projektu	Podpisanie umowy				KW. 3	2024	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w drodze międzynarodowej otwartej procedury przetargowej.
21.43	RP-C21-i16	M	Budowa lina linowego	Uruchomienie				ZAPYTANIE 1	2026	Mechaniczny roztwór transportowy o długości około 200 metrów musi być gotowy do natychmiastowej eksploatacji, łącząc obszar Pederneira z dolnym obszarem wsi Nazaré.

V. KOMPONENT 22: Audyt i Kontrola

V.1. Opis reformy

Reforma RE-C22-r49: Ustalenia dotyczące monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności

Celem działania jest poprawa monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Aby zapewnić skuteczne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych i korupcji, Portugalia zmienia umowy podpisane między jednostką koordynującą „EMRP” a wszystkimi organami odpowiedzialnymi za realizację RRP w celu dodania prawnego obowiązku przeprowadzenia przez organy wykonawcze oceny ryzyka nadużyć finansowych w terminie trzech miesięcy od zmiany ich umów oraz, w przypadku gdy w ocenie ryzyka nadużyć finansowych zidentyfikowano ryzyko, którego nie uwzględniono w istniejących kontrolach, do opracowania planu działania zawierającego dodatkowe kontrole. Obowiązek ten znajduje odzwierciedlenie w podręczniku procedur jednostki koordynującej. Jednostka koordynująca przekazuje również wszystkim organom wykonawczym formalne wytyczne techniczne w celu wsparcia ich w przeprowadzaniu oceny ryzyka nadużyć finansowych. Ponadto Portugalia usprawni procedury w celu zmniejszenia lub ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania poprzez wprowadzenie skutecznych systematycznych kontroli krzyżowych wniosków o potencjalne finansowanie w ramach RRF oraz między RRF a innymi programami unijnymi, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Organ koordynujący przedstawia dokument opisujący proponowane szczegółowe kontrole krzyżowe dotyczące podwójnego finansowania w celu potwierdzenia, że wprowadzono odpowiednie procedury w celu uniknięcia podwójnego finansowania.

V.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Kw	Rok	
22.1	Re-C22-r49	M	Zmiana umów o finansowanie między EMRP a organami wykonawczymi w celu uwzględnienia obowiązku przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych	Zmienione umowy				KW. 3	2023	Jednostka koordynująca „EMRP” zmienia umowy podpisane ze wszystkimi organami odpowiedzialnymi za realizację RRP w celu dodania prawnego obowiązku przeprowadzenia przez organy wdrażające oceny ryzyka nadużyć finansowych w terminie trzech miesięcy od zmiany ich umów oraz, w przypadku gdy w ocenie ryzyka nadużyć finansowych zidentyfikowano ryzyko, które nie jest uwzględnione w istniejących kontrolach, do opracowania planu działania zawierającego dodatkowe kontrole. Obowiązek ten znajduje odzwierciedlenie w podręczniku procedur jednostki koordynującej. Jednostka koordynująca przekazuje również wszystkim organom wykonawczym formalne wytyczne techniczne w celu wsparcia ich w przeprowadzaniu oceny ryzyka nadużyć finansowych.
22.2	Re-C22-r49	M	Wprowadzenie kontroli krzyżowych pod kątem podwójnego finansowania	Wdrożenie odpowiednich procedur				KW. 3	2023	Władze Portugalii usprawnią i wdrożą odpowiednie procedury w celu zmniejszenia lub ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania poprzez wprowadzenie skutecznych systematycznych kontroli krzyżowych wniosków o potencjalne finansowanie w ramach RRF oraz między RRF a innymi programami unijnymi, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

2. Szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności

Szacunkowe łączne koszty planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii wynoszą 22 215 870 313 EUR.

Szacunkowe łączne koszty rozdziału REPowerEU wynoszą 855 400 000 EUR. W szczególności szacunkowe łączne koszty działań, o których mowa w art. 21c ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/435, wynoszą 0 EUR, podczas gdy koszty pozostałych działań w rozdziale REPowerEU wynoszą 855 400 000 EUR.

SEKCJA 2: WSPARCIE FINANSOWE,

1. Rekompensata finansowa

Transze, o których mowa w art. 2 ust. 2, mają następującą strukturę:

1.1. Pierwsza transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.29	Re-C01-i05-RAM	M	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu kierowania użytkowników do regionalnego modelu zintegrowanych usług dalszej opieki na Maderze
1.4	Re-C01-r02	M	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy w sprawie zdrowia psychicznego, który określa zasady organizacji usług w zakresie zdrowia psychicznego
2.13	Re-C02-i04-RAA	T	Budynki wybudowane w budynkach mieszkalnych w Autonomicznym Regionie Azorów
2.14	Re-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie zasobów mieszkań publicznych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja
2.19	Re-C02-r04	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy zatwierdzającego ramy prawne krajowego pilnego i tymczasowego planu mieszkaniowego
3.17	Re-C03-i05	M	Publikacja oferty na „Budowanie infrastruktury cyfrowej na potrzeby dostępności 360°”
3.20	Re-C03-r08	M	Przyjęcie krajowej strategii zwalczania ubóstwa
3.21	Re-C03-r06	M	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025
3.22	Re-C03-r05	M	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji wyposażenia socjalnego
3.23	Re-C03-r07	M	Zatwierdzenie planów działania dla społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto
5.1	Re-C05-r09	M	Aktualizacja wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.
5.11	Re-C05-i03	M	Procedura przetargowa dotycząca projektów w zakresie badań naukowych i innowacji
5.15	Re-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie rozporządzenia w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach
5.16	Re-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie polityki inwestycyjnej dotyczącej instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach
5.2	Re-C05-r11	T	Rozszerzenie sieci uznanych laboratoriów współpracujących
5.3	Re-C05-r11	M	Wejście w życie nowego systemu prawnego dla centrów technologii i innowacji
5.4	Re-C05-r12	M	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
6.13	Re-C06-r15	M	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na studia wyższe
6.14	Re-C06-r15	M	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami
7.13	Re-C07-i05-RAA	M	Umowa podpisana na 2 projekty drogowe
7.4	Re-C07-i01	M	Wybór obszarów przyjmowania przedsiębiorstw do interwencji mających na celu poprawę zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji
7.6	Re-C07-i02	M	Umowa podpisana na 1 projekt drogowy
8.17	Re-C08-r19	M	Ramy prawne dotyczące obowiązkowego posiadania gruntów wiejskich na obszarach leśnych
8.19	Re-C08-r21	M	Ustawa o ustanowieniu zintegrowanego systemu zarządzania pożarami na obszarach wiejskich (SGIFR)
10.1	TC-C10-r23	M	Wejście w życie przeglądu aktów Ministerstwa Morza związanych ze wzmocnieniem zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji morskich za pośrednictwem Niebieskiego Funduszu
11.1	TC-C11-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty dekarbonizacji przemysłu
12.1	TC-C12-i01	M	Podpisanie protokołu z 2021 r. do programu „Resineiros Vigilantes”
12.5	TC-C12-r25	M	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami
14.1	TC-C14-r29	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu
14.2	TC-C14-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu odnawialnego
16.13	TD-C16-i03	T	Centra innowacji cyfrowych (DIH)
17.6	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie w ramach nowego systemu zachęt/kar za zarządzanie przedsiębiorstwami państwowymi
19.22	TD-C19-r34	M	Wejście w życie ram prawnych transformacji cyfrowej administracji publicznej
19.24	TD-C19-r36	M	Utworzenie Krajowego Instytutu Administracji, I.P.
20.2	TD-C20-i01	M	Podpisanie umów zakupu indywidualnych komputerów dla uczniów i nauczycieli
		Kwota transzy	636 139 080 EUR

1.2.Druga transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.13	Re-C01-i02	M	Wejście w życie warunków odniesienia w nagłych przypadkach poddanych kontroli w kolorze białym, niebieskim lub zielonym w szpitalnych służbach ratownictwa medycznego w odniesieniu do innych rodzajów usług opieki zdrowotnej, w tym usług podstawowej opieki zdrowotnej
1.20	Re-C01-r03	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przyznawania wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia
1.6	Re-C01-i01	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie
3.24	Re-C03-i01	M	Podpisanie umów między gminami Lizbona/Porto a lokalnymi jednostkami technicznymi określającymi zakres środków, które mają być wspierane.
3.3	Re-C03-i06	M	Udzielanie zamówień na wsparcie dla podmiotów promujących tworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/reagowania społecznego.
4.1	Re-C04-i01	M	Specyfikacje techniczne sieci obiektów kultury
5.18	Re-C05-i05-RAA	M	Publikacja programu na rzecz innowacji i cyfryzacji rolnictwa na Azorach
8.14	Re-C08-i02	T	Utworzenie regionalnych i subregionalnych struktur Krajowego Urzędu ds. Ochrony Kryzysowej i Ochrony Ludności (ANEPC)
8.15	Re-C08-i03	M	Publikacja wstępnego sprawozdania przez Instytut Ochrony Przyrody i Lasów, I.P.
8.4	Re-C08-i05	M	W kierunku platformy BUPi 2.0
8.7	Re-C08-i05	M	Publikacja umowy dotyczącej sieci uszkodzeń gospodarowania paliwem pierwotnym (RPFGC)
12.2	TC-C12-i01	M	Zatwierdzenie przedłożonych przez konsorcja projektów dotyczących rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach włókienniczym, odzieżowym, obuwniczym i żywicznym
15.10	TC-C15-i04	M	Podpisanie umowy na budowę szybkiej linii tranzytowej autobusów między Pracą do Império a Pracą Albuquerque Mouzinho w Porto
16.1	TD-C16-r31	M	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów lub regulacji dotyczących tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych
16.2	TD-C16-i01	M	Rozpoczęcie portugalskiej Akademii Cyfrowej i programów „Zatrudnienie + technologie cyfrowe”
17.15	TD-C17-i02	M	Zakończenie realizacji wstępnego wypełnienia wzoru 1 deklaracji gminnego podatku od nieruchomości (IMI) na podstawie danych, którymi dysponuje Urząd Podatkowy i Celny
19.11	TD-C19-i04	T	Bezpieczny system łączności ruchomej dla pracowników sektora instytucji rządowych i samorządowych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
		Kwota transzy	1 967 365 517 EUR

1.3.Trzecia transza (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.3	Re-C01-r01	T	Zakończenie procesu decentralizacji obowiązków w dziedzinie zdrowia w gminach
1.8	Re-C01-r03	T	Ustanowienie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia
1.24	Re-C01-i03	M	Rozwój działań uświadamiających i szkoleniowych mających na celu „budowanie ścieżek pacjentów” w kontekście demencji
1.32	Re-C01-i06	T	Modernizacja lokalnych sieci informatycznych
1.33	Re-C01-i06	T	Wdrożenie funkcji telezdrowia i telemonitorowania
2.1	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – podpisane ustalenia dotyczące współpracy lub finansowania
2.4	Re-C02-i02	T	Krajowy stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowe zakwaterowanie – podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i zakwaterowania przejściowego
3.11	Re-C03-i03-RAM	T	Plany życia na rzecz integracji osób bezdomnych.
4.6	Re-C04-i02	M	Utworzenie sieci „Saber Fazer”
5.5	Re-C05-i01.01	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).
5.7	Re-C05-i01.02	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu
5.9	Re-C05-i02	T	Umowy z podmiotami pośredniczącymi, w tym Laboratoriami Współpracy – Colabs, zawarte
6.15	Re-C06-r16	M	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych
7.1	Re-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych
7.7	Re-C07-i02	M	Umowa podpisana na 2 projekty drogowe
8.18	Re-C08-r20	M	System monitorowania pokrycia terenu (SMOS)
12.6	TC-C12-r25	M	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych
15.12	TC-C15-i05	M	Podpisana umowa na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
16.7	TD-C16-i02	T	Stanowiska testowe wybrane do krajowej sieci stanowisk testowych
17.1	TD-C17-r32	T	Zakończenie opracowywania i wdrażania nowych modeli zamówień publicznych na potrzeby krajowego centralnego systemu zamówień publicznych, jak przewidziano w planie strategicznym podmiotu świadczącego usługi dzielone na lata 2020–2023
17.2	TD-C17-r32	M	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę jednostki księgowej państwa
17.3	TD-C17-r32	M	Zakończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych
17.7	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego modelu analizy i ujawniania sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych
19.1	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w uproszczony i spójny sposób za pośrednictwem różnych kanałów
19.4	TD-C19-i02	T	Usługi publiczne dostępne w bezpieczny sposób za pośrednictwem tożsamości elektronicznej i zgodne z zasadą jednorazowości
20.3	TD-C20-i01	T	Komputery do indywidualnego użytku uczniów i nauczycieli
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów drugiego i trzeciego stopnia oraz uczniów szkół średnich
22.1	Re-C22-r49	M	Zmiana umów o finansowanie między EMRP a organami wykonawczymi w celu uwzględnienia obowiązku przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych
22.2	Re-C22-r49	M	Wprowadzenie kontroli krzyżowych pod kątem podwójnego finansowania
		Kwota transzy	2 010 220 573 EUR

1.4.Czwarta rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.1	Re-C01-r01	M	Wejście w życie aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej
1.5	Re-C01-r02	M	Wejście w życie nowej ustawy o zdrowiu psychicznym, która określa zasady dotyczące praw osób chorych psychicznie i reguluje obowiązkową hospitalizację lub leczenie
1.12	Re-C01-r03	M	Wejście w życie nowego systemu pełnego zaangażowania w Krajową Służbę Zdrowia
5.39	Re-C05-i09	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).

5.41	Re-C05-i10	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.
6.16	Re-C06-r17	M	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych
8.10	Re-C08-i04	T	Dostawa pojazdów, maszyn i urządzeń
17.22	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego zmieniającego ramy prawne wybranych korzyści podatkowych
18.1	TD-C18-r33	M	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych
18.2	TD-C18-r33	M	Wejście w życie systemu prawnego wspierającego rozstrzyganie sporów na drodze sądowej i pozasądowej
		Kwota transzy	937 165 319 EUR

1.5. Piąta rata (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.2	Re-C01-r01	T	Zapewnienie dostępu do instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia
1.40	Re-C01-i04	M	Podpisanie umowy o zarządzanie budową szpitala we wschodniej Lizbonie
1.41	Re-C01-i10	M	Zatwierdzenie sprawozdania określającego zapotrzebowanie NHS na ciężki sprzęt medyczny
2.2	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (wysoka efektywność energetyczna) lub zremontowane mieszkania dla gospodarstw domowych
2.6	Re-C02-i02	T	Krajowy stypendium na wypadek sytuacji wyjątkowej i tymczasowe zakwaterowanie – Zakwaterowanie, w którym rozpoczęto lub zakupiono roboty
2.16	Re-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie zasobów mieszkań publicznych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja
4.7	Re-C04-i02	T	Podpisane umowy o renowację i zachowanie budynków dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych
4.9	Re-C04-i01	M	Modernizacja technologiczna ANIM – Krajowego Archiwum Przemieszczających się Obrazów
6.3	Re-C06-i01	T	Lokalizacje ośrodków szkoleniowych poddane renowacji, wybudowane lub wyposażone w zakupiony sprzęt
7.14	Re-C07-i05-RAA	M	Umowa podpisana na 8 projektów drogowych
8.5	Re-C08-i02	T	Szkolenie w zakresie BUPi
8.12	Re-C08-i04	T	Instalacja radarów o podwójnym polaryzacji
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Rozpoczęcie zamówienia publicznego na roboty budowlane dla centrum technicznego MARTEC

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
11.2	TC-C11-i01	M	Podpisanie umów przyznających wsparcie finansowe
12.7	TC-C12-r39	M	Wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów eko-modulacji
12.8	TC-C12-r39	M	System zachęt do odzyskiwania (system depozytów i refundacji) w odniesieniu do jednorazowych butelek plastikowych, metali żelaznych i aluminium
15.1	TC-C15-i01	M	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci metro w Lizbonie
15.4	TC-C15-i02	M	Podpisanie umowy o rozbudowę sieci Porto Metro
15.13	TC-C15-i05	T	Zakup nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym
15.14	TC-C15-r30	M	Wejście w życie przepisów mających na celu poprawę warunków dostępu do transportu publicznego
16.14	TD-C16-i03	M	Ustanowienie usług wysyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji w zakresie cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego rozwoju
16.16	TD-C16-i04	T	Wybór projektów Przemysłu 4.0
17.21	TD-C17-i02	M	Zakończenie wdrażania wstępnego wypełnienia konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej
17.23	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego stałą jednostkę ds. technicznej polityki podatkowej Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)
18.5	TD-C18-i01	M	Zmodernizowany system informatyczny do prowadzenia postępowań przygotowawczych
19.19	TD-C19-i07	T	Program staży dla absolwentów
19.20	TD-C19-i07	T	Sprzęt informatyczny dla pracowników administracji publicznej
19.23	TD-C19-r35	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej
21.7	RP-C21-r43	M	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE)
21.9	RP-C21-r44	M	Podpisanie protokołu o współpracy
21.16	RP-C21-r46	M	Wejście w życie aktu administracyjnego lub prawnego w sprawie wodoru odnawialnego
21.18	RP-C21-r47	M	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu
21.20	RP-C21-r48	M	Ustanowienie EMER 2030
21.21	RP-C21-r48	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie udzielania licencji gminnych na projekty w zakresie energii odnawialnej i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych
21.24	RP-C21-i06	M	Zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu odnawialnego
		Kwota transzy	1 877 616 715 EUR

1.6.Szósta rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.7	Re-C01-r03	M	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej Krajowej Służby Zdrowia
1.9	Re-C01-r03	T	Ustanowienie nowych zintegrowanych ośrodków odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia
1.11	Re-C01-r03	M	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupu leków
1.22	Re-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej
1.28	Re-C01-i05-RAM	T	Utworzenie lokalnych zespołów ds. zdrowia psychicznego w regionalnej służbie zdrowia Madery
3.6	Re-C03-i02	T	Mieszkania o lepszej dostępności dla osób niepełnosprawnych
3.25	Re-C03-i06	M	Publikacja sprawozdania monitorującego obszarów metropolitalnych Porto i Lizbony dotyczącego środków podjętych w każdym z 12 obszarów interwencji.
5.33	Re-C05-i07-RAM	M	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial a wybranymi pośrednikami finansowymi
8.2	Re-C08-i01	T	Publikacja operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem w Diário da Republica
8.21	Re-C08-i05	M	Opracowanie kampanii uświadamiającej w celu zapobiegania ryzykownym zachowaniom
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Podpisanie umowy na wielofunkcyjny statek badawczy
13.1	TC-C13-i01	T	Poprawa efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa zainstalowana zdolność produkcyjna elektrowni wodnych
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Corvo
15.15	TC-C15-i06	M	Podpisanie umowy dotyczącej systemów sygnalizacji elektronicznej
16.6	TD-C16-i02	T	Wsparcie dla krajowej sieci stanowisk testowych
17.9	TD-C17-i01	M	Zakończenie realizacji jednostki księgowej państwa
18.3	TD-C18-r33	M	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania wierzytelności
18.6	TD-C18-i01	M	System informacyjny „Przedsiębiorstwo 2.0”
19.12	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej
20.6	TD-C20-i01	T	Zainstalowano nowy sprzęt projekcyjny
21.12	RP-C21-i05	M	Podpisanie warunków akceptacji realizacji projektów przemysłowych
21.17	RP-C21-r46	M	Wejście w życie ram prawnych dotyczących gazów odnawialnych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
21.19	RP-C21-r47	M	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu
21.22	RP-C21-r48	T	Szkolenie personelu zajmującego się wydawaniem pozwoleń na projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii
21.26	RP-C21-i07	M	Podpisanie umowy (umów) dotyczącej badań technicznych na morzu
21.28	RP-C21-i08	M	Podpisanie warunków przyjęcia instalacji zdolności magazynowania energii elektrycznej
21.35	RP-C21-i12	M	Podpisanie warunków przyjęcia zakupu ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego
		Kwota transzy	967 013 198 EUR

1.7.Siódma rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.10	Re-C01-r03	T	Wzmocnienie reakcji na hospitalizację w domu w szpitalach krajowej służby zdrowia
1.37	Re-C01-i08-RAA	T	Wprowadzenie wizyt telemedycyny w regionalnej służbie zdrowia Azorów
1.42	Re-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego
2.5	Re-C02-i02	T	Krajowe stypendium na wypadek sytuacji wyjątkowej i tymczasowe zakwaterowanie — Podpisanie umów o finansowaniu w sytuacjach nadzwyczajnych i w okresie przejściowym obiekty zakwaterowania
3.2	Re-C03-i01	T	Utworzenie zespołów interwencji społecznej (Radar Social)
3.18	Re-C03-i05	M	Cyfrowa platforma informacyjna dla osób z niepełnosprawnościami
5.37	Re-C05-i08	M	Ustanowienie Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń (CNCA) i modernizacja superkomputera Mare Nostrum 5, w tym opracowanie nowych narzędzi sztucznej inteligencji
6.5	Re-C06-i02	T	Wsparcie finansowe dla umów na czas nieokreślony
6.17	Re-C06-r18	M	Ustanowienie portugalskiej normy dotyczącej systemu zarządzania równymi wynagrodzeniami.
6.18	Re-C06-r18	M	Powiadamianie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, które wykazują znaczne różnice w wynagrodzeniach ze względu na płeć
6.24	Re-C06-i07	M	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym
7.2	Re-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
8.13	Re-C08-i05	T	Wzmocnienie jednostek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MAI) pojazdami i wyposażeniem operacyjnym
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Dostawa jednego autonomicznego bezzałogowego pojazdu
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Instalacja nowego synchronicznego kompensaty
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Odnowiona zainstalowana moc produkcyjna elektrowni wodnych
17.5	TD-C17-r32	M	Wdrożenie mechanizmów włączania przeglądów wydatków do zwykłej procedury budżetowej, w tym oceny ex post oszczędności w zakresie efektywności
17.10	TD-C17-i01	M	Uruchomienie systemu informacyjnego służącego do przeprojektowania i wdrożenia procedury budżetowej, obejmującego budżetowanie programów
17.12	TD-C17-i01	T	Zakończenie modernizacji i uproszczenia systemów informacyjnych krajowego centralnego systemu zamówień publicznych
19.25	TD-C19-i01	M	Podpisanie protokołów lub warunków akceptacji w odniesieniu do zakładania nowych sklepów dla obywateli i przestrzeni obywatelskich
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Funkcjonalny prototyp rozwiązania w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi
20.5	TD-C20-i01	T	Laboratoria edukacji cyfrowej
20.7	TD-C20-i01	T	Wzmocnienie pozycji kadry kierowniczej szkół
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Połączenie szkół w ARM
21.10	RP-C21-r44	T	Działania na rzecz budowania zdolności
21.14	RP-C21-r45	T	Działania szkoleniowe w zakresie umiejętności ekologicznych
21.42	RP-C21-i16	M	Podpisanie umowy na realizację projektu
		Kwota transzy	<i>1 208 992 815 EUR</i>

1.8.Ósma rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.34	Re-C01-i06	T	Wdrożenie modułów administracyjnych technologii informacyjnych, podstawowych modułów klinicznych i modułów klinicznych nagłych wypadków
3.29	Re-C03-r38	M	Sprawozdanie grupy roboczej ds. jednego świadczenia socjalnego
5.53	Re-C05-i15-RAA	M	Umowa wykonawcza

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
5.51	Re-C05-i14	M	Umowa wykonawcza
6.8	Re-C06-i04	T	Dodatkowa liczba studentów, którzy ukończyli studia wyższe w dziedzinach STEAM
8.3	Re-C08-i01	T	Wsie, w których realizowane są projekty gospodarowania paliwem
9.1	Re-C09-i01	T	Dodatkowe punkty monitorowania zainstalowanych zasobów wód podziemnych (SM3)
9.12	Re-C09-i03-RAM	T	Dodatkowy km kanałów odnowionych lub odnowionych
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa moc zainstalowana w systemie magazynowania baterii
15.11	TC-C15-i04	T	Budowa szybkiej linii tranzytowej autobusów między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto
17.8	TD-C17-r32	T	Liczba planów budżetowych i planów działalności przedsiębiorstw państwowych konsekwentnie zatwierdzanych przez ministra finansów lub odpowiednich właściwych ministrów
17.24	TD-C17-r40	M	Publikacja przez U-TAX sprawozdania oceniającego w sprawie istniejących korzyści podatkowych
18.10	TD-C18-r33	M	Statut referendarza sądowego
19.27	TD-C19-i01	T	Wniosek obywatelski
19.14	TD-C19-i04	M	Modernizacja systemu informatycznego sił i służb bezpieczeństwa
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Usługi publiczne dla obywateli, odwiedzających i przedsiębiorstw w ramach ARM
19.34	TD-C19-i08	M	Uruchomienie portalu „Inteligentne terytoria”
21.8	RP-C21-r43	M	Uruchomienie instrumentu finansowego na rzecz walki z ubóstwem energetycznym
21.11	RP-C21-r44	T	Inauguracja Espaços Cidadão Energia
21.38	RP-C21-i14	M	Podpisanie umowy na budowę dwóch linii szybkiego tranzytu autobusowego w Bradze
		Kwota transzy	941 378 890 EUR

1.9.Dziewiąta rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.21	Re-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece stacjonarnej i ambulatoryjnej
1.23	Re-C01-i03	T	Modernizacja jednostek i sprzętu do psychiatrii kryminalistycznej

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.25	Re-C01-i03	M	Zakończenie wzmocnienia sieci opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego
1.35	Re-C01-i07-RAM	T	Nowy sprzęt komputerowy dla regionalnej służby zdrowia Madery
1.36	Re-C01-i08-RAA	T	Zwiększony dostęp do portalu użytkowników regionalnej służby zdrowia Azorów
1.38	Re-C01-i09	T	Zakończenie realizacji w szkołach programów „Szkołna społeczność sportowa” i „Sporty szkolne na kołach”
1.39	Re-C01-i09	M	Rozpoczęcie krajowej kampanii na rzecz powszechnego systemu aktywnego życia i związanej z nim platformy technologicznej
2.17	Re-C02-i04-RAA	T	Budynki wybudowane w budynkach mieszkalnych w Autonomicznym Regionie Azorów – budowa budynków
2.18	Re-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie zasobów mieszkań publicznych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja
2.31	Re-C02-i08-RAA	T	Wzmocnienie zasobów mieszkań socjalnych regionu autonomicznego Azorów – wybudowane mieszkania
3.7	Re-C03-i02	T	Mieszkania o lepszej dostępności dla osób niepełnosprawnych
3.8	Re-C03-i02	T	Przestrzeń publiczna z lepszą dostępnością dla osób niepełnosprawnych
3.9	Re-C03-i02	T	Usługi publiczne o lepszej dostępności dla osób niepełnosprawnych
3.27	Re-C03-i03-RAM	T	Liczba miejsc w domach opieki dla osób bezdomnych
3.12	Re-C03-i04-RAA	T	Szkolenie osób z rodzin objętych dochodem z tytułu włączenia społecznego
3.14	Re-C03-i04-RAA	T	Pojazdy zakupione dla Instituições Particulares de Solidariedade Social
3.15	Re-C03-i04-RAA	T	Projekt dotyczący starzenia się społeczeństwa
3.16	Re-C03-i04-RAA	T	Środki na rzecz zwalczania przedwczesnego kończenia nauki przez dzieci i młodzież.
3.19	Re-C03-i05	M	Centrum obsługi telefonicznej języka migowego w języku portugalskim
3.26	Re-C03-i06	T	Wdrażanie środków socjalnych
4.2	Re-C04-i01	T	Wsparcie finansowe na rzecz transformacji cyfrowej księgarni/zakładów
4.3	Re-C04-i01	M	Cyfryzacja i wirtualizacja zbiorów publicznych
4.5	Re-C04-i01	T	Wsparcie finansowe na tłumaczenia i edycję dzieł literackich
4.11	Re-C04-i02	M	Tworzenie laboratoriów i szlaków w ramach inicjatywy „Saber Fazer” oraz tworzenie działań pedagogicznych i informacyjnych w zakresie tradycyjnych technik.
5.10	Re-C05-i02	T	Przedsiębiorstwa korzystające z usług świadczonych przez podmioty pośredniczące, w tym Laboratoria Współpracy – Koolab
5.12	Re-C05-i03	T	Zakończenie projektów innowacyjnych i badawczych koncentrujących się na ekologicznych aspektach planu innowacji dla rolnictwa 2030
5.13	Re-C05-i03	T	Zakończenie 5 projektów strukturalnych koncentrujących się na cyfrowych aspektach planu innowacji dla rolnictwa 2030

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
5.14	Re-C05-i03	T	Odnowienie/modernizacja centrów innowacji w rolnictwie
5.19	Re-C05-i05-RAA	T	Nowe (zastąpienie przestarzałych struktur) lub przekwalifikowywane struktury odpowiedzialne za ubój zwierząt oraz certyfikacja jakości mleka i bezpieczeństwa żywności
5.20	Re-C05-i05-RAA	T	Projekty wspierane w ramach systemów wsparcia na rzecz restrukturyzacji przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa i wprowadzania do obrotu
5.21	Re-C05-i05-RAA	T	Projekty wspierane w ramach systemów wsparcia restrukturyzacji gospodarstw rolnych
5.22	Re-C05-i05-RAA	T	Specjalistyczne wsparcie techniczne udzielane gospodarstwom w ramach programu wzmocnienia pozycji rolników
5.34	Re-C05-i07-RAM	T	Gwarancje kredytowe wspierające projekty przedsiębiorstw regionalnych.
5.35	Re-C05-i08	T	Zakończenie kampanii „Science XXI campus” i „Science Desk” oraz świadczenie usług za pośrednictwem krajowego programu na rzecz otwartej nauki i otwartych badań naukowych (PNCADAI)
6.2	Re-C06-i01	T	Wyremontowane lub wybudowane specjalistyczne ośrodki technologiczne
6.4	Re-C06-i01	T	Lokalizacje ośrodków szkoleniowych poddane renowacji, wybudowane lub wyposażone w zakupiony sprzęt
6.6	Re-C06-i03	T	Uczestnicy działań wspierających podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych
6.7	Re-C06-i04	T	Kluby <i>Ciência Viva</i>
6.9	Re-C06-i04	T	Dodatkowa liczba studentów, którzy ukończyli studia wyższe w STEAM
6.10	Re-C06-i05-RAA	T	Liczba osób dorosłych uczestniczących w szkolnictwie pomaturalnym i wyższym
6.11	Re-C06-i05-RAA	T	Zmodernizowane szkoły zawodowe w Autonomicznym Regionie Azorów
6.12	Re-C06-r14	M	Otwieranie wolnych stanowisk szkoleniowych
7.3	Re-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych
7.8	Re-C07-i02	T	Drogi wybudowane lub zremontowane
8.1	Re-C08-i01	T	Rozwój programów planowania krajobrazu i zarządzania krajobrazem (PRGP) na terytoriach określonych jako podatne na zagrożenia.
8.20	Re-C08-i01	T	Realizacja działań na rzecz konsolidacji gruntów Programu „Emparcelar para Ordenar”
8.8	Re-C08-i03	T	Ustalony obszar służebności
8.9	Re-C08-i03	T	Wdrożenie sieci usystematyzowania gospodarowania paliwem pierwotnym (RPFGC)
8.11	Re-C08-i04	T	Dostawa lekkich i średnich śmigłowców strażackich
8.16	Re-C08-i05	T	Realizacja krajowego programu szkoleniowego
9.13	Re-C09-i03-RAM	T	Dodatkowa ilość wody udostępnionej w południowej części wyspy Madery do celów zaopatrzenia publicznego i nawadniania

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
10.2	TC-C10-i01	M	Zakończenie modernizacji szkoły Blue Hub
10.4	TC-C10-i02	T	Zatwierdzenie sprawozdań końcowych dotyczących 82 projektów wspierających innowacje, transformację energetyczną i zmniejszenie wpływu na środowisko podmiotów sektora rybnego
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Dostawa statku badawczego
10.16	TC-C10-i06-RAM	T	Dostawa dwóch autonomicznych bezzałogowych pojazdów
11.3	TC-C11-i01	T	Wsparcie finansowe na rzecz projektów dekarbonizacji przemysłu
12.3	TC-C12-i01	T	Nowe produkty, technologie i procesy pilotażowe łączące zasoby pochodzenia biologicznego
12.9	TC-C12-r39	M	System odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
12.10	TC-C12-i02	T	Zwiększenie zdolności w zakresie odpadów, ponownego użycia, recyklingu i odzysku
13.5	TC-C13-i02	T	Interwencje w zakresie efektywności energetycznej budynków instytucji rządowych
13.8	TC-C13-i03	M	Interwencje w zakresie efektywności energetycznej w prywatnych budynkach usługowych
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Wymiana punktów oświetlenia ulicznego
16.3	TD-C16-i01	T	Zatrudnienie + uczestnicy szkoleń cyfrowych
16.4	TD-C16-i01	T	Diagnostyka Portugalskiej Akademii Cyfrowej
16.9	TD-C16-i02	T	Handel cyfrowy – sąsiedztwo
16.10	TD-C16-i02	T	MŚP wspierane przez akceleratory handlu cyfrowego
16.12	TD-C16-i02	T	Przedsiębiorstwa typu start-up mapowane na platformie Startup Portugal
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	Przedsiębiorstwo 4.0
17.4	TD-C17-r32	M	Przyjęcie modelu kalkulacji kosztów budżetowania programów
17.11	TD-C17-i01	M	Uruchomienie pomocniczego systemu informacyjnego dla nowego modelu kontroli budżetowej i finansowej
17.14	TD-C17-i01	M	Zakończenie realizacji centrum operacyjnego ds. bezpieczeństwa
17.16	TD-C17-i02	M	Zapewnienie i uruchomienie ostatecznej wersji systemu informacyjnego wspierającego uproszczoną ocenę nieruchomości wiejskich
17.17	TD-C17-i02	T	Zakończenie charakterystyki edafo-klimatomorfologicznej (gleby i klimatu) i oceny potencjału gospodarczego nieruchomości wiejskich
17.18	TD-C17-i03	T	Rozszerzenie funkcji strony internetowej <i>Segurança Social Direta</i> poprzez dodanie pięciu nowych usług online
17.19	TD-C17-i03	T	Zmniejszenie o 80 % średniej liczby dni potrzebnych do przyznania świadczeń socjalnych o charakterze składkowym dla osób, których średni czas przyznawania jest dłuższy niż 10 dni

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
17.20	TD-C17-i03	T	Wdrożenie inteligentnych modeli nadzoru w celu wspierania zapobiegania nadużyciom finansowym w oparciu o procesy uczenia się maszyn
18.4	TD-C18-r33	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego usuwania barier w udzielaniu licencji
18.7	TD-C18-i01	M	Nowy system informacyjny na potrzeby transformacji cyfrowej sądów i prokuratury
18.8	TD-C18-i01	M	Realizacja nowego planu technologicznego
18.9	TD-C18-i01	M	Platformy zarządzania wiedzą w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości
19.17	TD-C19-i05-RAM	M	Modernizacja infrastruktury krytycznej i architektury informatycznej usług publicznych w ARM
19.29	TD-C19-i05-RAM	M	Rozwiązanie w zakresie scentralizowanego zarządzania danymi
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Cyfryzacja regionalnej administracji publicznej ARA
19.36	TD-C19-i08	T	Szkolenia na inteligentnych terytoriach
20.1	TD-C20-r37	T	Szkolenie w zakresie umiejętności cyfrowych dla nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami w publicznej sieci edukacji
20.8	TD-C20-i01	T	Cyfrowe zasoby edukacyjne
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Nowe laptopy i tablety dla szkół w ARA
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Sprzęt cyfrowy i cyfrowe zasoby edukacyjne szkół w ARA
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów w drugim i trzecim cyklu oraz dla uczniów szkół średnich w ARM
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Szkolenia dla nauczycieli i pracowników nienauczających w zakresie kompetencji cyfrowych w ARM
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Dostarczanie sprzętu naukowo-technicznego do szkół w ARM
21.2	RP-C21-i02	T	Renowacja pod kątem efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych
21.15	RP-C21-r45	T	Działania szkoleniowe w zakresie umiejętności ekologicznych
21.29	RP-C21-i08	T	Instalacja pojemności magazynowania energii elektrycznej
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Instalacja pojemności magazynowania energii elektrycznej
		Kwota transzy	2 111 907 988 EUR

1.10. Dziesiąta transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.15	Re-C01-i01	T	Budowa nowych jednostek ochrony zdrowia
1.16	Re-C01-i01	M	Zakończenie krajowych programów badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki w podstawowej opiece zdrowotnej
1.17	Re-C01-i01	M	Zwiększenie zdolności reagowania ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej i rozszerzenie ich obszarów interwencji
1.18	Re-C01-i01	M	Modernizacja placówek opieki zdrowotnej i sprzętu medycznego w celu zapewnienia dostępności, jakości i bezpieczeństwa w ośrodkach podstawowej opieki zdrowotnej
1.19	Re-C01-i01	M	Wzmocnienie opieki środowiskowej, interwencji w domu i interwencji społeczności lokalnych
1.26	Re-C01-i04	M	Budowa i renowacja budynków i wyposażenia szpitali w zakresie usług opieki zdrowotnej
1.27	Re-C01-i05-RAM	T	Zwiększenie liczby dostępnych miejsc w systemie Wspólnotowego Szpitala Regionalnego Służby Zdrowia Madery
1.30	Re-C01-i05-RAM	T	Wzrost liczby miejsc w zintegrowanych usługach opieki ciągłej w regionalnej służbie zdrowia na Maderze
1.31	Re-C01-i05-RAM	T	Modernizacja usług podstawowej opieki zdrowotnej w regionalnej służbie zdrowia Madery
1.43	Re-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego
1.44	Re-C01-i11-RAA	T	Modernizacja regionalnej służby zdrowia na Azorach
2.3	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – Zakupione, wybudowane (wysoka efektywność energetyczna) lub zremontowane mieszkania dla gospodarstw domowych
2.7	Re-C02-i02	T	Krajowe stypendium na wypadek sytuacji wyjątkowej i tymczasowe zakwaterowanie – ukończone zakwaterowanie
2.8	Re-C02-i02	T	Zakwaterowanie dostarczone siłom bezpieczeństwa i tymczasowe zakwaterowanie zapewnione ze względów humanitarnych lub bezpieczeństwa
2.11	Re-C02-i03-RAM	T	Mieszkania wspierane w Regionie Autonomicznym Madery
2.12	Re-C02-i03-RAM	T	Liczba prywatnych właścicieli mieszkań zajmowanych i publicznych mieszkań mieszkalnych, które poddano renowacji, w tym o zwiększonej efektywności energetycznej

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
2.30	Re-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura działek rolnych
3.1	Re-C03-i01	T	Dostawa pojazdów elektrycznych
3.4	Re-C03-i01	T	Tworzenie nowych miejsc i renowacja istniejących miejsc w placówkach socjalnych
3.5	Re-C03-i01	T	Użytkownicy usług wsparcia w domu i pracownicy otrzymujący dostęp do tabletów i innego sprzętu informatycznego i komunikacyjnego, sprzętu pomocy technicznej lub szkoleń.
3.10	Re-C03-i03-RAM	T	Nowe i zremontowane miejsca w domach opieki mieszkaniowej i niemieszkalnej
3.13	Re-C03-i04-RAA	T	Nowe miejsca dla osób niepełnosprawnych w ośrodkach opieki wspierających osoby niepełnosprawne
3.28	Re-03-i07-RAA	T	Rozbudowa lub renowacja miejsc w domach opieki
3.30	Re-C03-r38	M	Wejście w życie pojedynczego świadczenia socjalnego (w ramach systemu ochrony socjalnej obywatelstwa) oraz kodeksu świadczeń socjalnych
4.4	Re-C04-i01	M	Dostawa zmodernizowanej infrastruktury technologicznej dla sieci obiektów kulturalnych
4.10	Re-C04-i01	T	Dostawa sprzętu do instalacji Archiwum Narodowego Sound oraz do modernizacji technologicznej laboratoriów publicznych
4.8	Re-C04-i02	T	Ukończone prace związane z rekultywacją i konserwacją budynków dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych
4.12	Re-C04-i02	M	Zakończenie budowy Krajowego Archiwum Sund
5.6	Re-C05-i01.01	T	Zakończenie produkcji produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych
5.17	Re-C05-i04-RAA	T	Łączna kwota 95 000 000 EUR przekazana przedsiębiorstwom niefinansowym w regionie w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną instrumentu.
5.54	Re-C05-i15-RAA	T	Umowy prawne podpisane z funduszem kapitałowym, a ministerstwo ukończyło inwestycję
5.36	Re-C05-i08	T	Zakończenie projektów w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji publicznej, wdrażanie rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji na potrzeby procesów administracji publicznej oraz nowe kursy na Krajowej Platformie Masowych Kursów online (NAU)
5.38	Re-C05-i08	M	Ukończenie infrastruktury wspierającej i centrum danych na potrzeby Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń Obliczeniowych oraz opracowanie dużego modelu językowego w języku portugalskim.

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
5.50	Re-C05-i13	T	Zakup sprzętu lub zakończenie projektów renowacji lub modernizacji jednostek badawczych
5.52	Re-C05-i14	T	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi, a ministerstwo zakończyło inwestycję
6.19	Re-C06-i06	T	Wsparcie dla umów na czas nieokreślony z doktorantami w ramach FCT-Tenure oraz wsparcie dla naukowców w ramach ERBN – Portugalia
6.20	Re-C06-i06	M	Międzynarodowe partnerstwa w dziedzinie nauki, technologii i innowacji: Wspierane partnerstwa międzynarodowe; Wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji; Wspierana mobilność międzynarodowa
6.21	Re-C06-i07	T	Technologiczna i cyfrowa modernizacja nauk rolniczych: Reforma programów nauczania nauk rolniczych, otwarcie szkół rolniczych dla uczniów szkół średnich i przekwalifikowanie specjalistów
6.22	Re-C06-i07	T	Modernizacja medycyny
6.23	Re-C06-i07	T	Wzmacnianie umiejętności cyfrowych
6.25	Re-C06-i07	T	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym
7.15	Re-C07-i05-RAA	T	Drogi wybudowane lub zremontowane
8.6	Re-C08-i02	M	Opracowanie map referencyjnych dla systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)
8.22	Re-C08-i05	T	Wdrażanie środków w zakresie zapobiegania pożarom na obszarach wiejskich i budowania zdolności na obszarach sektora leśnego
9.2	Re-C09-i01	T	Zakończenie interwencji sieciowych w celu zmniejszenia strat wody (SM1)
9.3	Re-C09-i01	T	Modernizacja gruntów przeznaczonych do zbiorowego wykorzystania hydrolicznego i nawadniania indywidualnego (SM2)
9.4	Re-C09-i01	T	Liczba oczyszczalni w celu zapewnienia produkcji i rafinacji oczyszczonych ścieków (SM4)
9.15	Re-C09-i01	M	Wzmocnienie połączeń międzysystemowych wodociągowych
9.14	Re-C09-i05	T	Dodatkowa i operacyjna zdolność produkcyjna w zakresie energii fotowoltaicznej na jeziorze zapory Alqueva
10.3	TC-C10-i01	T	Zakończenie instalacji lub modernizacji centrów Blue Hub
10.11	TC-C10-i04-RAA	M	Dostarczenie 2 modułów dla nowego statku badawczego
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Uruchomienie eksperymentalnego centrum badawczo-rozwojowego połączonego z Morzem Azorskim (centrum MARTEC)
10.12	TC-C10-i05-RAA	T	Zakończenie projektów w sektorze rybołówstwa i akwakultury

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Dostawa energooszczędnego wielozadaniowego statku badawczego
12.4	TC-C12-i01	T	Rozwój morskich lasów sosnowych z potencjałem produkcji żywicy
13.3	TC-C13-i01	T	„Bony na efektywność” rozdzielane dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym w celu zastąpienia starych urządzeń i przyjęcia energooszczędnych rozwiązań
13.11	TC-C13-i01	T	Renowacje zwiększające efektywność energetyczną gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym
14.3	TC-C14-i01	T	Dodatkowa zdolność produkcji wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Instalacja inteligentnych liczników
14.15	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowe moce produkcyjne
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa i zmodernizowana zainstalowana moc produkcyjna geotermalna
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Instalacja małych instalacji fotowoltaicznych na potrzeby lokalnego wytwarzania i zużycia energii elektrycznej
15.16	TC-C15-i06	T	Wymiana linii kolejowych z systemami sygnalizacji elektronicznej
16.8	TD-C16-i02	T	Wsparcie dla krajowej sieci stanowisk testowych
16.11	TD-C16-i02	T	MŚP oraz inkubatory i akceleratorzy dla przedsiębiorstw typu start-up, wspierane bezpośrednio w ramach programów cyfryzacji
16.15	TD-C16-i03	T	Wsparcie dla centrów innowacji cyfrowych
16.17	TD-C16-i04	T	Zakończenie projektów Przemysłu 4.0
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Liczba ukończonych projektów w ramach systemu zachęt na rzecz transformacji cyfrowej przedsiębiorstw
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Rozbudowa lub wyposażenie parków naukowo-technologicznych
17.13	TD-C17-i01	M	Zakończenie realizacji <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) oraz modernizacji systemów informacyjnych dla pojazdów państwowych
17.25	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie korzyści podatkowych
19.2	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w uproszczony i spójny sposób za pośrednictwem różnych kanałów
19.3	TD-C19-i01	M	Nowy model zarządzania konsularnego
19.26	TD-C19-i01	T	Nowe sklepy dla nowych obywateli i przestrzenie dla obywateli.
19.6	TD-C19-i02	T	Terytorialna infrastruktura informacyjna

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
19.7	TD-C19-i03	T	Szkolenia mające na celu wzmocnienie zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji
19.8	TD-C19-i03	T	Przyjęcie portugalskiego rozwiązania kryptograficznego przez organy publiczne
19.9	TD-C19-i03	T	Wdrażanie krajowych ram cyberbezpieczeństwa
19.10	TD-C19-i03	M	Modernizacja budowy podmiotów nowego modelu koordynacji cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji
19.13	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej
19.15	TD-C19-i04	M	Wzmocnienie rządowego centrum zarządzania siecią informatyczną (RING)
19.21	TD-C19-i07	T	Przestrzenie szkoleniowe i coworkingowe dla pracowników administracji publicznej
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentne terytoria: Platformy zarządzania obszarami miejskimi, cyfrowe bliźniaki i tablica wskaźników polityki publicznej
20.4	TD-C20-i01	T	Modernizacja łączności szkół podstawowych i średnich
20.9	TD-C20-i01	T	Testy cyfrowe i egzaminy w szkołach
21.1	RP-C21-i01	T	Wsparcie finansowe na rzecz projektów dekarbonizacji przemysłu
21.4	RP-C21-i03	T	Renowacja budynków usługowych pod kątem efektywności energetycznej
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Renowacja pod kątem efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej
21.13	RP-C21-i05	T	Zakończenie 5 projektów przemysłowych w zakresie technologii strategicznych na rzecz transformacji klimatycznej
21.44	RP-C21-r48	M	Budowanie zdolności w zakresie wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej
21.23	RP-C21-r48	M	Przyjęcie harmonogramu alokacji nowych zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Renewable Go-To-Areas”
21.25	RP-C21-i06	T	Dodatkowa zdolność produkcji wodoru odnawialnego i gazu odnawialnego
21.27	RP-C21-i07	M	Zakończenie badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej
21.31	RP-C21-i09	M	Uruchomienie cyfrowych modułów kompleksowej obsługi do celów licencjonowania i monitorowania projektów dotyczących energii odnawialnej, zgodnie ze specyfikacjami decyzji wykonawczej Rady, oraz zakończenie procesu dematerializacji istniejących dokumentów licencyjnych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Zwiększenie mocy zainstalowanej w jednostkach wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby konsumpcji własnej oraz zwiększenie zainstalowanej zdolności magazynowania na potrzeby konsumpcji własnej
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Zwiększenie mocy zainstalowanej energii ze źródeł odnawialnych
21.36	RP-C21-i12	T	Zakup nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Zakup nowych bezemisyjnych autobusów (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym i usługach turystycznych oraz zakup samochodów elektrycznych zastępujących pojazdy ze złomowanymi
21.39	RP-C21-i14	T	Budowa szybkiej linii tranzytowej autobusu w Bradze
21.43	RP-C21-i16	M	Budowa lina linowego
		Kwota transzy	3 667 313 866 EUR

2. Pożyczka

Raty, o których mowa w art. 3 ust. 2, są organizowane w następujący sposób:

2.1. Pierwsza transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
5.23	Re-C05-r10	M	Wejście w życie rozporządzenia ustanawiającego działalność i statut Banco Português de Fomento (BPF)
5.27	Re-C05-i06	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środki kapitalizacji BPF
5.28	Re-C05-i06	M	Rozwój polityki inwestycyjnej (kapitałowanie) i przyjęcie przez zarządzającego pojazdem
		Kwota transzy	700 000 000 EUR

2.2. Druga transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
------------------	--	---	-------

5.30	Re-C05-i06	M	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF
5.31	Re-C05-i06	M	Transfer kapitałowy w wysokości 250 000 000 EUR z rządu portugalskiego do BPF i przyjęcie polityki inwestycyjnej BPF
		Kwota transzy	125 000 000 EUR

2.3.Trzecia transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
2.20	Re-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – mieszkanie z rozpoczęciem prac (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub zrehabilitowane o lepszej charakterystyce energetycznej)
2.25	Re-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach – liczba miejsc zakwaterowania dla studentów z ogłoszonymi przetargami
5.24	Re-C05-r13	M	Wejście w życie przeglądu ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania
5.25	Re-C05-r13	M	Wejście w życie nowelizacji ustawy – Kodeks papierów wartościowych
7.9	Re-C07-i03	M	Zakończono pierwszą ocenę oddziaływania na środowisko
		Kwota transzy	379 431 726 EUR

2.4.Czwarta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
5.44	Re-C05-i11	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).
7.11	Re-C07-i04	M	Umowa podpisana na 10 projektów drogowych
		Kwota transzy	235 337 423 EUR

2.5.Piąta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
5.26	Re-C05-r13	M	Rozwój rynku kapitałowego – wejście w życie przepisów

5.43	Re-C05-i06	T	Dostawa z instrumentu kapitalizacji w łącznej wysokości 650 000 000 EUR na rzecz instytucji finansowych z siedzibą lub prowadzących działalność w Portugalii, w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z jej polityką inwestycyjną
5.46	Re-C05-i12	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.
10.5	TC-C10-i03	M	Podpisanie umowy na „wielofunkcyjną platformę morską” i „Centrum Operacji”
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacja Alfeite Arsenal Academy
10.17	TC-C10-i07	M	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na obniżenie emisyjności statków
		Kwota transzy	<i>1 313 054 513 EUR</i>

2.6.Szósta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
6.28	Re-C06-i09	T	Podpisanie warunków przyjęcia finansowania budynków i renowacji szkół publicznych
19.30	TD-C19-r41	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego w sprawie dostępu do usług publicznych
19.31	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego SIADAP
19.32	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego profil kompetencji administracji publicznej
		Kwota transzy	509 920 104 EUR

2.7.Ósma transza (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
5.48	Re-C05-i16	M	Podpisanie umowy o przyznanie wkładu między rządem Portugalii a Komisją Europejską
19.33	TD-C19-r42	M	Uruchomienie nowego systemu SIADAP
		Kwota transzy	350 279 011 EUR

2.8.Dziewiąta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
7.5	Re-C07-i06	T	Zakończenie interwencji w wybranych miejscach przyjmowania przedsiębiorstw
7.10	Re-C07-i03	T	Drogi wybudowane lub zremontowane
7.12	Re-C07-i04	T	Drogi wybudowane lub zremontowane
		Kwota transzy	536 446 857 EUR

2.10. Dziesiąta transza (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy(M) / wartość docelowa (T)	Nazwa
1.45	Re-C01-i12	M	Budowa szpitala we wschodniej Lizbonie
2.24	Re-C02-i05	T	Przystępne cenowo zasoby mieszkań publicznych – budynki mieszkalne przeznaczone na określony cel (wybudowane o wysokiej efektywności energetycznej lub odnowione o lepszej charakterystyce energetycznej)
2.28	Re-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach
2.32	Re-C02-i09	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań (pożyczki) – Zakupione, zbudowane (wysoka efektywność energetyczna) lub odnowione (z poprawą charakterystyki energetycznej) mieszkania dostarczane gospodarstwom domowym
5.29	Re-C05-i06	T	Dostawa z instrumentu kapitalizacji w łącznej wysokości 850 000 000 EUR na rzecz przedsiębiorstw niefinansowych z siedzibą lub prowadzących działalność w Portugalii w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z jej polityką inwestycyjną
5.49	Re-C05-i16	T	Operacje z zakresu finansowania lub inwestycji zatwierdzone przez Komitet Inwestycyjny InvestEU.
5.32	Re-C05-i06	T	100 % gwarancji udostępnionych w wyniku podwyższenia kapitału zostało zatwierdzone przez komitet inwestycyjny InvestEU.
5.45	Re-C05-i11	T	Ukończenie 593 produktów, procesów lub usług.
6.29	Re-C06-i09	T	Szkoły wybudowane lub odnowione
10.7	TC-C10-i03	M	Przyjęcie i przyjęcie „wielofunkcyjnej platformy morskiej” i „Centrum Operacji”
10.18	TC-C10-i07	T	Zakończenie interwencji w zakresie efektywności energetycznej statków
15.3	TC-C15-i07	T	Budowa części rozbudowy czerwonej linii
15.6	TC-C15-i08	T	Budowa części rozbudowy sieci metra Porto
		Kwota transzy	1 741 286 719 EUR

SEKCJA 3: DODATKOWE USTALENIA

1. Ustalenia dotyczące monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności

Monitorowanie i realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii odbywa się zgodnie z następującymi ustaleniami:

Dekret z mocą ustawy nr 29-B/2021, zmieniony dekretem z mocą ustawy 61/2023 z dnia 24 lipca, ustanawia czteropoziomowy model zarządzania:

- a) Międzyresortowa komisja, której przewodniczy premier, odpowiedzialna za koordynację strategiczną i polityczną oraz ogólne kierownictwo polityczne;
- b) Krajowa komisja monitorująca złożona z przedstawicieli różnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz kluczowych osobistości społeczeństwa obywatelskiego, której przewodniczy niezależna osoba, w celu monitorowania realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności oraz jego wyników, promowania jego właściwego rozpowszechniania wśród obywateli, przedsiębiorstw i innych organizacji oraz analizowania wszelkich kwestii mających wpływ na jej wyniki i proponowania zaleceń;
- c) Struktura administracyjna *Estrutura de Missao Recuperar Portugal* („grupa zadaniowa”) ustanowiona uchwałą Rady Ministrów nr 46-B/2021 jest odpowiedzialna za realizację planu odbudowy i zwiększania odporności wraz z Agencją Rozwoju i Spójności (nadzór nad wykorzystaniem różnych funduszy UE, kontrolowaniem ryzyka podwójnego finansowania i spójności z innymi inicjatywami) oraz Ministerstwem Finansów;
- d) Komitet Audytu i Kontroli (CAC), któremu przewodniczy Generalny Inspektorat Finansów (IGF), odpowiedzialny za działania w zakresie audytu i kontroli.

Portugalia ustanowiła podmioty instytucjonalne odpowiedzialne za realizację poszczególnych reform i inwestycji na poziomie komponentów. Odpowiedzialne ministerstwa lub podmioty zaangażowane w realizację każdej reformy i każdej inwestycji regularnie współpracują z grupą zadaniową, która jest strukturą odpowiedzialną za koordynację prac nad planem odbudowy i zwiększania odporności, podpisywanie umów z beneficjentami bezpośrednimi i pośrednimi, weryfikację osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych oraz przysyłanie wniosków o płatność do Komisji Europejskiej.

2. Ustalenia dotyczące zapewnienia Komisji pełnego dostępu do danych bazowych

- Grupa zadaniowa „Estrutura de Missao Recuperar Portugal”, jako centralny organ koordynujący portugalski plan odbudowy i zwiększania odporności oraz jego wdrażanie, jest odpowiedzialna za ogólną koordynację i monitorowanie planu wraz z Agencją Rozwoju i Spójności oraz Ministerstwem Finansów. W szczególności działa jako organ koordynujący w zakresie monitorowania postępów w realizacji celów pośrednich i końcowych, monitorowania oraz, w stosownych przypadkach, realizacji działań w zakresie kontroli i audytu, a także zapewniania sprawozdawczości i składania wniosków o płatności. Koordynuje sprawozdawczość dotyczącą kamieni milowych i wartości docelowych, odpowiednich wskaźników, a także jakościowych informacji finansowych i innych danych, np. dotyczących ostatecznych odbiorców. Kodowanie danych odbywa się w scentralizowanym systemie informatycznym.
- Zgodnie z art. 24 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, po osiągnięciu odpowiednich uzgodnionych kamieni milowych i wartości docelowych określonych w sekcji 2.1 niniejszego załącznika, Portugalia przedkłada Komisji należycie uzasadniony wniosek o płatność wkładu finansowego oraz, w stosownych przypadkach, pożyczki. Portugalia zapewnia, aby Komisja, na wniosek, miała pełny dostęp do odpowiednich danych bazowych, które potwierdzają

należyte uzasadnienie wniosku o płatność, zarówno do celów oceny wniosku o płatność zgodnie z art. 24 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241, jak i do celów audytu i kontroli.